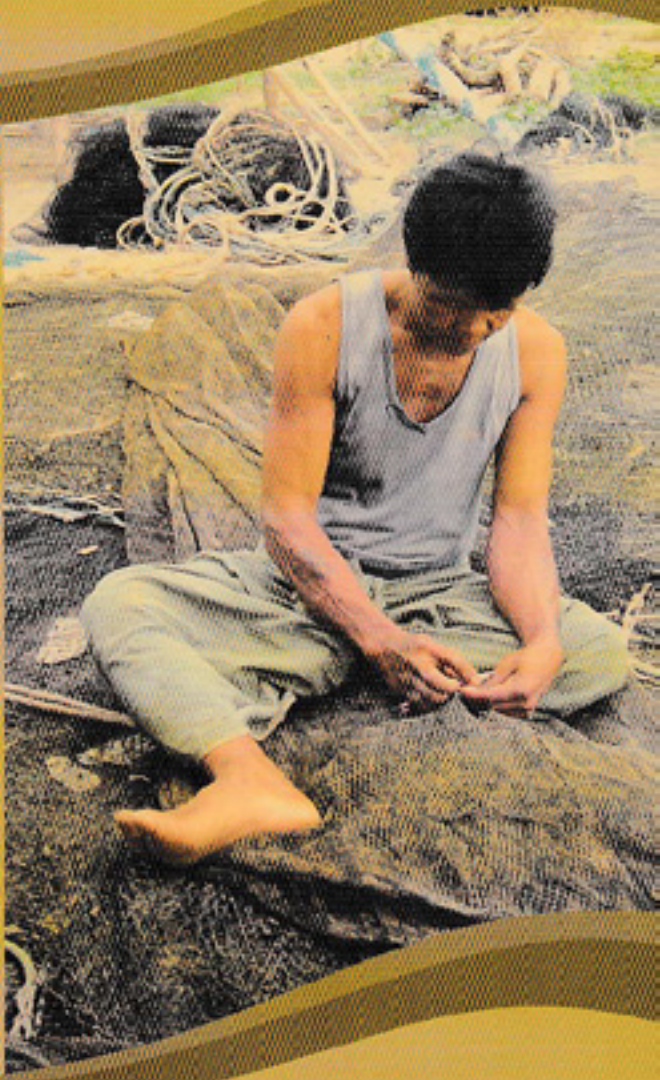

နာဂစ်မုန်တိုင်းလွန်ကာလ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှု ဇွန်လ ၂၀၀၉ ခုနှစ်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်းနှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ
ပါဝင်သော သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့က လူသားချင်းစာနာထောက်ထားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အကူအညီဖြင့်
ရေးသားပြုစုထားသည့် အစီရင်ခံစာ

ဇွန်လ ၂၀၁၀ ခုနှစ်

ဥယျောဇဉ်

နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၂ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံကမ်းရိုးတန်းတစ်လျှောက် ဝင်ရောက် ခဲ့ရာ စရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းတောင်ပိုင်းတို့အား နှစ်ရက်နီးပါးကြာ တိုက်ခိုက်သွားခဲ့သည်။ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူများမှာ မိသားစုဝင်များ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ အိုးအိမ်များဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် အများစုမှာ အရင်းအနှီးများ အားလုံးနီးပါး ဆုံးရှုံးလိုက်ရခြင်း စသည်တို့အား ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ၎င်းနောက်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့်အတူ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ သာသနာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပအကူအညီပေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ အာဆီယံအဖွဲ့ကြီးနှင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၊ ကုလသမဂ္ဂအေဂျင်စီများ၊ ဒေသခံနှင့် နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံတကာအလှူရှင်များအားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်၍ ၎င်းတို့၏ အချိန်၊ ငွေကြေးနှင့် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများကို ထည့်ဝင်ကူညီခဲ့ကြသည်။

မုန်တိုင်းလွန် အထောက်အပံ့ပေးရေး ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများ၏ အောင်မြင်မှုသည် မုန်တိုင်းခတ် ခံစားနေ ရသော လူထု၏ ပြောင်းလဲနေသော လိုအပ်ချက်များအပေါ် လျင်မြန်စွာ တုံ့ပြန်ပေးနိုင်မှုနှင့် ထိရောက်စွာ ဖြည့်စွမ်း ပေးနိုင်မှုအပေါ်တွင် မူတည်နေပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အပြောင်းအလဲများကို နားလည်စေရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ တော်အစိုးရ၊ အာဆီယံအဖွဲ့နှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသည့် သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့ကြီးမှ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်တွင် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေးစနစ်တစ်ခုနှင့် တိကျသေချာသော ရလဒ်များကို ထုတ်ပြန်ပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအား အတည်ပြုဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါသည်။ အထက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရလဒ် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း (Result monitoring)၊ ထောက်ပံ့ရေးလမ်းကြောင်း ခြေရာခံခြင်း (Aid tracking) နှင့် ဒေသအစုအဖွဲ့များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း (Community monitoring) ဟူ၍အပိုင်းသုံးပိုင်း ပါဝင်ပါသည်။ ဒေသအစုအဖွဲ့များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းအပိုင်းတွင် အောက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်နှစ်ရပ် ပါဝင်ပါသည်-

- (၁) **နာဂစ်လွန်ကာလပိုင်းအလိုက် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက်။** ဤအစီရင်ခံစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မုန်တိုင်း ခတ်ကို အဆိုးဝါးဆုံး ခံစားခဲ့ရသောဒေသရှိ အိမ်ထောင်စုများနှင့် ဒေသအဖွဲ့များ၏ လိုအပ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များဖြင့် လေ့လာ သုံးသပ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။
- (၂) **နာဂစ်လွန်ကာလ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှုအစီရင်ခံစာ။** လုပ်ငန်းစဉ်အပိုင်း ၁ ကို ပိုမိုပြည့်စုံစေရန် ရည်ရွယ်၍ လူမှုအရည်အသွေးဆိုင်ရာ စောင့်ကြည့်သည့်နည်းလမ်း (qualitative social monitoring) ကို အသုံးပြုလေ့လာရန် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအစီရင်ခံစာသည် လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှု၏ ၃ တိယပိုင်းဖြစ်ပြီး မုန်တိုင်းပြီး တစ်နှစ်ကြာ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် မုန်တိုင်းအပြီး ၆ လ အကြာ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော SIM 1 ၏ ပထမပိုင်းနှင့် မုန်တိုင်းပြီးပြီးချင်းအချိန်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော နာဂစ်လွန်ကာလပူးပေါင်းဆန်းစစ်မှု (PONJA) တို့အပေါ်တွင် အခြေတည်၍ သုတေသန ပြုလုပ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အစီရင်ခံစာ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်အကြာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ရွာများတွင် နာဂစ်မုန်တိုင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲ အထောက်အပံ့ကြိုးပမ်းမှုများအပေါ်တွင် အဓိကသက်ရောက်မှုများကို နားလည် စေရန် ဖြစ်သည်။ ယခုအစီရင်ခံစာသည် အထောက်အပံ့များ ထိရောက်မှု၊ နာဂစ်ကပ်ဆိုး၏ လူမှုစီးပွားဘဝအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် ဒေသတွင်းနှင့် ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား လူအချင်းချင်းဆက်ဆံရေးအပေါ် အကျိုး သက်ရောက်မှုများကို အဓိကထား လေ့လာပါသည်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းကျရောက်သော ကျေးရွာများမှာ ပြန်လည်ထူထောင်လာနိုင်သော်လည်း လိုအပ်ချက်များ ကြီးမားနေပါသေးသည်။ ကပ်ဘေးသင့်ပြည်သူများ အပြည့်အဝ ပြန်လည်မထူထောင်နိုင်သေးခင်တွင် လူမှု အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ ရေရှည်မထောက်ပံ့နိုင်တော့သော သာဓကများရှိခဲ့သည့်အားလျော်စွာ အရေးပေါ်ကာလ

ထောက်ပံ့မှုများ၏ အောင်မြင်မှုသည် ရေတိုသာ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အလှူရှင်များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့်ပတ်သက်သော လူမှုအထောက်အပံ့များအား မြစ်ဝကျွန်းပေါ် မုန်တိုင်းသင့်ဒေသများသို့ ဆက်လက်၍ ထောက်ပံ့ပေးသွားပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

သုံးပွင့်ဆိုင်အဖွဲ့ကြီး၏ ကိုယ်စား

မနုတာဘန်ဆန်ဘန်နက် (Mr. Bansarn Bunnag)
မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ထိုင်းနိုင်ငံသံအမတ်ကြီးနှင့်
သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့အတွက် အဆင့်မြင့်အာဖီယံအဖွဲ့ဝင်

ဦးကျော်သူ
၂၀၀၆
ဝန်ထမ်းရွေးချယ်ရေးကွန်ဗင်းနစ်အဖွဲ့၊
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
၂၀၀၆၊
သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့

မနုတာ ဘီရှိုး ဘီ၊ ပရာကျူလီ
(Mr. Bishow B. Parajuli)
ကုလသမဂ္ဂ ဌာနကိုယ်စားလှယ်
လူသားမျှော်တမ်းအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ
ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးဖျော်
ဖြန့်ဖြူးရေးနှင့် ကုလသမဂ္ဂရုံး
သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့အတွက်
ကုလသမဂ္ဂ၏ကိုယ်စားလှယ်

ကျေးဇူးတင်ဂုဏ်ပြုလွှာ

ဤနာဂစ်မုန်တိုင်းလွန်ကာလ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှုအစီရင်ခံစာ ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ပါဝင်ကူညီကြသူများအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ဂုဏ်ပြုပါကြောင်း သုံးပွင့်ဆိုင်အဖွဲ့ကြီးမှ ဖော်ပြလိုပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာအတွက် ကွင်းဆင်းလေ့လာစဉ်က ပါဝင်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သော၊ ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်ခဲ့ကြသော၊ အချိန်ပေး၍ ပြန်လည်ဖြေကြားပေးခဲ့သော ရွာသူရွာသားများနှင့် မြို့နေပြည်သူများ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်မှ အသက်ရှင်လွတ်မြောက်ခဲ့သော မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နေပြည်သူများသည် နာဂစ်အလွန်ကာလ၌လည်း ၎င်းတို့၏အားမာန်နှင့် ကြံ့ကြံ့ခံရင်ဆိုင်နိုင်စွမ်းတို့ကို သက်သေထူခဲ့ကြသည်။ ဤသုတေသန အစီရင်ခံစာသည် ထိုသူများအပါအဝင် ယင်းအစီရင်ခံစာဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဖက်ဖက်မှ အကူအညီပေးခဲ့ကြသော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံးကို ရည်ညွှန်းပါသည်။

မာတိကာ

ဥယျာဇဉ်	...	၈
ကျေးဇူးတင်ဂုဏ်ပြုလွှာ	...	၈
မာတိကာ	...	ဃ
ဇယားများ	...	၄
ပုံများ	...	၈
သာဓကများ	...	၈
အကျဉ်းချုပ်	...	၈
အခန်း(၁)။ နိဒါန်း	...	၁
၁။ ပဓာနပြုအကြောင်းအရာများ	...	၂
၂။ သုတေသနပြုနည်းလမ်းများ	...	၂
၃။ အစီရင်ခံစာဖွဲ့စည်းပုံ	...	၃
အခန်း(၂)။ ထောက်ပံ့ကူညီရေးထိရောက်မှု	...	၄
၁။ အထောက်အပံ့များရရှိမှု	...	၄
၂။ အထောက်အပံ့များက ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအပေါ် အကျိုးပြုမှု	...	၉
၃။ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်များနှင့် လစ်ဟင်းမှုများ	...	၁၁
၄။ အထောက်အပံ့များနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်လျှော့ချခြင်း	...	၁၄
၅။ အထောက်အပံ့ပေးရေးတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ ဖြန့်ဝေမှုနှင့် လျာထားသတ်မှတ်မှုပုံစံ	...	၁၅
၆။ ပွင့်လင်းမြင်သာရှိမှု၊ ထောက်ပံ့ရေးညီမျှမှုနှင့် တိုင်ကြားနိုင်မှု	...	၁၈
၇။ ကျေးရွာလူထုမှပါဝင်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအဖြစ် ရှုမြင်ခြင်း	...	၂၀
အခန်း(၃)။ လူမှုစီးပွားဘဝအပေါ်သက်ရောက်မှုများ	...	၂၂
၁။ အသက်မွေးမှု ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုများ	...	၂၃
၂။ အကြွေးနှင့် ချေးငှားနိုင်မှု	...	၂၉
၃။ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပုံစံများ ရောထွေးလာခြင်း	...	၃၉
၄။ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချမှု	...	၄၂
အခန်း(၄)။ လူမှုဘဝအပေါ် သက်ရောက်မှုများ	...	၄၃
၁။ လူမှုအင်အားစုများ၊ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခများ	...	၄၄
၂။ ကျား/မ ဆက်ဆံရေးနှင့် အိမ်ထောင်စုများ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလဲလာခြင်း	...	၄၅
၃။ မျိုးဆက်တစ်စုနှင့် တစ်စုအကြားဆက်ဆံရေး	...	၄၇
၄။ ဘာသာကွဲနှင့် လူမျိုးကွဲအုပ်စုများအကြား ဆက်ဆံရေး	...	၄၈
၅။ ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ခေါင်းဆောင်များ	...	၅၀
၆။ ကျေးရွာအချင်းချင်းဆက်ဆံရေး	...	၅၃
အခန်း(၅)။ သုံးသပ်ချက်	...	၅၅
၁။ အဓိကပြဿနာများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ	...	၅၅
၂။ အကျယ်တဝင့်ဂယက်ရိုက်မှုများ	...	၅၇

နောက်ဆက်တွဲ(က)။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့် ရေလုပ်ငန်း	...	၅၉
နောက်ဆက်တွဲ(ခ)။ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှု၏ သုတေသနပြုမှုနည်းနာများ	...	၆၂
မြေပုံ (က-၁)။ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် လေ့လာခဲ့သော ကျေးရွာများ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ	...	၆၈
နောက်ဆက်တွဲ (ဂ)။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ ချေးငွေဈေးကွက်	...	၆၉
၁။ ချေးငွေပေးသူများ	...	၆၉
- ပုဂ္ဂလိကချေးငွေပေးသူများ	...	၇၀
- အစိုးရချေးငွေပေးသူများ	...	၇၈
- သမဝါယမများ	...	၈၀
- တရားဝင်သဘောဆောင်သော အသေးစားငွေစုငွေချေးအဖွဲ့အစည်းများ	...	၈၂
၂။ ချေးငွေယူသူများ	...	၈၂
- အခြေခံလူတန်းစား ချေးငွေယူသူများ	...	၈၃
- စီးပွားရေးအတွက် ချေးငွေယူသူများနှင့် ထုတ်ကုန်ချေးကွက်ပံ့ပိုးသူများ	...	၈၆
၃။ နိဂုံးချုပ်ကောက်ချက်ချမှုများ	...	၈၉

ဇယားများ

ဇယား ၂-၁။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအတိုင်းအတာအလိုက် လတ်တလော ထောက်ပံ့ရေးရရှိမှု ပမာဏ	...	၇
ဇယား ၂-၂။ ယခင်အထောက်အပံ့ရရှိမှု ပမာဏအလိုက် ယခုအထောက်အပံ့ရရှိမှု ပမာဏ	...	၈
ဇယား ၂-၃။ လတ်တလောအထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်လာ နိုင်မှုနှုန်း	...	၈
ဇယား ၂-၄။ ဝေးလံသီခေါင်မှုအတိုင်းအတာအလိုက် လတ်တလောအထောက်အပံ့ ရရှိမှုပမာဏ	...	၉
ဇယား ၂-၅။ ပြန်လည်ထူထောင်လာနိုင်မှုနှုန်းအပြောင်းအလဲ	...	၉
ဇယား ၂-၆။ ၆-၁၂ လအတွင်း နာဂစ်၏ထိခိုက်မှုနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှု	...	၁၀
ဇယား ၂-၇။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးတိုးတက်လာမှု	...	၁၄
ဇယား ၂-၈။ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများကို ဆုံးဖြတ်ပေးသူများ	...	၁၆
ဇယား ၂-၉။ ကျေးရွာအတွင်း အထောက်အပံ့ခွဲခြားလျှာထားသတ်မှတ်မှုစနစ်	...	၁၆
ဇယား ၂-၁၀။ ထောက်ပံ့ရေးပွင့်လင်းမြင်သာရှိမှု	...	၁၈
ဇယား ၂-၁၁။ ရွာသားများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုပုံစံများ	...	၂၁
ဇယား ၃-၁။ စပါးထုတ်လုပ်မှုပြောင်းလဲခြင်းအခြေအနေ	...	၂၃
ဇယား ၃-၂။ နာဂစ်မတိုင်မီနှင့် နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာ စပါးအဖွင့်ချေးပြောင်းလဲမှု	...	၂၅
ဇယား ၃-၃။ ကျွဲပန်းအလုပ်သမားများ၏ လုပ်ခနှုန်းထားများ	...	၂၆
ဇယား ၃-၄။ နာဂစ်မတိုင်မီနှင့် နာဂစ်အပြီးတစ်နှစ်အကြာ လယ်သမားများ၏ လစဉ်အတိုးနှုန်းများ	...	၃၂
ဇယား ၃-၅။ ရေလုပ်သားများ ငွေချေးခြင်းရည်ရွယ်ချက်	...	၃၄
ဇယား ၃-၆။ ရေလုပ်သားများ၏ လစဉ်အတိုးနှုန်းများ	...	၃၆
ဇယား ၃-၇။ နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပုံစံများပြောင်းလဲခြင်း	...	၃၉
ဇယား ၄-၁။ ရွာသားများနှင့် အမျိုးသမီးအုပ်စုများအကြား ဆက်ဆံရေး	...	၄၆
ဇယား ၄-၂။ ရွာသားများနှင့် လူငယ်အုပ်စုများအကြား ဆက်ဆံရေး	...	၄၈

ဇယား	၄-၃။	ကျေးရွာအလိုက် ဘာသာကွဲ လူမျိုးကွဲတွေ ရှိရမှုများ	...	၄၈
ဇယား	၄-၄။	ထောက်ပံ့ရေးကြီးပမ်းမှုတွင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ	...	၅၁
ဇယား	၄-၅။	ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေး ပြောင်းလဲမှုများ	...	၅၂
ဇယား	၄-၆။	လွန်ခဲ့သောမြောက်လအတွင်း ကျေးရွာများအကြား ဆက်ဆံရေး (အကြိမ်အရေအတွက်)	...	၅၃

ပုံများ

ပုံ	၂-၁။	ကျေးရွာများ၏ အထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏ ပြောင်းလဲမှု	...	၅
ပုံ	၂-၂။	ရရှိသော ထောက်ပံ့ရေးအမျိုးအစား ပြောင်းလဲမှုများ	...	၆
ပုံ	၂-၃။	ရွာသားများ ဦးစားပေးရွေးချယ်သော အထောက်အပံ့ အမျိုးအစားများ	...	၁၁
ပုံ	၂-၄။	ရွာသားများ ရွေးချယ်သော ဦးစားပေး ၃ ခုနှင့် ပျက်စီးမှုပမာဏ	...	၁၂
ပုံ	၂-၅။	ကျေးရွာပျက်စီးမှုပမာဏအလိုက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ပြင်ဆင်ထားမှုများ	...	၁၄
ပုံ	၂-၆။	အထောက်အပံ့များအား မည်သူစီမံခန့်ခွဲဖြန့်ဖြူးသနည်း။	...	၁၆
ပုံ	၃-၁။	ကျေးရွာအရေအတွက်နှင့် အထွက်နှုန်းပြောင်းလဲမှု	...	၂၄
ပုံ	၃-၂။	ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းကျဆင်းမှု	...	၂၄
ပုံ	၃-၃။	အဓိက ငါးထုတ်လုပ်မှု၏ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှု ရာခိုင်နှုန်းဖော်ပြချက်	...	၂၈
ပုံ	၃-၄။	ငွေချေးယူခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ	...	၃၀
ပုံ	၃-၅။	ရွာတစ်ရွာစီအလိုက် ပျမ်းမျှအများဆုံးနှင့် အနည်းဆုံး စုစုပေါင်း အကြွေးတင်ရှိမှု	...	၃၁
ပုံ	၃-၆။	ရွာတစ်ရွာစီတွင် တစ်ဦးချင်းအလိုက် အများဆုံးနှင့် အနည်းဆုံး ပျမ်းမျှချေး ငွေပမာဏ	...	၃၁
ပုံ	၃-၇။	နာဂစ်အပြီး အတိုးနှုန်းများ	...	၃၂
ပုံ	၃-၈။	ရေလုပ်သားများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှုအခြေအနေ	...	၃၅
ပုံ	၃-၉။	ကျပ်နှုံးလုပ်သားများ ချေးငွေယူရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ	...	၃၇
ပုံ	၃-၁၀။	ကျပ်နှုံးလုပ်သားများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှု	...	၃၈

သာဓကများ

သာဓက	၂-၁။	အထောက်အပံ့ပမာဏများရေတွက်ခြင်း	...	၅
သာဓက	၂-၂။	ရွာသားများ၏ တောင်းဆိုမှုအရ လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း	...	၁၄
သာဓက	၂-၃။	အထောက်အပံ့ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးခြင်းအပေါ် မကျေနပ်မှုကြောင့် သဘောထားကွဲလွဲမှုများဖြစ်ပေါ်ခြင်း	...	၁၇
သာဓက	၂-၄။	အထောက်အပံ့ရသင့်သူများ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အကျိုးခံစားခွင့် ရှိသူများ ရွေးချယ်မှုတွင် ပါဝင်ခြင်း	...	၁၈
သာဓက	၂-၅။	ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းက အလွဲသုံးစားမှုများကိုဖြစ်စေခြင်း	...	၁၉
သာဓက	၂-၆။	မရှင်းလင်းသော စည်းမျဉ်းများကြောင့် ပဋိပက္ခများဖြစ်ခြင်း	...	၁၉
သာဓက	၂-၇။	ကျေးရွာကြော်ငြာသင်ပုန်းက ရွာသားများ အထောက်အပံ့ပေးသူများထံသို့ မကျေနပ်မှုများ တိုင်ကြားနိုင်ရန် အထောက်အကူပြုခြင်း	...	၂၀
သာဓက	၃-၁။	ကျပ်နှုံးအလုပ်သမားများ၏ လုပ်ခချေးနှုန်းနှင့် ရိက္ခာအထောက်အပံ့	...	၂၆
သာဓက	၃-၂။	လယ်ယာသုံးကိရိယာများအား လိုအပ်ချက်အရ ထောက်ပံ့မှုကို အကျိုး သက်ရောက်မှု	...	၂၆

၁၁				
သာဓက	၃-၃။	ကျပန်းအလုပ်သမားများ ဖြစ်လာခြင်း	...	၂၈
သာဓက	၃-၄။	မုန်တိုင်းကြောင့် ချေးငွေယူသူများ ချေးငှားနိုင်မှုလျော့ကျလာခြင်း	...	၃၃
သာဓက	၃-၅။	အကြွေးထောင်ချောက်	...	၃၄
သာဓက	၃-၆။	ရေလုပ်ငန်းပြန်လည်ကောင်းမွန်ရန် ရုန်းကန်သော်လည်း အကြွေးခွံတွင် နစ်လာခြင်း	...	၃၆
သာဓက	၃-၇။	ငွေချေးနိုင်မှုအခွင့်အလမ်းပါးခြင်းကြောင့် ကုန်စုံဆိုင်ပိုင်ရှင်များ ကျပန်းလုပ်သားဖြစ်လာခြင်း	...	၃၉
သာဓက	၃-၈။	အကြွေးကြောင့် မြေယာများဆုံးရှုံးခြင်း	...	၄၀
သာဓက	၃-၉။	စီးပွားရေးအခက်အခဲများကြောင့် ရေလုပ်သားကြီးများ လေ့များကိုဆုံးရှုံးပြီး ရေလုပ်သားငယ်ဘဝရောက်ရှိလာခြင်း	...	၄၀
သာဓက	၃-၁၀။	ရေလုပ်သားများ ကျပန်းလုပ်သားဖြစ်လာခြင်း	...	၄၁
သာဓက	၄-၁။	အထောက်အပံ့ရရှိရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း ကြောင့် လူမှုအင်အားကို တိုးမြှင့်စေခဲ့ခြင်း	...	၄၄
သာဓက	၄-၂။	မုန်တိုင်းကြောင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတုန်လှုပ်ခြောက်ခြားမှုနှင့် ကြောက်လန့်မှုဖြစ်ခြင်း	...	၄၅
သာဓက	၄-၃။	စီးပွားရေးအခက်အခဲများကြောင့် စိတ်ဒိဗီးမှုကိုဖြစ်စေခြင်း	...	၄၅
သာဓက	၄-၄။	မိဘမဲ့ကလေးများ ကျောင်းမနေနိုင်ကြတော့ဘဲ ကျပန်းလုပ်သားများအဖြစ် အသက်မွေးနေကြခြင်း	...	၄၇
သာဓက	၄-၅။	မုန်တိုင်းအတွင်းမှ အသက်ဘေးလွတ်မြောက်လာသူများအတွက် ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များပါဝင်မှု	...	၄၉
သာဓက	၄-၆။	ဘာသာရေးအဖွဲ့များ၏ ထောက်ပံ့ရေးတွင် ခွဲခြားမှုများကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုအချို့ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်း	...	၅၀
သာဓက	၄-၇။	ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် နီးစပ်သူများသာ ထောက်ပံ့ရေးရရှိခြင်း	...	၅၂
သာဓက	၄-၈။	ပွင့်လင်းမြင်သာရှိမှုနှင့် တာဝန်ခံနိုင်မှုများက ရွာသားများနှင့် အုပ်ချုပ် ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးကို တိုးတက်စေခြင်း	...	၅၂
သာဓက	က-၁။	အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းများသည် နာဂစ်ကြောင့်ဖြစ်လာသော အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရန် အလိုက်သင့်ကြိုးစားကြခြင်း	...	၇၁
သာဓက	က-၂။	အလယ်အလတ်တန်းစား ချေးငွေပေးသူများသည် အရင်းအနှီးများ ဆုံးရှုံးပြီးနောက် အသေးစားချေးငွေပေးသူများ ဖြစ်လာခြင်း	...	၇၂
သာဓက	က-၃။	အကြီးစားချေးငွေပေးသူများမှာ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းကျဆင်းလာသည်ဟု ထင်မြင်ခြင်း	...	၇၃
သာဓက	က-၄။	ကွမ်းခြံကုန်းမှ ချေးငွေပေးသူများမှာ အကြွေးပြန်မဆပ်သူများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရခြင်း	...	၇၃
သာဓက	က-၅။	ရွှေဆိုင်တစ်ဆိုင်၏လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ	...	၇၅
သာဓက	က-၆။	ချေးငွေယူသူများ၏ အမှန်တကယ်ပေးနေရသော အတိုးနှုန်းများမှာ ထင်သည်ထက် ပို၍မြင့်မားနေခြင်း	...	၈၃
သာဓက	က-၇။	ခေါင်းရွက်ဗျက်ထိုး ချေးသည်များ၏ အကြွေးသံသရာ	...	၈၄
သာဓက	က-၈။	ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များ၏ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များ	...	၈၇
သာဓက	က-၉။	တရားမဝင်ချေးငွေချေးကွက်ရှိ မြီရှင်များနှင့် မြီစားများ၏ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များ	...	၈၈
သာဓက	က-၁၀။	ငါးဒိုင်ကြီးတစ်ခု၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းပြောင်းလဲလာပုံ	...	၈၉

အကျဉ်းချုပ်

သဘာဝအန္တရာယ်တို့မည်သည် ရိုက်ခတ်ခံရသော ဒေသများရှိ လူမှုစီးပွားရေးဘဝများအပေါ် ထိပါးသက်ရောက်မှုများ ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ဘေးအန္တရာယ်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားနိုင်မှု၊ အထောက်အပံ့များ၏ ထိရောက်မှုနှင့် လူမှုစီးပွားရေးအဝန်းအဝိုင်း၏ ပြောင်းလဲမှုများအလိုက် ဘေးအန္တရာယ်သင့်လွှ်အဖွဲ့အစည်း၏ လူမှုစီးပွားဘဝများသည် ပြောင်းလဲလျက်ရှိပါသည်။ ထို့အတူ ကပ်ဘေးသင့်လွှ်အဖွဲ့အစည်း၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အလေးထားမှုများမှာ လိုက်ပါပြောင်းလဲလျက် ရှိသည်။

ကပ်ဘေးလွန် ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုမှန်သမျှ၏ အောင်မြင်မှုသည် ထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်များ၏ ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော လိုအပ်ချက်များအပေါ် မည်မျှထိ ထင်ဟပ်တုန့်ပြန်နိုင်မှုရှိသည်ဆိုသည်အပေါ်တွင် မူတည်သည်။ မုန်တိုင်းပြီးစဉ်ကတည်းက မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ အာဆီယံနိုင်ငံများနှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသော သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့ [Tripartite Core Group (TCG)] သည် နာဂစ်အလွန်ပြန်လည်နာလန်ထူလာစေရေးနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးအစီအမံတစ်ရပ်အား ရေးဆွဲခဲ့ပြီး အထောက်အပံ့များနှင့် ပတ်သက်သော တုန့်ပြန်မှုများနှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာဆန်းစစ်ဆေးမှုများအား ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းသည် နာဂစ်လွန်ကာလ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများလေ့လာဆန်းစစ်မှု (Social Impacts Monitoring) SIM အစီအမံတစ်ရပ်အနေဖြင့် မုန်တိုင်းလွန်ကာလများအတွင်း ကျေးရွာများ၏ လူမှုစီးပွားရေးဘဝ ပြောင်းလဲမှုများအပေါ် ရှုမြင်သုံးသပ်သုတေသနပြုခဲ့ပါသည်။ ပထမအကြိမ် မုန်တိုင်းလွန်လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှု (SIM1) အား ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယအကြိမ် မုန်တိုင်းလွန်လူမှုဘဝ သက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှု (SIM 2) အား ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင်လည်းကောင်း၊ နာဂစ်အလွန်ကာလ ပူးပေါင်းဆန်းစစ်မှု [Post-Nargis Joint Assessment (PONJA)] အား မုန်တိုင်းပြီးပြီးချင်းတွင်လည်းကောင်း အသီးသီးဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

SIM 2 ကို အပိုင်းသုံးပိုင်းခွဲ၍ လေ့လာထားပါသည်။

၁။ အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ၏ ထိရောက်မှု

၎င်းသည် ကပ်ဘေးသင့်ကျေးရွာများ၏ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ကြိုးပမ်းမှုများအား မှတ်တမ်းပြုရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆန်းစစ်ရာတွင် မည်သည့်ထောက်ပံ့မှုများအား မည်မျှရရှိသည်၊ လိုအပ်ချက်နှင့် တွာဟာများ၊ ထောက်ပံ့မှုလျာထားပုံနှင့် ဖြန့်ဝေမှုများ၊ ဝေခွဲရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ်များအား မည်သို့ ဆုံးဖြတ်ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းခဲ့သည် စသည်တို့အား လေ့လာရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

၂။ လူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု

၎င်းတွင် အဓိက အသက်မွေးအုပ်စုများဖြစ်ကြသော လယ်သမား၊ ရေလုပ်သားနှင့် ကျပန်းလုပ်သားများ အပေါ် နာဂစ်၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ပါဝင်သည်။ အဓိကအားဖြင့် အသက်မွေးမှု၊ ကြွေးမြီတင်ရှိမှု နှင့် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်အခြေအနေများအား လေ့လာဆန်းစစ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

၃။ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှု

၎င်းတွင် လူမှုအရင်းအနှီး၊ ပေါင်းစည်းလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုစွမ်းရည်၊ အသက်၊ ကျား/မ၊ ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေးအုပ်စုများအလိုက် အချင်းချင်းသဟဇာတဖြစ်မှုနှင့် ကျေးရွာတွင်းဆက်ဆံရေးနှင့် ကျေးရွာနှင့်ကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေး စသည်တို့အပေါ်တွင် မုန်တိုင်းမှ မည်ကဲ့သို့သက်ရောက်ခဲ့သည်ကို လေ့လာ ဆန်းစစ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် လေ့လာခဲ့သော SIM 1 တွင် မုန်တိုင်းဒဏ်ခံပြည်သူများ ကြွေးမြီသင့်နိုင် ဖွယ်ရာရှိကြောင်း ဖော်ပြထားခဲ့ရာ ယခုအစီရင်ခံစာ၌ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ ဈေးငွေဈေးကွက်အား လေ့လာ

ဆန်းစစ်ခြင်း Credit Market Analysis (CMA) အား ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းဆန်းစစ်ချက်တွင် ဈေးငွေရရှိမှု၊ ဈေးငွေလိုအပ်မှုနှင့် ဈေးငွေပြတ်လပ်မှု စသည်တို့ အပါအဝင် ငွေချေးယူမှု၊ ငွေချေးငှားမှုများအား ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ လေ့လာဆန်းစစ်ထားပြီး မြို့နယ်အဆင့် ငွေချေးယူမှု၊ ငွေချေးငှားမှုများအား အဓိကထား ချိန်ညှိဆန်းစစ် ထားပါသည်။ SIM 2 တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ မြို့နယ်ပေါင်း ရှစ်မြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာပေါင်း ၄၀ ကျော်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသော လူဦးရေ ၂၄၅၀ ကျော်နှင့် တွေ့ဆုံ၍ အသေးစိတ် Qualitative မေးမြန်းမှုများ၊ အုပ်စုလိုက် ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ဤသုတေသနပြုအစီရင်ခံစာအတွက် လေ့လာခဲ့သော ကျေးရွာများကို မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ ကျေးရွာများ၏ ကိုယ်စားပြု ကျေးရွာများအဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ရွေးချယ်ရာတွင် အဓိကအသက်မွေးအုပ်စု၊ အချက်အချာကျ မြို့ပြနှင့်အလွမ်းကွာဝေးမှု၊ မုန်တိုင်းကြောင့် ယိခိုက်မှုအပိုင်းအတာ စသည်တို့အား အခြေခံ၍ ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဈေးငွေဈေးကွက်အား လေ့လာဆန်းစစ် ရာတွင်လည်း အထက်ပါ မြို့နယ်ရှစ်ခု၏ အဓိက မြို့တော်များတွင် လူပေါင်း ၃၂၀ နှင့် တွေ့ဆုံပြီး တွေ့ဆုံမေးမြန်း မှုများ၊ အုပ်စုလိုက်ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် သုတေသနပြုလေ့လာခဲ့ပါသည်။

အထောက်အပံ့များ၏ ထိရောက်မှု

မုန်တိုင်းဒဏ်သင့်ပြည်သူများသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အထောက်အကူပြု ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်း များအား အဓိကဦးစားပေး လိုအပ်နေပါသေးသည်။

မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်တာကာလအတွင်း ကပ်ဘေးဒဏ်သင့်လွှ်အဖွဲ့အစည်း၏ လိုအပ်ချက်များ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိပါသည်။ ကျေးရွာလူထုတစ်ရပ်လုံးသည် ၎င်းတို့အသက်မွေးမှု ပြန်လည်ထောင်မတ် လာရေရန် အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများအား ဦးစားပေး လိုအပ်လျက်ရှိကြောင်းကို SIM 1 နှင့် SIM 2 နှစ်ကြိမ်စလုံး၌ တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ SIM 2 ၌ ဈေးကွက်နှင့် အခြားသောရွာများသို့ ဆက်သွယ်မှုပိုမိုတိုးတက်လာစေရန် ကျန်းမာ ရေး၊ ပညာရေးနှင့် ကျေးရွာအခြေခံအဆောက်အအုံငယ်များအတွက် လိုအပ်သော အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများအား ဦးစားပေးလာကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ၎င်းသည် အရေးပေါ်ကာလမှ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကာလသို့ ကူးပြောင်းလာခြင်းအား ထင်ဟပ်ပြသနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

အရေးပေါ်ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများမှ ရေရှည်သုံးထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများသို့ ကူးပြောင်း လာခြင်း

SIM 1 ၏ တွေ့ရှိချက်အရ လူထုလိုအပ်သော အသက်မွေးမှုအတွက် အထောက်အကူပစ္စည်းများအား ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခဲ့သည်ဟု ယူဆရပါသည်။ SIM 2 တွင် ရွာပေါင်း ၃၅ ရွာအနက်မှ ၃၄ ရွာသည် အသက်မွေးမှု ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးအား ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ထောက်ပံ့ရာတွင် အရေးပေါ်ကာလ ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများဖြစ်သော အစားအစာနှင့် အခြေခံမိသားစုသုံးပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့နေရာမှ ကျေးရွာအခြေခံအဆောက်အအုံငယ်များ ပြန်လည်ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းအပါအဝင် အစောပိုင်းနှင့် ရေရှည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော ထောက်ပံ့ ရေးပစ္စည်းများအား ပြောင်းလဲထောက်ပံ့လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ နိုင်ငံတော် အစိုးရအနေဖြင့်လည်း လမ်း၊ အိမ်၊ ကျောင်း စသော အခြေခံအဆောက်အအုံများအား ဆက်လက်ကြိုးပမ်းတည်ဆောက်လျက်ရှိပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအစီအမံများအားလည်း အထောက်အပံ့ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအပြင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်၌ကပင် တိုးမြှင့် လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

သို့ရာတွင် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်မှုအဆင့် ကျဆင်းလျက်ရှိပြီး အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများအား အပြည့်အဝ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရန် မစွမ်းဆောင်နိုင်သေးခြင်း

စုစုပေါင်းထောက်ပံ့ပေးမှုပမာဏ လျော့ကျလာသည်နှင့်အမျှ အသက်မွေးမှုထောက်ပံ့ပစ္စည်းများမှ ကျေးရွာလူထု၏ အသက်မွေးမှုထူထောင်ရာတွင် များစွာ အထောက်အကူပြုသော်လည်း အသက်မွေးမှုပြည့်ပြည့်ဝဝ ထူထောင်နိုင်ရန်အတွက်မူ လုံလောက်မှုမရှိသေးပါ။ ကျေးရွာများအကြား လက်ခံရရှိသော ထောက်ပံ့ပစ္စည်း ပမာဏကွဲပြားသကဲ့သို့ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှု အရှိန်အဟုန်လည်း ကွာခြားပါသည်။ ကပ်ဘေးဒဏ် ပြင်းထန်စွာ

ခံရပြီး ခေါင်သောကျေးရွာများတွင် အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများရရှိမှု ပိုမိုတိုးမြှင့်နေသည်နှင့်အမျှ ကပ်ဘေးဒဏ် ခံရမှုသက်သာ၍ မြို့နှင့်နီးသော ကျေးရွာများ၏ ထောက်ပံ့ပစ္စည်းရရှိမှုမှာ လျော့ပါးလျက် ရှိပါသည်။ SIM 2 ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ ကျေးရွာပြန်လည်ထူထောင်မှု အနေးအမြန်သည် ပျက်စီးမှုအတိုင်းအတာ၊ အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ ရရှိမှုပမာဏအနည်းအများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်ဟု ခိုင်ခိုင်မာမာ မပြောဆိုနိုင်ပါ။

အများအားဖြင့် ပစ္စည်းထောက်ပံ့ခြင်းထက် ငွေသားထောက်ပံ့ခြင်းအား ပိုမိုလိုလားကြသော်လည်း ပစ္စည်းထောက်ပံ့ခြင်းသည် ရွာသားများနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့အား ရွေးချယ်ခွင့်ပေးရာတွင်လည်းကောင်း အရေးကြီးကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။

SIM 1 ၏ တွေ့ရှိချက်အရ ရွာသားများသည် မိသားစု အဓိကလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်တင်းပေးနိုင်သော ငွေသားထောက်ပံ့ခြင်းအား ပစ္စည်းထောက်ပံ့ခြင်းထက် ပိုမိုလိုလားကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ငွေသားထောက်ပံ့သော စီမံကိန်းများအပေါ် ကျေနပ်နှစ်သိမ့်မှုအဆင့်မြင့်မားခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အချို့နေရာများတွင် လယ်သမားများအနေနှင့် ပစ္စည်းထောက်ပံ့ခြင်းအား ပိုမိုလိုလားကြောင်း ၎င်းတို့အတွက် အကြွေးတင်ရှိမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ဖိစီးမှုများအား ရှောင်ရှားနိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပြီး ၎င်းမှာ ထောက်ပံ့ရေးဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာ၌များစွာ အထောက်အကူပြုပါသည်။

ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများအား တရားဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ၊ ကျေးရွာအရေးပေါ်ကော်မတီများမှတစ်ဆင့် ဆက်လက်ဖြန့်ဖြူးလျက်ရှိရာ အထောက်အပံ့ပေးရေး ကြိုးပမ်းမှုတွင် လူထုမှ ထိထိရောက်ရောက် ပါဝင်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ထောက်ပံ့ပေးရေးဆုံးဖြတ်ချက်များအား အထောက်အပံ့ပေးသူများမှ အဓိကချမှတ်လျက်ရှိပါသည်။ ထောက်ပံ့ပေးရေးကြိုးပမ်းမှုသည် ယခုအခါ၌ အဖွဲ့အစည်းပုံစံဆောင်လာပြီး အထောက်အပံ့ပေးရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးကိစ္စရပ်များတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူကြီးများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များထက် တရားဝင်ခန့်အပ်ထားသော ကျေးရွာလူကြီးများနှင့် ကျေးရွာ အရေးပေါ်ကော်မတီများကသာ အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက် ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ချိန်ရွယ်အုပ်စုများအား သတ်မှတ်ရာ၌ အများအားဖြင့် အသက်မွေးအုပ်စုအလိုက်၊ ထိခိုက်လွယ်အားနည်းမှုရှိသည့် အုပ်စုများအလိုက်၊ အဆင်းရဲဆုံးအုပ်စုများအလိုက်၊ အိမ်ထောင်စုများအလိုက် ခွဲခြားသတ်မှတ်သော်လည်း ပုံစံမှာ အမျိုးမျိုးကွဲပြားလျက် ရှိပါသည်။ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ကျေးရွာလူထုမှ တစ်တပ်တစ်အား ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လမ်း၊ ကျောင်း၊ ရေကန်နှင့် အခြားအခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးတွင် အလုပ်ပိုသည်ဟု သဘောမထားဘဲ ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

အထောက်အပံ့ပေးရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတင်းအချက်အလက်မျှဝေမှုသည် အမျိုးမျိုး ကွဲပြားသည်။ ပုံမှန်မှတ်တမ်းထားရှိခြင်း၊ ရရှိသောအတွေ့အကြုံများအား မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းများ နည်းပါးသေးသော်လည်း အထောက်အပံ့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သတင်းအချက်အလက်များ ဖြေရာ၌ ရွာများ၏ထက်ဝက်နီးပါးတွင် အစည်းအဝေး ထိုင်၍ သတင်းပေးကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အထောက်အပံ့ပေးဝေရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်များ သဲကွဲစွာမရရှိမှုသည် မလိုလားအပ်သော အထင်အမြင်လွဲမှားမှုများနှင့် ပဋိပက္ခများအား ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာသက်ရောက်မှုများ

လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာအခြေအနေများသည် ယခုတိုင် စိန်ခေါ်မှုများရှိနေပြီး ကျယ်ပြန့်သော စီးပွားရေးအဝန်းအဝိုင်း၏ သက်ရောက်မှုကို ခံရလျက်ရှိသည်။

မြို့နယ်များနှင့် ရွာများတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အသက်မွေးမှု လုပ်ငန်းအချို့ကို ပြန်လည်စတင်နိုင်ခဲ့သော်လည်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ လူမှုစီးပွားအခြေအနေများမှာ စိန်ခေါ်မှုများ

ရှိနေသေးသည်။ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများအားလုံး ပြန်လည်တိုးတက်လာမှုမှာ နည်းပါးသည်။ လယ်သမား၊ ရေလုပ်သား၊ ကျပန်းအလုပ်သမားနှင့် အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သော ကုန်စုံဆိုင်နှင့် စတိုးဆိုင်တို့မှာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ မုန်တိုင်း၏ သက်ရောက်မှုအပြင် အခြားစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အဟန့်အတားများဖြစ်သော စပါးအထွက်ချေး ကျဆင်းလာခြင်းနှင့် ငွေဈေးယူရန် ခက်ခဲခြင်းများ စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များမှာ အထောက်အကူဖြစ်သော်လည်း မလုံလောက်ချေ။

လယ်သမားများ၊ ရေလုပ်သားများနှင့် ကျပန်းအလုပ်သမားများ ဆက်လက်ရုန်းကန်နေခြင်း

လယ်သမားများမှာ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရန် ကြိုးစားရုန်းကန် နေကြရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် သွင်းအားစုများ လုံလောက်စွာ မတတ်နိုင်သောကြောင့် ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေများရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမှုမှာ ကျဆင်းလာသည်။ ထို့ကြောင့် စပါးအထွက်နှုန်းမှာ ကျဆင်း လာသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီကနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် စုစုပေါင်း နွေစပါးအထွက်နှုန်းမှာ ပျမ်းမျှ ၄၆ % ကျဆင်းသွားပြီး မိုးစပါးအထွက်နှုန်းမှာ ၃၃ % ကျဆင်းသွားသည်။ စပါးဈေးမှာလည်း နာဂစ်မတိုင်မီက ရှိခဲ့သောဈေးထက် ကျဆင်းသွားသည်ဟု လယ်သမားများက ပြောကြသည်။ ပျမ်းမျှကြည့်လျှင် အများဆုံးစိုက်ပျိုးလေ့ရှိသည့် စပါးမျိုး၏ဈေးမှာ မုန်တိုင်းမတိုင်မီကထက် ၂၀ မှ ၂၅ % ခန့် ကျဆင်းသွားသည့်အတွက် လယ်သမားများ၏ စိုက်ပျိုးမှုနှင့် ၎င်းတို့စိုက်ပျိုးခြင်းမှ ပြန်လည်ရရှိမှုမှာ လျော့နည်းသွားသည်။

ရေလုပ်ငန်းပြန်လည်လုပ်ကိုင်သူများမှာ အနည်းငယ်တိုးတက်မှုတွေ့ရသော်လည်း အဓိက အသက်မွေးမှု အဖြစ် ရေလုပ်ငန်းမှ ရရှိသောဝင်ငွေမှာ နည်းပါးသေးသည်။ ရွာအများစုတွင် ဖမ်းယူရရှိသော ငါးပမာဏနှင့် ငါးဈေးနှုန်းမှာ ကျဆင်းလာသည်ဟု ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများက ပြောကြသည်။ SIM 1 တွင် တွေ့ရှိခဲ့စဉ်က တည်းက ရေလုပ်ငန်းအထောက်အပံ့ပစ္စည်းများမှာ လျော့နည်းလျက်ရှိသည်။ ရေလုပ်ငန်း အထောက်အပံ့ပစ္စည်း အများစုမှာ တန်ဖိုးမြင့်ရေထွက်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်အဆင့်အတွက် လိုအပ်သည့်အရင်းအနှီး များနှင့် အကြီးစားအထောက်အပံ့ပစ္စည်းများထက် အသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်သော ဝင်ငွေရရှိရုံ အသေးစားအထောက် အပံ့ပစ္စည်းများသာ ဖြစ်သည်။

ကျပန်းအလုပ်သမားများမှာလည်း ဆက်လက်ရုန်းကန်နေရဆဲ ဖြစ်သည်။ SIM 1 မှာကဲ့သို့ပင် လယ်သမား များမှာ ၎င်းတို့၏ လယ်မြေများကို စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် ယခင်ကကဲ့သို့ များပြားစွာ မတတ်နိုင်သောကြောင့် ရွာအတွင်းရှိ ကျပန်းအလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းမှာ နည်းပါးလာသည်။ ထို့ပြင် အချို့သော လယ် သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများမှာ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ကျပန်းအလုပ်သမားများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားရသောကြောင့် အလုပ်ရရန်အတွက် ပြိုင်ဆိုင်မှုမှာ ပိုမိုမြင့်မားလာသည်။ အထောက်အပံ့နည်းပါးဆဲအခြေအနေတွင် ကျပန်း အလုပ်သမားများ၏ အသက်မွေးမှုမှာ မရေရာသောအခြေအနေသာရှိသည်။

အကြွေးပမာဏမှာ မြင့်မားနေဆဲဖြစ်ပြီး အတိုးနှုန်းမှာလည်း မြင့်တက်လျက်ရှိသည်။ ကျေးရွာနှင့် မြို့အတွင်းရှိ အကြွေးဒုက္ခရင်ဆိုင်ရဖွယ်ရှိခဲ့သည့် အချို့လူများမှာ ယခုအခါ အကြွေးနဲ့တွင် နစ်မြုပ်ခဲ့ပြီ။

အိမ်ထောင်စုများ၏ အကြွေးတင်ရှိမှုမှာလည်း ဆက်လက်မြင့်မားနေသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက အတိုးနှုန်း များမှာ မြင့်မားသော်လည်း ပြန်ဆပ်နိုင်သော အခြေအနေတွင်ရှိသည်ဟု လူအများက ပြောကြသည်။ မုန်တိုင်းသည် လူအများ၏ အရင်းအနှီးများနှင့် တင်ရှိနေသောအကြွေးပြန်လည်ပေးဆပ်နိုင်စွမ်းကို ပျက်စီးစေခဲ့သည်။ SIM 1 သည် အိမ်ထောင်စုများ အကြွေးနဲ့သို့ ကျရောက်ဖွယ် အန္တရာယ်ကို ဦးဆောင်တင်ပြခဲ့သည်။

အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ ယခုအခါ အကြွေးထောင်ချောက်ထဲသို့ ကျရောက်နေရပြီး ပြင်ပအထောက်အပံ့ မပါဘဲ လွတ်မြောက်ရန်လမ်းမှာ နည်းပါးသည်။ လူမှုဘဝလေ့လာစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့၏ လေ့လာမှုအရ လယ်သမားအိမ်ထောင်စု ၂၀၀၀ ထဲတွင် နာဂစ်မတိုင်မီက အကြွေးအနည်းငယ်တင်ရှိခဲ့သော လယ်သမားအများစု၏ စုစုပေါင်းအကြွေးမှာ ယခုအခါ ပျမ်းမျှ ၁၇ % ခန့် မြင့်မားလာပြီး အကြွေးများစွာ တင်ရှိနေသူများမှာ ပျမ်းမျှ

၁၃၈ % ထိ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ လယ်သမားကြီးများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှုမှာ လယ်သမားအလတ်၊ လယ်သမားအငယ်များထက် ပိုမိုများသည်။ နာဂစ်ကြောင့် ရေလုပ်သားများ၏ အကြွေးမှာလည်း နှစ်ဆသုံးဆ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ ကျပန်းအလုပ်သမားများ၏ အကြွေး မှာ ၅၀ % မှ ၄၀၀ % အထိ မြင့်လာခဲ့သည်။ မြို့နယ်များတွင် နေထိုင်သူ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ကိုင်သူများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးပမာဏမှာလည်း တိုးမြင့်လာ သည်။ ထိုသို့ မြင့်တက်ရခြင်းမှာ နာဂစ်ကြောင့် ပျက်စီးခဲ့ရသော ၎င်းတို့၏အိမ်များ ပြုပြင်ရန်နှင့် စီးပွားရေးတွင် ပြန်လည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ငွေချေးယူခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရွာသားများကို ငွေချေးပေးသည့် ဆန်စက်နှင့် ဓာတ်မြေဩဇာဆိုင်များ စသော အကြီးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ၏ စီးပွားရေးမှာ ကျဆင်းလာခဲ့ပြီး ယခင်ကကဲ့သို့ ငွေချေးခြင်း သို့မဟုတ်၊ ကြိုတင်ငွေ ထုတ်ပေးခြင်းများကို မတတ်နိုင်ကြတော့ပေ။

အတိုးနှုန်းမှာနာဂစ်နောက်ပိုင်းအနည်းငယ် အပြောင်းအလဲရှိသော်လည်း ဆက်လက်မြင့်မားနေဆဲ ဖြစ်သည်။ အသေးစားချေးငွေနှင့် အပေါင်မပါဘဲ ချေးယူခြင်းများအတွက် အတိုးနှုန်းမှာ မြင့်မားသည်။ လယ် သမားများထက် ကျပန်းအလုပ်သမားနှင့် ရေလုပ်သားများအတွက် အတိုးနှုန်းမှာ ပိုမြင့်မားသည်။ နာဂစ်အပြီး ပျမ်းမျှလစဉ်ပေး အတိုးနှုန်းမှာ လယ်သမားများအတွက် ပျမ်းမျှ ၅ % မှ ၉ % ၊ ရေလုပ်သားများအတွက် ၆ % မှ ၁၀ %၊ ကျပန်းအလုပ်သမားများ အတွက် ၁၃ % ရှိသည်။ သို့သော်လည်း အချို့ကိစ္စများတွင် အတိုးနှုန်းမှာ လယ်သမားများအတွက် ၅၀ % မြင့်မားနေသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဘဏ် သို့မဟုတ် အသေးစားချေးငွေ လုပ်ငန်းများမှ ရရှိနိုင်သော အနိမ့်ဆုံးအတိုးနှုန်းမှာ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် တစ်လလျှင် ၁ % မှ ၃ % ဖြစ်သော်လည်း ယင်းချေးငွေရရှိနိုင်မှုမှာ အလွန်အမင်း အကန့်အသတ်ရှိသည်။

ယခုအချိန်တွင် ချေးငွေချေးယူနိုင်မှုမှာ ကျုံ့သွားခဲ့ပြီး ငွေချေးယူလိုမှုမှာ ချေးယူနိုင်မှုထက် ပိုမိုများနေသည်။

ယခုအချိန်တွင် ချေးငွေချေးယူနိုင်မှုမှာ သိသာစွာ ကျုံ့သွားသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ပုံမှန်တရားဝင် ငွေချေးယူနိုင်မှုမှာ အကန့်အသတ်ဖြင့် ရှိနေသည့်အပြင် ချေးယူလိုမှုမှာ ချေးနိုင်စွမ်းထက် များစွာပိုလျှံလျက် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ ချေးငွေချေးကွက်အား တရားဝင်မဟုတ်သော ဘဏ္ဍာရေးဆောင်တာ လုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ပုဂ္ဂလိကငွေချေးငှားသူများ၊ အပေါင်ဆိုင်များနှင့် ရွှေဆိုင်များမှ လွှမ်းမိုးထားလျက်ရှိပြီး ၎င်းတို့မှာ ယုံကြည်မှုနှင့် လူမှုအပေါင်ပစ္စည်းများအပေါ် အခြေတည်၍ ချေးငှားပေးကြသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလိက ငွေချေးသူများက ၎င်းတို့မှာ နာဂစ်ကြောင့် ငွေပြန်မဆပ်နိုင်သူများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်ဟု ပြောကြပါသည်။ အများစု ငွေပြန်ဆပ်လာနိုင်စေရန် ငွေဆပ်ကာလအား တိုးပေးခြင်း၊ လျော့ပေါ့ပေးခြင်း၊ အတိုးကင်းလွတ်ခွင့် ပေးခြင်း စသည့်နည်းလမ်းများဖြင့် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းလျက်ရှိသည်။ သို့သော်လည်း နာဂစ်ဒဏ်ခံရသူများအနေဖြင့် အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် ခဲယဉ်းနေသည်နှင့်အမျှ ကြွေးဆုံးပမာဏလည်း များပြားလျက်ရှိသည်။ အပေါင်ဆိုင်များ၏ ပြောပြချက်အရ ရွာတွင်းငွေချေးလိုသူများမှာ ပေါင်စရာမကျန်တော့ဟု ဆိုသည်။ ပုဂ္ဂလိကငွေချေးသူများမှာ ၎င်းတို့၏ အရင်းအနှီးများ ဆုံးရှုံးသည့်အပြင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများပါ ကျဆင်းလာသည့်အတွက် ငွေချေးငှား နိုင်မှုစနစ်ကြီးတစ်ရပ်လုံးတွင် ချေးငွေပေးသွင်းနိုင်မှု လျော့နည်းလာသည်။ ယင်းမှာ မုန့်လုံးစက္ကူကပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေပြီး လယ်သမားများမှာ ချေးငွေမရခြင်းကြောင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးတွင် ပြန်လည်ရင်းနှီးရန် အရင်းအနှီး အလွန်နည်းသွားခဲ့ရာ လယ်ယာအထွက်နှုန်းလည်း လျော့နည်းလာခဲ့ပြီး အကြွေးပြန်လည် ပေးဆပ်နိုင်စွမ်းလည်း နည်းပါးလာခဲ့သည်။

လယ်သမားနှင့် ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၏ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများကျဆင်း၍ အထွက်နှုန်းမှာ လျော့နည်းလာပြီး ထုတ်ကုန်တန်ဖိုးပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ် အစမှအဆုံးထိ သက်ရောက်မှုရှိသည်။ ငွေချေးသူများလက်ဝယ်သို့ လယ်သမားများ၏ မြေယာများ လက်လွှတ်ခဲ့ရသည်။

၎င်းစီးပွားရေးအခက်အခဲများကြောင့် ရွာများတွင် အသက်မွေးမှုပုံစံ ရောပြွန်းလာခဲ့သည်။ အဖြစ်အများဆုံး ပုံစံမှာ လယ်သမားကြီးများဘဝမှ လယ်သမားအငယ်များအဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ငါးဖမ်းသမားကြီးနှင့် ငါးဒိုင် ကြီးများဘဝမှ ငါးဖမ်းသမားအငယ်နှင့် သာမန်ငါးရှာသူများအဖြစ်သို့လည်းကောင်း ရောက်ရှိသွားခြင်းဖြစ်သည်။ လယ်သမားများမှာ လယ်မြေများအား ရောင်းချလာရခြင်းကြောင့် မျှဝေစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ချေးငွေရယူနိုင်ရန်

လက်ရှိလယ်မြေများအား အပေါင်အဖြစ် ထားရှိရခြင်း စသည်တို့အား ပြုလုပ်လာရသည်။ လယ်သမားများသည် အကြွေးပြန်လည် မပေးဆပ်နိုင်သည့်အားလျော်စွာ လယ်မြေများအား ငွေချေးသူများထံ ထိုးအပ်လိုက်ရပြီး ၎င်းသည် စနစ်တကျပိုင်ဆိုင်မှုအား ဖြိုရှင်များထံသို့ ပြန်လည်ခွဲဝေသည့် အသွင်ဆောင်လာခဲ့သည်။ အချို့သော လယ်သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများမှာ ကျပ်စားအလုပ်သမားများအဖြစ် အသက်မွေးနေရသည်။ အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ ကျဆင်းလာမှုကြောင့် ကျပ်စားအလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများမှာ နည်းပါးလာသည်။ ထို့ပြင် ယင်းကျဆင်းမှုမှာ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းဖြစ်စဉ်ကြီးတစ်ခုလုံး၏ အဓိကကျသော အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်သည့် ဆန်စက်၊ ဓာတ်မြေဩဇာဆိုင်များနှင့် ငါးအဝယ်ခိုင်းများဆီသို့ပါ ထိခိုက်မှုရှိခဲ့သည်။

လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ

မြိုင်ကြည့်လျှင် လူမှုအရင်းအနှီးမှာ အားကောင်းသော်လည်း အချို့ရွာများတွင် ပိုမိုအားနည်းလာခြင်း

မြိုင်သုံးသပ်ကြည့်ပါက အထောက်အပံ့ပေးရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ၏ အပြန်အလှန် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုကြောင့် လူမှုအရင်းအနှီး ပိုမိုခိုင်မာလာခဲ့ပြီး ၎င်းသည် လူမှုအပြန်အလှန် အလေးထားမှုနှင့် ပေါင်းစည်းမှုကိုပါ ပိုမိုအားကောင်းစေခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တင်းမာမှုများသည် လူမှုအရင်းအနှီးအားနည်းသော ရွာများတွင် ပိုမိုပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်နှင့် စီးပွားရေး အခက်အခဲများကြောင့် လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများရှိသော်လည်း ၎င်းအား ဒုစရိုက်နှင့် ပြစ်မှုများ ပိုမိုများလာသည်ဟု ဆိုလို၍ မရနိုင်ပါ။

အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ကောင်းမွန်သော်လည်း မုဆိုးဖို၊ မုဆိုးမများနှင့် မိဘမဲ့ကလေးများမှာ ကြီးမားသော စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရခြင်း

မြိုင်သုံးသပ်ကြည့်လျှင် အမျိုးသားများနှင့် အမျိုးသမီးများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ကောင်းမွန်လာသည်။ ထို့ပြင် အမျိုးသမီးများမှာ ယခင်ကထက် ထောက်ပံ့ရေးဆိုင်ရာ အရေးကိစ္စများအား ပိုမိုအာရုံစိုက်လာသည်ဟု ကြားသိခဲ့ရသည်။ သို့သော်လည်း အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး သေဆုံးမှုမြင့်မားသော (သို့မဟုတ်) သေဆုံးမှု အချိုးအစား မညီမျှသော ရွာများတွင် အိမ်ထောင်စုများအတွင်း ကျား/မအခန်းကဏ္ဍမှာ အနည်းငယ်ပြောင်းလဲမှုရှိသည်။ ယင်းသို့ သေဆုံးခဲ့မှုများကြောင့် အိမ်ထောင်ဝင်ငွေရှာရန်၊ ကလေးစောင့်ရှောက်ရန်နှင့် အခြားအိမ်ထောင်ကာဝန်များအတွက် တာဝန်ကို ယူနေရသည့် မုဆိုးဖို၊ မုဆိုးမများမှာ နှစ်ဆပို၍ ဝန်ပိလာခဲ့ပါသည်။ မိဘမဲ့ ကလေးများမှာလည်း သီးခြားပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။ မိဘမဲ့ကလေးအများစုမှာ ဆွေမျိုးများနှင့် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများ၏ စောင့်ရှောက်မှုအောက်တွင်ရှိပြီး အများစုမှာ ကျောင်းထားမပေးနိုင်သောကြောင့် မိဘမဲ့ကလေးအချို့မှာ ကျပ်စားလုပ်သားငယ်လေးများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ကြသည်။

အသက်အုပ်စုများအကြား ဆက်ဆံရေး အားကောင်းနေဆဲဖြစ်ခြင်း

လူငယ်များမှာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သော စာသင်ကျောင်းနှင့် လမ်းများပြုပြင်ခြင်းနှင့် မွမ်းမံခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်နေဆဲဖြစ်သည်။ လူငယ်များနှင့် လူကြီးများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ကောင်းမွန်သည်။ ထို့ပြင် လူငယ်များသည် မုန်တိုင်းမတိုင်ခင်ကထက် လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပိုမိုဆောင်ရွက်လာသည်ဟု ရွာသားများထံမှ ကြားသိရသည်။

အထောက်အပံ့ပေးမှုတွင် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၏အခန်းကဏ္ဍ အတော်အသင့်ပြောင်းလဲလာခြင်း

မုန်တိုင်း၏ နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်အားဖြင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်အသီးသီးတို့သည် အထောက်အပံ့ပေးရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ပါဝင်လာကြသည်။ တစ်နှစ်ကြာပြီးနောက် အရေးပေါ်ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများ နည်းပါးလာသည်နှင့်အမျှ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီးများမှာ ပညာရေးနှင့် အခြားသော နယ်ပယ်များတွင် အထောက်အပံ့ပေးရန်

ပိုမိုအာရုံစိုက်လာခဲ့ကြသည်။ ခရစ်ယာန်နှင့် မွတ်စလင်ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များမှာ နိစ္စဓူဝ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ဆက်လက်ပါဝင်လျက် ရှိသည်။

ဘာသာခြား (သို့) လူမျိုးခြား ဆက်ဆံရေးအပေါ်သို့ မုန်တိုင်း၏ သက်ရောက်မှုရှိသည်ဟု ကောက်ချက်ချနိုင်သည့် ရွာအနည်းငယ်သာရှိပြီး၊ ၎င်းမှာလည်း ဘာသာလူမျိုးခွဲခြားသော ထောက်ပံ့မှုအချို့ကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရွာသားများနှင့် ကျေးရွာလူကြီးများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ယခင်အတိုင်းပင် ရှိနေခဲ့သည်။

ရွာသားများနှင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များဖြစ်သော အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်နှင့် ကျေးရွာလူထုက အသိအမှတ်ပြုခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ယခင်ကအတိုင်း (သို့မဟုတ်) ပိုမိုတိုးတက်လာသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်များသည် အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်သော အခန်းကဏ္ဍတွင် အဓိကနေရာမှ ပါဝင်နေသော်လည်း ကျေးရွာရှိ သက်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ မုန်တိုင်းလွန်လူမှုဘဝ သက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှု SIM 1 မှာကတည်းက အတော်အသင့် လျော့နည်းလာခဲ့သည်။ ရွာသားများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များ၏ ဆက်ဆံရေးမှာ ကောင်းမွန်သည်။ သို့သော်လည်း ရွာအချို့တွင်မူ အထောက်အပံ့ပေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မညီမျှမှုများရှိခြင်းနှင့် ခွဲဝေပေးခြင်းရှိသူနှင့် နီးစပ်သူ အသိုင်းအဝိုင်းကသာ လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားခြင်းစသော ထင်မြင်ယူဆမှုများ ရှိနေခြင်းကြောင့် ရွာသားများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးပျက်ယွင်းမှုအချို့ရှိလာသည်။

ကျေးရွာအချင်းချင်း တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုတိုးမြှင့်လာခြင်း

ကျေးရွာများအကြား တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ ပြောင်းလဲလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူမှုရေးနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးတက်လာသော်လည်း စီးပွားရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများ အားနည်းနေပါသေးသည်။ အထူးသဖြင့် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ဆက်သွယ်သောလမ်းများနှင့် တံတားများမှာ ပျက်စီးနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ လူထုအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ခွဲဝေသုံးစွဲရေး အစီအမံများသည် လူထုအကြား တာဝန်များအား မျှဝေဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြင့် ကျေးရွာအချင်းချင်း လူမှုအရင်းအနှီးကို တိုးမြှင့်စေနိုင်သော်လည်း အထောက်အပံ့ပေးပုံမညီမျှမှုများကြောင့် ကျေးရွာအချင်းချင်းနှင့် ကျေးရွာတွင်း လူမှုရေးတင်းမာမှုများ ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

အခန်း (၁)

နိဒါန်း

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တို့မည်သည် လျင်မြန်စွာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစမြဲဖြစ်သည်။ အသက်အိုးအိမ်များ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ အမိုးအကာများ ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးပျက်စီးခဲ့ရသည်။ အသက်ရှင် ကျန်ရစ်သူ များမှာလည်း ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ၊ အစားအစာနှင့် ရေပြတ်လပ်မှု စသော အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ မေလ ၂ ရက်နေ့တွင် နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသများနှင့် ရန်ကုန်တောင်ပိုင်းဒေသများကို တိုက်ခတ်ခဲ့ပြီး များစွာပျက်စီး ဆုံးရှုံးစေခဲ့သည်။ ခန့်မှန်းခြေ လူပေါင်း ၁၄၀,၀၀၀ ခန့် သေဆုံးခဲ့ပြီး အပျက်အစီးနှင့် ဆုံးရှုံးမှုပမာဏသည် ခန့်မှန်းခြေ ဒေါ်လာ ၄ ဘီလီယံခန့် ရှိခဲ့သည်။^၁ ၎င်းနောက်တွင် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ အဖွဲ့အစည်းနှင့် လူအများတို့သည် အရေးပေါ် လိုအပ်ချက်များအတွက် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ အကူအညီများ ပေးခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ အာဆီယံအဖွဲ့ နှင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းသုံးခုပေါင်း၍သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့ (Tripartite Core Group - TCG) အားဖွဲ့စည်းပြီး ၎င်းအကူအညီပေးရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းအပြီး ထိခိုက်ခံစားခဲ့ရသော လူအများတွင် လိုအပ်ချက်များစွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ အသက်ရှင်သန်မှုအတွက် ဦးစားပေး အရေးပေါ်အခြေအနေများ ကျော်လွန်နိုင်ခဲ့ပြီးနောက် အသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူ များမှာ ၎င်းတို့၏ဘဝနှင့် နေထိုင်ရာဒေသများ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရေးအတွက် စတင်အာရုံစိုက်လာကြသည်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးမှ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုတို့တွင် ပါဝင်ကူညီမှုသည် မုန်တိုင်းဒဏ် သင့်လွှ်အဖွဲ့အစည်း၏ လူမှုစီးပွားပုံစံနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးတို့အပေါ်တွင် ကြီးစွာသော သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။ မုန်တိုင်းလွန်ကာလတွင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့်တစ်ခု လူတစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပြုမူဆောင်ရွက်ပုံများ ကွဲပြားသည်နှင့် အမျှ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် အတားအဆီးများမှာလည်း တစ်ဆက်တည်းပေါ်ထွက်လာနိုင်သည်။ အရင်း အမြစ်များရှားပါးမှုသည် ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအား တိုးမြှင့်နိုင်ခဲ့သည်။

ကပ်ဘေးလွန် ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုမှန်သမျှ၏ အောင်မြင်မှုသည် ထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်များ၏ ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော လိုအပ်ချက်များအပေါ် မည်မျှထိ တုန်ပြန်နိုင်မှုရှိသည်ဆိုသည်အပေါ်တွင် မူတည်သည်။ နာဂစ်ပြီးစဉ် ကတည်းက TCG သည် ထောက်ပံ့ရေးတုံ့ပြန်မှုများအား ထုတ်ပြန်ပေးနိုင်သော စောင်ကြည့်လေ့လာ အကဲခတ်ရေးစနစ်တစ်ရပ်အား ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှု SIM သည် ၎င်းအစီအမံ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အဖြစ် ပါဝင်သည်။ SIM မှာ ပြောင်းလဲနေသော လိုအပ်ချက်များ၊ ရွာသား များ၏ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်များ၊ လူမှုဆက်ဆံရေးနှင့် လူမှုစီးပွားဘဝများ၏ တစ်စတစ်စ တိုးတက်ပြောင်းလဲ လာမှုများနှင့် အကူအညီပေးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများအား နားလည်လာစေရန် ရည်ရွယ်သည်။ SIM တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တစ်လျှောက်ရှိ ရွာပေါင်း ၄၀ ကို အဓိကထားလေ့လာခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ ရွာ ၄၀ အပေါ်တွင် သတ်သတ်မှတ်မှတ် လေ့လာခဲ့ခြင်းဖြင့် နာဂစ်အလွန်ကာလတွင် ရွာနေလူထုဘဝ မည်သို့ပြောင်းလဲခဲ့သည်၊ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် လူထုအပေါ် မည်မျှထိရောက်ခဲ့သည် စသည်နှင့် ပတ်သက်သော အသေးစိတ် သတင်းအချက်အလက်များအား ရယူရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတိုးတက်မှု များအား ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ထားသော အစီရင်ခံစာတစ်ရပ်ဖြစ်သည့် နာဂစ်လွန် ကာလပိုင်းအလိုက် ဆန်းစစ်သုံးသပ်ချက် (Periodic Review Assessment) အား ထပ်မံဖြည့်စွက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

SIM 1 ကို ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး နာဂစ်အပြီး ပထမ ၆ လအတွင်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ် လူထုအပေါ် မုန်တိုင်း၏သက်ရောက်မှုများအား လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ၎င်းစာတမ်းမှာ ဒုတိယအကြိမ် လူမှုဘဝ သက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှု (SIM 2) ၏ ယေဘုယျအကျဉ်းဖြစ်ပြီး SIM 2 ကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလနှင့် ဇွန်လများတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ SIM 2 တွင် အထက်ပါ ရွာ ၄၀ ကို ထပ်မံသွားရောက်ခဲ့ပြီး ၎င်းရွာများ၏ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဝီဇင်ဘာလမှ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လအတွင်း ပြောင်းလဲမှုများအား ထပ်မံလေ့လာခဲ့သည်။

၁။ သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့ (၂၀၀၈)။ နာဂစ်အလွန်ကာလ ပူးပေါင်းဆန်းစစ်မှု (PONJA)။ ရန်ကုန်။ (TCG)

၁။ ပဓာနပြုအကြောင်းအရာများ

SIM 1 ကဲ့သို့ပင် SIM 2 သည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် နာဂစ်အလွန်ကာလ ပူးပေါင်းဆန်းစစ်မှု (PONJA) ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သော ကနဦး လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုလေ့လာဆန်းစစ် ရေး၏ အဓိက အပိုင်းသုံးပိုင်းပေါ်တွင် အထူးပြုထားသည်။ SIM 2 တွင် SIM 1 နောက်ပိုင်းမှစ၍ အဆိုပါ အဓိကအပိုင်းများအတွင်း ပြောင်းလဲမှုများအား လေ့လာထားသည်။

ထောက်ပံ့ရေးထိရောက်မှု။ ။ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံရသော ရွာသားများကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံခဲ့ရသော ကျေးရွာအဆင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကြိုးပမ်းမှုများအား လေ့လာဆန်းစစ်ထားပါသည်။ ၎င်းတွင် မည်သည့်အထောက်အပံ့ပစ္စည်း များအား မည်မျှရရှိကြသည်၊ မည်မျှလိုအပ်နေသေးသည်၊ အထောက်အပံ့များအား မည်သို့လျာထားပြန်စေခဲ့သည်၊ ထောက်ပံ့ရေးဆုံးဖြတ်ချက်များအား မည်သို့ချမှတ်၍ ပဋိပက္ခများအား မည်သို့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခဲ့သည် စသည် တို့အား လေ့လာဆန်းစစ်ထားပါသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ လူမှုစီးပွားဘဝအပေါ် သက်ရောက်ခဲ့မှုများ။ ။ ၎င်းတွင် အဓိကအသက်မွေး အုပ်စုများဖြစ်သည့် လယ်သမား၊ ရေလုပ်သားနှင့် ကျပန်းအလုပ်သမားများအပေါ် နာဂစ်၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ မည်သို့ရှိသည်ကို လေ့လာဆန်းစစ်ထားသည်။ ထိုသို့လေ့လာရာတွင် အသက်မွေးမှု၊ အကြွေးတင်ရှိမှုနှင့် ဈေးငှား နိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာရပ်များ စသည်တို့အား အလေးပေးလေ့လာထားပါသည်။

လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ။ ။ ဤအပိုင်းတွင် နာဂစ်နှင့် ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုများသည် ဒေသလူမှု အရင်းအနှီး၊ စုပေါင်းလုပ်ဆောင်နိုင်မှုစွမ်းအားများအပေါ်နှင့် ကျား/မ အသက်အုပ်စုများအကြား၊ လူမျိုးခြား/ ဘာသာခြားများအကြား၊ တစ်ရွာနှင့် တစ်ရွာအကြား၊ ရွာသားများနှင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးများအပေါ် မည်သို့သက်ရောက်ခဲ့သည်ကို လေ့လာထားပါသည်။

၂။ သုတေသနပြုနည်းလမ်းများ

SIM 2 တွင် အသေးစိတ် နက်နက်နဲနဲကွင်းဆင်းလေ့လာမေးမြန်းမှု (In-depth Qualitative Field-work) များအား မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ ၈ မြို့နယ်ရှိ ရွာပေါင်း ၄၀ တွင် ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလနှင့်ဇွန်လများအတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ (မြေပုံ-က တွင် ကြည့်ပါ)။ သုတေသနအဖွဲ့က ရွာသားပေါင်း ၂၄၅၀ ကို မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာအဆင့် လေ့လာဆန်းစစ်မှုအား သုံးကြိမ်ခွဲ၍ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ပဏာမလေ့လာဆန်းစစ်မှုအား ကျေးရွာ ၈ ရွာ တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး သုတေသနနည်းလမ်းများအား ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် မွမ်းမံခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဒုတိယအကြိမ်တွင် ၁၅ ရွာ၊ တတိယအကြိမ်တွင် ၁၇ ရွာ အသီးသီးလေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ SIM 2 တွင် ငွေချေးပေးသူနှင့် ငွေချေးယူသူများအကြား ပြောင်းလဲမှု အခြေအနေများအား လေ့လာရန် မြို့နယ်အဆင့် ချေးငွေချေးကွက် လေ့လာဆန်းစစ်မှုကိုပါ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၎င်းလေ့လာမှုများကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလမှ ဧပြီလအတွင်း မြို့နယ် ၈ မြို့နယ်တွင် မေးမြန်းစုံစမ်းခဲ့ပါသည်။

အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲမှုများအား လေ့လာဆန်းစစ်ရန် ရည်ရွယ်၍ SIM 2 တွင် SIM 1 မှ ရွာများကိုပင် ပြန်လည်လေ့လာထားပါသည်။ အစိုးရဝါးဆုံး ထိခိုက်သည့် မြို့နယ် ၈ မြို့နယ်မှ ရွာများကို ရွေးချယ်ထားရခြင်းမှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ အရေးပါအရာရောက်သော အသက်မွေးမှုပုံစံအမျိုးမျိုး ပါဝင်စေရန် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအပြင် ရွာများရွေးချယ်ရာတွင် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှု အတိုင်းအတာအပေါ် အဓိကညွှန်းဆိုနိုင်သည့် ထိခိုက်မှု အနည်းအများ၊ ဒေသအနီးအဝေးအလိုက် သက်ရောက်ပုံပြောင်းလဲမှုများကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ ရွေးချယ် ထားပါသည်။ ထို့ပြင် ထိခိုက်မှုနည်းပါးသော ရွာ ၄ ရွာကိုလည်း Control Villages များအဖြစ် ထည့်သွင်း လေ့လာထားပါသည်။^၂

၂။ နောက်ဆက်တွဲ (က) တွင် သုတေသနပြုနည်းလမ်းများအား အကျယ်တဝင့်ဆွေးနွေးထားသည်။
၃။ ၎င်းရွာ ၄ ရွာ မှာ နာဂစ်ဒဏ်ခံစားခဲ့ရသော ရွာဖြစ်သော်လည်း အခြားသောရွာများထက် ထိခိုက်မှုနည်းပါးသည်။ Control Village မဟုတ်သော လယ်ယာစိုက်ပျိုးသောရွာတစ်ရွာမှာ မုန်တိုင်းဒဏ်တိုက်ခိုက်မခံခဲ့ရပေ။

သုတေသနပြုလုပ်သူများမှာ ရွာတစ်ရွာစီတွင် ၂ ညအိပ် ၃ရက် နေထိုင်၍ လူအမျိုးမျိုးအား တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခဲ့သည်။ မြို့၍ပြောရလျှင် ယင်းအဖွဲ့များမှာ အဓိက သတင်းအချက်အလက်ပေးသူ ၄၃၈ ဦးနှင့် တွေ့ဆုံ မေးမြန်းခဲ့ပြီး စကားပိုင်းပေါင်း ၂၃၀ (တစ်ပိုင်းလျှင် ပျမ်းမျှ ၇ ယောက်မှ ၈ ယောက်စီ ပါဝင်ပါသည်) နှင့် အလွတ်သဘောဆွေးနွေးမှုပေါင်း ၁၇၄ ခုအား စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် မေးမြန်း ရန် လူများရွေးချယ်ရာတွင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် အခြားသောအဆင့်ရှိ အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်များ၊ သက်ကြီးပိုင်းများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ထောက်ပံ့ပစ္စည်းခွဲဝေပေးရာတွင် အဆုံးအဖြတ်ပေးသူများ၊ လယ်သမား၊ ရေလုပ်သား၊ ကျပန်းလုပ်သားများနှင့် အခြားသော လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ် အိမ်ထောင်စုဝင်များ၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသူများနှင့် ဒုက္ခိတများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများအပြင် လူငယ်အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများအသီးသီးပါဝင်အောင် ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ တိုက်ဆိုင်၍ ညီညွတ်မှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးသည့်အနေဖြင့် အကြောင်းအရာတူများအား အုပ်စုအသီးသီးအပေါ်တွင် မေးမြန်းပြီး ၎င်းတို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်များအား ရယူခဲ့သည်။

ပေါ်ထွက်လာသော ပြဿနာများအား အသေးစိတ်ဖော်ထုတ်ရန် သာဓကပြု လေ့လာချက်များအားလည်း စုဆောင်းခဲ့သည်။ ဤအစီရင်ခံစာတစ်စောင်လုံးတွင် ၎င်းသာဓကများသည် နာဂစ်ဒဏ်ခံ ရွာသားများ၏ အတွေ့ အကြုံများအဖြစ် ထင်ဟပ်ပြသထားသည်။ ရွာအချင်းချင်း နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရန် ရည်ရွယ်၍ တစ်ရွာချင်းစီတွင် စံပြုသတ်မှတ်ထားသော သတင်းအချက်အလက်များအား ကောက်ယူစုဆောင်းခဲ့ပါသည်။

၃။ အစီရင်ခံစာဖွဲ့စည်းပုံ

အစီရင်ခံစာကို အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်တင်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

- အပိုင်း(၂)။ ထောက်ပံ့ရေးထိရောက်မှု
- အပိုင်း(၃)။ လူမှုစီးပွားဘဝအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- အပိုင်း(၄)။ လူမှုဆက်ဆံရေး
- အပိုင်း(၅)။ ကောက်ချက်ချသုံးသပ်မှု

အပိုင်းအသီးသီးတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလနောက်ပိုင်း ပြောင်းလဲမှုများအား အဓိကထား ဆန်းစစ် ထားသည်။ ထိုသို့ ပြောင်းလဲမှုများနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား အချိန်အပိုင်းအခြားအလိုက် မရရှိနိုင်သည့်နေရာများတွင် နာဂစ်မတိုင်မီမှ ယခုအချိန်အထိ ပြောင်းလဲမှုများကိုသာ ဆန်းစစ်ထားသည်။

ယခုလေ့လာမှုတွင် အသုံးပြုထားသော သုတေသနပြုမှုနည်းလမ်းများ၏ အနှစ်ချုပ် ဇယားအချက်အလက် များအား နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း (၂)

ထောက်ပံ့ကူညီရေး ထိရောက်မှု

ယခုအပိုင်းတွင် နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အတွင်း အထောက်အပံ့ပေးမှုအခြေအနေများနှင့် နာဂစ်အပြီး ခြောက်လအတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သော SIM 1 တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ထောက်ပံ့ရေးအခြေအနေများ၏ ပြောင်းလဲ တိုးတက်မှုများကို စုံစမ်းလေ့လာခဲ့သည်။ ထောက်ပံ့ရေးဆောင်ရွက်ကြိုးပမ်းမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ရွာသားများ မည်သို့တွေ့ကြုံရသည်ကို ရွာသားများ၏ ထောက်ပံ့ရေးအကူအညီများအပေါ် ရှုမြင်မှုဖြင့် စိစစ်ထားသည်။ ၎င်းသတင်းအချက်အလက်များအား သေချာစိစစ်သတ်မှတ်ထားသော စံနှုန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်များဖြင့် တိုက်ဆိုင် စစ်ဆေးဆန်းစစ်ထားသည်။^၄

အထောက်အပံ့ရရှိမှုသည် နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လကတည်းက သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားကြောင်း သုတေသနအဖွဲ့မှ တွေ့ရသည်။ ရွာအနည်းငယ်သာ ယခုအချိန်အထိ စားနပ်ရိက္ခာထောက်ပံ့မှုများကို ရရှိဆဲဖြစ်သည်။ အစိုးရအထောက်အပံ့ရရှိသော ရွာအရေအတွက်မှာ တစ်ဝက်ခန့် လျော့ကျသွားသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများဖြစ်သော လယ်လုပ်ငန်းနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများအတွက် သွင်းအားစုများကို အကူအညီ ပေးမှုမှာ လိုအပ်ချက်များ ရှိနေသေးသော်လည်း လျော့ကျသွားခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုနှင့် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများ ထောက်ပံ့ပေးမှုတို့မှာ တိုးမြှင့်လာသော်လည်း (အပိုင်း ၃ တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း) နည်းပါးနေသေးသည့်အတွက် စီးပွားရေးပြန်လည် နာလန်ထူလာမှုတွင် များစွာ အဟန့်အတား ဖြစ်လျက်ရှိပါသည်။

မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်တွင် ကျေးရွာများ ပြန်လည်နာလန်ထူလာမှုသည် ပျက်စီးမှုအတိမ်အနက်၊ အထောက်အပံ့ရရှိသည့် အတိုင်းအတာတို့နှင့် အနည်းငယ်သာ ဆက်စပ်မှုရှိသည်။ ၎င်းမှာ အထောက်အပံ့ပေးမှုသည် ထိရောက်မှုမရှိဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်။ အထောက်အပံ့များ ထိရောက်မှုသည် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ မတူညီဘဲကွဲပြားစွာ သက်ရောက်လျက်ရှိသော အညွှန်းကိန်းများအပေါ် မူတည်နေပါသည်။ ယခု သုတေသနပြုမှုတွင် ပေးဝေသည့် အထောက်အပံ့များသည် ရွာသားများ၏ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီသည့်အပြင် အထောက်အပံ့ခွဲဝေ ဖြန့်ဖြူးလျာထားမှုတို့တွင် ရွာသားများ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိပြီး တာဝန်ခံနိုင်မှုလည်း မြင့်မားသော ကျေးရွာများတွင် အထောက်အပံ့များ ထိရောက်မှုရှိသည်ဟု ယူဆကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

၁။ အထောက်အပံ့များရရှိမှု

အထောက်အပံ့ ရရှိမှုပမာဏ

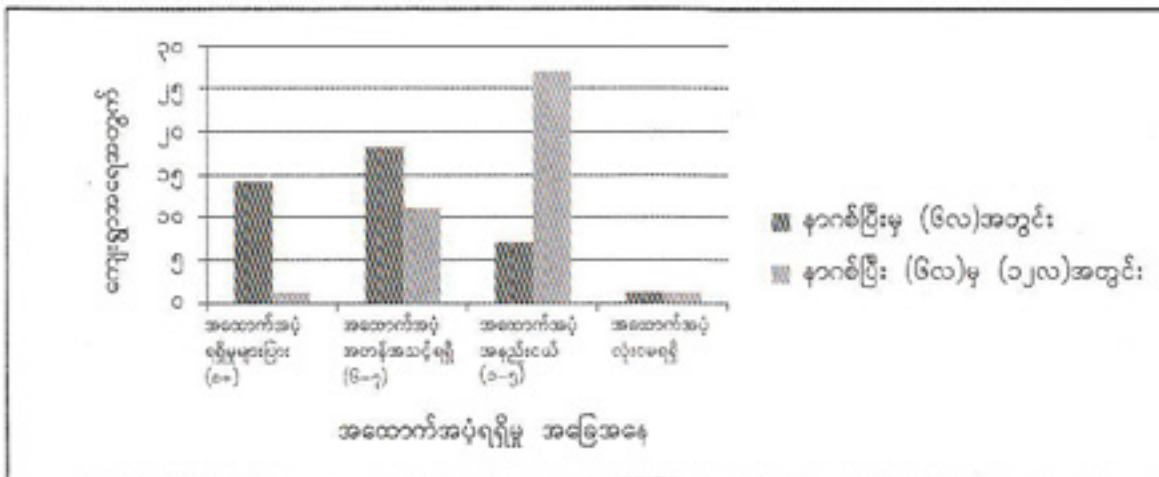
လွန်ခဲ့သော ခြောက်လကျော်မှစ၍ အထောက်အပံ့များ သိသာထင်ရှားစွာ ကျဆင်းလာသည်။ မုန်တိုင်း အပြီး ခြောက်လတွင် ၁၄ ရွာမှာ ထောက်ပံ့ရေးပမာဏ အမြင့်ဆုံးရရှိပြီး၊ ၁၈ ရွာမှာ အလယ်အလတ်နှင့် ၇ ရွာမှာ အနည်းငယ်သာ ရရှိသည်။ ခြောက်လကြာပြီးနောက် ကျေးရွာတစ်ရွာသာလျှင် ထောက်ပံ့ရေးပမာဏ အများဆုံး ရရှိပြီး ၁၁ ရွာမှာ အလယ်အလတ်ပမာဏနှင့် ၂၇ ရွာမှာ အနည်းငယ်သာ ရရှိသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်အနည်းငယ်သာ ခံစားရရှိသော ရွာတစ်ရွာမှာ ယခုအချိန်အထိ မည်သည့်အကူအညီမှ မရရှိပေ။ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော ပုံ ၂-၁ တွင် ထောက်ပံ့ရေးပမာဏ လျော့ကျသွားပုံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

၄။ အထောက်အပံ့ဆိုသည်မှာ ကျေးရွာများမှ ရရှိသော အထောက်အပံ့အမျိုးအစားများဖြစ်သည့် ငွေနှင့်ပစ္စည်းများဖြစ်ပြီး ကဏ္ဍအလိုက် ရရှိသည်။ ရွာတစ်ရွာစီတွင် သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် ထောက်ပံ့ရေးရရှိမှုအား ကဏ္ဍများနှင့် ထောက်ပံ့လူများအလိုက် ဖွဲ့ခြား၍ အချက်အလက်များကို ကောက်ယူခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ရွာသားများကိုယ်တိုင်ကမူ အထောက်အပံ့ရရှိသော ဇန်နဝါရီလများကို အစိုးရ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း၊ ကုသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် ဘာသာရေးအဖွဲ့များဟူ၍ ဖွဲ့ခြားသိရှိခြင်း မရှိကြ၍ ယခုအစီရင်ခံစာတွင် အထောက်အပံ့ပေးသူများ၏ အခန်းကဏ္ဍအားလုံးကို အထောက်အပံ့ပေးသူများဟူ၍သာ ဖော်ပြထားပါသည်။

သာဓက ၂-၁။ အထောက်အပံ့ပမာဏများရေတွက်ပုံ

SIM တွင် ထောက်ပံ့ရေးအဆင့်များအား မည်သို့ခွဲခြားမှုပြုလုပ်ခဲ့သနည်း။ ကျေးရွာများတွင် စနစ်တကျ သိမ်းဆည်းပြုစုထားသော စာရင်းစာရင်းများမရှိသည့်အတွက် အထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏစုစုပေါင်းအား ငွေတန်ဖိုးဖြင့် တိတိကျကျဖော်ပြရန် ခဲယဉ်းပါသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့တွင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုစီမှ ရရှိသော အထောက်အပံ့အမျိုးအစားများနှင့် အမျိုးအစားတစ်ခုစီ၏ ပမာဏများအား မှတ်တမ်းထားရှိကြပါ သည်။ အထောက်အပံ့များမှာ အရွယ်အစားတူ ရွာများအလိုက် မတိမ်းမယိမ်း ရရှိကြသည်ချည်းပင်။ ထို့ကြောင့် သုတေသနပြုလုပ်သူများမှာ အထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏအား ရရှိသည့် အထောက်အပံ့အမျိုးအစားအရ အတွက်ပေါ်တွင် မူတည်၍ အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခဲ့သည်။ အမျိုးအစား ၈ မျိုးမှ ၉ မျိုးအထိ ရရှိသောရွာများအား အမြင့်ဆုံးအဆင့်၊ ၆ မျိုးမှ ၇ မျိုးအထိ ရရှိသောရွာများအား အလယ်အလတ်အဆင့်၊ ၆ မျိုးအောက် ရရှိသော ရွာများအား အနိမ့်ဆုံးအဆင့်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ၎င်းတို့အား SIM 1 နှင့် SIM 2 နှစ်ခုလုံးတွင် နှိုင်းယှဉ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

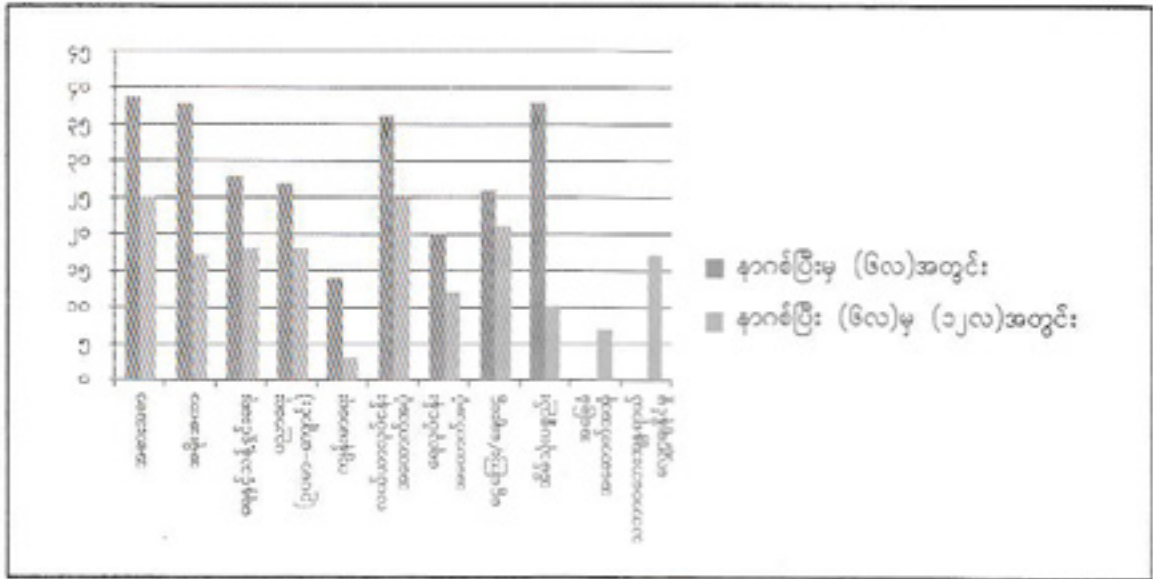
ပုံ ၂-၁။ ကျေးရွာများ၏ အထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏ ပြောင်းလဲမှု

အထောက်အပံ့အမျိုးအစားများ

ရရှိသော အထောက်အပံ့အမျိုးအစားများမှာ ပြောင်းလဲနေပါသည်။ (ပုံ ၂-၂)။ SIM 1 တွင် သတ်မှတ် ဖော်ပြထားသော ထောက်ပံ့မှုပုံစံအားလုံး နာဂစ်အပြီးခြောက်လတွင် လျော့နည်းလာသည်။ အကြီးမားဆုံး ကျဆင်း လာမှုများမှာ ကျွန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သော အထောက်အပံ့များရရှိမှု (ရွာအရေအတွက်အားဖြင့် ၁၄ ရွာမှ ၃ ရွာအထိ ၈၀%)၊ အိမ်ထောင်စု အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ (၃၈ ရွာမှ ၁၀ ရွာ၊ ၇၄%၊ အမိုးအကာများ (၃၈ ရွာ မှ ၁၇ ရွာ၊ ၅၅%) စန့် ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ အရေးပေါ်လိုအပ်သော အကူအညီများဖြစ်သည့် အစားအစာနှင့် အခြေခံအိမ်ထောင်သုံးပစ္စည်းများမှ အစောပိုင်းကာလ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် လိုအပ်သော အထောက် အပံ့များထံသို့ ကူးပြောင်းလာခဲ့သည်။ ကျေးရွာ ၁၇ ရွာမှာ ပြည်သူလူထုနှင့်ဆိုင်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖြစ်ပြီး အဓိကအားဖြင့် ကျောင်းဆောက်ရန်အတွက် အကူအညီများကို နိုင်ငံတော်ထံမှ အဓိကရရှိသည်။ ပညာရေး ဆိုင်ရာအကူအညီများမှာ ပြောင်းလဲလာသည်။ ကျောင်းနေကလေးများအတွက် အခြေခံကျောင်းသုံးပစ္စည်းများကို ဦးစွာထောက်ပံ့ပေးသည်။ ယခုအခါတွင် ကျောင်းအသစ်များ ဆောက်လုပ်ရေးကို ပမာဏထားလာကြသည်။

ပုံ ၂-၂။ ရရှိသော ထောက်ပံ့ရေးအမျိုးအစား ပြောင်းလဲမှုများ^၅

SIM 1 နှင့် SIM 2 အကြား ခြောက်လတာကာလအတွင်း မည်သည့်အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ ပေးစေခဲ့သနည်းဟု သုတေသနပြုသူများမှ မေးနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ၎င်းခြောက်လအတွင်း ပေးစေခဲ့သော အထောက်အပံ့များမှာ SIM 2 ပြုလုပ်သည့်အချိန်အထိ ဆက်လက်ရရှိနေမည်ဟု မဆိုလိုပါ။ ထင်ရှားသော သာဓကတစ်ခုမှာ အစားအစာအထောက်အပံ့ ဖြစ်သည်။ SIM 1 နှင့် SIM 2 အကြား ခြောက်လတာကာလ အတွင်း ရွာပေါင်း ၂၅ ရွာတွင် အစားအစာထောက်ပံ့မှုများရှိခဲ့သော်လည်း SIM 2 ပြုလုပ်သည့်အချိန်တွင် အဆိုပါ ထောက်ပံ့မှုများ ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလမှ ဇွန်လအတွင်း သုတေသန ပြုလုပ်နေချိန်တွင် ရွာ ၄၀ အနက် ၅ ရွာသာ အစားအစာအထောက်အပံ့ရရှိခဲ့ခြင်း ယင်းအထောက်အပံ့များအား တစ်ရွာလုံးအတိုင်းအတာထက် ကျပန်းလုပ်သားများကိုသာ အဓိကထားပေးစေကြောင်း သိရသည်။ အစားအစာ အထောက်အပံ့များမှာ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလနှင့် ဧပြီလအကြားမှာ ရပ်ဆိုင်းသွားခြင်းဖြစ်သည်ဟု အထောက် အပံ့မရသော ရွာများမှ သိရသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအထောက်အပံ့များမှာလည်း ကျဆင်းသွားသည်။ သို့သော် လည်း အခြားသော အထောက်အပံ့ပေးမှုများထက် ကျဆင်းမှုနည်းသည်။ မုန်တိုင်းအပြီး ခြောက်လအကြာတွင် ၃၆ ရွာမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းသွင်းအားစုများကို ရရှိပြီး ရွာ ၂၀ မှာ ရေလုပ်ငန်းသွင်းအားစုများကို ရရှိသည်။ မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ရွာ ၂၅ ရွာသာလျှင် လယ်လုပ်ငန်းသွင်းအားစုများကိုရရှိပြီး ၁၂ ရွာမှာ ရေလုပ်ငန်း သွင်းအားစုများကို ရရှိသည်။ ငွေကြေးနှင့် ဈေးငွားမှုဆိုင်ရာ အကူအညီများမှာလည်း ပစ္စည်းအထောက်အပံ့များထက် ကျဆင်းခဲ့သည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ကျေးရွာ ၂၁ ရွာမှာ လက်ငင်းငွေသား သို့မဟုတ်၊ ဈေးငွေပုံစံဖြင့် အထောက်အပံ့ရရှိခဲ့ပြီး အစောပိုင်း ၆ လက ၂၆ ရွာက ရရှိခဲ့မှုထက် လျော့နည်းခဲ့သည်။

အထောက်အပံ့အမျိုးအစားနှစ်မျိုးမှာ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ ပြည်သူပိုင်အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးတို့ဖြစ်သည်။ လူထုအသုံးပြုသော အသေးစား အခြေခံအဆောက်အအုံများဖြစ်သော စာသင်ကျောင်း၊ လူသွားလမ်း၊ ဆိပ်မိတ်တား၊ ဝါးတံတား အငယ်စားများ ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ခြင်းများ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ယင်းကဲ့သို့ပင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ် ရေးအတွက် အထောက်အပံ့များမှာလည်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။^၆ ၎င်းတွင် သင်တန်းများပေးခြင်း၊ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံ အဆောက်အအုံများ၊ အိမ်များဆောက်လုပ်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

၅။ ပုံတွင်ဖော်ပြထားသော အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် မုန်တိုင်းအန္တရာယ် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး နှင့်ပတ်သက်သော အချက်အလက်များမှာ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း စစ်တမ်း ၁ တွင် ဖော်ပြထားပေး သို့သော်လည်း အထောက်အပံ့နှင့်ပတ်သက်သော မေးမြန်းမှုများတွင်မူ ယင်းကဏ္ဍသည် မြင့်မားလာသည်။

၆။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ရွာများသည် မြစ်ကမ်းနှင့် ချောင်းကမ်းခြေများပေါ်တွင်တည်ရှိပြီး ယင်းတို့သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ အဓိက သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးကွန်ယက်ဖြစ်သည်။ အချို့သော ကျေးရွာတံတားများသည် ချောင်းကမ်းပါးများ၏ တစ်ဘက်တစ်ချက်ပေါ်တွင် ထိုးထားပြီး ကျေးရွာငယ်ကလေးများအနေဖြင့် ယင်းတံတားများဖြင့် ဆက်သွယ်ထားသည်။ SIM ရွာ ၄၀ အနက် ၃၃ ရွာမှာ မြစ်ကမ်းပေါ်တွင် တည်ရှိသည်။

အဘယ်ကြောင့် အချို့သောရွာများက အထောက်အပံ့ရရှိကြသနည်း။

မုန်တိုင်းအပြီး ခြောက်လအကြာတွင် အထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏသည် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုပမာဏ၊ မြို့ပြနှင့် နီးစပ်မှုတို့နှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများသော ရွာများမှာ အဆုံးရှုံးနည်းသောရွာများထက် အထောက်အပံ့ရရှိရပါသည်။ သို့သော် မြို့ပြနှင့် နီးစပ်သော ရွာများမှာမူ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအနည်းအများနှင့် မဆိုင်ဘဲ အထောက်အပံ့ရရှိရသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။^{၇၁}

ယင်းပုံစံမှာ ကျယ်ပြန့်စွာ ကြာရှည်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ SIM 2 တွင် အဆိုးဝါးဆုံး ထိခိုက်ခံရသော ရွာများမှာ ထောက်ပံ့ရေးပမာဏ အလယ်အလတ်သာရရှိပြီး အနည်းငယ်သာ ထိခိုက်သောရွာများမှာ အနိမ့်ဆုံး ထောက်ပံ့ရေး ပမာဏ ရရှိသည်။ (ဇယား ၂-၁ ကိုကြည့်ပါ။) သို့သော်လည်း မြို့နှင့်သုံးသပ်ကြည့်ပါက အထောက်အပံ့ပေးမှုများ ကျဆင်းမှုသည် နာဂစ်အပြီး ပထမ ၆ လနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အဆိုးရွားဆုံးထိခိုက်ခံရသော ရွာများ၏ သုံးပုံတစ်ပုံ၊ အလယ်အလတ် ထိခိုက်ခံသောရွာများ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံခန့်တို့မှာ အနိမ့်ဆုံး အထောက်အပံ့ပမာဏကို ရရှိခဲ့ကြသည်။

ဇယား ၂-၁။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအတိုင်းအတာအလိုက် လက်တလောထောက်ပံ့ရေးရရှိမှုပမာဏ^{၇၂}

အထောက်အပံ့ရရှိမှု အခြေအနေ (လွန်ခဲ့သော ၆လ)	နာဂစ်ကြောင့်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအခြေအနေ (SIM 2)			
	မြင့်မား	အလယ်အလတ်	အနည်းငယ်	အနည်းပါးဆုံး
အထောက်အပံ့များစွာရရှိ	၀	၁	၀	၀
အထောက်အပံ့အတန်သင့်ရရှိ	၆	၁	၃	၁
အထောက်အပံ့အနည်းငယ်သာရရှိ	၃	၄	၁၁	၉

မုန်တိုင်းကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုပမာဏများအရ မုန်တိုင်းအပြီး ၆ လမှ ၁၂ လအတွင်း အထောက်အပံ့ ရရှိမှုပမာဏ မည်မျှအပြောင်းအလဲများရှိခဲ့ သနည်း။ SIM မှ တွေ့ရသော အချက်အလက်များဖြင့် လေ့လာဆန်းစစ်မှု အမျိုးမျိုးအား ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

ပထမအဆိုကြမ်းတစ်ခုမှာ လွန်ခဲ့သော ခြောက်လအလွန်က ရရှိသော အထောက်အပံ့ပမာဏမှာ နာဂစ် အပြီး ပထမခြောက်လအတွင်း ရရှိခဲ့သော အထောက်အပံ့ပမာဏနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသည်ဟု ယူဆကြပါသည်။ ၎င်းအဆိုမှာ မှန်ကန်သည်ဟု မပြောနိုင်ချေ။ ၁၄ ရွာမှ ၁၂ ရွာမှာနာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လအတွင်း အထောက်အပံ့အမြင့်ဆုံး ပမာဏရရှိခဲ့ပြီး ယခုအခါ အထောက်အပံ့အနိမ့်ဆုံးအဆင့်တွင် ရရှိပါသည်။ ကျန်ရှိသော နှစ်ရွာမှာ အလယ်အလတ် အဆင့် ရရှိပါသည်။ အခြားသောရွာများ ရရှိမှုမှာ ၎င်းတို့ ယခင်က ရရှိမှုထက်များပါသည်။ နာဂစ်အပြီးတွင် အထောက် အပံ့များ အလယ်အလတ်အဆင့် ရရှိသော ရွာတစ်ရွာမှာ ယခုအခါ အထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏ အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး နာဂစ်အပြီးတွင် အထောက်အပံ့အနည်းငယ်သာ ရရှိသောရွာနှစ်ရွာမှာ ယခုအခါ အလယ်အလတ်အဆင့်တွင် ရရှိပါသည်။ ဇယား ၂-၂ တွင် ကျေးရွာများ၏ အထောက်အပံ့ရရှိမှု ပမာဏအပြောင်းအလဲများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

၇၁ SIM 1 တွင် ကျေးရွာများကို နာဂစ်မုန်တိုင်းတွင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုပမာဏအပေါ် မူတည်၍ ခွဲခြားသည်။ ယင်းစံနှုန်း သတ်မှတ်မှုများသည် သေဆုံးသူ လူဦးရေနှင့် နာဂစ်မတိုင်မီ ကျေးရွာများတွင်ရှိသော လူဦးရေ ရာခိုင်နှုန်း နှိုင်းယှဉ်ချက်များကို အသုံးပြုသည်။ ကျေးရွာများ အားလုံးနီးပါးတွင် ကြီးမားသော ဆုံးရှုံးမှုများကို ကြုံတွေ့ရသောအခါ ယင်းစံနှုန်းများကို အသုံးပြုရန် ခက်ခဲသွားသည်။ ထို့ကြောင့် သေဆုံးမှုမရှိသော ကျေးရွာများကို အနည်းငယ်သာထိခိုက်သော ရွာများ၊ ကျေးရွာ လူဦးရေ၏ တစ်ရာခိုင်နှုန်းအောက်သာ သေဆုံးခဲ့သော ရွာများကို အနိမ့်ဆုံးထိခိုက်သောရွာများ၊ ကျေးရွာလူဦးရေ၏ ၁ % မှ ၅ % အထိသေဆုံးသော ရွာများကို အလယ်အလတ် ထိခိုက်သော ရွာများ၊ ၅ % အထက်သေဆုံးသောရွာများကို အမြင့်ဆုံး ထိခိုက်သောရွာများ ဟု ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။

၇၂ SIM 1 ကဲ့သို့ပင် ယင်းဇယားမှာ နာဂစ်အပြီးအထောက်အပံ့ရရှိသော ရွာများကို ဖယ်ထားသည်။ နာဂစ်မှ အနည်းငယ် ထိခိုက်ခံရသော အတွေ့အကြုံဖြစ်သည်။

ဇယား ၂-၂။ ယခင်အထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏအလိုက် ယခုအထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏ

အထောက်အပံ့ရရှိမှု အခြေအနေ (လွန်ခဲ့သော ၆လ)	အထောက်အပံ့ရရှိမှု (နာဂစ်ပြီး (၆)လ)		
	မြင့်မား	အလယ်အလတ်	အနည်းငယ်
အထောက်အပံ့များစွာရရှိ	၀	၁	၀
အထောက်အပံ့အတန်သင့်ရရှိ	၂	၇	၂
အထောက်အပံ့အနည်းငယ်သာရရှိ	၁၂	၁၀	၅

ဒုတိယအဆိုကြမ်းတစ်ခုမှာ အထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏ ပြောင်းလဲမှုသည် ကျေးရွာများက မည်မျှထိ မြန်မြန် ပြန်လည်တည်ထောင်နိုင်သည်ဟူသောအချက်ပေါ်တွင် မူတည်နေသည်။ ၎င်းအချက်တွင်လည်း မှန်ကန်မှု နည်းနိုင်သည်။ ယင်းပုံစံမှာ ရောထွေးမှုများ ရှိသည်။ နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လအတွင်း လျင်လျင်မြန်မြန် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်သောရွာများ၏ တစ်ဝက်ခန့်မှာ ယခုအခါ အထောက်အပံ့ပမာဏ ယခင်ကထက် အနည်းငယ် သာ ရရှိသည်။ ထောက်ပံ့ရေးပေးသူများသည် မြန်မြန်ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်သော ရွာများမှ ၎င်းတို့၏ ထောက်ပံ့ ရေးအစီအစဉ်များကို တစ်ခြားတစ်နေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားကြသည်။ သို့သော်လည်း ရွာအများစုမှာ နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လအတွင်း ပြန်လည်ထူထောင်မှု နှေးကွေးနေကြသော်လည်း အကူအညီရရှိမှုပမာဏမှာ အနိမ့်ဆုံး အဆင့်တွင် ဖြစ်သည်။^၃ ယင်းဖြစ်ရပ်များက အထောက်အပံ့များ ခွဲဝေပေးမှုများသည် တကယ့်လိုအပ်ချက်များ အပေါ်တွင် တိတိကျကျ တုံ့ပြန်ခဲ့ခြင်းနိုင်မှုများ မရှိခြင်းကို ပြသနေသည်။ (ဇယား ၂-၃ ကို သေချာကြည့်ပါ။)

ဇယား ၂-၃။ လတ်တလောအထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်လာနိုင်မှုနှုန်း

အထောက်အပံ့ရရှိမှု (လွန်ခဲ့သော ၆လ)	နဂါးအခြေအနေသို့ပြန်လည်ရောက်ရှိမှု (နာဂစ်ပြီး (၆)လ)		
	လျင်မြန်	အလယ်အလတ်	နှေးကွေး
အထောက်အပံ့များစွာရရှိ	၀	၁	၀
အထောက်အပံ့အတန်သင့်ရရှိ	၅	၅	၁
အထောက်အပံ့အနည်းငယ်ရရှိ	၅	၁၁	၁၁

တတိယအဆိုတစ်ခုမှာ အထောက်အပံ့များရရှိမှုပမာဏသည် မြို့နှင့်အနီးအဝေးပေါ်တွင် မူတည်သည် ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ၎င်းအချက်မှာ SIM 1 တွင် မှန်သည်။ သို့သော် SIM 2 တွင် အနည်းငယ် ပြောင်းလဲမှုများရှိသည်။ SIM 1 တွင် မြို့နှင့်နီးသော ရွာများမှာ အထိအနိက်နည်းပါးသော်လည်း ဝေးကွာသော အခွန်အများစုများထက် သိသိသာသာ အကူအညီပိုမိုရရှိခဲ့သည်။ SIM 2 တွင် ရရှိသော အချက်အလက်များမှာ ရှုပ်ထွေးမှုများကို တွေ့ရသည်။ (ဇယား ၂-၄ တွင် အသေးစိတ်ကြည့်ရန်)။ နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လတွင် အထောက်အပံ့များ အမြင့်ဆုံး ရရှိခဲ့သော အလွန်ဝေးသောအရပ်မှ ရွာနစ်ရွာမှာ ယခုအခါ အထောက်အပံ့ပမာဏလျော့နည်းလာသော်လည်း အလွန်ဝေးသောအရပ်မှ ရွာများ၏ တစ်ဝက်နီးပါးမှာ အထောက်အပံ့များ အလယ်အလတ် ပမာဏအထိ ရရှိသည်။ အဝေးဆုံးရွာများထက် အနည်းငယ်ဝေးသောရွာများမှာ ပို၍ဆိုးသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းရွာများတွင် အထောက်အပံ့အလယ်အလတ်ပမာဏရရှိသော ရွာအရေအတွက်မှာ လေးပုံတစ်ပုံအောက် လျော့နည်းသည်။ အဖွဲ့တွေ့ရှိချက်အရ အဝေးဆုံးရွာများနှင့် အနီးဆုံးသောရွာများမှာ အထောက်အပံ့ရရှိကြပြီး မနီးမဝေးရွာများမှာ ချပ်လှုပ်သွားခြင်းခံရသည်။

၃။ နာဂစ်အပြီး ပထမ ၆ လအတွင်း အထောက်အပံ့ရရှိမှု အချက်အလက် အပြည့်အစုံကို SIM ၁ ဇာမျက်နှာ ၇ မှ ၉ ကို ကြည့်ပါ။

ဇယား ၂-၄။ ဝေးလံသီခေါင်မှုအတိုင်းအတာအလိုက် လတ်တလောအထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏ

အထောက်အပံ့ရရှိမှု (လွန်ခဲ့သော ၆လ)	မြို့နှင့်ဝေးကွာမှု		
	မြို့နှင့်အလွန်ဝေး	မြို့နှင့်ဝေး	မြို့နှင့်နီး
အထောက်အပံ့များစွာရှိ	၀	၁	၀
အထောက်အပံ့အတန်သင့်ရှိ	၄	၂	၅
အထောက်အပံ့အနည်းငယ်ရှိ	၅	၉	၁၃

၂။ အထောက်အပံ့များက ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအပေါ် အကျိုးပြုမှု

ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှု

နာဂစ်အပြီး ခြောက်လအတွင်း ရွေးချယ်ထားသော မုန်တိုင်းဒဏ်ခံ ၃၉ ရွာမှ ၁၀ ရွာမှာ လျင်လျင် မြန်မြန် ပြန်လည်ထူထောင်လာနိုင်ပြီး၊ ၁၇ ရွာမှာ အလယ်အလတ်နှုန်း၊ ၁၃ ရွာမှာ ပြန်လည်ထူထောင်မှုနှုန်း အလွန်နေးကွေးလျက်ရှိသည်။ SIM 2 တွင် ၁၃ ရွာမှာ အမြန်နှုန်း၊ ၂၁ ရွာမှာ အလယ်အလတ်နှုန်းနှင့် ၅ ရွာ သာလျှင် အလွန်နေးသောနှုန်းဖြင့် ပြန်လည် ထူထောင်လာနိုင်ကြသည်ကို တိုးတက်မှုအဖြစ် တွေ့ရှိရပါသည်။^{၁၀}

ယေဘုယျအားဖြင့် နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လအတွင်း လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ခဲ့သော ရွာများသည် ၎င်းတို့၏ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှုနှုန်းကို ရေရှည်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည်။ ဇယား ၂-၅ တွင် ကြည့်လျှင် ရွာအားလုံး ၃တိယခြောက်လအတွင်း လျင်မြန်စွာ (သို့မဟုတ်) အတော်အသင့် ပြန်လည်ထူထောင် လာနိုင်သည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ထို့အတူ နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လတွင် အလယ်အလတ်နှုန်းဖြင့် ပြန်လည် ထူထောင်လာနိုင်သော ရွာ ၁၇ ရွာအနက်မှ တစ်ရွာသည် ယခုကာလတွင် ပြန်လည်ထူထောင်မှုနှုန်း နေးကွေးလျက် ရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက်မှ ခြောက်ရွာသည် နဂိုထက် ပိုမိုမြန်ဆန်စွာ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ SIM 1 ကာလတွင် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှုနေးကွေးခဲ့သော ရွာများအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံသည် ယခုကာလတွင် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှုနှုန်း ပိုမိုမြန်ဆန်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဇယား ၂-၅။ ပြန်လည်ထူထောင်လာနိုင်မှုနှုန်းအပြောင်းအလဲ

နဂိုအခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရရှိမှုနှုန်း (SIM 1)	နဂိုအခြေအနေသို့ပြန်လည်ရရှိမှုနှုန်း (SIM 2)		
	လျင်မြန်	အလယ်အလတ်	နေးကွေး
လျင်မြန်	၅	၅	၀
အလယ်အလတ်	၆	၁၀	၁
နေးကွေး	၂	၆	၄

၁၀။ SIM 2 သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် ကျေးရွာများ၏ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှုအတိုင်းအတာအား ကျေးရွာသားများ၏ ပြန်လည် ထူထောင်နိုင်မှုအပေါ် ကိုယ်ပိုင်အမြင်နှင့် သုတေသနပြုလုပ်သူများ၏ အမြင်များကို တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးပြီး ပိုင်ခြားသတ်မှတ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အရေးကြီးမှတ်သားရန်မှာ မုန်တိုင်းထိခိုက်ခံရသောရွာအများစုမှာ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်သောပမာဏ အနည်းငယ် သာရှိသော်လည်း ရွာသားများ၏ ပြန်လည်ထူထောင်မှုအပေါ် အမြင်မှာ ကျေးရွာများ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှု အပေါ်တွင်မှတည်ပြီး ၎င်းမှာ နာဂစ်မတိုင်မီ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနည်းပါးမှုနှင့်လည်း ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ရွာများတွင် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးမှု လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ကောင်းမွန်ပြီး ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိစေရန်မှာ မဖြစ်နိုင်သေးချေ။ ၎င်းကို အပိုင်း ၃ တွင် ဆွေးနွေးထားသည်။ ရွာအများစုမှာ လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်သည့် ရွာများ၌ပင် ဆိုးရွားသော စီးပွားရေးအခက်အခဲများကိုရင်ဆိုင်နေရသည်။

ပြန်လည်ထူထောင်လာနိုင်မှုအညွှန်းကိန်းများ။ ကနဦးပျက်စီးမှုနှင့် အထောက်အပံ့

SIM 1 ၏ တွေ့ရှိချက်အရ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအနည်းအများသည် ပြန်လည်ထူထောင်မှု အနှေးအမြန်နှင့် ပြောင်းပြန်ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ အနိမ့်ဆုံး (သို့မဟုတ်) အနည်းငယ်သာ ထိခိုက်မှုရှိသော ရွာ ၁၀ ရွာအနက် ၈ ရွာမှာ လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ထူထောင်လာနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ယင်း ဆက်စပ်မှုမှာ အားနည်းလာသည်။ (ဇယား ၂-၆ ကို အသေးစိတ်ကြည့်ပါ)။ မုန်တိုင်းဒဏ်အများအပြား (သို့မဟုတ်) အလယ်အလတ်ခံရသောရွာများမှာ ပြန်လည်ထူထောင်မှုနှုန်း နှေးကွေးခြင်းမရှိပါ။ တစ်ဖက်မှ ကြည့်မည် ဆိုလျှင် မုန်တိုင်းဒဏ်အနိမ့်ဆုံးအဆင့်ခံရသော ရွာသုံးရွာနှင့် မဆိုသလောက်သာ ထိခိုက်ခဲ့သော ရွာနှစ်ရွာမှာ ပြန်လည်ထူထောင်မှုနှုန်းနှေးကွေးကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဇယား ၂-၆။ ၆-၁၂ လအတွင်း နာဂစ်၏ထိခိုက်မှုနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှု

ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအတိုင်းအတာ	ယခင်အခြေအနေသို့ပြန်လည်ရရှိနှုန်း (SIM 2)		
	လျင်မြန်	အလယ်အလတ်	နှေးကွေး
မြင့်မား	၂	၈	၀
အလယ်အလတ်	၂	၃	၀
အနည်းငယ်	၆	၅	၃
အနည်းပါးဆုံး	၃	၅	၂

အထောက်အပံ့များသည် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှုအား မည်မျှအထိ အဆုံးအဖြတ်ပေးနေပါသနည်း။ အထောက်အပံ့ပမာဏများအရ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှုနှုန်းများအား ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်လျှင် အထောက်အပံ့ ပမာဏသည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအား ဆန်းစစ်ရာတွင် အရေးပါဆုံးသော အညွှန်းကိန်းတစ်ခုမဟုတ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ လွန်ခဲ့သောခြောက်လအတွင်း ရွာ ၄ ရွာမှာ အထောက်အပံ့ပမာဏ အလယ်အလတ်ရရှိခဲ့ပြီး ကျန်လေးရွာမှာ အထောက်အပံ့အနည်းငယ်သာ ရရှိခဲ့သည်။

မုန်တိုင်းဒဏ်အများဆုံးခံရသော ရွာများကို လေ့လာကြည့်ပါက SIM 2 ပြုလုပ်သော ကာလတွင် ရွာ နှစ်ရွာမှာ လျင်မြန်စွာ ပြန်လည်ထူထောင်လာနိုင်ပြီး သုံးရွာမှာ ပြန်လည်ထူထောင်မှုနှုန်း အလယ်အလတ်တွင် ရှိသည်။ ပြန်လည်ထူထောင်မှုနှုန်းမြန်သော ရွာနှစ်ရွာမှာ ၎င်းကာလအတွင်း အထောက်အပံ့ပမာဏ အနည်းငယ် သာ ရရှိခဲ့သည်။ ပြန်လည်ထူထောင်မှုနှုန်း အလယ်အလတ်ရှိသော ရွာသုံးရွာမှာ လွန်ခဲ့သော ခြောက်လအတွင်း၌ တစ်ရွာမှာ အများဆုံးထောက်ပံ့မှုရရှိခဲ့ပြီး တစ်ရွာမှာ အလယ်အလတ်နှင့် တစ်ရွာမှာ အနည်းငယ်သာ ရရှိခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်အတော်အသင့်နှင့် အပြင်းထန်ဆုံးခံရသောရွာများအတွက် အထောက်အပံ့ရရှိမှုသည် ပြန်လည် ထူထောင်မှုအတွက် ခိုင်မာသော အညွှန်းကိန်းတစ်ခုမဟုတ်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုနှင့် အထောက်အပံ့ပမာဏများမှာ ပြန်လည်ထူထောင်မှုအပေါ် မည်သို့မျှ အကျိုး သက်ရောက်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ သို့သော်လည်း အနီးကပ်လေ့လာမှုများအရ သင့်တော်သော အမျိုးအစား များ၊ ထိရောက်သော နည်းလမ်းများဖြင့် ဖြန့်ဖြူးမှုနှင့် ဆုံးဖြတ်၊ ခွဲဝေ၊ ဖြန့်ဖြူးရာတွင် ရပ်ရွာပါဝင်မှု အများဆုံး ရရှိသော ရွာများတွင် အထောက်အပံ့များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အောက်ပါအခန်းများ တွင် အသေးစိတ် ဆွေးနွေးထားပါသည်။

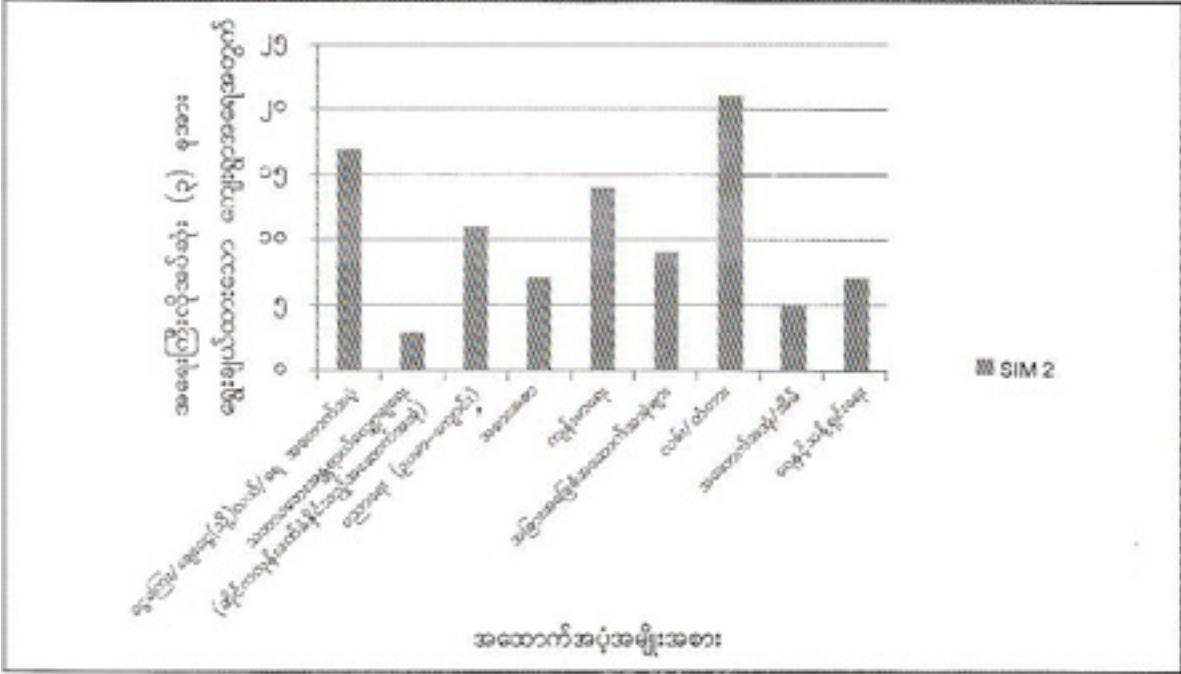
၃။ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်များနှင့် လစ်ဟင်းမှုများ

ရွာသားများ၏ လတ်တလော ဦးစားပေးလိုအပ်မှုများမှာ အဘယ်နည်း။ ၎င်းတို့ မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲနေသနည်း။

နာဂစ်မုန်တိုင်းအပြီးနှင့် မုန်တိုင်းအပြီး ခြောက်လတွင် ရွာသားများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးမှုများ ပြောင်းလဲလာသည်။ မုန်တိုင်းပြီးပြီးချင်းအချိန်များတွင် ရွာသားများမှာ အရေးပေါ်အကူအညီများဖြစ်သော အစားအစာ၊ ယာယီအမိုးအကာ၊ သောက်သုံးရေနှင့် အိမ်ထောင်သုံးပစ္စည်းများ လိုအပ်ပြီး ယင်းပစ္စည်းများကို ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။ ခြောက်လအကြာ SIM 1 ပြုလုပ်သည့်အချိန်တွင် ရွာသားများ၏ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်မှာ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရန်နှင့် သန့်ရှင်းသောရေနှင့် အိမ်သာများ ရရှိရေးဖြစ်လာခဲ့သည်။ အစားအစာအကူအညီများမှာ အရေးတကြီးလိုအပ်သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် လျော့နည်းသွားသည်။

SIM 2 တွင်လည်း ရွာသားများ၏ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်မှာ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မည့် အရင်းအနှီးအဖြစ် ငွေကြေးဈေးငှားနိုင်မှုနှင့် အသက်မွေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာပစ္စည်း အထောက်အပံ့များ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် မုန်တိုင်းဒဏ်အဆိုးရွားဆုံးခံရသော ရွာများထဲမှ ၈၀% ၏ ပထမတန်းစားလိုအပ်ချက် သုံးခုမှာ အသက်မွေးမှုထောက်ကူပြုအထောက်အပံ့ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ အသက်မွေးမှု မတူညီသည်နှင့်အမျှ အသက်မွေးမှုအထောက်အပံ့အမျိုးအစားလည်း ကွဲပြားကြသည်။ လယ်သမားများသည် စိုက်ပျိုးရေးကုန်ကျစရိတ်၊ အလုပ်သမားများ၏ လုပ်ခ၊ မျိုးစေ့နှင့် အခြားလယ်ယာသွင်းအားစုများအတွက် ကုန်ကျမည့်ငွေကြေး စသည်တို့အား ဦးစားပေးလိုအပ်သည်။ ရေလုပ်သားများမှာ ငွေ (သို့မဟုတ်) အတိုးနှုန်းနည်းနည်းဖြင့် ဈေးငှားနိုင်မှုကို ဦးစားပေးသည်။ အကယ်၍ ငွေကြေးအထောက်အပံ့မရပါကလည်း ရေလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကိရိယာများရရှိပါက ဝမ်းမြောက်နိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ပုံ ၂-၃ တွင် ရွာသားများ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပေးသော ဦးစားပေး အထောက်အပံ့ သုံးမျိုးကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၂-၃။ ရွာသားများ ဦးစားပေးရွေးချယ်သော အထောက်အပံ့ အမျိုးအစားများ

ကျေးရွာလူထုမှ အသက်မွေးမှုအထောက်အပံ့များကို ဆက်လက်ဦးစားပေး ဖော်ပြနေသော်လည်း အချို့နေရာများတွင် ရွာသားများ၏ ဦးစားပေးမှုများ ပြောင်းလဲလာသည်။

နေရာတော်တော်များများ၌ အစားအစာထောက်ပံ့မှုအစား ဦးစားပေးလိုအပ်မှုမရှိတော့ကြောင်း တွေ့ရသည်။^{၁၁} ထိခိုက် ပျက်စီးမှုအနည်းအများနှင့် အစားအစာအပေါ် အဓိကလိုအပ်ချက်တို့မှာ အနည်းငယ်ဆက်စပ်မှုရှိကြောင်း

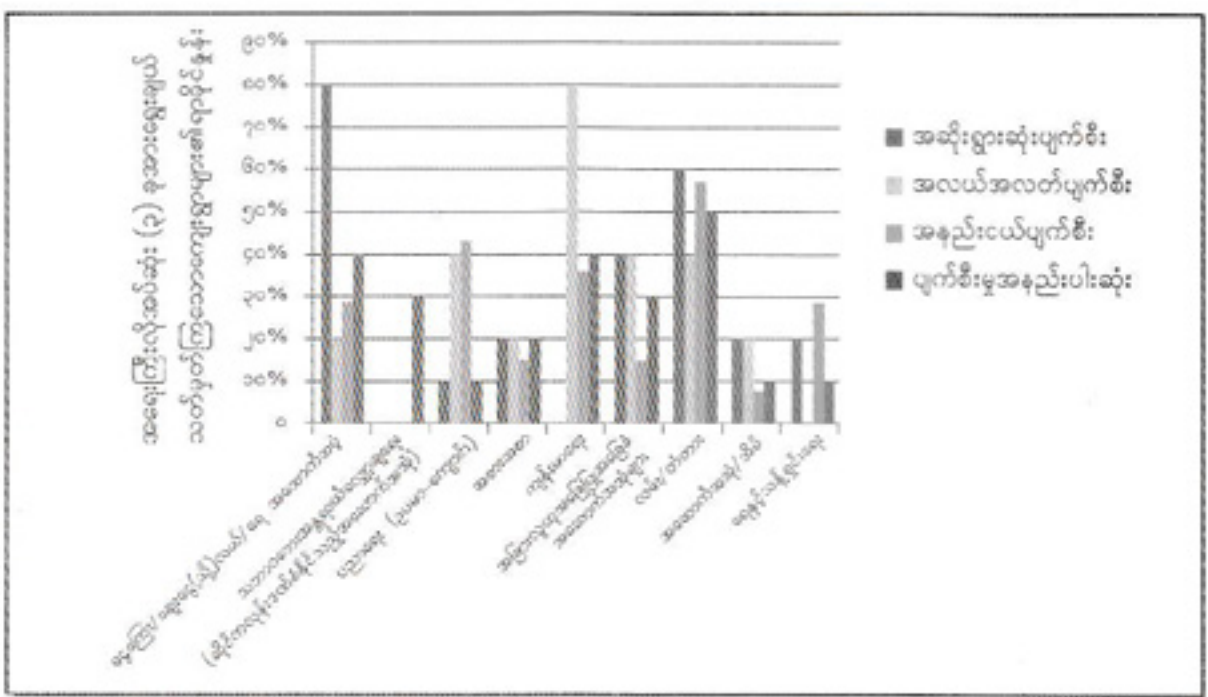
၁၁။ ကောက်ရိတ်သိမ်းပြီးအချိန်တွင် သုတေသန ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အစားအစာ အထောက်အပံ့လိုအပ်မှုမှာ ပုံမှန်ထက် လျော့နည်းလျက်ရှိသည်။

တွေ့ရသည်။ အစားအစာကို ဦးစားပေးရွေးချယ်သောရွာစုနှစ်ရွာမှ နှစ်ရွာသည် မုန်တိုင်းဒဏ် ဆိုးရွားစွာခံရပြီး တစ်ရွာမှာ အလယ်အလတ်၊ တစ်ရွာမှာ အနည်းဆုံးထိခိုက်၍ ကျန်နှစ်ရွာမှာ အနည်းငယ်သာ ဒဏ်ခံခဲ့ရသည်။

ဒုတိယအချက်မှာ ရွာသားများသည် ရွာလမ်းများ၊ တံတားနှင့် ဆိပ်ခံတံတားများစသော ဈေးကွက်နှင့် ဆက်သွယ်နိုင်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန် ဦးစားပေးလိုအပ်လျက်ရှိသည်။ လျှပ်စစ်မီး၊ မီးစက်များနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများကဲ့သို့သော အခြားအဆောက်အအုံများလည်း လိုအပ်ကြောင်း ကြားသိရသည်။ ၎င်းလိုအပ်ချက်သည် ပျက်စီးမှုအနည်းအများနှင့်မဆိုင်ဘဲ ရွာအတော်များများတွင် လေ့လာ တွေ့ရှိရသည်။

တတိယအချက်မှာ ရွာသားများသည် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍနှင့် ပညာရေးကဏ္ဍများအား အထူးအလေး ပေးကြသည်။ ရွာများ၏ လေးပုံတစ်ပုံခန့်သည် ၎င်းတို့ အဓိကလိုအပ်ချက်သုံးခုတွင် ပညာရေးအား နံပါတ်တစ် နေရာထားကြသည်။ ယင်းရွာအများစုမှာ မူလတန်းကျောင်းများမရှိသောကြောင့် ကျောင်းနေသော ကလေးများမှာ အခြားသောရွာများသို့ သွားရောက်ပညာသင်ရသဖြင့် အချိန်ကုန်ခြင်းနှင့် ငွေကုန်ခြင်းများရှိသည်။ ရွာအတွင်း ကျောင်းမရှိခြင်းကြောင့် အနီးရှိရွာများသို့ လမ်းလျှောက်၍ ကျောင်းသွားတက်ရသဖြင့် မိုးတွင်းအခါတွင် လမ်း၌ ရွံ့များထူပြောသဖြင့် လမ်းသွားရခက်ခဲခြင်း၊ ကျောင်းသို့ရောက်သောအခါ မိုးရေများစိုနေခြင်း စသည်ဖြင့် ကြုံတွေ့ ရသည်။ ရွာအရေအတွက် လေးပုံတစ်ပုံကျော်မှာ ၎င်းတို့၏ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်သုံးခုတွင် ကျန်းမာရေးအား ထည့်သွင်းကြသည်။ ပုံ ၂-၄ တွင် အများဆုံး၊ အလယ်အလတ်၊ အနိမ့်ဆုံးထိခိုက်ခံရသော ရွာများရှိ ရွာသားများ၏ ဦးစားပေး လိုအပ်ချက်များအား ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ-၂-၄။ ရွာသားများ ရွေးချယ်သော ဦးစားပေး ၃ ခုနှင့် ပျက်စီးမှုပမာဏ

ထောက်ပံ့ရေးအကူအညီများနှင့် လိုအပ်ချက်များ မည်မျှကိုက်ညီမှုရှိပါသလဲ။

SIM 1 တွေ့ရှိချက်မှာ ရွာသားအများစု၏ ဦးစားပေးလိုချင်သော အထောက်အပံ့များမှာ အသက်မွေးမှု လုပ်ငန်း ပြန်လည်ထူထောင်မှုအတွက် အထောက်အကူပြုသော ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ SIM 2 တွင် အထောက်အပံ့ ပေးဝေမှုမှာ လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ဖြစ်လာသည်ဟု ယူဆရပါသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံ ၃၉ ရွာအနက် မှ ၃၇ ရွာ မှာ ပစ္စည်း (သို့မဟုတ်) ငွေ (သို့မဟုတ်) ပြန်ဆပ်စနစ်ဖြင့်ပေးသော အသက်မွေးမှုအထောက်အပံ့များ ရရှိသည်။ သို့သော်လည်း အထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏသည် ကပ်ဘေးသင့်လှထုတစ်ရပ်လုံး အသက်မွေးမှုအပြည့်အဝ ပြန်လည်ထူထောင်ရလောက်အောင် လုံလောက်မှုမရှိပေ။ ၎င်းအား နောက်တစ်ခန်းတွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားသည်။

SIM 2 တွင် လိုအပ်ချက်သတ်မှတ်ပုံနှင့် အထောက်အပံ့ပေးသည့် ပုံစံတို့မှာ ရောထွေးလျက် ရှိသည်။ ၃၉ ရွာအနက် ၂၁ ရွာတွင် ၎င်းတို့၏ဦးစားပေးသုံးမျိုးမှ အနည်းဆုံးတစ်မျိုးကို ရရှိသည်။ ကျန် ၁၃ ရွာမှာ ၁ မျိုး၊ ၅ ရွာမှာ ၁ မျိုးနှင့် ၃ ရွာသာလျှင် ဦးစားပေးသုံးမျိုး ရရှိခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လိုအပ်ချက်နှင့် အထောက်အပံ့ ကွဲပြားခြင်းထက် အထောက်အပံ့လုံလောက်မှု မရှိသည့်ပုံစံမျိုးကို တွေ့ရသည်။ ၎င်းတို့ဦးစားပေးသတ်မှတ်ထားသော လိုအပ်ချက်သုံးခုအနက်မှ တစ်ခုမှမရသောရွာ ၁၈ ရွာအနက် ၁၅ ရွာမှာ အားလုံးသော အထောက်အပံ့များ၏ အနည်းငယ် (သို့မဟုတ်) လုံးဝမရရှိပေ။ ဦးစားပေး သုံးခုအနက်မှ တစ်ခုရရှိသောရွာ ၁၃ ရွာအနက်မှ ၉ ရွာမှာ စုစုပေါင်းအထောက်အပံ့ရရှိမှုပမာဏ နည်းသည်။

ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများ ဦးစားပေးလိုချင်မှုရောနှောနေခြင်းသည် ရွေးချယ်မှု၏အရေး ပါမှုအား ထင်ဟပ်စေသည်။

SIM 1 မှာကဲ့သို့ပင် ငွေသား (သို့မဟုတ်) ချေးငွေအထောက်အပံ့များမှာ အိမ်ထောင်စုများ လိုအပ်လျက် ရှိသော လိုအပ်ချက်အမျိုးမျိုးအား ဖြည့်စွမ်းနိုင်သောကြောင့် ပစ္စည်းအထောက်အပံ့ပေးခြင်းထက် ပိုမို၍ ထိရောက်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် ရွာသားများသည် ပစ္စည်းပေးခြင်းအား ပိုမိုလိုလားကြသည်။ ကျေးရွာ ၂၁ ရွာတွင် ငွေသား (သို့မဟုတ်) ချေးငွေ တိုက်ရိုက်ထောက်ပံ့ခဲ့ပြီး ငွေကို မည်သည့်နေရာတွင် မည်သို့အသုံးချတင်ပြနိုင်လျှင် ထုတ်ယူနိုင်သော အခြားချေးငွေအထောက်အပံ့ အစီအစဉ်များလည်း ရှိခဲ့သည်။

ရွာသားများက ယင်းကဲ့သို့ အစီအစဉ်များကို ကြိုက်နှစ်သက်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ယင်းအဆိုမှာ အသက်မွေးလုပ်ငန်းအုပ်စုများဖြစ်သော လယ်သမား၊ ငါးဖမ်းသမားနှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အထောက်အပံ့ တိုက်ရိုက်ပေးခြင်းအတွက် သင့်တော်သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ရေလုပ်ငန်းစုများမှာ မိရိုးဖလာဆန်ပြီး ရှုပ်ထွေးသည်။ ငါးဖမ်းသမားအမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား များမှာ ငါးမျိုးစိတ်အမျိုးမျိုးအား ဖမ်းယူရန် ငါးဖမ်းပိုက်ကွန်၊ ထောင်ရှောက်များ အမျိုးမျိုးအထွေထွေ လိုအပ်ကြသည်။^{၁၂} ရေလုပ်သားအများစုမှာ ငွေသားနှင့် အတိုးနှိမ့် ချေးငွေပေးခြင်းအား ပစ္စည်းအထောက်အပံ့ပေးခြင်းထက် ပိုမိုလိုလားကြသည်။ သို့သော်လည်း ငွေသားအထောက်အပံ့မရရှိပါက ပစ္စည်းထောက်ပံ့ခြင်းအား ဝမ်းမြောက်သည်ကို တွေ့ရသည်။

လယ်သမားများ၏ ကြိုက်နှစ်သက်မှုမှာ ရောထွေးနေသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ငွေကြေးအထောက်အပံ့ကို နှစ်သက်၍ အချို့ကိစ္စများတွင် အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများအား ပိုမိုလိုလားကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ငွေသားအထောက်အပံ့ရရှိပါက အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် လူမှုရေးဖိအားများရှိခြင်း၊ ၎င်းငွေအား အခြားနေရာများတွင် သုံးစွဲမိခြင်းနှင့် လယ်ယာသုံးသွင်းအားစုများဝယ်ယူရန် အလုံအလောက်မရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။^{၁၃}

လယ်သမားများ၏ တုံ့ပြန်မှုအတွက် အဓိကသော့ချက်မှာ ရွေးချယ်မှုပင်ဖြစ်သည်။ လယ်သမားများအနေဖြင့် ငွေသားဖြစ်စေ၊ ချေးငွေဖြစ်စေ အခြားငွေသားပေးချေမှုပုံစံများဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဖြစ်စေ အထောက်အပံ့အဖြစ် ရွေးချယ်ရမည်ဆိုပါက ၎င်းတို့သည် လယ်သမားများ လိုအပ်ချက်နှင့် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် အခြားထည့်သွင်းစဉ်းစားစရာ ရလဒ်များအကြား ချိန်ညှိ၍ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်များအား ပြေလည်စေနိုင်သည်ချည်းပင်။ လိုအပ်မှုအရပေးသော ထောက်ပံ့မှုခန့်သည့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှာထက် အခြားစီးပွားရေးကိစ္စရပ်များတွင် ပို၍ ထိရောက်မှုရှိကြောင်းကို သာဓက ၂-၂ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

၁၂။ မြို့အမျိုးအစားများမှာ ပုဂ္ဂိုလ်ထောင်ချောက် အနည်းဆုံးသုံးမျိုး၊ အပေါ်ထောင်ဖမ်းသော ငါးဖမ်းထောင်ချောက်သုံးမျိုး၊ ငါးရုံပြွန်နှစ်မျိုး၊ အနည်းဆုံးငါးဖမ်းထောင်ချောက် ၁၃ မျိုး၊ ရွှံ့ဂဏန်းထောင်ချောက်၊ အုပ်ထောင်ချောက်၊ ခြင်းထောင်ချောက်၊ တံခါးကုထောင်ချောက်၊ ထိုးသွင်းခြင်းထောင်ချောက်နှင့် မြုပ်သွင်းထောင်ချောက်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ပိုက်ကွန်များတွင်လည်း ပုံသေဒီဇိုင်းကွင်း၊ ကွန်၊ ရင်တွန်း၊ ကမ်းခြေရန်ပိုက်၊ ငါးအိမ်ပိုက်၊ ကမ်းခြေကွင်းတားပိုက်၊ ခရွတ်ဆွဲ မျောပိုက်၊ ပုံသေချမျောပိုက်ဟူ၍ ရှိကြသည်။ ပိုက်ကြီးသော ထောင်ချောက်များတွင် ပုံသေငါးငါးဖမ်းထောင်ချောက်၊ ပုံသေငါးမြို့များ၊ မြေပိုက်ငါးထောင်ချောက် တို့ပါဝင်သည်။ ငါးဖမ်းခြင်းအမျိုးမျိုးအတွက် လှေအမျိုးမျိုးရှိသည်။ ရေလုပ်သားများသည် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်ဝယ်ရန် မတတ်နိုင်သောအခါ ငှားရမ်းအသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။

၁၃။ ငွေချေးငှားခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်ကို စိတ်ဖြာလေ့လာခြင်း (အပိုင်း ၃ တွင် ဖော်ပြထားသော) မှ တွေ့ရသည်မှာ လယ်သမားများသည် ချေးငွေကို အကြွေးပြန်ဆပ်ခြင်းထက် လယ်ယာသွင်းအားစုများဝယ်ယူရန် ပိုမိုအသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။

သာဓက ၂-၂။ ရွာသားများ၏ တောင်းဆိုမှုအရ လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း

ကွမ်းခြံကုန်းရွာမှ အလှူရှင်တစ်ဦးသည် ကျေးရွာတစ်ခုသို့ အမိုးများပေးရန် အစီအစဉ်ရှိသည်။ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်မှာ ရွာသားအားလုံးကို စုစည်းစေပြီး ရွာအတွင်း အမိုးအကာတကာယ်လိုအပ်သူများကို ရွေးချယ်စေသည်။ ကျေးရွာမှ လိုအပ်သူစာရင်းကို အလှူရှင်ထံသို့ပေးအပ်သည်။ ၎င်း၏ဝန်ထမ်းများမှာ ရွာသို့လာ၍ စာရင်းကို စစ်ဆေးအတည်ပြု၍ ထောက်ခံပေးသည်။ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်မှ ၎င်းတို့ရွာတွင် ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းတစ်ခုလည်း လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းပြခဲ့သဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် ဆေးပေးခန်းတစ်ခု စီစဉ်ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာသားတစ်ဦးမှ ကျန်းမာရေးဆေးခန်းဆောက်လုပ်ရန် ၎င်း၏မြေတစ်ကွက်ကို လှူဒါန်းပြီး ကျေးရွာသားများသည် အကူအညီရရှိမှုကို ကျေနပ်ခဲ့ကြသည်။

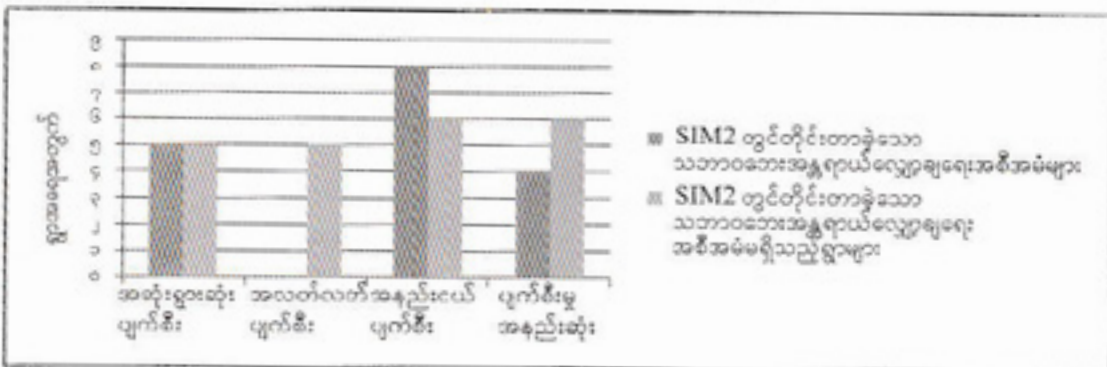
၄။ အထောက်အပံ့များနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်လျှော့ချခြင်း

SIM 1 တွင် ဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်လျှော့ချရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် မည်သည့်အစီအမံမှ ပြုလုပ်ထားခြင်း မရှိသေးပါ။^{၁၄} ၎င်းအခြေအနေမှာ ပြောင်းလဲလာကြောင်း တွေ့ရသည်။ မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ကျေးရွာ ၄၀ တွင် ၁၇ ရွာမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအစီအမံများ ပြုလုပ်လာပြီး ၎င်းတွင် မုန်တိုင်းဒဏ်အဆိုးရွားဆုံးခံခဲ့ရသော ကျေးရွာ ၁၀ ရွာအနက်မှ ၅ ရွာ ပါဝင်သည်။ (ဇယား ၂-၇ နှင့် ၂-၅ ကိုကြည့်ပါ)။ ၎င်းအစီအမံများတွင် သင်တန်းများ၊ သရုပ်ပြသမှုများနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပါဝင်ပြီး NGO များ၊ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ အာဏာရှိသူများက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးသည်။^{၁၅} ထို့ပြင် လက်တွေ့လုပ်ငန်းများအဖြစ် တပ်တပ်ပေးခြင်း၊ ကုန်းဖို့ပေးခြင်း၊ မုန်တိုင်းခံအဆောက်အအုံများအဖြစ် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများကို ပြုပြင်မွမ်းမံဆောက်လုပ်ပေးခြင်း၊ မုန်တိုင်းခံနိုင်အောင် အိမ်များအား မြှင့်ပေးခြင်းနှင့် ဝါးတိုင်များဖြင့် ကျားကန်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့သည်။

ဇယား ၂-၇။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးတိုးတက်လာမှု

	ကျေးရွာအရေအတွက်
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးစီမံခန့်ခွဲမှုအမျိုးမျိုးရှိခြင်း	၁၇
ကိုယ်ထူကိုယ်ထသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးလုပ်ငန်းများ	၄
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးအတွက် ကြိုးစားအားထုတ်မှုပုံစံ (လူထုအားအသိပညာပေးခြင်းနှင့် သင်တန်းပေးခြင်း)	၁၃
အိမ်များတည်ဆောက်ရာတွင် ပြောင်းလဲမှု	၄
အရေးပေါ်မုန်တိုင်းဒဏ်ခံအဆောက်အအုံများတည်ဆောက်မှု/ မြေတပ်များပိုမိုခိုင်မာအောင်ပြုလုပ်ခြင်း	၆

ပုံ ၂-၅။ ကျေးရွာပျက်စီးမှုပမာဏအလိုက် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးပြင်ဆင်ထားမှုများ^{၁၆}

၁၄။ အချို့သော အသေးစား ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ကျေးရွာအကြီးအကဲများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများမှ ပြုလုပ်ထားကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ အချို့သော လေ့လာမှုများတွင် ရွာသားများကိုယ်တိုင် တောင်ပြုလုပ်သော ဥပမာအားဖြင့် ပလတ်တော်စီပုံးများကို ရေပေါ်ပေါ်သောပစ္စည်းများအဖြစ်အသုံးပြုရန် အစီအစဉ်များကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၁၅။ ယင်းသင်တန်းများသည် ၂၇ ရက်ကြာသည်။

၁၆။ ထိခိုက်မှုမရှိသော ရွာတစ်ရွာကို ယင်းလေ့လာခြင်းမှ ဖယ်ထားသည်။ ယင်းရွာသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင် ကာကွယ်မှုများ ပြုလုပ်ထားပေး။

မုန်တိုင်းဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးမှာ ရွာသားများ၏ ဦးစားပေးလိုအပ်ချက်သုံးခုတွင် မပါဝင်ပေ။ ရွာသားများအနေဖြင့် ဆိုးရွားသောစီးပွားရေးအခက်အခဲများကြောင့် အသက်မွေးမှုပြန်လည်ထူထောင်ရေးကိုသာ ဦးစားပေးနေရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ရွာသားများသည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ် လျော့ချရေး အစီအမံများဖြစ်သော ရေကြီးလာချိန်တွင် လူများစိုနေနိုင်ရန် ကြိုးများကို သစ်ပင်များအကြား ချည်နှောင်ခြင်း၊ အုန်းပင်အမြင့်ပေါ်တွင် မျှော်စင်များ ဆောက်လုပ်ထားခြင်း၊ လူအများအတွက်ကြိုးများ၊ အစားအစာနှင့် ရေပေါ်ပေါ်သောပလတ်စတစ်ဗူးများ ပြင်ဆင်ထားခြင်း၊ ဝါးတိုင်များဖြင့် ၎င်းတို့၏အိမ်များအား ချည်နှောင်ထားခြင်း၊ ရေဒီယိုငယ်များဖြင့် မိုးလေဝသသတင်းများအား ပုံမှန်နားထောင်ခြင်း၊ မိုးလေဝသ သတင်းများအား ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း စသည်တို့အား ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် အားကြီးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ကြသည် ကိုတွေ့ရသည်။ ၎င်းမှာ ရွာသားများအနေဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်လျော့ချရေးအား ပထမဦးစားပေး သုံးခုတွင် ထည့်သွင်းခြင်းမပြုသော်လည်း တန်ဖိုးထားမှုရှိကြောင်း ပြသနေသည်။

၅။ အထောက်အပံ့ပေးရေးတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်မှု၊ ဖြန့်ဝေမှုနှင့် လျာထားသတ်မှတ်မှုပုံစံ

SIM 1 တွင် ထောက်ပံ့ရေးနှင့်ပတ်သက်သော အဓိကဆုံးဖြတ်ချက်များကို အထောက်အပံ့လက်ခံရရှိသူထက် ပေးဝေသူများကသာ ပြုလုပ်ကြသည်။ အထောက်အပံ့ပေးသူများမှာ ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသော အထောက်အပံ့ လျာထားသတ်မှတ်မှု စည်းမျဉ်းများအား အသုံးပြုကြသည်။ ၎င်းစည်းမျဉ်းများမှာ အထောက်အပံ့ပေးရေးဆိုင်ရာ လျာထားသတ်မှတ်မှုများ၊ ဖြန့်ဝေပေးမှုများနှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များအား အလုံအလောက် မရရှိမှုကြောင့် ရှုပ်ထွေးမှုကို ပို၍ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ၎င်းအတွက်ကြောင့် ထောက်ပံ့ရေးတွင် မညီမျှမှုများ မြင့်မားလာစေ သည်။

SIM 2 တွင် ကွဲပြားမှုများအား အနည်းငယ်တွေ့လာရသည်။ ထောက်ပံ့ရေးခွဲခြားသတ်မှတ်မှုများအား ထောက်ပံ့သူများမှ ဆက်လက်ဆုံးဖြတ်ကြပြီး ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ၊ ထောက်ပံ့ပေးသူများနှင့် အရေးပေါ် ကော်မတီများမှာ အထောက်အပံ့ဖြန့်ဖြူးပေးမှုတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ကြသည်။

အထောက်အပံ့နှင့်ပတ်သက်သော အဓိကဆုံးဖြတ်ချက်များကို မည်သို့ပြုလုပ်သနည်း။

အထောက်အပံ့နှင့်ပတ်သက်သော လျာထားသတ်မှတ်ပေးမှုများတွင် ထောက်ပံ့ခံရသူများထက် ထောက်ပံ့သူ များကသာ အဓိကဆုံးဖြတ်ချက်များအား ချမှတ်ဆဲဖြစ်သည်။ ရွာ ၃၉ ရွာအနက် ၃၈ ရွာတွင် အထောက်အပံ့ရရှိမည့် အုပ်စုများအား ထောက်ပံ့ပေးသူများမှသာ ဆုံးဖြတ်ပေးခဲ့ကြသည်။

ကျေးရွာတစ်ခုအတွင်း အထောက်အပံ့လက်ခံရရှိပိုင်ခွင့်ရှိသော အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူစာရင်းကို အုပ်ချုပ် ရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် အထောက်အပံ့ပေးသူများက ပထမဦးစွာ ဆုံးဖြတ်ပေးကြသည်။ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ ရွေးချယ်မှုတွင် ၃၉ ရွာအနက်မှ ၂၄ ရွာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်များ၏ကဏ္ဍမှာ အဓိကဖြစ်ပြီး ၃၉ ရွာ အနက် ၁၈ ရွာတွင်မူ အထောက်အပံ့ပေးသူများ၏ကဏ္ဍမှာ အဓိကဖြစ်သည်။ တစ်ခါတရံတွင် ကျေးရွာအတွင်းမှ အသက်ကြီးသူများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် စီမံကိန်းကော်မတီများ ပါဝင်သည်။^{၁၇} ဇယား ၂-၈ တွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားသည်။

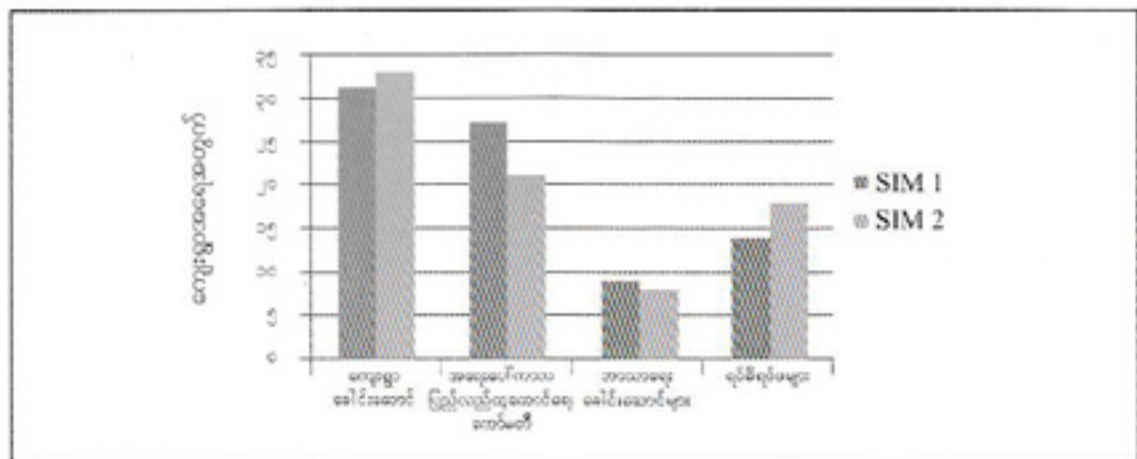
၁၇။ ကိစ္စအများစုတွင် ထောက်ပံ့သူများက အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိမည့်သူများ မရွေးချယ်ရာတွင် အဓိကပါဝင်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်း ဆောင်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့သည် အိမ်ထောင်စုများနှင့် မရင်းနှီးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အချို့ကိစ္စများတွင်မူ ထောက်ပံ့သူများက တိုက်ရိုက်ရွေးချယ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် အထောက်အပံ့ပေးသော ဝန်ထမ်းများက အမိုး အထောက်အပံ့များအတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ရွာအတွင်း လမ်းလျှောက်၍ ပျက်စီးသောအိမ်များကို တိုက်ရိုက်ရွေးချယ်ကြသည်လည်း ရှိသည်။

ဇယား ၂-၈။ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများကို ဆုံးဖြတ်ပေးသူများ

အဓိကပါဝင်သူများ	ကျေးရွာအရေအတွက် (အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူရွေးချယ်ရာတွင် ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်သူများအဓိကနေရာမှပါဝင်)
အာဏာပိုင်များ	၂၄
ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့အစည်း	၁၈
စီမံကိန်းမှဖွဲ့စည်းပေးထားသောကော်မတီ	၇
ရပ်မိရပ်မများ	၃
ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ	၃
ရွာသားများ	၁

အထောက်အပံ့များကို မည်သူက စီမံခန့်ခွဲဖြန့်ဖြူးသနည်း။

ပုံ ၂-၆။ အထောက်အပံ့များအား မည်သူစီမံခန့်ခွဲဖြန့်ဖြူးသနည်း။^{၁၈}

အထောက်အပံ့ဝေခြမ်းမှုနှင့် စီမံမှုများပြုလုပ်ရာတွင် ကဏ္ဍအမျိုးမျိုးမှ လူများပါဝင်သည်။ ၎င်းသည်လည်း SIM 1 နှင့် အနည်းငယ်ကွဲလွဲမှုရှိသည်။ SIM 1 တွင် ထောက်ပံ့ရေးစီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့် ဝေခြမ်းမှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် ဝေခြမ်းရေးကော်မတီများက အဓိကပါဝင်ပြီး ကျေးရွာအတွင်းမှ သက်ကြီးပိုင်းများနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များလည်း ပါဝင်သည်။^{၁၉} ယင်းနောက်တွင် ဝေခြမ်းရေးကော်မတီများ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အနည်းငယ်လျော့ပါးလာသော်လည်း ယင်းပုံစံမှာ ဆက်လက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ အထောက်အပံ့များဝေခြမ်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတွင် ကျေးရွာများအတွင်း အထောက်အပံ့ပေးသော အဖွဲ့အစည်းများ၏ လွှမ်းမိုးမှုများရှိသည်။ ၎င်းအား ကျေးရွာ ၃၉ ရွာအနက် ၃၃ ရွာတွင် တွေ့ရှိရသည်။

ဇယား ၂-၉။ ကျေးရွာအတွင်း အထောက်အပံ့ခွဲခြားလျာထားသတ်မှတ်မှုစနစ်

	အထောက်အပံ့ဝေခြမ်းရာတွင် အောက်ပါသတ်မှတ်ချက်များဖြင့် ရွေးချယ်သည့် ကျေးရွာအရေအတွက်
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းပေါ်အခြေခံ၍	၂၆
အဆင်းရဲဆုံးသူများ	၂၄
အိမ်ထောင်စုအားလုံး	၂၁
လူအားလုံး	၉
မဲစနစ်ဖြင့်	၈

၁၈။ ယင်းတွင် အထောက်အပံ့ပေးသူများကို ဖယ်ထားရခြင်းမှာ SIM 1 တွင် အထောက်အပံ့ပေးသူများ၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့်ပတ်သက်၍ နှိုင်းယှဉ်ရန် အချက်အလက်မရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
 ၁၉။ SIM 1 ပုံ ၄ ဓာမျက်နှာ ၁၅ ကိုကြည့်ပါ။

အထောက်အပံ့များအား မည်သို့ခွဲခြားလျာထားသတ်မှတ်သနည်း။

အထောက်အပံ့ပေးသူများက အထောက်အပံ့ရရှိမည့်သူများအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ပုံ ၅ မျိုးရှိသည်။ အသုံးအများဆုံးပုံစံမှာ လယ်သမား၊ ရေလုပ်သား စသည်ဖြင့် အသက်မွေးအုပ်စုအလိုက် ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဥတိယပုံစံမှာ အထောက်အပံ့ရမည့်သူထက် အထောက်အပံ့ပေးသူက ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကို သတ်မှတ်၍ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော အိမ်ထောင်စုများကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ တတိယပုံစံမှာ ရွာအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများအားလုံးကို ပေးဝေခြင်း ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထနှင့် ပဉ္စမပုံစံမှာ ကျေးရွာအတွင်းရှိ လူများအားလုံးကို ပေးဝေခြင်းနှင့် ကံစမ်းမဲဖြင့် ပေးဝေခြင်း ဖြစ်ပြီး ၎င်းမှာ အသုံးပြုမှုနည်းသည်။ ဇယား ၂-၉ တွင် ခွဲဝေမှုစနစ်ကို ပြထားသည်။

SIM 1 ၏ တွေ့ရှိချက်အရ ကျေးရွာလူထုမှ ထိခိုက်လွယ်မှုကို ရှုမြင်သောပုံစံနှင့် အထောက်အပံ့ပေးသူများမှ ရှုမြင်သောပုံစံမှာ ကွဲလွဲနေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မုန်တိုင်းမတိုင်မီက အိမ်ထောင်စုဝင်တစ်ဦးတည်းရှိ၍ ဆင်းရဲသောအိမ်များအား ထိခိုက်လွယ်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သော်လည်း မုန်တိုင်းကြောင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသောအားလုံး၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် ကျေးရွာလူထုများက လူမှုရေးသဟဇာတဖြစ်မှုများကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အထောက်အပံ့ပေးလိုက်သူ၊ မပေးလိုက်သူဟု၍ ခွဲခြားမနေဘဲ လူအားလုံးကို အထောက်အပံ့များ ညီတူမျှတ ပြန်လည်ခွဲဝေရန် ဆုံးဖြတ်သည်များလည်း ရှိသည်။

SIM 2 တွင်လည်း အလားတူကိစ္စများကို တွေ့ရသည်။ အထောက်အပံ့ပေးရေးအပေါ် မကျေနပ်မှုများမှာ အလယ်အလတ်လူတန်းစားများအား ချန်လှပ်မိရာတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး အဆင်းရဲအနွမ်းပါးဆုံးသူများ အထောက်အပံ့မရကြသည့်အခါတွင် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်က ပိုများသည်။ ၎င်းကို အောက်ပါသဘာဝတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ကျေးရွာလူထုကို အထောက်အပံ့ခွဲဝေပေးမှုစနစ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးအသိပေးခြင်းမပြုလုပ်ပါက တရားမျှတသည်ဟု မဆိုနိုင်ပေ။

သဘာဝ ၂-၃။ အထောက်အပံ့ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးခြင်းအပေါ် မကျေနပ်မှုကြောင့် သဘောထားကွဲလွဲမှုများဖြစ်ပေါ်ခြင်း

ရွာတစ်ရွာတွင် အလှူရှင်များက ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်လွယ်သူ အများစုရှိသော နေရာများကိုသာ ဆန်ပေးဝေရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အထောက်အပံ့ပေးသူများက အိမ်ထောင်စုများကို သတ်မှတ်ပေးသည်။ ရွာအတွင်း အပိုင်း ၁၅ ပိုင်းရှိသည့်အနက် ၁ ပိုင်းမှာ ဆန်ခေခြမ်းခြင်းအတွက် သတ်မှတ်ထားသော စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီ၍ ၎င်းအိမ်ထောင်စုများအား ဆန်အိတ် ၈၀၀ ဝေပေးရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ သို့သော် ထောက်ပံ့ရေးလုပ်သားများက ရွာဆိပ်ခံတံတားတွင် ဆန်အိတ်များချသောအခါ ကျေးရွာ၏အခြားအပိုင်းမှ ရွာသားများက ဆန္ဒပြကြသည်။ ရွာသားများက ဆန်အိတ်အားလုံးကို ကျေးရွာရယူကမ်းသို့ သယ်ဆောင်သွားပြီး ဆန်ပေးဝေရေးသည် မျှတမှုမရှိဟု တိုင်ကြားကြသည်။ ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌမှ ရွာ၏ အပိုင်း ၁၅ ပိုင်းလုံးကို ညီတူမျှတ ပြန်လည်ခွဲဝေခြင်းစေခဲ့သည်။

အောက်တွင် ဖော်ပြထားသောကိစ္စမှာ ကျေးရွာလူထုအား အထောက်အပံ့များခွဲဝေပေးမှုနှင့်ပတ်သက်သော ကိစ္စများအားလုံးကို ဆွေးနွေးအသိပေးထားသောနေရာများတွင် အထောက်အပံ့မရရှိသည့် လူများကပင် ကျေနပ်လက်ခံကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ ယခုကိစ္စတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ ရွေးချယ်ရာတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်အပြီး၌ ၎င်းတို့မှာ အကျိုးခံစားရန် အရည်အချင်းမပြည့်မီကြောင်း ၎င်းတို့ဘာသာ သိရှိလာကြောင်း တွေ့ရသည်။

အလားတူကိစ္စရပ်တစ်ခုတွင် အိမ်ရာစီမံကိန်းတစ်ခုအတွက် အထောက်အပံ့ပေးသူများက ကျေးရွာအစည်းအဝေးခေါ်ယူခဲ့သည်။ ယင်းအစည်းအဝေးတွင် စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများက အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ စာရင်းကို ကြေငြာပေးပြီး စာရင်းတွင် ပါဝင်သူများ ပါဝင်သင့် မပါဝင်သင့်ကို ရွာသားများအား မေးမြန်းခဲ့ပြီးနောက်တွင် ယင်းစာရင်းကို ကျေးရွာကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် ကပ်ထားပြီး ၇ ရက်အတွင်း ရွာသားများမှ ကန့်ကွက်နိုင်အောင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ရွာသားများမှာ ၎င်းစာရင်းကို ကျေနပ်ပြီး ကန့်ကွက်ခြင်းမရှိပေ။

သာဓက ၂-၄။ အထောက်အပံ့ရသင့်သူများ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ ရွေးချယ်မှုတွင် ပါဝင်ခြင်း

ရွာတစ်ရွာတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များခွဲဝေပေးရန်အတွက် အမျိုးသမီးများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအုပ်စုဝင်များပါဝင်သော အစည်းအဝေးတစ်ရပ်အား အထောက်အပံ့ပေးသူများမှ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အထောက်အပံ့ပေးသူများမှာ အစည်းအဝေးမပြုလုပ်မီကပင် ရွာ၏အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအရ ပိုင်ဆိုင်မှုအချက်အလက်များကို ကောက်ယူပြီးဖြစ်သော်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ရွာသားများအား ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေလိုသည်။ အစည်းအဝေးတွင် အကျိုးခံစားခွင့်ရသူများအတွက် ပဏာမစာရင်းအားကြေငြာပြီး ကန့်ကွက်လိုက် ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်း အခွင့်အရေးပေးခဲ့သည်။ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသော လူနာမည်များကို ကြေငြာသောအခါ အချို့လူများမှာ အထောက်အပံ့ရရှိရန် စံနှုန်းများဖြင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိပါက သဘောတူညီထားသောစံနှုန်းများဖြင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိဟု ပြောနိုင်သည်။ ယင်းအစီအစဉ်တွင် ပဋိပက္ခများမှာ မရှိသလောက်နည်းခဲ့သည်။ ရွာသားများအားလုံး အဓိကဆုံးဖြတ်သူများနေရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ရွာသားများက ပြောကြားခဲ့သည်။

၆။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ထောက်ပံ့ရေးညီမျှမှုနှင့် တိုင်ကြားနိုင်မှု

အထောက်အပံ့ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

SIM 1 ၏ တွေ့ရှိချက်အရ အထောက်အပံ့နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များဖြန့်ဝေပေးမှုတွင် ကွဲပြားမှုရှိသည်။ ရွာများ၏ တစ်ဝက်ခန့်မှာ ထောက်ပံ့ရေးနှင့် သတင်းဖြန့်ဝေပေးရေးတို့အတွက် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်သော်လည်း ဝေခြမ်းရေးအဖွဲ့များအားလုံးမှာ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများကို ထိန်းသိမ်းထားခြင်း (သို့မဟုတ်) တိုးတက်မှုများကို ဆွေးနွေးခြင်း (သို့မဟုတ်) သင်တန်းပို့ချပေးခြင်းများမရှိပေ။ သို့သော်လည်း ၎င်းမှာ အရေးပေါ်အခြေအနေအရ ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရခြင်းဖြစ်၍ မြန်ရန်သာ အဓိကကျခဲ့သည်။ ထောက်ပံ့ရေးပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းသည် အချို့သောကိစ္စများတွင် ထောက်ပံ့ရေး မညီမျှမှုအား ဖြစ်စေသည်။

ဇယား ၂-၁၀။ ထောက်ပံ့ရေးပွင့်လင်းမြင်သာမှု

	ကျေးရွာအရေအတွက် (SIM1)	ကျေးရွာအရေအတွက် (SIM2)
ရရှိသောအထောက်အပံ့နှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်တမ်းများထားရှိမှု	သတင်းအချက်အလက်များမရရှိနိုင်	၂၃
အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များဝေမျှခြင်း	၂၅	၂၃
အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများ ပုံနှိပ်သိမ်းဆည်းမှု	၅	၄
တိုးတက်မှုနှင့် သင်ခန်းစာများကိုမျှဝေခြင်း	၀	၅

SIM 2 တွင်လည်း ထောက်ပံ့ရေးသတင်းအချက်အလက်များ မျှဝေမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုတို့တွင် အလားတူကိစ္စရပ်များရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း သတင်းအချက်အလက်များ မျှဝေမှုနှင့် သင်ခန်းစာယူမှုများတွင် အနည်းငယ်တိုးတက်မှုများ တွေ့ရှိရသည်။ ဇယား ၂-၁၀ ကို လေ့လာကြည့်ပါ။

SIM 1 မှာကဲ့သို့ပင် အလွဲသုံးစားမှုနည်းပါးသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ သို့ရာတွင် ထောက်ပံ့ရေးနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်ပေးမှုလျော့ရဲပါက အလွဲသုံးစားမှုများအား ဖန်တီးပေးရာရောက်သည်။ သာဓက ၂-၅ တွင် လေ့လာကြည့်ပါ။

သာဓက ၂-၅။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းက အလွဲသုံးစားမှုများကိုဖြစ်စေခြင်း

ရွာတစ်ရွာတွင် အလှူရှင်တစ်ဦးက ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် တွင်းအိမ်သာ ၅၅ လုံး တည်ဆောက်ရန် ငွေများကို ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးသည်။ ယင်းအလှူရှင်က အိမ်သာများအတွက် ရွေးချယ်ထားသော အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ကျပ် ၇၅,၀၀၀ သတ်မှတ်ပေးသည်။ ကျေးရွာကျွန်းမာရေးနှင့် သန့်ရှင်းရေးအဖွဲ့များက အိမ်သာများ ဆောက်လုပ်ရေးကို စီမံပေးသည်။ ထိုသို့ စီမံခန့်ခွဲပေးသော်လည်း မည်သည့်ပုံစံဖြင့် စီမံခန့်ခွဲပေးနေကြောင်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိပေ။ ၎င်းအဖွဲ့ဝင်များသည် အိမ်သာဆောက်လုပ်ရာတွင် အရည်အသွေးနိမ့် သစ်နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ ဝယ်ယူခဲ့ကြသည့်အပြင် လက်သမားခအဖြစ် အိမ်ထောင်စုများထံမှ ငွေကျပ် ၇,၀၀၀ ကောက်ယူရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ အချို့သော အကျိုးခံစားခွင့်ရသော အိမ်ထောင်စုများမှာ ၎င်းငွေကိုပေးရန် မတတ်နိုင်သောကြောင့် အိမ်သာမရချေ။ ၎င်းအိမ်ထောင်စုများအစား အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများတွင် မပါဝင်သော ငွေကြေးတတ်နိုင်သူအိမ်ထောင်စုများက အိမ်သာများရရှိသွားသည်။ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများက အလှူရှင်များထံ တိုင်ကြားသော်လည်း သုတေသနပြုလုပ်သည့်အချိန်အထိ ဆက်လက် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိသေးပေ။

ထောက်ပံ့ရေးပေးဝေမှုအပေါ်တွင် ရှင်းလင်းသိမြင်မှု မရှိခြင်းသည်လည်း ရွာသားများအကြား တင်းမာမှု အခြေအနေများအား ဖန်တီးပေးရာရောက်သည်။ (သာဓက ၂-၆)။ သို့သော်လည်း အခြားထောက်ပံ့ရေးနှင့် ပတ်သက်သော မကျေလည်မှုတစ်ခုတွင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်မှာ ထောက်ပံ့ရေးအလွဲသုံးစားမှုဖြင့် ခွပ်ခွဲခံရသော်လည်း ၎င်း၏ရိုးသားမှုကိုပြသရန်အတွက် မှတ်တမ်းများနှင့် အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းအားလုံးကို ထုတ်ဖော်တင်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းကိစ္စတွင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်မှာ ထောက်ပံ့ရေးအချက်အလက်များ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိပုံစံဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဤဖြစ်ရပ်ကို အပိုင်း (၃) ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် ရွာသားအကြား ဆက်ဆံရေးတွင် ဆွေးနွေးထားပါသည်။

သာဓက ၂-၆။ မရှင်းလင်းသော စည်းမျဉ်းများကြောင့် ပဋိပက္ခများဖြစ်ခြင်း

အထောက်အပံ့ပေးသူတစ်ဦးက အသေးစားချေးငွေအစီအစဉ်တစ်ရပ်အား ၆ လ အတွင်း ၃ ရစ်ပေးသွင်းရသည့်စနစ်ဖြင့် လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေတစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ယင်းစီမံကိန်း၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမှာ မရှင်းလင်းဟု ရွာသားများကပြောကြသည်။ ၎င်းတို့က အကြွေးပြန်ဆပ်ပါက နောက်တစ်ကြိမ်အတွက် ချက်ချင်းပြန်ချေးနိုင်မည်ဟု ယူဆကြသည်။ သို့သော်လည်း အချို့ငွေချေးယူသူများသည် ၎င်းတို့ထင်ထားသည့်အတိုင်း လုပ်၍မရသောအခါ ရွာသားများနှင့် ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲသူ ကျေးရွာပြန်လည်ထူထောင်ရေးကော်မတီအကြား တင်းမာမှုများ မြင့်မားလာသည်။

ကျေးရွာ ၈ ရွာတွင် ထောက်ပံ့ရေးတိုင်ကြားမှုများရှိသည်။ အများစုက ထောက်ပံ့ရေးရရှိမှုတွင် မညီမျှမှုများ၊ ထောက်ပံ့ရေးပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ထောက်ပံ့ရေးရမည့်သူ ခွဲခြားသတ်မှတ်ရာတွင် ရွာသားအများစု၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များမပါဝင်မှု စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ရသည်။ တရားဝင်တိုင်ကြားမှုများအား ရွာ ၈ ရွာအနက် ၅ ရွာ တွင် တွေ့ရှိရပြီး ရွာသားများကိုယ်တိုင် (သို့မဟုတ်) ရွာသားများ တင်မြောက်ထားသော ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များက တိုင်ကြားကြခြင်း ဖြစ်သည်။

တိုင်ကြားမှုများ၏ ရလဒ်မှာ ကွဲပြားသည်။ အချို့သောကိစ္စများတွင် တိုင်ကြားမှုများရှိပါက အထောက်အပံ့ပေးသူကိုယ်တိုင်က စစ်ဆေးသည်။ အချို့သောကိစ္စများတွင်မူ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် အထောက်အပံ့ပေးသူများမှ တိုင်ကြားမှုများကို မြန်မြန်ဖြေရှင်းလိုက်နိုင်သည်။ တိုင်ကြားမှုများကို အထောက်အပံ့ပေးသူက ဆောင်ရွက်သည့် ဖြေရှင်းမှုပုံစံကို သာဓက (၂-၇) တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ယင်းသို့ ဖြေရှင်းပုံမှာ အလုပ်မဖြစ်သော်လည်း ထောက်ပံ့သူများမှာ အများသုံးစွဲနိုင်သော ပွင့်လင်းမြင်သာမှုစနစ်တစ်ခုဖြစ်သည့် ကျေးရွာကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် ထောက်ပံ့ရေးသတင်းအချက်အလက်များအား ဖော်ပြခြင်းဖြင့် ပဋိပက္ခများနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး သတိအနေအထား ရှိစေခဲ့ပါသည်။

သာဓက ၂-၇။ ကျေးရွာကြော်ငြာသင်ပုန်းက ရွာသားများ အထောက်အပံ့ပေးသူများထံသို့ မကျေနပ်မှုများ တိုင်ကြားနိုင်ရန် အထောက်အကူပြုခြင်း

ရွာတစ်ရွာတွင် အထောက်အပံ့ပေးသူများက ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော အုပ်စုများကို အိမ်များဆောက်လုပ်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများစာရင်းကို ပြုစုသော အခါ သဘောထားကွဲလွဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ယခင်ကတည်းက ၎င်းတို့အိမ်ကို ပြုပြင်ထားပြီးသော ကျေးရွာခေါင်းဆောင်အပါအဝင် အချို့လူများမှာ စာရင်းတွင် ပါရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ စာရင်းအပေါ် မကျေနပ်မှုရှိသူများက ကျေးရွာလူထုအစည်းအဝေးတွင် ပြောကြားနိုင်သောအစီအစဉ်ကို ထောက်ပံ့ပေးသူများက ချမှတ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းသည် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်၏ တာဝန်သာဖြစ်၍ အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်းမရှိသဖြင့် လူအများမှာ လည်း မကျေနပ်မှုများကို တိုင်ကြားရန် အခွင့်အရေးမရရှိခဲ့ပေ။ သို့ရာတွင် အထောက်အပံ့ပေးသူများက အထောက်အပံ့နှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ရွာသားများသိရှိစေရန် ကျေးရွာသင်ပုန်းတစ်ခု စီစဉ်ထားရှိခဲ့သည်။ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများစာရင်းကို ကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင်ကပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အထောက်အပံ့ရရှိမည့်သူများ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းအပေါ် မကျေနပ်သူ ရွာသားတစ်ဦးက ကြော်ငြာသင်ပုန်းပေါ်တွင် မင်နီမျဉ်းတားပြီး ၎င်း၏မကျေနပ်မှုကို ပြသခဲ့သည်။ အထောက်အပံ့ပေးရေးဝန်ထမ်းများ ရွာသို့ ရောက်ရှိသောအခါ ရွာသားအားလုံးကိုခေါ်ယူ၍ မကျေနပ်မှုများအပေါ် အတူတကွ ဖြေရှင်းစေသည်။ ယင်းကိစ္စကို စုံစမ်းမှုများ စတင်ပြုလုပ်ကြပြီး အမိုးအကာ စီမံကိန်းကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်ကာလအတွင်း ဆိုင်းငံ့ထားသည်။

၇။ ကျေးရွာလူထုမှ ပါဝင်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအဖြစ် ရှုမြင်ခြင်း

SIM 1 တွင် ကျေးရွာလူထုတစ်ရပ်လုံးသည် အိမ်များ၊ ကျောင်းများ၊ ရေကန်များ၊ လမ်းများနှင့် အခြား အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် မွမ်းမံခြင်းတို့တွင် ပါဝင်ကူညီပေးခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုသို့ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရသည်ကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအဖြစ် ရှုမြင်ခြင်းများ မတွေ့ရှိရသေးပါ။

SIM 2 တွင် ကျေးရွာလူထု၏ ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်မှုပုံစံများမှာ အမျိုးမျိုးကွဲပြားသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကျေးရွာလူထုမှာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ခြင်းအစီအစဉ်များတွင် နေ့စားလုပ်သားအဖြစ် ပါဝင်သည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် အစိုးရမှ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများအား ကျေးရွာအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရန် စာချုပ်ဖြင့်ငှားရမ်း၍ ကျေးရွာလူထုမှ ကျောင်းဆောက်လုပ်ရေးအတွက် လိုအပ်သောမြေကြီးများ သယ်ပိုးပေးခြင်း၊ ဆိပ်ခံဗောတံတားဆောက်လုပ်ရာတွင် ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ အတင်အချပြုလုပ်ခြင်း စသည်တို့တွင် အကူအညီပေးကြသည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်ပေးခြင်းများအတွက် လုပ်ခမရရှိပေ။ သို့သော် ကျောင်းဆောက်လုပ်ရေးတွင် အင်အားစုတိုင်းနှင့် လက်သမားအလုပ်များအတွက်ကိုမူ လုပ်ခပေး၍ ငှားရမ်းသည်။ ရွာသားများမှာ လုပ်ခမရရှိဘဲ ကျေးရွာစီမံကိန်းများတွင် လုပ်အားပေးရသော်လည်း ပညာရေးနှင့် အခြားလူမှုရေးကိစ္စများ ကောင်းကျိုးအတွက်ဖြစ်သဖြင့် ကျေနပ်ကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ မိမိတို့ရပ်ရွာအတွင်း ယင်းကဲ့သို့ အဆောက်အအုံများရှိလာခြင်းကို တန်ဖိုးထားကြသည်။ ဇယား ၂-၁၁ တွင် ရွာသားများ လုပ်အားပေးသည့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားများနှင့် ၎င်းတို့အပေါ်မူတည်၍ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအဖြစ် ရှုမြင်မှုများကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားသည်။ ကျေးရွာလူထုအများစုမှာ လုပ်အားပေးမှုများကို ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအဖြစ် မရှုမြင်ကြချေ။ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအဖြစ် ရှုမြင်သူအနည်းငယ်သာရှိပြီး အလွန်အမင်းဝန်ပိစေသည်ဟု ယူဆသူမရှိပေ။ ကျောင်းဆောက်ခြင်းနှင့် အခြားသော ကျေးရွာလူထုအတွက် ကောင်းကျိုးပေးမည့် အဆောက်အအုံများအား ကျေးရွာလူထုက တန်ဖိုးထားကြသည်။ ယင်းကျေးရွာလူထုအများစုနှင့်ဆိုင်သော အဆောက်အအုံများနှင့် လူမှုရေးကောင်းကျိုးဆောင်ရွက်ချက်များအား ၎င်းတို့၏ ဦးစားပေးတွင် ထည့်သွင်းထားခြင်းကို ရှုမြင်နိုင်သည်။

ဇယား ၂-၁၁။ ရွာသားများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုပုံစံများ

ကျေးရွာများမှ ထည့်ဝင်မှုပုံစံများ	ပူးပေါင်းထည့်ဝင်မှု ပြုသောကျေးရွာ အရေအတွက်	ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများစွာ မဲစားရသောကျေးရွာ အရေအတွက်	ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများစွာ အလယ်အလတ် မဲစားရသောကျေးရွာ အရေအတွက်	ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများစွာ အနည်းငယ် မဲစားရသောကျေးရွာ အရေအတွက်	ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများစွာ လုံးဝမမဲစားရသော ကျေးရွာအရေအတွက်
ထည့်ဝင်မှုမရှိ	၇	၀	၀	၀	၇
ငွေကြေး	၀၀ ^၁	၀	၄	၃	၃
လုပ်အား	၂၅ ^၂	၀	၉	၅	၇
ပစ္စည်း	၅	၀	၂	၀	၃
ပူးပေါင်း	၀၅ ^၃	၀	၄	၂	၇
လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့်ထိန်းသိမ်းခြင်း					

၂၀။ ရွာတစ်ရွာအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးပမာဏ အမျက်အလက်များကို မရရှိနိုင်ပေ။
 ၂၁။ ရွာသုံးရွာအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးပမာဏ အမျက်အလက်များကို မရရှိနိုင်ပေ။
 ၂၂။ ရွာနှစ်ရွာအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးပမာဏ အမျက်အလက်များကို မရရှိနိုင်ပေ။

အခန်း (၃)

လူမှုစီးပွားဘဝအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

SIM 1 ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် ၎င်းတိုက်ခိုက်ခဲ့ရာ ဒေသများ၏ လူမှုစီးပွားရေး ပုံသဏ္ဍာန်အား ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ ရွာသားများ၏ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သော အခြေခံပိုင်ဆိုင်သည့်ပစ္စည်းများကိုပါ ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့သည်။ ပြင်းထန်သော လေပြင်းနှင့် လှိုင်းလုံးများက လယ်ယာလုပ်ငန်းသုံး တိရိစ္ဆာန်များ ဖြစ်သော ခိုင်းကျွဲများ၊ စပါးကျီးများ၊ ငါးဖမ်းလှေများနှင့် ပစ္စည်းကိရိယာများအား ပျက်စီးစေရုံသာမက လယ်မြေများကို ဆားငန်ရေများ လွှမ်းမိုးမှုကြောင့် ကောက်ပဲသီးနှံအထွက်နှုန်းကိုပါ လျော့ကျစေခဲ့ပါသည်။ လယ်သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများမှာ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရေးအတွက် ကြိုးစားရုန်းကန်နေကြရသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လယ်လုပ်ငန်းအတွက် ကျပန်းအလုပ်သမားများကို ယခင်ကလို မငှားရမ်းနိုင်တော့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ရွာသားအများစုမှာ အကြွေးခွံတွင် နစ်နေကြသည်။ SIM 1 တွင် ကြွေးခွံနစ်နေသော ရွာသားများထံမှ ဓနဥစ္စာသည် ချောင်လည်သည့် ငွေချေးသူများလက်ဝယ်သို့ ရေရှည်တွင် ရောက်ရှိတော့မည့်အန္တရာယ်ကို ဖော်ပြခဲ့သည်။

SIM 2 တွင် တွေ့ရှိချက်အရ မြို့နယ်နှင့်ကျေးရွာများတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ပြန်လည် တည်ဆောက်နိုင်ခြင်း၊ အချို့သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်ထူထောင်လာနိုင်ခြင်းများရှိသော်လည်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ လူမှုစီးပွားအခြေအနေတစ်ရပ်လုံး ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာရေးအတွက်တွင်မူ စိန်ခေါ်မှုများ များစွာရှိနေသေးသည်။ အဓိကအချက်သုံးချက်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ ပထမအချက်မှာ အသက်မွေးလုပ်ငန်း တစ်ခုလုံး၏ တိုးတက်မှုမှာ အနည်းငယ်နှေးကွေး နေသေးသည်။ လယ်သမား၊ ရေလုပ်သား၊ ကျပန်းအလုပ်သမားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် ရုန်းကန်နေရသော အဆင့်တွင်သာ ရှိသေးသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့် ရေလုပ်ငန်းများမှာ သိသာစွာ ကျဆင်းလျက်ရှိသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံရွာသားများမှာ မုန်တိုင်းကြောင့် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ ပျက်စီးမှုအပြင် အခြားစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အဟန့်အတားများဖြစ်သည့် စပါးဈေးကျဆင်းမှု၊ ဈေးငွေရှားပါးမှု စသည်တို့ဖြင့် ရုန်းကန်ရင်ဆိုင်နေရသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ ထောက်ပံ့ပေးသော်လည်း ၎င်းအခက်အခဲများအားလုံးကို ကျော်လွှားနိုင်ဖို့ရာမှာ အတော့်ကို အလှမ်းဝေးနေပါသေးသည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် အိမ်ထောင်စုများ၏ အကြွေးတင်ပေးမှုများမှာ အလွန်လျင်မြန်စွာ မြင့်တက်နေသည်။ SIM 1 တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အကြွေးခွံနစ်နိုင်ဖွယ်ရှိသော အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ ယခုအခါ တကယ်ပင် အကြွေးခွံတွင် နစ်လျက်ရှိပြီး ၎င်းမှလွတ်မြောက်ရန် အလားအလာမှာ အနည်းငယ်သာရှိသည်။ ငွေချေးငှားပေးမည့်သူများမှာ ရှားပါးမြဲရှားပါးလျက်ရှိသည့်အတွက် အိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် အရင်းအနှီးပြန်လည်ထူထောင်ရေးမှာလည်း ခက်ခဲလျက် ရှိနေပြန်ပါသည်။

တတိယအချက်မှာ အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ အကြွေးပြန်လည်မဆပ်နိုင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ တိုးတက်မှုမရှိခြင်းကလည်း လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အသုံးချမှုတို့အား စတင်အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိလာသည်။ အသက်မွေးလုပ်ငန်းမျိုးစုံ လုပ်ကိုင်သော ရွာများတွင် တစ်မျိုးတည်းသော အသက်မွေးမှုအထောက်အပံ့ကိုသာ ရရှိခြင်းသည်လည်း ထိခိုက်မှုများ ရှိလာနိုင်သည်။ အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ ၎င်းတို့၏ အခြေခံစားဝတ်နေရေး လိုအပ်ချက်များကိုဖြေရှင်းရန်အလို့ငှာ ၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်သော လယ်ယာများကို ရောင်းချခြင်းနှင့် တင်ရှိနေသော ကြွေးမြီများအတွက် ငွေရှင်ထံသို့ လယ်မြေများလွှဲပြောင်းပေးအပ်လိုက်ခြင်းတို့ကြောင့် လယ်စကများစွာပိုင်ဆိုင်သော လယ်လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများသည် လယ်စကအနည်းငယ်သာပိုင်သော လယ်သမားငယ်ဘဝသို့ ရောက်ရှိကြ၍ လယ်ယာမြေအနည်းငယ်သာ ပိုင်ဆိုင်သူများမှာ ကျပန်းအလုပ်သမားများ အဖြစ်သို့ရောက်ရှိသွားကြတော့သည်။ ယင်းကဲ့သို့ပိုင်ဆိုင်မှုအပြောင်းအလဲများသည် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို မြင့်တက်စေခဲ့သည်။

**၁။ အသက်မွေးမှု ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုများ
လယ်ယာလုပ်ငန်း^{၂၃}**

လယ်သမားများမှာ ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးစားနေရဆဲဖြစ်ပြီး တစ်ဆက်တည်းမှာပင် အကြွေးများမြင့်တက်လာမှုနှင့် ငွေချေးငှားရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးလာမှု စသော အခြေအနေများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။^{၂၄} လယ်သမားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးမှုမှာ သိသိသာသာကျဆင်းလာခဲ့သည်။ စပါးဈေးမှာလည်း ကျဆင်းသွားသည်။ ထို့ကြောင့် လယ်သမားများမှာ လျော့စိုက်လာရပြီး ၎င်းမှရသောဝင်ငွေလည်း လျော့နည်းလာခဲ့သည်။

စပါးအထွက်နှုန်း သိသိသာသာ ကျဆင်းလာခြင်း

မိုးစပါးနှင့် နွေစပါး အထွက်နှုန်းများမှာ နာဂစ်မတိုင်ခင်ကထက် သိသာထင်ရှားစွာ ကျဆင်းလာသည်။^{၂၅} ရွာများအားလုံးနီးပါးတွင် စပါးအထွက်နှုန်းမှာ ကျဆင်းလာသည်။ ရွာများ၏ စိုက်ဧကအရေအတွက်မှာ သိသိသာသာမကျဆင်းသော်လည်း လယ်သမားများအနေဖြင့် လုပ်သားအသုံးပြုမှု၊ မြေဩဇာနှင့် မျိုးစပါးအသုံးပြုမှုများမှာ ယခင်ကကဲ့သို့ မတတ်နိုင်တော့သဖြင့် ၎င်းတို့၏ စပါးအထွက်နှုန်းများအား သိသာစွာ ကျဆင်းစေခဲ့သည်။ (အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဇယား ၃-၁ ကို ကြည့်ပါ။)။ အချို့ရွာများတွင် ဆားငန်ရေဝင်မှုမှာ ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ရှိနေဆဲဖြစ်ပြီး ၎င်းမှာလည်း အထွက်နှုန်းအား ကျဆင်းစေသော အချက်တစ်ချက်ဖြစ်သည်။

ဇယား ၃-၁။ စပါးထုတ်လုပ်မှုပြောင်းလဲခြင်းအခြေအနေ^{၂၆}

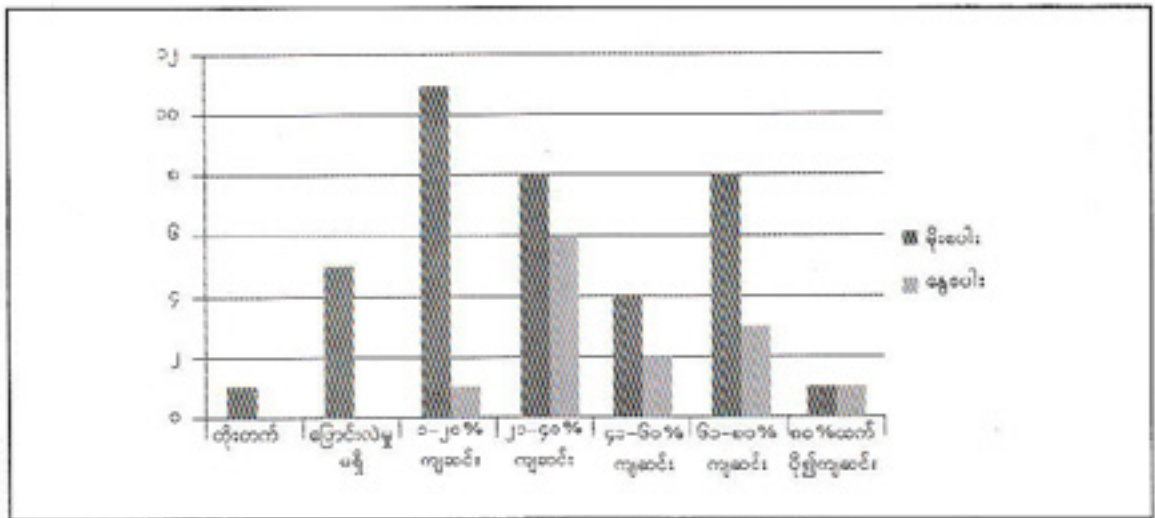
ယေဘုယျပြောင်းလဲမှု (%)	မိုးစပါး	နွေစပါး
စိုက်ဧက	၄% ကျဆင်း	၇% ကျဆင်း
တစ်ဧကအထွက်နှုန်း	၃၀% ကျဆင်း	၄၁% ကျဆင်း
စုစုပေါင်းစပါးထွက်စွဲ	၃၃% ကျဆင်း	၄၆% ကျဆင်း

နွေစပါးသည် မိုးစပါးထက် သွင်းအားစုများ ပိုမိုလိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် နွေစပါးအထွက်နှုန်းမှာ မိုးစပါးထက် ပိုမိုကျဆင်းလာသည်။ နွေစပါးအထွက်နှုန်းမှာ ၄၆% ကျဆင်းခဲ့ပြီး မိုးစပါးမှာ ၃၃% ကျဆင်းခဲ့သည်။ ပုံ ၃-၁ တွင် စပါးအထွက်နှုန်း ကျဆင်းမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

သို့ရာတွင် မုန်တိုင်းကြောင့် ရွာများပျက်စီးမှုပမာဏနှင့် စပါးအထွက်နှုန်း လျော့နည်းသွားမှု ပမာဏအကြားရှိ ဆက်သွယ်ချက်ကိုမူ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမသိရပေ။ ဆိုးဆိုးရွားရွား ပျက်စီးသွားသောရွာများရှိ အထွက်နှုန်းမှာ အလယ်အလတ်အဆင့်နှင့် အနိမ့်ဆုံးအဆင့် ပျက်စီးသွားသော ရွာများထက် ပို၍လျော့နည်းသွားပြီး အနည်းငယ်သာ ပျက်စီးသောရွာများ၏ အထွက်နှုန်းနှင့်တူညီနေပြန်သည်။ ပုံ ၃-၂ တွင် စပါးအထွက်နှုန်းပျမ်းမျှလျော့ကျမှုကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါသည်။

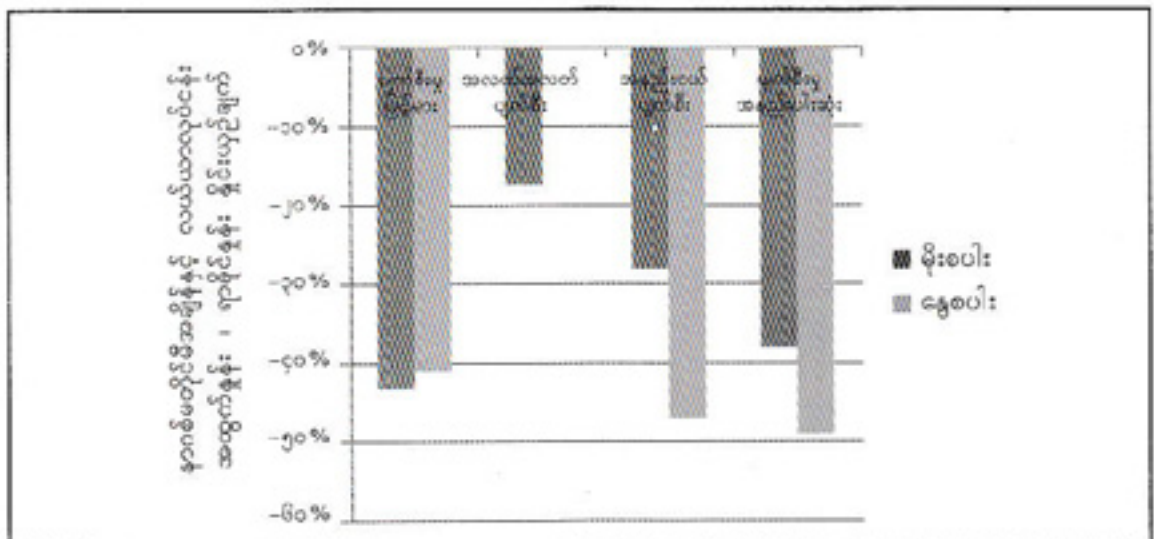
၂၃။ နောက်ဆက်တွဲ (က) တွင် ဖြစ်စေ့ချွန်းပေါ်ရှိ လယ်ယာလုပ်ငန်းများကို ဖြိုဖျက်ပစ်ထားသည်။
 ၂၄။ ကြွေးမြီတင်ရှိမှုနှင့် ငွေချေးငှားနိုင်မှုကို နောက်ပိုင်းအခန်းတွင် ဆွေးနွေးထားသည်။
 ၂၅။ မိုးစပါးကို ဇူလိုင်လတွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ နွေစပါးကို ဒီဇင်ဘာလတွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဧပြီလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီ ၆ လနှင့် နာဂစ်အပြီး ၆ လ မိုးစပါးအထွက်နှုန်း၊ နာဂစ်မတိုင်မီနှင့် နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာ နွေစပါးအထွက်နှုန်းကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃-၁။ ကျေးရွာအရေအတွက်နှင့် အထွက်နှုန်းပြောင်းလဲမှု^{၂၆}

SIM I နှင့် မိုင်းယုတ်ရာ၌ မုန်တိုင်းကြောင့် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ ပျက်စီးမှု၏ သက်ရောက်မှုသည် အခြားစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ၏ သက်ရောက်မှုများလောက် ယခုအချိန်တွင် အရေးမကြီးတော့ကြောင်း တွေ့ရသည်။^{၂၇} ၎င်းအချက်အလက်များတွင် လယ်သမားတို့အတွက် ငွေချေးရန် အခွင့်အလမ်းနည်းပါးခြင်း (နောက်ပိုင်းအခန်းတွင် ဆွေးနွေးထားပါသည်)၊ စပါးချေးကျဆင်းလာခြင်း၊ အမျိုးသော သွင်းအားစုစားရိတ်များ မြင့်မားလာခြင်းတို့ပါဝင်ပြီး ၎င်းအချက်များ ပေါင်းဆုံသွားခြင်းဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နေ လယ်သမားများ၏ ဘဝအား ပိုမိုဆိုးရွားသွားစေခဲ့သည်။

ပုံ ၃-၂။ ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်းကျဆင်းမှု^{၂၈}

၂၆။ ရွာနှစ်ရွာအတွက် မိုးပေါးအထွက်နှုန်းကို မသိရှိရပေ။ ၂၁ ရွာမှာ ရွာစပါးကို မစိုက်ပျိုးသည့်အတွက် ယင်းအမျက်အလက်များ နောက် ၆ လအတွက်မရရှိပေ။
 ၂၇။ လယ်သမားများက စပါးချေးကျဆင်းခြင်းနှင့် ချေးငွေမရရှိခြင်းစသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းရင်းများကြောင့် ထိခိုက်မှု ရှိသည်ဟု ပြောကြသည်။ စီးပွားရေးသမားများ၊ ရွှေ့ဆိုင်များနှင့် အခြားသော မြို့နယ်အဆင့်ငွေချေးသူများက တစ်ကမ္ဘာလုံးချီ၍ ဖြစ်ပွားသည့် ဘဏ္ဍာရေးအကြပ်အတည်းကြောင့် ထိခိုက်မှုရှိသည်ဟု ပြောကြသည်။
 ၂၈။ အလယ်အလတ် ထိခိုက်သော ရွာများတွင် ၁၃ ရွာသာ ရွာစပါးစိုက်ပျိုးသည်။

စပါးဈေးကျဆင်းသွားခြင်း

စပါးအမျိုးအစားမျိုးစုံအတွက် စပါးဈေးနှုန်းများမှာ မုန်တိုင်းမဖြစ်မီက ရရှိခဲ့သော အမြင့်ဆုံးဈေးနှုန်းမှ ကျဆင်းသွားခဲ့သော်လည်း SIM 2 မပြုလုပ်မီအချိန်တွင် အနိမ့်ဆုံးဈေးမှ အတော်အသင့် ပြန်လည်မြင့်တက်လာသည်ဟု လယ်သမားများက ဆိုသည်။^၈ ရိတ်သိမ်းချိန်တိုင်း စပါးဈေးကျဆင်းရခြင်း အကြောင်းရင်းမှာ လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်သားများအတွက် လုပ်အားခရင်းရန် စပါးရောင်းချခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ စပါးအား လှောင်ထားနိုင်ပြီး ဈေးတက်သည်အထိ စောင့်နိုင်သော စပါးကုန်သည်များ လက်ဝယ်သို့ စပါးရောက်ရှိသွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စပါးဈေးလည်း မြင့်တက်တော့သည်။ သို့ရာတွင် SIM 2 ပြုလုပ်သောကာလတွင် စပါးဈေးမှာ ပုံမှန်ထက်ပင် ကျဆင်းလျက်ရှိကြောင်း လယ်သမားများက ပြောကြားကြသည်။ အများဆုံး စိုက်ပျိုးလေ့ရှိသည့် စပါးအမျိုးအစားများ၏ ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းမှာ မုန်တိုင်းမတိုင်မီ ကမ္ဘာ့စပါးဈေး ထိပ်ဆုံးရောက်ရှိနေသောအချိန်ကထက် ၂၀-၂၅ % ခန့်အထိ ရုတ်တရက်ကျဆင်း သွားခဲ့သည်။^၉ ဇယား ၃-၂ တွင် အဓိကစိုက်ပျိုးသော စပါးနှစ်မျိုးဖြစ်သည့် ဘေးကြား (ပေါ်ဆန်း) နှင့် နံကားတို့၏ စပါးဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၃-၂။ နာဂစ်မတိုင်မီနှင့် နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာ စပါးအဖွင့်ဈေးပြောင်းလဲမှု

	ယေဘုယျဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှု ဘေးကြား/ပေါ်ဆန်းစပါး	နံကားစပါး
လယ်သမားကြီး	၁၉% ကျဆင်း	၂၆% ကျဆင်း
လယ်သမားလတ်	၁၇% ကျဆင်း	၂၅% ကျဆင်း
လယ်သမားငယ်	၁၉% ကျဆင်း	၂၄% ကျဆင်း

စပါးဈေးကျဆင်းရခြင်းကြောင့် ထိခိုက်ရသော အကြောင်းနှစ်ချက်ရှိသည်။ ပထမအချက်မှာ လယ်သမားတို့၏ဝင်ငွေကျဆင်းသွားခြင်းဖြစ်သည်။ စပါးအပိုသိမ်းထားရန် မတတ်နိုင်သော လယ်သမားငယ်နှင့် အလယ်အလတ် လယ်သမားတို့သည် ဈေးလျော့ရောင်းရန် တွန်းအားပေးခံခဲ့ရသည်။^{၁၀} ၎င်းတို့အနေဖြင့် ကြုံတွေ့ရသော အခက်အခဲမှာ ကျပ်နှုံးအလုပ်သမားများကို စပါးပေးရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ သွင်းအားစုစရိတ်များ မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့် အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအား လျော့ချခြင်းအားဖြင့် လယ်သမားများအတွက် စပါးစိုက်ပျိုးမှုမှာ ဆွဲဆောင်မှု လျော့နည်းလာခဲ့သည်။

လယ်လုပ်ငန်းသွင်းအားစုဈေးနှုန်းများ ပြောင်းလဲခြင်း

စစ်တမ်းများ ကောက်ယူသောအချိန်တွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းသွင်းအားစုများ၏ ဈေးနှုန်းမှာ ပြောင်းလဲသွားပြီဟု လယ်သမားများက ပြောပြသည်။ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် ဒီဇယ်တို့၏ ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းမှာ နာဂစ်မတိုင်မီ အချိန်ကထက် ကျဆင်းလာသည်။ လယ်သမားများနှင့် မေးမြန်းရာမှ ဓာတ်မြေဩဇာတစ်အိတ်၏ ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းမှာ ၂၅ % ခန့် ကျဆင်းလာပြီး ဒီဇယ်တစ်ဂါလန် ပျမ်းမျှဈေးနှုန်းမှာ ၂၇ % ခန့် ကျဆင်းလာသည်ဟု သိရှိရသည်။^{၁၁} သို့သော်အလုပ်သမားစု ဈေးနှုန်းမှာမူ မြင့်တက်သွားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျပ်နှုံးအလုပ်သမားများအတွက် တစ်နေ့တာလုပ်ခမှာ ပျမ်းမျှ ၂၉ % ၊ တစ်ရာသီလုပ်ခမှာ ပျမ်းမျှ ၁၂ % တက်သွားခဲ့သည်။ ဇယား ၃-၃ တွင် ကျပ်နှုံးအလုပ်သမားများ၏ လုပ်ခနှုန်းများကို ဖော်ပြထားသည်။

၂၉။ ကမ္ဘာ့ဆန်ဈေးသည် အမြင့်ဆုံးနေရာတွင်ရှိနေခဲ့သည်။
 ၃၀။ ယခုလေ့လာနေသောအချိန်တွင် စပါးဈေးနှင့်ပတ်သက်၍ နှိုင်းယှဉ်ရန် အချက်အလက်ရရှိမှုနည်းသည်။ သို့သော် လယ်သမားများ၏ ပြောပြချက်အရ စပါးဈေးမှာ ကျဆင်းနေရာမှအနည်းငယ် ပြန်လည်မြင့်တက်လာခဲ့သည်။
 ၃၁။ ယခုစာတမ်း၏ ရည်ညွှန်းချက်အရ လယ်သမားလေးဆိုသည်မှာ လယ်ဧက ၁၀ ဧကနှင့် အောက်သာ ဝိုင်ဆိုင်ကြသည်။ လယ်သမားလတ်ဆိုသည်မှာ လယ်ဧက ၁၀ နှင့် ၂၀ ကြားပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ပြီး လယ်သမားကြီးဆိုသည်မှာ လယ်ဧက ၂၀ အထက်ပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်သည်။
 ၃၂။ သို့သော် ယင်းသည် နေ့စပါးစိုက်ပျိုးသောအချိန်၊ နာဂစ်အပြီး ဝိလအကြာတွင် ဒီဇယ်ဈေးနှုန်းမှာ ယာယီဧက သိသိသာသာ မြင့်တက်သွားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဇယား ၃-၃။ ကျပ်စားအလုပ်သမားများ၏ လုပ်ခနှုန်းထားများ

		မုန်တိုင်းမတိုင်မီ (ကျပ်)	မုန်တိုင်းပြီး (ခန့်) အကြာ (ကျပ်)
တစ်နေ့လုပ်အားခ	ပျမ်းမျှဈေးနှုန်း	၁,၇၀၀	၂,၂၀၀
		၁,၈၀၀ - ၄,၈၀၀	၁,၂၀၀ - ၅,၈၀၀
တစ်ရာသီလုပ်အား	ပျမ်းမျှဈေးနှုန်း	၁၄၀,၈၀၀	၁၆၀,၈၀၀
		၆၀,၈၀၀ - ၂၀၀,၈၀၀	၆၀,၈၀၀ - ၂၀၀,၈၀၀

သာဓက ၃-၁။ ကျပ်စားအလုပ်သမားများ၏ လုပ်ခဈေးနှုန်းနှင့် ရိက္ခာအထောက်အပံ့

လယ်သမားများက နာဂစ်အပြီးတွင် ကျပ်စားအလုပ်သမားများ၏ လုပ်ခ တက်လာသည်ဟု ပြောပါသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ ကျပ်စားအလုပ်သမားများသည် ရိက္ခာအထောက်အပံ့များ ရရှိခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့အား ငွေကြေးနည်းနည်းဖြင့် အလုပ်လုပ်ရန်ဆွဲဆောင်၍ မရဖြစ်ရသည်ဟု လယ်သမားများက ယုံကြည်ကြသည်။ “နာဂစ်မတိုင်မီက ဘောက်သမားတစ်ယောက်ဟာ ဆန်ကို တစ်အိတ်လုံးဝယ်မတားနိုင်ဘူး။ တစ်နပ်စာပဲ ဝယ်တားနိုင်တယ်။ နာဂစ်ပြီးတော့ အိမ်မှာဆန်တစ်အိတ်နှစ်အိတ် ထောင်စားလာနိုင်တယ်။ ကဲ... တယ်လိုလုပ်ပြီး အလုပ်လုပ်ဖို့ တွန်းအားပေးလို့ရတော့မလဲ...” ဟု လယ်သမားတစ်ဦးက ပြောကြားခဲ့သည်။ သို့သော် ရိက္ခာအထောက်အပံ့များ ရပ်လိုက်သောအချိန်တွင် ကျပ်စားအလုပ်သမားများ၏ လုပ်ခဈေးနှုန်းမှာ ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။

အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များမှာ အကူအညီဖြစ်သော်လည်း မလုံလောက်ခြင်း

လယ်သမားများရရှိသော အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများမှာ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ မျိုးစပါး၊ လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများ၊ လယ်ထွန်စက်များ၊ ဒီဇယ်နှင့် လယ်လုပ်ငန်းသုံး ခိုင်းကျွဲများ စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများ၏ ထိရောက်မှုမှာ အကောင်းအဆိုး ရောထွေးလျက် ရှိသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းသုံး အထောက်အပံ့များမှာ ဒေသခံများအတွက် အသုံးမတည့်ဖြစ်သည်များလည်း ရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရွာတစ်ရွာတွင် အလျှူရှင်များက လယ်သမားများအား တံစဉ်များပေးခဲ့သည်။ ၎င်းတံစဉ်များမှာ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် လိုအပ်သော်လည်း ယင်းဒေသရှိ လူများအတွက်မှာမူ မလိုအပ်ဘဲ ယင်းအထောက်အပံ့များမှာ သဲထဲရေသွန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ရသည်ဟု ရွာသားများက ပြောပြသည်။

သို့သော် သာဓက ၃-၂ တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ အချို့နေရာများတွင် ပစ္စည်းအထောက်အပံ့များမှာ သင့်တော်ပြီး ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။

သာဓက ၃-၂။ လယ်ယာသုံးကိရိယာများအား လိုအပ်ချက်အရ ထောက်ပံ့ခဲ့မှုကို အကျိုးသက်ရောက်မှု

အိမ်နီးချင်းရွာနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အကူအညီပစ္စည်း ရရှိမှုနည်းပါးသည့် ရွာတစ်ရွာသည် အိမ်နီးချင်းရွာမှ လယ်ထွန်စက်ရရှိသည်ဟု ကြားသည်နှင့် ကူညီထောက်ပံ့သူများထံသို့သွားကာ ၎င်းတို့လည်း လိုချင်ကြောင်း ပြောသည်။ ကူညီထောက်ပံ့သူများက သဘောတူကာ အိမ်နီးချင်းရွာအတိုင်း လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းရွာအနေဖြင့် ကော်မတီတစ်ခုဖွဲ့ရန်နှင့် လယ်ထွန်စက်အားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ရန်ပုံငွေတစ်ခုထားရှိရန် လိုအပ်ပေသည်။ လယ်ထွန်စက်သုံးချင်သော လယ်သမားတိုင်းက အသုံးပြုပေးရန် လိုအပ်ပြီး ၎င်းရန်ပုံငွေများကို ကော်မတီမှစုဆောင်းထားပြီး လယ်ထွန်စက်မောင်းနှင်သူအတွက် မောင်းနှင်ခ၊ ကော်မတီအတွက် ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ၎င်းလယ်ထွန်စက်အား ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းစရိတ်တို့အတွက် အသုံးပြုပေးခဲ့သည်။ ၆ လခန့်အကြာတွင် ကူညီထောက်ပံ့သူများမှ လယ်ထွန်စက်အသုံးပြုမှုကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုပြီးနောက် ယင်းလယ်ထွန်စက်ကို ၎င်းကျေးရွာသို့ အကူအညီပစ္စည်းအဖြစ် တရားဝင်လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်။

အားလုံးခြုံကြည့်လျှင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအထောက်အပံ့ပစ္စည်းများမှာ အကူအညီဖြစ်သည်ဟု လယ် သမားများက ပြောကြသည်။ သို့သော်လည်း SIM 1 နှင့် SIM 2 အကြားတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အထောက် အပံ့ပစ္စည်းများထောက်ပံ့ပေးမှုပမာဏ လျော့နည်းလာခဲ့သည်။ အသက်မွေးမှု ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့မှု ပမာဏသည် စီးပွားရေးအခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော လယ်သမားများအတွက် ထိရောက်သော အကျိုးသက် ရောက်မှုများ ဖြစ်ထွန်းရန်အတွက်မူ လုံလောက်မှုမရှိသေးကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ရေလုပ်ငန်း

ရေလုပ်ငန်းတိုးတက်မှုမှာ ရောထွေးမှုများရှိသည်။^{၇၃} အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို ပြန်လည်လုပ်ကိုင်သော်လည်း ယခင်အခြေအနေအတိုင်း လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက်မူ တိုးတက်မှုမှာ အလယ်အလတ် အဆင့်တွင်သာရှိကြောင်း သတိပြုမိကြသည်။ ဖမ်းယူရရှိသော ငါးအရေအတွက်မှာ ကျဆင်းနေပြီး အချို့သော ငါးဈေးနှုန်းများမှာ ကျဆင်းလျက်ရှိသည်။ ရေလုပ်ငန်းအကူအညီပစ္စည်းများမှာလည်း လျော့နည်းလာပြီး အထောက် အပံ့များမှာလည်း ရေလုပ်သားများ၏ အသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်မှုအတွက်သာဖြစ်ပြီး ရေထွက်ပစ္စည်းများ၏ တန်ဖိုး ပြောင်းလဲမြင့်တင်နိုင်မှုအတွက်မူ မပါရှိချေ။ ယင်းအချိန်တွင် ရေလုပ်သားများမှာ အကြွေးများ ပတ်လည်ပိုင်းနေပြီး ငွေချေးရန် အခွင့်အလမ်းမှာ နည်းပါးနေသည်။ ရေလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး၏ စီးပွားရေးအခြေအနေမှာ ကျဆင်းနေပြီး ရေလုပ်သားများ၏ ဘဝအခြေအနေမှာ ဆက်လက်ရုန်းကန်နေရဆဲ ဖြစ်သည်။

ရေလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်စတင်မှုတွင် တိုးတက်မှုအနည်းငယ်ရှိလာပုံရခြင်း

အိမ်ထောင်စုများမှာ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်လာကြပြီး ရေလုပ်ငန်းအချို့ ပြန်လည် ကောင်းမွန်လာသည်။ ၁၄ % သော အိမ်ထောင်စုများမှာ လုံးဝပြန်လည်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိသော်လည်း ၂၂.၅ % မှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပြန်လည်စတင်၍ ၆၃.၅ % မှာ လုံးဝပြန်လည်လုပ်ကိုင်လာနိုင်သည်။ ရေလုပ်ငန်းပြန်လည် လုပ်ကိုင်နိုင်ကြရာတွင် အိမ်ထောင်စုအလိုက် တိုးတက်မှုမှာ အနေးအမြန်ကွာခြားမှုရှိသည်။ အားလုံးခြုံကြည့်လျှင် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုများ၏ ၆၆ % မှာ ရေလုပ်ငန်းပြန်လည်လုပ်ကိုင်ရာတွင် အလယ်အလတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုသာရရှိပြီး ၁၃ % မှာ အမြန် (သို့မဟုတ်) အလွန်မြန်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုရရှိ၍ ၂၁ % မှာ နှေးကွေးစွာ (သို့မဟုတ်) အလွန်နှေးကွေးသော ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်၌သာ ရှိသည်။

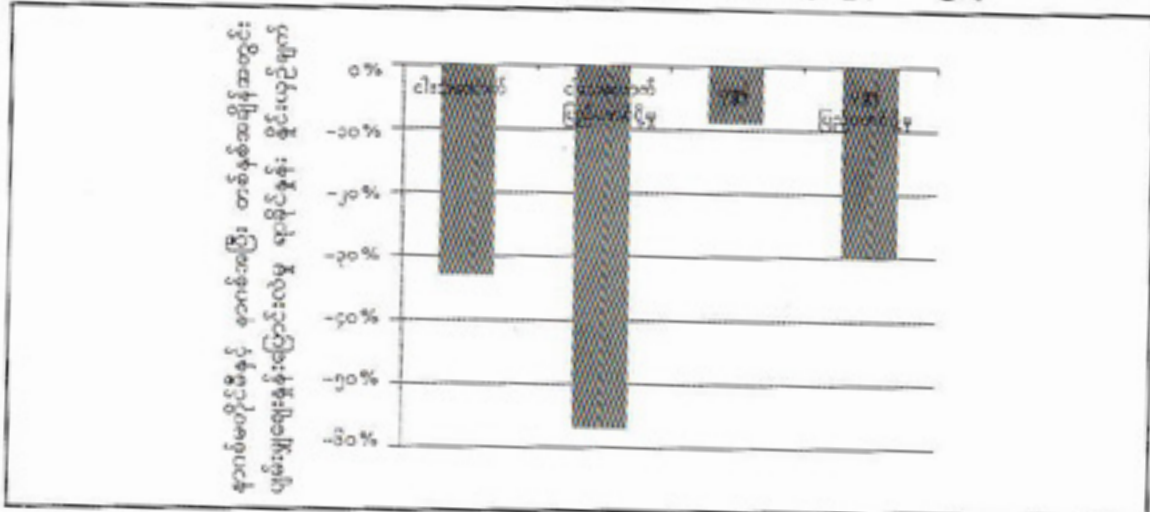
အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဖြစ်သည့် ရေလုပ်ငန်းပြန်လည်စတင်နိုင်မှု၊ တိုးတက်မှုနည်းမရှိခြင်း

ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နိုင်သူ အိမ်ထောင်စုများနှင့် အသေးစိတ်တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများအရ ၎င်းတို့သည် ရုန်းကန်နေရဆဲဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ၎င်းတို့၏အတွေ့အကြုံများအရ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို ပြန်လည်စတင်ရန် စီစဉ်နေရသော်လည်း ရေလုပ်ငန်းစီးပွားရေးအခြေအနေမှာ ကျဆင်းနေသည်။ ကျေးရွာတော်တော်များများတွင် ရေလုပ်သားများမှ ပြောပြချက်အရ စုစုပေါင်းဖမ်းယူရရှိသော ငါးအရေအတွက်နှင့် ဈေးနှုန်းမှာ ကျဆင်းနေကြောင်း သိရသည်။ ငါးသလောက်၏ဈေးနှုန်း မှာ ၃၀ % ထက် ပိုကျဆင်းနေပြီး နိုင်ငံခြားသို့ ငါးတင်ပို့မှုမှာ ၆၀ % နီးပါးကျဆင်းလာနေသည်။^{၇၄} (ပုံ ၃-၃ ကို ကြည့်ပါ။) ရေလုပ်သားများမှာ အကြွေးနွံနစ်နေသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိ ရသည်။ (အသေးစိတ်ကို နောက်ပိုင်းအခန်းတွင် ဆွေးနွေးထားပါသည်။)

ရွာသားအားလုံးက ရေလုပ်ငန်းအထောက်အပံ့ပစ္စည်းများမှာ SIM 1 မှာထက် လျော့နည်းသွားသည်ဟု ပြောကြသည်။ SIM 1 တွင် ရွာ ၂၀ အကူအညီရခဲ့သော်လည်း SIM 2 တွင် ရွာ ၁၂ ရွာသာ အထောက်အပံ့ပစ္စည်း များ ရရှိခဲ့သည်။ SIM 2 တွင် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို အဓိကအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်သောရွာ ၁၁ ရွာအနက်မှ ၃ ရွာသာ အကူအညီပစ္စည်းများ ရရှိခဲ့ပြီး SIM 1 တွင် ၈ ရွာ ရရှိခဲ့သည်။ အထောက်အပံ့များမှာ အများအားဖြင့် နေ့စဉ် စားဝတ်နေရေး ဖြေရှင်းနိုင်လောက်သည့် အသေးစားရေလုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများသာဖြစ်ပြီး တန်ဖိုးမြင့် ရေလုပ်ငန်း ထုတ်ကုန်ထုတ်လုပ်နိုင်လောက်သည့် အရင်းအနှီးကြီးသည့် ကိရိယာအကြီးစားများ ထောက်ပံ့ခြင်းမျိုးမဟုတ်ချေ။

၇၃။ နောက်ဆက်တွဲ (က) တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအခြေအနေကို ဖြည့်ဖော်ပြထားသည်။
၇၄။ ငါးလုပ်ငန်း ခက်ရဲများ၏ နိုင်ငံခြားတင်ပို့မှု အရေအကြီးကြောင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (က) တွင် ကြည့်ပါ။

ပုံ ၃-၃၊ အဓိကငါးထုတ်လုပ်မှု၏ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲမှုရာခိုင်နှုန်းဖော်ပြချက်^၁

ကျပန်းလုပ်သားများ

SIMI တွင် မြေယာမဲ့အလုပ်သမားများ၏ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းအပေါ် သက်ရောက်ခဲ့မှုများအား ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေယာလျော့နည်းလာခြင်းနှင့် လယ်မြေပိုင် လယ်သမားများအပေါ် သက်ရောက်လျက်ရှိသော အခြားစီးပွားရေးအခက်အခဲများကြောင့် နေ့စားအလုပ်အကိုင်များအတွက် အခွင့်အလမ်း နည်းပါးလာသည်။ နာဂစ်အပြီး ခြောက်လအကြာတွင် ရေလုပ်သားကြီးများမှာလည်း အလုပ်သမားငှားရမ်းမှု နည်းပါးလာသည်။

နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ယင်းအခြေအနေများမှာ မပြောင်းလဲဘဲ ပိုမိုဆိုးရွားလာခဲ့သည်။ အချိန် တစ်ခုအတွင်း နေ့စားလုပ်ခ မြင့်တက်သွားခြင်းကို အချို့က စားနပ်ရိက္ခာအထောက်အပံ့များကြောင့် အလုပ်လုပ်ကိုင် ချင်စိတ် လျော့နည်းသွားသည်ဟု ထင်ကြသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အထောက်အပံ့များ ခွဲဝေပေးမှုတွင် အလုပ်အကိုင်မရှိသူများအား အဓိကထားပေးခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အခြား သောအကူအညီများ ကျဆင်းလာချိန်တွင် နာဂစ်ပြီးစ၌ မြင့်မားခဲ့သော လုပ်ခနှုန်းထားများမှာ ကျဆင်းသွားခဲ့ပြန် သည်။

လယ်သမားအများစု လယ်မြေများဆုံးရှုံးသွားမှုနှင့် ရေလုပ်သားများ ပစ္စည်းကိရိယာများ ဆုံးရှုံးမှုတို့၏ နောက်ဆက်တွဲဆိုးကျိုးအဖြစ် ကျပန်းအလုပ်သမားများ ရရှိနိုင်မှု ပိုမိုများပြားလာသည်။ ရေလုပ်သားနှင့် လယ် သမားအများစုမှာလည်း နေ့စားအလုပ်သမားများအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လာကြသည်။ (သာဓက ၃-၃ ကို ကြည့်ပါ။) ထိုသို့ဖြင့် လူအများစုမှာ အထောက်အပံ့အနည်းငယ်ဖြင့် အလွန်အမင်း မရောရာသောအခြေအနေတွင် အသက်မွေးနေရပေသည်။

သာဓက ၃-၃၊ ကျပန်းအလုပ်သမားများ ဖြစ်လာခြင်း

နာဂစ်မတိုင်မီက လယ်ပိုင်မရှိသော လယ်သမားတစ်ယောက်သည် တစ်ဧကလျှင် စပါးတင်း ၂၅ တင်း နှုန်းဖြင့် လယ် ၁၀ ဧကငှားရမ်းခဲ့သည်။ နာဂစ်ကြောင့် ၎င်း၏လယ်မှ စပါးအထွက်နှုန်းမှာ ကျဆင်းလာခဲ့ပြီး စပါးတင်း ၆၀ သာ ရရှိခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် လယ်သူရင်းငှားအဖြစ် အသက်မွေးမှုလုပ်ကိုင်ခဲ့ရာမှ ကျပန်းအလုပ်သမား ဖြစ်လာရသည်။

အခြားလယ်သမားတစ်ယောက်မှာ တစ်ဧကလျှင် စပါးတင်း ၇၀-၈၀ ခန့်ထွက်သော လယ်ဧက ၅၀ ခန့် ပိုင်ဆိုင်သည်။ နာဂစ်အပြီး ဆားငန်ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် လယ်မြေများပျက်စီးခဲ့ရသည်။ ၎င်း၌ အကြွေး ကျပ် ၃၈၁,၀၀၀ တင်ရှိခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ၎င်းမှာ မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ကျပန်းအလုပ်သမား ဖြစ်လာသည်။ ၎င်းက ပြောပြခဲ့ရာ ၎င်းကဲ့သို့ အကြွေးနွံနစ်သူ သုံးလေးဦးရှိကြောင်းနှင့် ထိုသူများမှာလည်း

၃၅။ ငါးဖမ်းသမားများနှင့် မေးမြန်းရာမှ ရရှိသောအချက်အလက်များအပေါ်တွင် အခြေခံထားသည်။

အကြွေးကြောင့် မိမိတို့ပိုင် လယ်ယာများကို စွန့်လွှတ်လိုက်ရကြောင်း၊ ထို့ပြင် ၎င်းအနေဖြင့် ယခုအချိန်တွင် အကြွေးများ ပြန်ဆပ်ရန်မတတ်နိုင်ကြောင်း၊ လယ်သမားအဖြစ် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်လိုသော်လည်း အရင်းအနှီး လည်းမရှိ၊ ငွေချေးပေးမည်သူလည်း မရှိကြောင်း ပြောပြခဲ့သည်။

အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ

SIM 1 ၏ တွေ့ရှိချက်အရ တောင်သူလယ်သမားနှင့် ရေလုပ်သားများ ရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများမှာ ကျယ်ပြန့်သော သက်ရောက်မှုရှိသည်။ ယင်းသက်ရောက်မှုမှာ ၎င်းတို့နှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသော အခြားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ဥပမာ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း၊ ဆန်ကြိတ်ခွဲစက်များ စသည်တို့ကို ထိခိုက်မှုရှိသည်။

SIM 2 တွင် နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာ ကုန်စုံဆိုင်၊ ဈေးသည်စသော အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ကိုင် သူများ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအပေါ် သက်ရောက်မှုနှင့်ဆက်စပ်သော သတင်းအချက်အလက်များအား စုဆောင်းခဲ့ သည်။ ကုန်စုံဆိုင်လုပ်သားများထံမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များအား အကြွေးနှင့် ဈေးငွေအခန်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ကျေးရွာအဆင့် ဈေးငွေပေးသူနေရာ၌ အဓိကတည်ရှိနေသော ကျေးရွာကုန်စုံဆိုင်များ၏ ပြောပြ ချက်မှာ နာဂစ်အပြီး စားနပ်ရိက္ခာထောက်ပံ့မှုများ ဝင်ရောက်လာသောအချိန်တွင် ၎င်းတို့၏ ရောင်းအားမှာ သိသိသာသာကျဆင်းသွားခဲ့ပြီး အထောက်အပံ့ရပ်သွားသောအချိန်များတွင် ရောင်းအား ပြန်တက်လာသည်ဟု ဆိုသည်။

၂။ အကြွေးနှင့် ဈေးငှားနိုင်မှု

SIM 1 ၏ ခိုင်မာသောတွေ့ရှိချက်မှာ ရွာသားများ အကြွေးခွံတွင် နစ်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ နာဂစ် မတိုင်မီက အတိုးနှုန်းမှာ မြင့်မားသော်လည်း လယ်သမားများမှာ စပါးပေါ်ပေးစနစ်အား ကောင်းစွာ စီမံနိုင်ခဲ့ သည်ဟုဆိုသည်။ သို့ရာတွင် နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် ၎င်းစနစ်အား ကြီးမားစွာ ဂယက်ရိုက်ခဲ့သည်။ လူတို့၏ အရင်းအနှီးများအား ဖျက်ဆီးပစ်သည့်အပြင် ဈေးငွေလိုအပ်မှု မြင့်လာသောအချိန်တွင် ယခင်အကြွေးများ ပြန်ဆပ် နိုင်စွမ်းအားကိုလည်း ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ ၎င်းအချက်များနှင့် အတိုးနှုန်းမြင့်မားလာမှုတို့စုပေါင်းပြီး အကြွေးဝန်ပိခြင်း မှာ ပိုမိုတိုးမြှင့်လာသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ပိုင်ဆိုင်သည့်ပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးထားသော ဈေးငှားသူများမှာ အကြွေး ပြန်မဆပ်နိုင်သူများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

SIM 1 ၏ တွေ့ရှိချက်မှာ ရွာသားအများစုမှာ အကြွေးခွံတွင် နစ်နေပြီး ငွေပြန်ဆပ်နိုင်ရန်ခက်ခဲခြင်း၊ ဈေးငွေရယူရန် ခက်ခဲလာခြင်းတို့အပြင် အနာဂတ်ဈေးငွေနှင့် အထောက်အပံ့နည်းပါးလာမှုများကြောင့် လယ်သမား နှင့် ရေလုပ်သားများမှာ အရင်းအနှီးပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွင် ရှေ့မတိုးနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေကြသည်။ အထက်ပါ အကြောင်းအရာများ၏ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးလာခြင်း၊ အထွက်နှုန်းများ လျော့နည်းလာပြီး ဝင်ငွေများ ကျဆင်းလာခြင်းတို့အပြင် တင်ရှိပြီးသား အကြွေးများပြန်ဆပ်ရန် ကြီးမားသော အခက်အခဲများနှင့် တွေ့ကြုံခဲ့ရသည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူသူများ တွေ့ရသည်မှာ ကြွေးခွံနှစ်နှစ်ကြောင့် ရေလုပ်သား များအနေဖြင့် ရေလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် လယ်သမားများအနေဖြင့် လယ်ယာမြေဆုံးရှုံးခြင်းတို့ဖြင့် အကြွေးရှင်များဆီသို့ ဓနဥစ္စာခွဲဝေဖြန့်ဖြူးသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါတော့သည်။

SIM 2 တွင် အဆိုပါကိစ္စရပ်များမှာ ပိုမိုပြင်းထန်လာခဲ့သည်။ အိမ်ထောင်စုများ၏ ကြွေးတင်ရှိမှုမှာ ပိုမိုမြင့်မားလာသည်။ ယခင်က အကြွေးခွံတွင် ကျရောက်မည့်အန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်နေရသော အိမ်ထောင်စုများမှာ ယခုအခါ အကြွေးခွံတွင်နစ်နေရပြီး လွတ်မြောက်လမ်းမှာ နည်းပါးလွန်းသည်။ ရွာသားများမှာ ၎င်းတို့ ပိုင်ဆိုင် ပြီးသား အရင်းအနှီး (အထူးသဖြင့် မြေယာ) များကို ကြွေးရှင်များဆီသို့ ပေးအပ်ခြင်းဖြင့် ဆုံးရှုံးရသည်။ လယ် သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများမှာ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများအား လျော့ချလိုက်ရသည်။ [၎င်းအား အပိုင်း (၃) တွင် ဆွေးနွေးထားပါသည်။] ထို့ကြောင့် ကျေးရွာများတွင် အလုပ်အကိုင်မျိုးစုံ လုပ်ကိုင်သူများအား တွေ့ရှိ လာရသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ဈေးငွေရရှိနိုင်မှုလည်း ခက်ခဲနေဆဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လယ်သမား၊ ရေလုပ် သားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများမှာ လုပ်ငန်းပြန်လည်ထူထောင်ရန် ခက်ခဲလျက်ရှိပြီး အကြွေးခွံနှစ်နှစ်တွင် ရုန်းကန်နေကြရသည်။

နောက်လအမည်အခန်းတွင် ကျေးရွာနှင့် ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်တွင်ရှိသော လယ်သမား၊ ရေလုပ်သား၊ တောက်သမားများနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအပေါ် အကြွေးနှင့်ချေးငွေ၏ အမျိုးမျိုးသော အကျိုး သက်ရောက်မှုများအကြောင်း ဆွေးနွေးထားသည်။ ဤစာအုပ်၏ နောက်ဆက်တွဲကဏ္ဍတွင် မြို့နယ် ၈ မြို့နယ် တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော မြို့နယ်အဆင့် ချေးငွေချေးကွက် လေ့လာဆန်းစစ်မှုအား ဖော်ပြထားသည်။

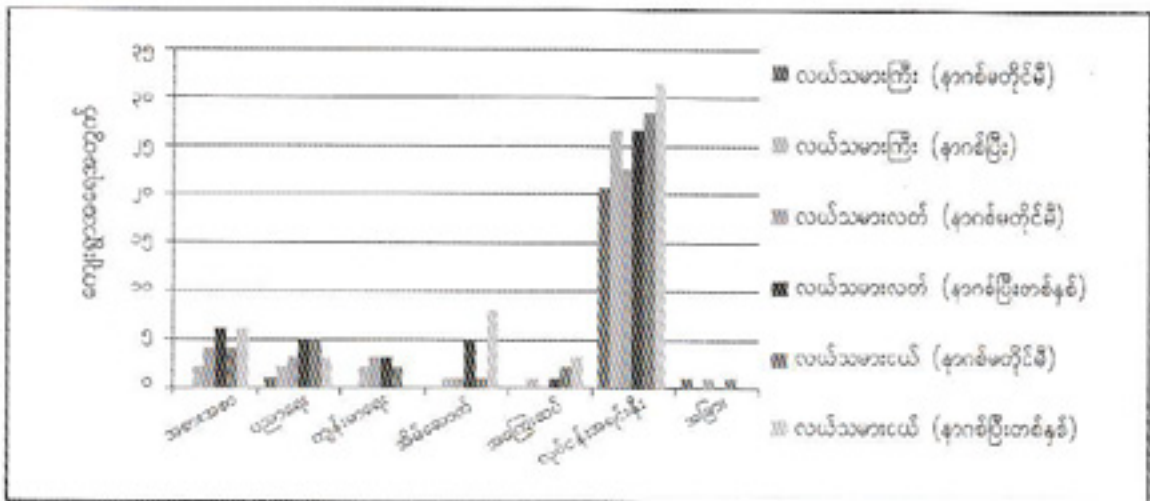
လယ်သမားများ

လယ်သမားများ၏ ကနဦးငွေချေးယူမှုသည် လုပ်ငန်းမတည်ရင်းနှီးရန်ဖြစ်ခြင်း

နာဂစ်မတိုင်မီနှင့် ဖြစ်ပြီးနောက်တွင်ပါ လယ်သမားများ၏ အဓိကငွေချေးယူရသည့် အကြောင်းရင်းမှာ မတည်ရင်းနှီးရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေး (သို့မဟုတ်) အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ငွေချေးကြသည်မှာ ရှားသည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် နာဂစ်ကြောင့် အချို့လယ်သမားကြီးများနှင့် လယ်သမားအလတ်များမှာ အိမ်ပြင်ရန်နှင့် အမိုးအကာလိုအပ်ချက်များကြောင့် စတင်၍ ငွေချေးငှားခြင်းမျိုး ရှိလာကြသည်။

နာဂစ်မဖြစ်မီနှင့် ဖြစ်ပြီးချိန်များတွင် လယ်သမားများသည် အကြွေးဆပ်ရန်ထက် လုပ်ငန်းတွင် ရင်းနှီးရန် ငွေချေးကြသည်ကများသည်။ ချေးငွေများ ပိုမိုရရှိကြမည်ဆိုပါက ယခင်အကြွေးများ ပြန်ဆပ်ရန်ထက် လုပ်ငန်းတွင် ပြန်လည်ရင်းနှီးရန်သာ ဆန္ဒပိုကြသည်။ ပုံ ၃-၄ တွင် SIM ရွာများအတွင်း ငွေချေးယူခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက် များကို ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃-၄ ငွေချေးယူခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ^{၁၆}

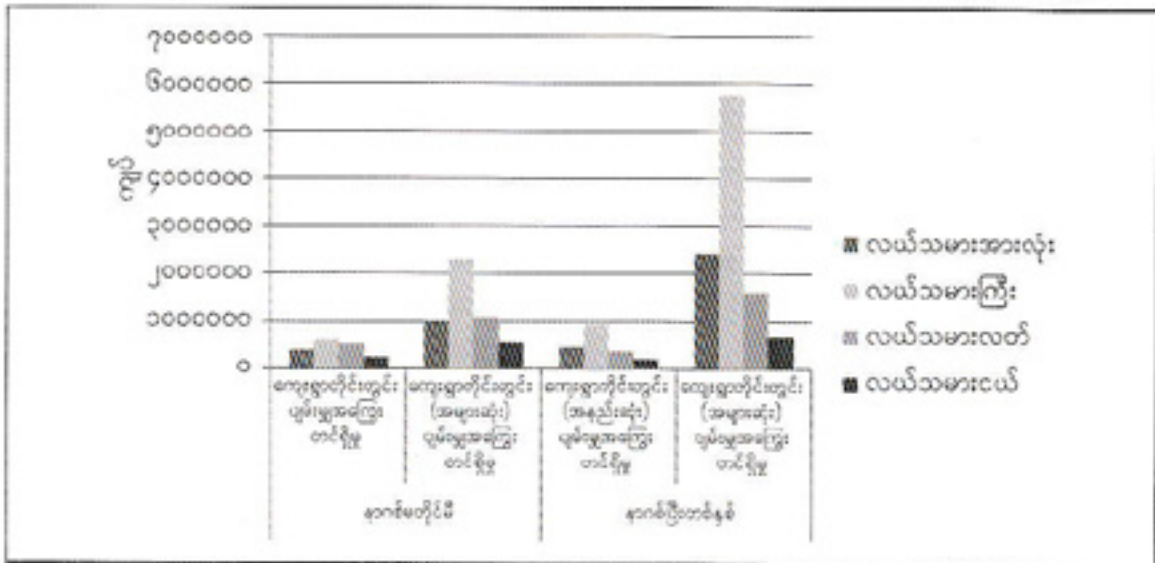

နာဂစ်ကြောင့် လယ်သမားများ၏ စုစုပေါင်းကြွေးမြီတင်ရှိမှု မြင့်လာခြင်း

စုစုပေါင်းကြွေးမြီတင်ရှိမှုမှာ မြင့်မားဆဲဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် နာဂစ်မတိုင်မီကတည်းက အကြွေးများစွာ တင်နေသော လယ်သမားများအတွက် ပိုမိုလျှင်မြန်စွာ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။^{၁၇} လယ်သမားများ၏ အကြွေးတင်ရှိမှု စုစုပေါင်းမှာ မြင့်မားဆဲဖြစ်ပြီး လျင်မြန်စွာ မြင့်တက်လာသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက ကြွေးမြီအနည်းငယ်ရှိသော လယ်သမားများ၏ အကြွေးမှာ ၁၇ % ခန့် မြင့်မားလာသည်ကို မြင်တွေ့ရသည်။ အကြွေးများစွာတင်ရှိသော လယ်သမားများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှုမှာ ပျမ်းမျှ ၁၃၈ % ထိ မြင့်မားလာသည်။ လယ်သမားငယ်များနှင့် လယ်သမားလတ်များထက် လယ်သမားကြီးများ၏ ချေးငွေယူမှုမှာ မြင့်မားသဖြင့် ၎င်းတို့၏ ကြွေးမြီပမာဏမှာ အများဆုံး ဖြစ်သည်။ လယ်သမားကြီးများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှုမှာ အသေးစားချေးငွေယူသူများအတွက် ၅၉ % ၊ အကြီးစားချေးငွေယူသူများအတွက် ၁၅၅ % အသီးသီးမြင့်တက်လာသည်။ (ပုံ ၃-၅ ကြည့်ပါ။)

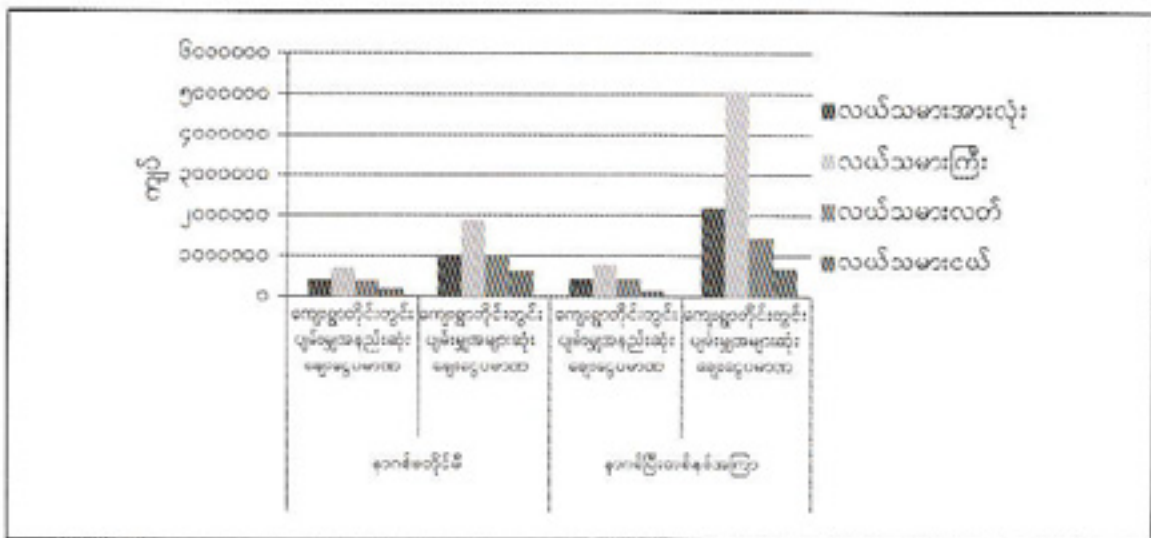
၃၆။ အောက်မြေတွင် ဖော်ပြထားသော မှတ်ချက် ၃၁ တွင် လယ်သမား အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုကြည့်ပါ။
၃၇။ စွာတစ်စွာချင်းစီတွင်ရှိသော လယ်သမားများ၏ အကြွေးတင်ရှိမှုပျမ်းမျှပမာဏအတွက် မုန်တိုင်းအပြီး ခြောက်လအတွင်း နှိုင်းယှဉ်ရန် အချက်အလက်များမရှိချေ။ သို့သော် မုန်တိုင်းမတိုင်မီနှင့် တစ်နှစ်အကြာ အချက်အလက်များနှင့် အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ်စား လယ်သမားများအကြား အကြွေးအမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံးတင်ရှိမှု ပမာဏမှာမှ နှိုင်းယှဉ်ရန် အချက်အလက်များ ရှိသည်။

ပုံ ၃-၅။ ရွာတစ်ရွာစီအလိုက် ပျမ်းမျှအများဆုံးနှင့် အနည်းဆုံးစုစုပေါင်း အကြွေးတင်ရှိမှု

နာဂစ်မတိုင်မီနှင့် နာဂစ်အပြီး လယ်သမားများ၏ ချေးငွေပမာဏများအကြား ရှင်းလင်းသော ဆက်နွယ်မှု ရှိပါသည်။^{၁၁} နာဂစ်မတိုင်မီကတည်းက ချေးငွေများ တင်ရှိထားသောသူများ၏ ချေးငွေပမာဏသည် အမြင့်ဆုံး ဖြစ်သည်။ လယ်သမားကြီးများ၏ ချေးငွေချေးယူသောပမာဏမှာ လယ်သမားအလတ်နှင့် အငယ်တို့ထက် ပို၍ မြင့်မားသည်။ လယ်သမားငယ်များ၏ တစ်ဦးချင်း ပျမ်းမျှချေးယူမှုမှာ ၁၂ % အထိ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံး ချေးငွေပမာဏမှာ ၂၈ % အထိ လျော့နည်းလာခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ လယ်သမားငယ်များသည် ငွေချေးယူရာ၌ ၎င်းတို့တက်နိုင်သောပမာဏအထိ ချေးယူကြခြင်း ဖြစ်သည်။ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက လယ်သမားကြီး များချေးယူသော ပျမ်းမျှချေးငွေပမာဏ ၂.၅ ဆ (သို့မဟုတ်) ၁၆၅ % အထိ မြင့်တက်လာသော်လည်း လယ်သမား အားလုံး ချေးယူမှုမှာ ၁၁၆ % သာရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ လယ်သမားအားလုံးအတွက် ပျမ်းမျှအသေးစား ချေးငွေမှာ ယခင်ကထက် ၉ % မြင့်လာခဲ့သော်လည်း လယ်သမားကြီးများအတွက်မှာမူ ၁၇ % မြင့်လာခဲ့သည်။

ပုံ ၃-၆။ ရွာတစ်ရွာစီတွင် တစ်ဦးချင်းအလိုက် အများဆုံးနှင့်အနည်းဆုံး ပျမ်းမျှချေးငွေပမာဏ

၁၁။ ရွာတစ်ရွာချင်းစီအတွင်း ပျမ်းမျှတစ်ဦးချင်း ချေးငွေပမာဏမှာ နှိုင်းယှဉ်ရန် အချက်အလက်မရှိသော်လည်း အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ် လယ်သမားများ ချေးယူသော အကြီးဆုံးနှင့် အငယ်ဆုံးချေးငွေပမာဏများကို နှိုင်းယှဉ်နိုင်သည်။

အတိုးနှုန်းများမှာ မြင့်မားနေဆဲဖြစ်ခြင်း

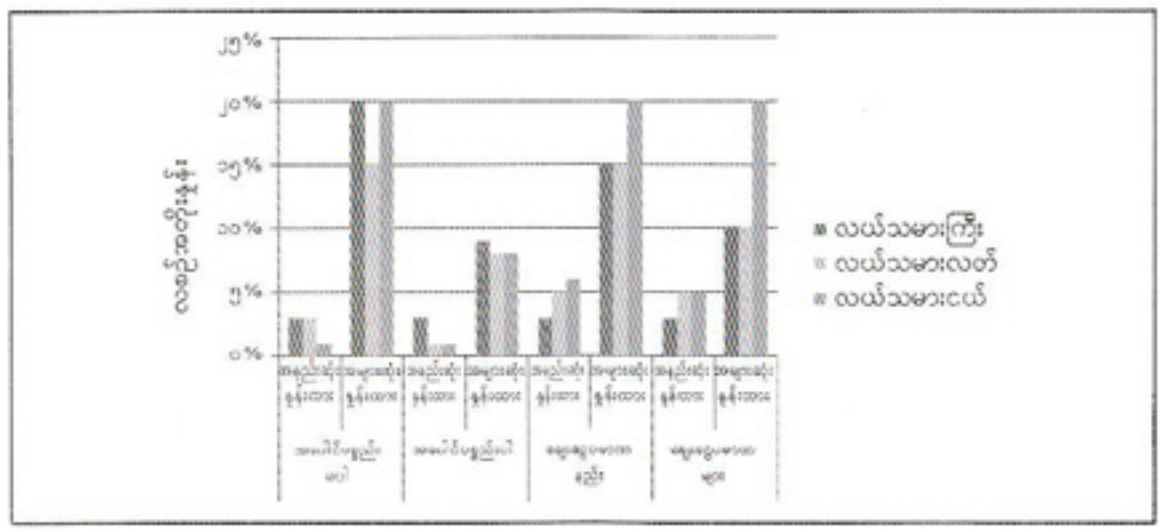
ဇယား ၃-၄ တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ လယ်သမားများအတွက် အတိုးနှုန်းမှာ မြင့်မားနေဆဲ ဖြစ်သည်။ ၎င်းအတိုးနှုန်းများမှာ အပေါင်ပစ္စည်းထားရှိခြင်း မရှိခြင်းနှင့် ချေးငွေပမာဏ အနည်းအများအပေါ်တွင် ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိသည်။ အပေါင်ပစ္စည်းမပါဘဲ ချေးယူသူများနှင့် အသေးစားချေးငွေ ချေးယူသူများအတွက် အတိုးနှုန်းမှာ မြင့်မားသည် ဟု ထင်ရသည်။ သို့သော်လည်း ချေးငွေအမျိုးအစားအမျိုးမျိုးအတွက် ပျမ်းမျှအတိုးနှုန်းမှာ နာဂစ်နောက်ပိုင်းတွင် များစွာပြောင်းလဲမှုမရှိပေ။ အသေးစားချေးငွေများအတွက် အတိုးနှုန်းမှလွဲ၍ ကျန်သည့်အတိုးနှုန်းများမှာ များစွာ ပြောင်းလဲမှုမရှိပေ။ အသေးစားချေးငွေအတွက် ဈေးအသက်သာဆုံး လပေးအတိုးနှုန်း ၁ % မှ ၃ % အထိ သုံးဆမြင့်တက်သွားပြီး ဈေးအမြင့်ဆုံး အတိုးနှုန်းမှာ ၁၀ % မှ ၂၀ % အထိ တိုးမြင့်သွားသည်။ ၎င်းမှ အသေးစား ချေးငွေကိုသာ ချေးယူရန် လိုအပ်သည့် လယ်သမားများမှာ မြင့်မားသောအတိုးနှုန်းကို လိုအပ်သည်ထက် ပို၍ပေးနေ ရကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။

ဇယား ၃-၄။ နာဂစ်မတိုင်မီနှင့် နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာ လယ်သမားများ၏ လစဉ်အတိုးနှုန်းများ^၁

	လစဉ်အတိုးနှုန်း (အပေါင်ပစ္စည်းမပါ)		လစဉ်အတိုးနှုန်း (အပေါင်ပစ္စည်းမပါ)		လစဉ်အတိုးနှုန်း (ချေးငွေပမာဏနည်း)		လစဉ်အတိုးနှုန်း (ချေးငွေပမာဏများ)	
	နာဂစ် မတိုင်မီ	နာဂစ် အပြီး	နာဂစ် မတိုင်မီ	နာဂစ် အပြီး	နာဂစ် မတိုင်မီ	နာဂစ် အပြီး	နာဂစ် မတိုင်မီ	နာဂစ် အပြီး
ပျမ်းမျှ	၇%	၇%	၅%	၅%	၈%	၉%	၇%	၇%
အနည်းဆုံး	၁%	၁%	၁%	၁%	၁%	၃%	၁%	၃%
အများဆုံး	၂၀%	၂၀%	၈%	၉%	၂၀%	၂၀%	၁၀%	၂၀%

လယ်သမားငယ်များအတွက် ငွေချေးယူမှုမှာ လယ်သမားကြီးများနှင့် လယ်သမားအလတ်များထက်ပို၍ ကြေးကြီးသည်။ လယ်သမားငယ်များမှာ အကြီးစားနှင့် အသေးစားချေးငွေများအတွက် အတိုးနှုန်းတစ်လလျှင် ၂၀ % အထက်ပေးရသော်လည်း လယ်သမားအလတ်နှင့် လယ်သမားကြီးများမှာ အသေးစားချေးငွေအတွက် တစ်လ အတိုးနှုန်း ၁၅ % သာ ပေးရပြီး အကြီးစားချေးငွေအတွက် ၁၀ % သာ ပေးရသည်။ (ပုံ ၃-၇ ကိုကြည့်ပါ။)

ပုံ ၃-၇။ နာဂစ်အပြီး အတိုးနှုန်းများ

၃၉။ ယခုဇယားတွင် ဖော်ပြထားသော ၁ % အတိုးနှုန်းမှာ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဘဏ်မှ အတိုးနှုန်းဖြစ်ရာ လယ်သမားများ အများစုချေးယူသော ပုဂ္ဂလိက ငွေချေးသူများထံမှ ချေးယူလျှင် ပေးရသောအတိုးနှုန်းထက် များစွာနည်းနေခြင်းဖြစ်သည်။

ငွေချေးယူနိုင်မှုနည်းပါးလာသောအခါ

လယ်သမားများ၏ ပြောပြချက်အရ စုစုပေါင်းငွေချေးယူနိုင်မှု ကျဆင်းသွားပြီး ချေးငွေမလောက်ငှမှုနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းအချက်အလက်များ ပိုမိုခိုင်မာစေရန် မြို့နယ်အဆင့် ချေးငွေချေးကွက် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုအား SIM 2 နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ချေးငွေပေးသွင်းနိုင်မှုလျော့နည်းသွားခြင်းမှာ အကြောင်းရင်းများစွာရှိသည်။^{၅၀} မုန်တိုင်းဒဏ်ခံ ရွာသားများမှာ ပျက်စီးသွားသော လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများကို ပြန်လည်ဖြည့်တင်းရန်အတွက် ငွေရှာကြခြင်းကြောင့် ချေးငွေလိုအပ်ချက်မှာ မြင့်မားလာသည်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် လက်ရှိအကြွေးတင်နေသူများမှာ ငွေပြန်လည်ဆပ်နိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ထို့ပြင် ဖြိုရှင်များမှာလည်း ၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားခြင်းကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်အစားထိုးရန် ၎င်းတို့ ငွေပင်ငွေရင်းများစွာကို အသုံးပြုကြရသည်။ ၎င်းအချက်များက ငွေချေးပေးသူများ၏ ချေးပေးနိုင်မည့်ပမာဏကို သိသိသာသာလျော့ကျသွားစေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ငွေချေးယူနိုင်မှုအခြေအနေ လျော့နည်းသွားခြင်း၏ အကျိုးဆက်ကို သာဓက ၃-၄ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သာဓက ၃-၄။ မုန်တိုင်းကြောင့် ချေးငွေယူသူများ ချေးငှားနိုင်မှုလျော့ကျလာခြင်း

နာဂစ်မတိုင်မီက မြေပိုင်သော ဆန်စက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးသည် ယုံကြည်စိတ်ချရသော လယ်သမားအယောက် ၂၀၀ ကို ငွေချေးခဲ့သည်။ ၎င်းသည် ရန်ကုန်ဆန်ကုန်သည်များဆီသို့ တစ်လအတိုးနှုန်း ၇ % ဖြင့် ချေးယူပြီး လယ်သမားများသို့ တစ်လအတိုး ၈ % ဖြင့် ပြန်ချေးပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ နာဂစ်မတိုင်မီ လှည့်ပတ်ငွေသားအဖြစ် ၎င်းလက်ထဲ၌ သိန်း ၅၀၀ မှ ၈၀၀ (ကျပ်သန်းပေါင်း ၅၀ မှ ၈၀) ထိ ကိုင်ထားနိုင်သည်။

မုန်တိုင်းသည် ဆန်စက်ပိုင်ရှင် ပိုင်ဆိုင်သောပစ္စည်းများအား များစွာပျက်စီးစေခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၎င်းပိုင်ဆိုင်သည့် ဆန်နှင့်စပါးကျိများပါ ပျက်စီးသွားပြီး ကျန်ခဲ့သော ရေခဲသွားသည် စပါးများကိုလည်း ၈၅ % ခန့် အရုံးခံရောင်းခဲ့ရသည်။ ဆန်စက်အပျက်အစီးများကိုလည်း ငွေကြေးအမြောက်အများ အကုန်အကျခံ ပြင်ဆင်ခဲ့ရသည်။ ထိုမျှမက မုန်တိုင်းကြောင့် ၎င်းငွေချေးထားသူများ၏ လယ်များလည်း ပျက်စီးသွားသည့်အတွက် လယ်သမားများမှာ ချေးငွေများအား မုန်တိုင်းအပြီး ခြောက်လအတွင်း ပြန်မပေးနိုင်တော့ချေ။ တစ်ဆက်တည်းမှာပင် ရန်ကုန်ရှိ ကုန်သည်များထံတွင် တင်ရှိနေသောအကြွေးများပြန်ဆပ်ရန် လိုအပ်သောကြောင့် ၎င်းပိုင်ဆိုင်သည့် ရွှေနှင့် ကျောက်မျက်ရတနာပစ္စည်းများအား ရောင်းချရန် စီစဉ်ခဲ့ရသည်။

ဆန်စက်ပိုင်ရှင်က ၎င်းထံမှ ငွေချေးယူထားသော လယ်သမားများမှာ နောက်ဆုံးတစ်နေ့ ၎င်းထံအကြွေးပြန်ဆပ်မည်ကို ယုံကြည်ကြောင်း ပြောသည်။ အချို့လယ်သမားများမှာ ၎င်းတို့၏ လယ်မြေများကို အကြွေးဆပ်သည့်အနေဖြင့် အလျော်ပေးသော်ငြားလည်း ၎င်းကငြင်းဆန်ခဲ့ပြီး လယ်သမားများအနေဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် ပြန်ဆပ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်းပြောသည်။ ယခုအချိန်တွင် ၎င်း၏ ငွေချေးပေးနိုင်မည့် ပမာဏမှာ ယခင်ကထက် လျော့နည်း လာသည်။ နာဂစ် မတိုင်မီက ကျပ်သိန်း ၈၀ ခန့်ကို လယ်သမားအယောက် ၂၀၀ အား ချေးပေးနိုင်ခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ ငွေကျပ်သိန်း ၂၀ ခန့်ကိုသာ လယ်သမားအယောက် ၅၀ ခန့်အတွက် ချေးပေးနိုင်တော့သဖြင့် ငွေချေးပေးနိုင်မှုမှာ ၇၅ % ခန့် လျော့နည်းသွားရသည်။

ငွေချေးပေးနိုင်မှုလျော့နည်းသွားရသည့် နောက်ထပ်အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်မှာ မျိုးစပါးများ ပျက်စီးသွားခြင်းနှင့် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များနှင့် လယ်သမားများအကြား စပါးချေးငှားချေးယူစနစ်တစ်ရပ် ပျက်စီးသွားခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက ဆန်စက်ပိုင်ရှင်ငယ်များ၊ ကြားပွဲစားနှင့် လယ်သမားများအား စပါးအတွက် ငွေကြိုချထားပေးသည်။ သို့သော်လည်း မုန်တိုင်းကြောင့် အချို့လယ်သမားများ၏ မိရိုးဖလာမျိုးစေ့များ ပျက်စီးသွားပြီး မျိုးစပါးအဖြစ် အခြားသော လယ်သမားများဆီမှ ချေးယူ၍သော်လည်းကောင်း၊ ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များမှပေးသော မျိုးစေ့များကိုလည်းကောင်း အသုံးပြုရသည်။ SIM 2 တွင် လယ်သမားများက အထက်ပါအတိုင်း စပါးများ အရောရောအနှောနှော စိုက်ပျိုးထားခြင်းကြောင့် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်ကြီးများမှာ စပါးအရည်အသွေးအား စိတ်မချတော့ဘဲ ကြိုတင်ငွေမပေးလိုတော့ကြောင်း တင်ပြကြသည်။

၄၀။ သုတေသနသမားများမှာ ကမ္ဘာ့ငွေချေးကွက်ကျခြင်းက ပြစ်ဒဏ္ဍန်းပေါ်အသံတွင် ဖြည့်စွမ်းပေးနေသည့် ဈေးငွေအထောက်အပံ့များအပေါ် သက်ရောက်မှုနှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို ကောက်ယူခြင်း၊ မပြုလုပ်ခဲ့ပါ။ ကမ္ဘာ့ငွေကြေးအကျပ်အတည်း၏ သက်ရောက်မှုများရှိသော်လည်း ပြစ်ဒဏ္ဍန်းပေါ်အသံ ချေးငွေချေးကွက် ကျုံ့သွားမှုကို ရှင်းပြရန် အကြောင်းပြချက်များစွာရှိသည်။

ကြွေးနွံနစ်ဖွယ်ရာရှိသော လယ်သမားများ ယခုအခါ ကြွေးနွံနစ်နေခြင်း

အတိုးနှုန်းမြင့်မားခြင်း၊ စုစုပေါင်းအကြွေးပမာဏ မြင့်မားလာခြင်းနှင့် ငွေချေးယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်း နည်းပါးခြင်း စသည့်အချက်များကြောင့် SIM 1 တွင် ကြွေးနွံနစ်ဖွယ်ရာရှိခဲ့သော လယ်သမားများ ကြွေးနွံတွင် နစ်ခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ ၎င်းအား သာဓက ၃-၅ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သာဓက ၃-၅။ အကြွေးထောင်ချောက်

နာဂစ်မတိုင်မီက လယ်သမားတစ်ယောက်သည် တစ်လအတိုးနှုန်း ၂၀ % ဖြင့် ငွေကျပ်သိန်း ၂၀ ချေးယူခဲ့ပြီး ၎င်း၏လယ်အားလုံးသည် မုန်တိုင်းအတွင်း ပျက်စီးသွားသောကြောင့် အကြွေးများကို ပြန် မဆပ်နိုင်တော့ချေ။ ၎င်း၏အစ်ကိုမှ အာမခံပေးသဖြင့် ပထမအကြွေးရှင်ထံမှ နောက်ထပ်ငွေကျပ် ၁၀ သိန်းကို ထပ်မံချေးယူခဲ့သည်။ သို့သော် အတိုးနှုန်းများကြောင့် သူ၏အကြွေးစုစုပေါင်းမှာ ငွေကျပ် ၁၀၀ သိန်းအထက် ရှိလာခဲ့သည်။ ငွေချေးပေးသူမှ ၎င်းထံသို့ မကြာခဏလာ၍ အကြွေးပြန်ဆပ်ရန်ပြောသော်လည်း ၎င်းမှာ အကြွေး ပြန်ဆပ်ရန် မတတ်နိုင်ချေ။ ၎င်းလယ်သမားမှာ အကြွေးများလျော့နည်းသွားစေရန် ၎င်းပိုင် လယ်မြေများအား အကြွေးရှင်ထံပေးအပ်ရန် ကြိုးစားသော်လည်း အကျေမပေးဆပ်နိုင်ပဲဖြစ်နေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ယင်း လယ်သမားမှာ အနီးအနားရှိ ကျေးရွာသို့ ထွက်ပြေးသွားခဲ့ပြီး ယခုအခါ လယ်ပိုင်လည်းမရှိ၊ အလုပ်လည်းမရှိဘဲ ကျပ်နင်းအလုပ်သမားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားရသည်။

လယ်သမားများသည် အကြွေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး ရင်ဆိုင်နေရသည့် အခက်အခဲများအား ကျော်လွှားနိုင်ရန် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုး အသုံးပြုနေသော်လည်း ၎င်းနည်းလမ်းများသည် ကာလတိုအတွက်သာဖြစ်ပြီး လယ်သမား များ၏ ရေရှည်အသက်မွေးမှု အလားအလာများအား ထိခိုက်စေသည်။ အများဆုံး ဖြေရှင်းသည့် နည်းလမ်းများမှာ လယ်မြေများအား ရောင်းချ၍ အကြွေးဆပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကြွေးရှင်များလက်သို့ လယ်မြေများ ထိုးအပ်လိုက်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့မှာ ရေရှည်တွင် ထိခိုက်နစ်နာမှုများဖြစ်လာမည် ဖြစ်သည်။ အသက်မွေးမှုနှင့် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်အသုံးချမှုတို့အပေါ် ကြွေးမြီတင်ရှိမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုအား မြေယာအသုံးချမှုအခန်းတွင် ဖော်ပြ ထားပါသည်။

ရေလုပ်သားများ

ရေလုပ်သားများမှာ အရင်းအနှီးအတွက် ငွေချေးကြသည်မှာ များသော်လည်း အစားအသောက်အတွက် ငွေချေးသည်များလည်းရှိသည်။

ဇယား ၃-၅။ ရေလုပ်သားများ ငွေချေးခြင်းရည်ရွယ်ချက်

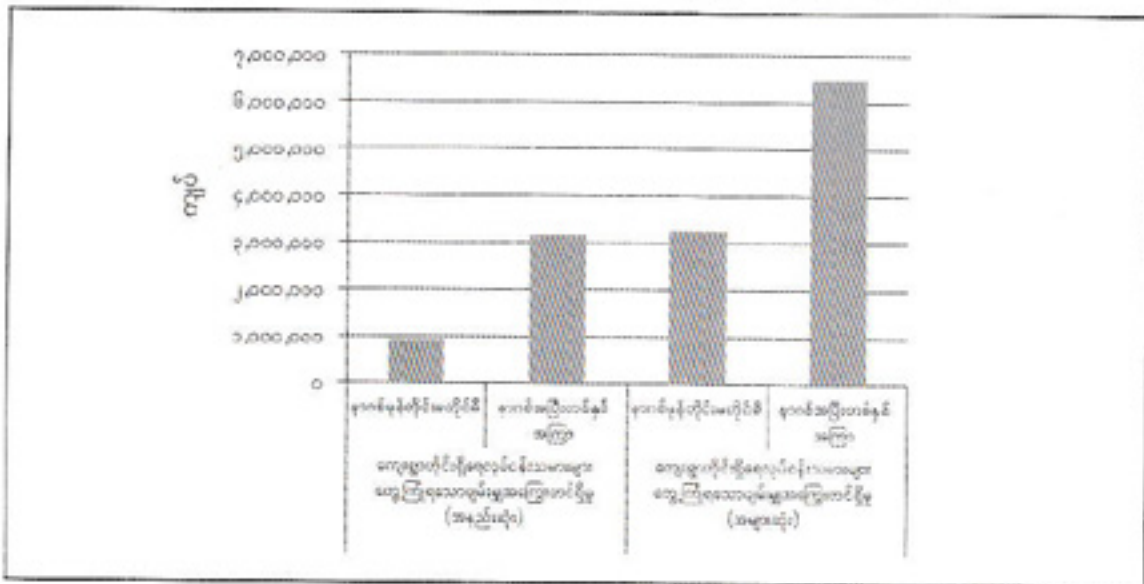
	ကျေးရွာအရေအတွက်					
	ရေလုပ်ငန်းသမားကြီး		ရေလုပ်ငန်းသမားလတ်		ရေလုပ်ငန်းသမားငယ်	
	မုန်တိုင်း မတိုင်မီ	မုန်တိုင်း ပြီးတစ်နှစ်	မုန်တိုင်း မတိုင်မီ	မုန်တိုင်း ပြီးတစ်နှစ်	မုန်တိုင်း မတိုင်မီ	မုန်တိုင်း ပြီးတစ်နှစ်
အစားအစာ	၀	၁	၇	၁၁	၉	၁၀
ပညာရေး	၀	၁	၄	၂	၅	၃
ကျန်းမာရေး	၀	၀	၂	၃	၂	၁
နေအိမ်အမှီးကာ	၀	၁	၂	၄	၀	၄
အကြွေးဆပ်ရန်	၁	၂	၂	၂	၃	၁
လုပ်ငန်းသုံးအရင်းနှီး	၆	၈	၁၈	၁၈	၁၂	၁၃
အခြား	၀	၀	၀	၀	၀	၁
သတင်းအချက်အလတ်						
ကောက်ယူရရှိသော	၆	၉	၂၀	၂၁	၁၆	၁၉
ရွာများ						

ရေလုပ်သားငယ်၊ ရေလုပ်သားလတ်နှင့် ရေလုပ်သားကြီးများအကြား ကြွေးယူခြင်းရည်ရွယ်ချက်များအား နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ ကောက်ချက်ချရန် ရေလုပ်ငန်းကြီးလုပ်ကိုင်သောရွာများမှာ အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။^{၄၄} သို့သော် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ခိုင်မာသည့်အချက် ၂ ချက်တွေ့ရှိရသည်။ ပထမအချက်မှာ လယ်သမားများကဲ့သို့ ရေလုပ်သားများသည် လည်း အရင်းအနှီးအတွက် ငွေချေးကြခြင်းဖြစ်သည်။ ရေလုပ်သားကြီးများနှင့် ရေလုပ်သားလတ်များမှာ စက်သုံးဆီ စသော သွင်းအားစုများဝယ်ယူရန် လိုအပ်သောကြောင့် အလုပ်လုပ်ရန် အရင်းအနှီးအား ရေလုပ်သားငယ်များထက် ပို၍ချေးယူရသည်။ ရွာအရေအတွက်၏ ၈၀ % - ၉၀ % တွင် ရေလုပ်သားကြီးနှင့် ရေလုပ်သားလတ်များမှာ အလုပ်လုပ်ရန် အရင်းအနှီးအတွက်ငွေချေးယူကြပြီး ရွာအရေအတွက်၏ ၇၀ % တွင် ရေလုပ်သားငယ်များမှာ လုပ်ငန်းအရင်းအနှီးအတွက် ချေးငွေယူကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ရေလုပ်သားငယ်များနှင့် အလယ်အလတ် ရေလုပ်သားများမှာ လယ်သမားများနှင့်မတူဘဲ အစားအစာအတွက် ငွေချေးကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်းမီနှင့် နာဂစ်အပြီးတစ်နှစ်အကြားတွင်ပါ သတင်းအချက်အလက်ယူနိုင်သမျှ ရွာများထဲမှ ထက်ဝက်ခန့်တွင်ရှိသော ရေလုပ်သားငယ်များနှင့် အလယ်အလတ်ရေလုပ်သားများမှာ စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ငွေချေးယူကြောင်း တွေ့ရသည်။ နာဂစ်အပြီး ရွာအများစုတွင် အလယ်အလတ်ငါးဖမ်းသမားများ၏ အစားအစာအတွက် ငွေချေးယူမှုမှာ အနည်းငယ်မြင့်မားလာခဲ့သည်။

နာဂစ်ပြီးနောက် ရေလုပ်သားများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှု မြင့်မားလာခြင်း

ရေလုပ်သားများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှုမှာ မြင့်တက်လာသည်။^{၄၅} ရွာအသီးသီးရှိ ငါးဖမ်းသမားများ ရင်ဆိုင်နေရသော ပျမ်းမျှအနည်းဆုံး အကြွေးပမာဏမှာ ၃ ဆထက်ပို၍ မြင့်တက်လာပြီး ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအကြွေးပမာဏမှာ နှစ်ဆထက်ပို၍ မြင့်မားလာသည်။ (အထက်ပါပုံတွင် အသေးစိတ်လေ့လာကြည့်ပါ။) တစ်ဦးချင်းစီ၏ အကြွေးပမာဏမှာလည်း မြင့်တက်လာသည်။ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံး အကြွေးပမာဏမှာ ၈၃% မြင့်လာသော်လည်း ပျမ်းမျှအများဆုံး အကြွေးပမာဏမှာ ၁၁၅% ထိတက်လာခဲ့သည်။

ပုံ ၃-၈ ။ ရေလုပ်သားများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှုအခြေအနေ

၄၄။ ယခုစာတမ်း၏ ရည်ညွှန်းချက်အရ ရေလုပ်သားအသေးစားဆိုသည်မှာ ငါးဖမ်းကိရိယာများကိုသုံးပြီး စားဝတ်နေရေးအတွက် အဓိကထား၍ ငါးဖမ်းသူများဖြစ်သည်။ ရေလုပ်သားအလတ်စားဆိုသည်မှာ မြစ်အတွင်းမှာ ငါးသလောက် ငါးဖမ်းခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသောငါးဖမ်းပိုက်များသုံးပြီး စီးပွားဖြစ်ငါးဖမ်းခြင်း သို့မဟုတ် အင်ဂျင်တပ်လှေဖြင့် ကမ်းခြေတလျှောက် ငါးဖမ်းခြင်းပြုလုပ်သူများဖြစ်သည်။ ရေလုပ်သားကြီးဆိုသည်မှာ ငါးဖမ်းခြင်းအပြင် ကြားအဝယ်ခိုင်ပြုလုပ်သူ သို့မဟုတ် ငါးသိုလှောင်ကန်များပါသော လှေအကြီးစားကို ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်သည်။

၄၅။ ကျေးရွာအတွင်း ရေလုပ်သားများရင်ဆိုင်နေရသော အကြီးစားနှင့် အသေးစားကြွေးမြီ ပမာဏအချက်အလက်များကို ရရှိသော်လည်း ကျေးရွာတိုင်း၏ စုစုပေါင်း အကြွေးပျမ်းမျှပမာဏ မဟုတ်ပါ။

အတိုးနှုန်းမှာ မြင့်မားနေဆဲဖြစ်သော်လည်း အနည်းငယ်ပြောင်းလဲလာခြင်း

ဇယား ၃-၆။ ရေလုပ်သားများ၏ လစဉ်အတိုးနှုန်းများ

	လစဉ်အတိုးနှုန်း (အပေါင်ပစ္စည်းမပါ)		လစဉ်အတိုးနှုန်း (အပေါင်ပစ္စည်းမပါ)		လစဉ်အတိုးနှုန်း (ဈေးငွေပမာဏနည်း)		လစဉ်အတိုးနှုန်း (ဈေးငွေပမာဏများ)	
	နာဂစ်မတိုင်မီ	နာဂစ်အပြီး	နာဂစ်မတိုင်မီ	နာဂစ်အပြီး	နာဂစ်မတိုင်မီ	နာဂစ်အပြီး	နာဂစ်မတိုင်မီ	နာဂစ်အပြီး
ပျမ်းမျှ	၉%	၁၀%	၇%	၆%	၉%	၁၁%	၈%	၈%
အနည်းဆုံး	၁.၅%	၁.၅%	၅%	၄%	၂%	၁%	၅%	၁.၅%
အများဆုံး	၃၀%	၃၀%	၁၀%	၁၀%	၂၀%	၂၅%	၁၅%	၂၀%
သတင်းအချက်အလက်ကောက်ယူရရှိသော အဖွဲ့အရေအတွက်	၆	၁၀	၂၂	၃၀	၁၄	၂၃	၁၄	၂၂

ရေလုပ်သားများအတွက် အတိုးနှုန်းမှာ မြင့်မားနေဆဲဖြစ်ပြီး နာဂစ်မတိုင်မီကာလနှင့် များစွာပြောင်းလဲမှု မရှိပေ။ ဇယား ၃-၆ တွင် ရေလုပ်သားများပေးရသော အတိုးနှုန်းထားများကို ဖော်ပြထားသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက လစဉ်ပေးရသောအတိုးနှုန်းများမှာ ၇% မှ ၉% အထိရှိသည်။ တစ်နှစ်အကြာတွင် ၆% မှ ၁၁% အထိ ရှိလာခဲ့သည်။ အပေါင်ပစ္စည်းမပါဘဲ ငွေချေးခြင်းနှင့် အသေးစားချေးငွေမှာ အပေါင်ပစ္စည်းထားချေးခြင်းနှင့် အကြီးစားချေးငွေများထက် အတိုးနှုန်းပိုသည်ဟု ထင်ရသည်။

ရေလုပ်သားများအကြွေးဒဏ်အား ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရန် စက်ခဲလျက်ရှိခြင်း

အကြွေးတင်ရှိမှု မြင့်မားနေခြင်းအား ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရန် ခဲယဉ်းကြောင်းရေလုပ်သားများက ပြောကြားသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် အချို့မှာ ငါးဖမ်းလှေများ၊ ပိုက်ကွန်များအပြင် အခြားသော အသက်မွေးမှုပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးသွားရပုံကို သာဓက ၃-၆ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သာဓက ၃-၆။ ရေလုပ်ငန်း ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရန် ရုန်းကန်သော်လည်း အကြွေးကွဲတွင် နစ်နာရခြင်း

နာဂစ်မတိုင်မီက ငါးဖမ်းလုပ်သားငယ်အဖြစ် အသက်မွေးခဲ့သော မိသားတစ်စုရှိသည်။ ၎င်းတို့သည် ၁၀ ကိုက်လှေနှင့် ပိုက်ကွန်ပိုင်သည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက တစ်နေ့ဝင်ငွေသည် ကျပ် ၅,၀၀၀ မှ ၂၀,၀၀၀ ကြားတွင်ရှိသည်။ မုန်တိုင်းကြောင့်လှေနှင့်ကွန်မှာ ပျက်စီးသွားရသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကျပန်းအလုပ်သမားအဖြစ် အသက်မွေးခဲ့ရပြီး ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ပြန်လည်စတင်နိုင်ရန်အတွက် ငါးဖမ်းပစ္စည်းကိရိယာများကို စုဆောင်းရန် တဖြည်းဖြည်းခြင်း ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့သော် ကျပန်းအလုပ်သမားအဖြစ် အလုပ်လုပ်ခြင်းမှ ရသောဝင်ငွေမှာ မလုံလောက်ဘဲ နာဂစ်မတိုင်မီက ကြွေးကင်းသောမိသားစုမှာ ဖြည်းဖြည်းခြင်း ကြွေးထောင်ချောက်ထဲသို့ ကျရောက်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ ၎င်းမိသားစုမှာ ရွာကုန်ဆိုင်သို့ အကြွေး ကျပ် ၆,၀၀၀၊ ရွာရှိငါးဒိုင်သို့ ပိုက်ကွန်နှစ်ခုအတွက် ကျပ် ၁၆,၀၀၀၊ လယ်သမားကံသို့ အလုပ်သမားကြေးကျပ် ၂၀,၀၀၀ အသီးသီးပေးရန် အကြွေးတင်ရှိနေသည်။ ၎င်းမိသားစုမှာ အကြွေးပတ်လည်ပိုင်းနေသည့်ဒဏ်ကို ခံစားနေရကြောင်း ပြောပြသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သက်သာသာဖြင့် ငွေချေးယူနိုင်မည်ဆိုပါက လုပ်ငန်းပြန်လည်စတင်နိုင်စေရန် ကျပ် ၁၀၀,၀၀၀ ခန့် ဈေးယူ၍ လှေဝယ်လိုကြောင်း တင်ပြခဲ့သည်။

၄၃။ ၁.၅% အတိုးနှုန်းမှာ ပုဂ္ဂလိကငွေချေးသူများမှမဟုတ်ဘဲ တရားဝင်ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများက သတ်မှတ်ထားသော ပုံမှန်ဈေးနှုန်းထက် နည်းသော အနည်းဆုံးနှုန်းထားဖြစ်သည်။

၄၄။ ဇယားတွင်ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များမှာ ကျေးရွာအရေအတွက်ထက် ရေလုပ်သားအုပ်စုများ၏ အရေအတွက်ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ရွာတစ်ရွာရှိ ရေလုပ်သားငယ်များအုပ်စု၏ အချက်အလက်ကို ရရှိပြီး ယင်းရွာမှ ရေလုပ်သားလတ်အုပ်စု၏ အချက်အလက်ကို ရရှိပါက ယင်းရွာအတွက် ရရှိသော အုပ်စုအရေအတွက်မှာ ၂ ခုဖြစ်သည်။

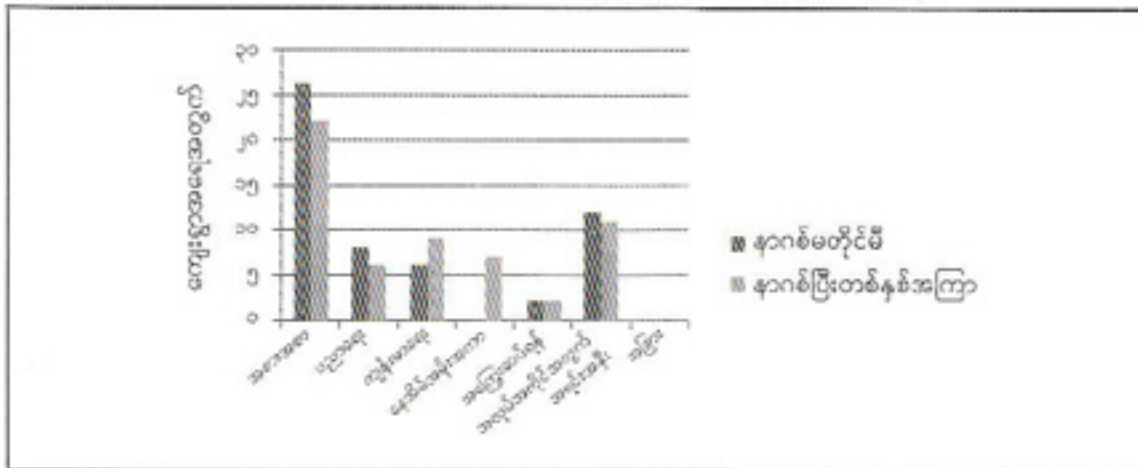
မြေယာမဲ့နှင့် ကျပ်စားအလုပ်သမားများ

ကျပ်စားလုပ်သားများမှာ လုပ်အားဖြင့် ပြန်ဆပ်သည့်ပုံစံဖြင့် ငွေကြိုချေးတတ်ကြခြင်း

ကျပ်စားလုပ်သားများမှာ လယ်သမားများထံမှ ၎င်းတို့စားဝတ်နေရေး လိုအပ်ချက်များအတွက် ငွေကြိုချေးယူတတ်ကြပြီး နောင်မှသာ ရက်တွက်ဖြင့် လုပ်အားပြန်ဆပ်ကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အကြွေးကို ငွေသားအစား လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်အားသည် ချေးကွက်ပေါက်ချေးထက် လျော့နည်းသွားသည်။

ကျပ်စားလုပ်သားများ အဓိကချေးငွေယူရခြင်းမှာ အစားအစာအတွက်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၃-၉။ ကျပ်စားလုပ်သားများ ချေးငွေယူရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ။^{၄၅}

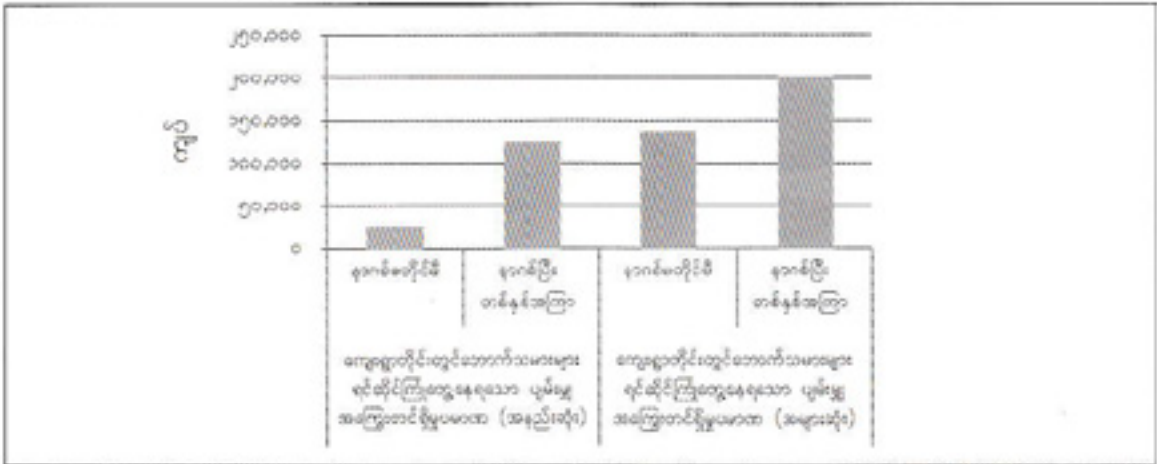
ခြုံကြည့်လျှင် ကျပ်စားအလုပ်သမားများမှာ ၎င်းတို့၏အခြေခံအစားအစာ လိုအပ်ချက်ကြောင့် ငွေချေးကြခြင်းဖြစ်သော်လည်း နာဂစ်အပြီးတစ်နှစ်အကြာတွင် အစားအစာအတွက် ငွေချေးမှုလျော့နည်းခဲ့သည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက စာရင်းရှိ ကျေးရွာ ၂၈ ရွာအနက် ၂၆ ရွာတွင် ငွေချေးယူမှုတွေ့ရပြီး နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ၎င်း ၂၈ ရွာ အနက် ၂၂ ရွာတွင်သာ ငွေချေးယူမှုရှိကြောင်း နှိုင်းယှဉ်ချက်များအရ သိရသည်။ ကျပ်စားအလုပ်သမားများ ငွေချေးရသော အခြားအကြောင်းအရင်းများမှာ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လုပ်ငန်းအရင်းအနှီး စသည်တို့အတွက်ဖြစ်ပြီး နာဂစ်အပြီးတွင် အိမ်ဆောက်လုပ်ရန်အတွက်လည်း ချေးငှားကြသည်။^{၄၆}

ကျပ်စားလုပ်သားများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှုနှင့် ချေးငွေပမာဏ မြင့်မားလာခြင်း

ကျပ်စားအလုပ်သမားများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှု ပမာဏမှာ သိသာထင်ရှားစွာ မြင့်တက်လာသည်။ အကြွေးစုစုပေါင်း၏ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးပမာဏမှာ ၅ ဆခန့်မြင့်တက်လာရာ နာဂစ်မတိုင်မီက ငွေကျပ် ၂၆,၀၀၀ အကြွေးတင်ရှိသူမှာ နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ငွေကျပ် ၁၂၄,၀၀၀ အထိ ရှိလာသည်။ အကြွေးစုစုပေါင်း၏ အများဆုံးပျမ်းမျှပမာဏမှာ ငွေကျပ် ၁၃၇,၀၀၀ မှ ငွေကျပ် ၂၀၀,၀၀၀ အထိ မြင့်တက်လာသည်။ ပုံ ၃-၁၀ တွင် စုစုပေါင်းအကြွေးပမာဏ ပြောင်းလဲလာပုံကို ဖော်ပြထားသည်။

၄၅။ နာဂစ်အပြီး သို့မဟုတ် နာဂစ်မတိုင်မီ ကျေးရွာ ၂၈ ရွာမှ အချက်အလက်များဖြစ်သည်။
၄၆။ ကျပ်စားအလုပ်သမားများမှာ ရာသီအလုပ်မရှိမီတွင် အသေးစားအလုပ်များဖြစ်သော ရွာအတွင်း သရေစာများရောင်းခြင်း စသည်တို့ ပြုလုပ်ရန် အရင်းအနှီးများ လိုအပ်သည်။

ပုံ ၃-၁၀။ ကျပန်းလုပ်သားများ၏ စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှု

ကျပန်းအလုပ်သမားများအတွက် အတိုးနှုန်းမှာ မြင့်တက်လာပြီး လယ်သမားနှင့် ရေလုပ်သား များပေးရသော အတိုးနှုန်းထက်ပို၍ မြင့်မားလာခြင်း

ကျပန်းသမားများအတွက် အတိုးနှုန်းများမှာ မြင့်တက်လာသည်။ မုန်တိုင်းမဖြစ်မီက အတိုးနှုန်းမှာ အပေါင်ပစ္စည်းမပါလျှင် တစ်လ ၁.၆ % မှ ၂၀ % အထိပေးရပြီး ပျမ်းမျှတစ်လ ၁၀ % ဖြစ်သည်။^{၄၇} မုန်တိုင်းအပြီးတွင် ၁.၆ % မှ ၅၀ % အထိပေးရပြီး ပျမ်းမျှတစ်လ ၁၃ % ဖြစ်လာသည်။ ယင်းအတိုးနှုန်းမှာ လယ်သမားနှင့် ရေလုပ်သားများပေးရသော အတိုးနှုန်းထက် မြင့်မားသည်။

အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ

ရွာများနှင့် မြို့များအတွင်းရှိ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏တင်ပြချက်အရ နာဂစ်သည် ၎င်းတို့၏ ငွေချေးယူခြင်းနှင့် ချေးငှားခြင်းတို့ကို များစွာထိခိုက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ မြို့များရှိ ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေး လုပ်ကိုင်သူများဖြစ်သော ဈေးသည်များ၊ ဈေးဆိုင်ပိုင်ရှင်များ၊ ဆိုက်ကားဆရာများနှင့် လှေသမားများမှာ နာဂစ်အပြီးတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ငွေချေးနေကြရသည်ဟု ဆိုသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက အလုပ်အရင်းအနှီးအတွက် သို့မဟုတ် အစားအသောက်အတွက်သာ ငွေချေးခဲ့ကြသော်လည်း နာဂစ်အပြီးတွင်မူ မုန်တိုင်းအတွင်းက ပျက်စီးသွားသော အိမ်များပြုပြင်ရန် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန် ငွေချေးနေကြောင်း သိရှိရသည်။^{၄၈}

အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များ၏ စုစုပေါင်း အကြွေးပမာဏမှာ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ နာဂစ်အပြီးတွင် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များ၏ အကြွေးပမာဏမှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ၃၆ % အထိမြင့်တက်လာသည်။ ကုန်ခံဆိုင်များတွင် အကြွေးတင်ရှိမှု အများဆုံးမြင့်တက်လာသည်။ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း ပျက်စီးနေသောအိမ်များ ပြန်လည်ပြုပြင်ရန်နှင့် အရင်းအနှီးများ ပြန်လည်ထူထောင်ရန် ငွေချေးခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။ အချို့သောကုန်ခံဆိုင်နှင့် စတိုးဆိုင်ပိုင်ရှင်များမှာ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအား ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်ခဲ့ရသည်ကို သာဓက ၃-၇ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ရွာသားများသို့ ငွေချေးပေးကြသော ဆန်စက်များနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာဆိုင်များစသော အကြီးစားလုပ်ငန်းရှင်များ၏ စီးပွားရေးမှာလည်း နာဂစ်နောက်ပိုင်းတွင် သိသိသာသာကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် ဆန်စက်များမှ လယ်သမားများအား ကြိုတင်ငွေထုတ်ပေးပြီး လယ်သမားများမှာ ပေးငြှင်းပြန်ဆပ်တတ်ကြသည်။ လယ်သမားများက နာဂစ်ကြောင့် စပါးပြန်လည်မပေးနိုင်သောကြောင့် ဆန်စက်များမှာ အကြွေးပြန်မဆပ်နိုင်သူများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ထို့ကြောင့် ဆန်စက်များက ကြိုတင်ငွေပေးသောပမာဏကို လျော့ချရန် ကြိုးပမ်းလာသည်။ ထို့ပြင် မုန်တိုင်းအတွင်းက ဆန်စက်ပစ္စည်းကိရိယာများမှာ ပျက်စီးခဲ့သဖြင့် ယင်းတို့၏ ပြင်ဆင်စရိတ်များမှာ မြင့်တက်လာသည်။ အချို့ဆိုလျှင် ဆန်စက်ပြန်လည် မဖွင့်နိုင်၍ အစိုးရမှ ၎င်းတို့ကို

၄၇။ ကျပန်းအလုပ်သမားများတွင် အပေါင်ပစ္စည်းများမရှိ၍ ကျပန်းအလုပ်သမားများအတွက် အပေါင်ပစ္စည်းဖြင့် ချေးသော အတိုးနှုန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်ရရှိမှုမှာ နည်းပါးသည်။
၄၈။ ကျေးလက်တွင်တွေ့ရသော ဝါး သို့မဟုတ် သစ်သားဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသော အိမ်များထက် မြို့ပြအိမ်များပြင်ဆင်ရန် ပိုမိုတုန့်ကျသည်။

ထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်များဖြင့် ကယ်တင်နိုင်ရန် ကူညီခဲ့သည်။ မြေဩဇာဆိုင်များနှင့် ငါးကုန်သည်ကြီးများမှာ အရှုံးများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။

မြို့ပေါ်ရှိလုပ်ငန်းရှင်များအပေါ် နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် သက်ရောက်ခဲ့သည်ကို နောက်ဆက်တွဲတွင် ဖော်ပြထားသော ဈေးငွေဈေးကွက် လေ့လာဆန်းစစ်မှုတွင် တွေ့ရှိနိုင်သည်။

သာဓက ၃-၇။ ငွေချေးနိုင်မှုအခွင့်အလမ်းပေါ်ခြင်းကြောင့် ကုန်စုံဆိုင်ပိုင်ရှင်များ ကျပန်းလုပ်သားဖြစ်လာခြင်း

နာဂစ်မတိုင်ခင်က အသီးအရွက်၊ သားငါးရောင်းချသောအမျိုးသမီးတစ်ဦးမှာ နာဂစ်အပြီးတွင် အရင်းအနှီးရှာဖွေရန် မတတ်နိုင်သောကြောင့် သူမ၏လုပ်ငန်းကို ပြန်လည်မလုပ်ကိုင်နိုင်ပေ။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် သူမမှာ ကျပန်းအလုပ်သမားအဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရသည်။ သူမအလုပ်ရှိသောနေ့တွင် တစ်နေ့ကျပ် ၈၀၀ ရရှိသည်။ သူမထံတွင် ပုံမှန်ဝင်ငွေ မရှိသောကြောင့် သူမအလုပ်ရှင်ထံမှ အစားသောက်အတွက် ကြိုတင်ငွေယူရပြီး သူမ၏လုပ်အားဖြင့် ပြန်ဆပ်ရသည်။ ကြိုတင်ငွေယူထားသဖြင့် သူမ၏တစ်နေ့လုပ်အားမှာ ၅၀၀ ကျပ်သာရရှိသည်။ သူမအနေဖြင့် အကြွေးပြန်ပေးနိုင်ရန် ရုန်းကန်နေရဆဲဖြစ်ပြီး အကြွေးဆပ်ရန် စက်ခဲနေသဖြင့် သူမ၏အကြွေးရှင်မှာ သူမပိုင်ဆိုင်သော ပန်ကန်ပြား၊ ထမင်းအိုးများနှင့် ငါးဖမ်းပစ္စည်းကိရိယာများကို သိမ်းသွားခဲ့သည်။ သူမအနေဖြင့် အကြွေးခွံမှ လွတ်လမ်းမမြင်ပါဟု ပြောပြပါသည်။

၃။ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပုံစံများ ရောထွေးလာခြင်း

SIM I ၏ တွေ့ရှိချက်မှာ လယ်သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများသည် အကြွေးပြန်ဆပ်နိုင်သောကြောင့် လယ်သမားကြီးနှင့် ရေလုပ်သားကြီးများမှ လယ်သမားငယ်နှင့် ရေလုပ်သားငယ်များအဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ လယ်သမားငယ်များနှင့် ရေလုပ်သားငယ်များမှ ကျပန်းလုပ်ကိုင်သူများအဖြစ်သို့လည်းကောင်း ၎င်းတို့၏ ပင်မအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှ သွေဖယ်လုပ်ကိုင်ရနိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

မုန်တိုင်းအပြီးတစ်နှစ်တွင် အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းအပြောင်းအလဲများ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ရန်နှင့် အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် မတတ်နိုင်သော ရုန်းကန်နေရသည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်သုံးစွဲမှုများအပေါ်၌ သက်ရောက်မှုများရှိလာသည်။ အချို့အိမ်ထောင်စုများမှာ ၎င်းတို့၏ စားဝတ်နေရေး လိုအပ်ချက်များကြောင့် မြေယာများကိုရောင်းချရပြီး အချို့မှာ အကြွေးရှင်များထံ ပေးလိုက်ရသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် လယ်သမားကြီးဘဝမှ လယ်သမားငယ်များအဖြစ်သို့ရောက်ရပြီး လယ်သမားငယ်များမှာ ကျပန်းအလုပ်သမားများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ရေလုပ်သားများတွင်လည်း အလားတူပင် ဖြစ်သည်။ မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှုအပြောင်းအလဲများကြောင့် မြေယာပဋိပက္ခများ ပိုမိုပေါ်ပေါက်လာခြင်းကို SIM I မှာထက် SIM 2 တွင် ပိုမိုတွေ့ရှိရသည်။

စားဝတ်နေရေးအတွက် ရုန်းကန်နေရဆဲ လယ်သမားများ၏ မြေယာများဆုံးရှုံးခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းချခြင်းများ စတင်ဖြစ်ပွားခြင်း

ဇယား ၃-၇။ နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပုံစံများ ပြောင်းလဲခြင်း

လယ်မြေပိုင်ဆိုင်သည့်အိမ်ထောင်စုများ	အိမ်ထောင်စု	အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်း
လယ်မြေပြန်လည်ပိုင်ဆိုင်	၁၉၀၆	၈၈
ငွေရှင်ထံသို့လယ်မြေထိုးအပ်	၁၄၀	၆
အခြားသူများထံသို့ရောင်းချ	၅၇	၃
သီးစားလုပ်ကိုင်	၄၈	၂
ဒေသအာဏာပိုင်များမှ ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းထားရှိ	၂၆	၁

၄၉။ သုတေသနပြုလုပ်ချိန်တွင် ကြွေးရှင်များထံသို့ မြေယာထိုးအပ်လိုက်ရမှု နှင့်ပတ်သက်သော အမျက်အလက်များမှာ အနည်းအပါးသာ ရှိသည်။ အချို့သော ကိစ္စများတွင် နောင်ဖြစ်လာမည့်ကိစ္စများကို အထူးဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင် သိမ်းယူလိုက်သော အကြွေးရှင်သည် လယ်သမားကို လယ်သူရင်းငှားအဖြစ် ခွင့်ပြုသည်။ အချို့မှာ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ခိုက်ပျိုးသည်။ ယင်းတွင် အကြွေးရှင်သည် တရားဝင်ငွေသွင်းပြီး လယ်မြေများကို ၎င်းတို့အမည် တရားဝင်လွှဲပြောင်းယူသည်။

အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်မှုတွင် တိုးတက်မှုများမရှိခြင်းနှင့် အကြွေးတင်ရှိမှုပမာဏ မြင့်မားလာခြင်းများက လယ်သမားများ၏ မြေယာအသုံးပြုမှု နည်းလမ်းများအား ပြောင်းလဲလာစေသည်။ သုတေသနပြုလုပ်သောအချိန်တွင် အဓိကအချက်နှစ်ချက်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ပထမအချက်မှာ လယ်ယာမြေများကို အခြားသူများထံရောင်းချခြင်း၊ မြေယာများကို အပေါင်ပစ္စည်းအဖြစ်ထား၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ရန် သို့မဟုတ် တင်ရှိနေသော အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် ငွေချေးခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ လယ်သမားများက အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် မတတ်နိုင်သောကြောင့် ငွေချေးပေးသူများထံသို့ မြေယာများ လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးလိုက်ရသည်။ သို့သော်လည်း ငွေချေးပေးသူများမှာ လယ်သမားများနှင့် ကာလရှည်ကြာစွာ ဆက်ဆံခဲ့ခြင်းနှင့် ရေရှည်တွင် လယ်ယာလုပ်ငန်း ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာမည်ကိုမျှော်လင့်၍ ကျေးရွာအတွင်းရှိလယ်သမားများနှင့် ပိုမိုပျော့ပြောင်းစွာ ဆက်ဆံလာသည်။ သုတေသနပြုလုပ်သောအချိန်တွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ၏ ၁၀ ပုံ ၁ ပုံ ကျော်တွင် မြေယာများအား အကြွေးရှင်များထံ လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးလိုက်ရခြင်း၊ ရောင်းချလိုက်ရခြင်း သို့မဟုတ် မျှဝေစိုက်ပျိုးရခြင်း စသည်တို့အား တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။^{၁၁} လယ်သမားများမှာ အနာဂတ်တွင် ပိုမိုဆိုးရွားလာနိုင်သည်ကို စိုးရိမ်လျက်ရှိပါသည်။

သာဓက ၃-၈။ အကြွေးကြောင့် မြေယာများဆုံးရှုံးခြင်း

မုန်တိုင်းအတွင်းက အစ်ကိုဆုံးရှုံးခဲ့သော လယ်သူမတစ်ဦးသည် မုန်တိုင်းအပြီးတွင် မိုးစပါးစိုက်ပျိုးရန် ငွေ ၆၀၀,၀၀၀ ကျပ်ကို အတိုးနှုန်း ၆ % ဖြင့်ချေးယူခဲ့သည်။ သို့သော် သူမ၏လယ်မှ စပါးအထွက်မှာ အကြွေးပြန်ဆပ်နိုင်အောင်မရရှိဘဲ အတိုးနှင့်အရင်းပေါင်း ငွေကျပ် ၉၆၀,၀၀၀ အထိ တိုးပွားလာသည့်အပြင် သူမ၏အစ်ကို ယခင်ကချေးယူခဲ့သော ကျပ်ငွေ ၅၀၀,၀၀၀ ကို ပြန်ဆပ်ပေးရန် သူမ၌ တာဝန်ရှိသည်ဟု ခံစားရသည်။

နာဂစ်မတိုင်းမီက လယ်မြေ ၁၈ ဧကပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပြီး ၎င်းမှာ ကာလပေါက်ချေးဖြင့် တစ်ဧက ငွေကျပ် ၅၀၀,၀၀၀ တန်သည်။ အကြွေးအားငွေသားဖြင့် ပြန်ဆပ်နိုင်သောကြောင့် သူမပိုင်လယ်များအား ချေးနှိမ်၍ တိုးဆပ်ရန် ဖိအားပေးခြင်းခံရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် လယ်မြေ ၅ ဧကကို တစ်ဧကလျှင် ငွေကျပ် ၃၁၀,၀၀၀ နှုန်းဖြင့် တန်ဖိုးဖြတ်၍ စုစုပေါင်းငွေကျပ် ၁၅ သိန်းတန်ဖိုးကို အကြွေးရှင်များထံသို့ ပေးဆပ်ခဲ့ရသည်။

ရုန်းကန်နေရသော ရေလုပ်သားများ၏ ငါးဖမ်းလှေများနှင့် အင်ဂျင်များ အကြွေးရှင်ထံသို့ ဆုံးရှုံးခြင်း

နာဂစ်မုန်တိုင်းကြောင့် စီးပွားရေးအရ ရုန်းကန်နေရသော ရေလုပ်သားများမှာ ငါးဖမ်းပစ္စည်းကိရိယာများ ပြန်လည်မဝယ်ယူနိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ကြွေးရှင်များထံသို့ အကြွေးပြန်ဆပ်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ငါးဖမ်းပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးသွားခြင်းများကို သာဓက ၃-၉ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သာဓက ၃-၉။ စီးပွားရေးအဓိကအဖွဲ့များကြောင့် ရေလုပ်သားကြီးများ လှေများကို ဆုံးရှုံးပြီး ရေလုပ်သားငယ်ဘဝရောက်ရှိလာခြင်း

နာဂစ်မတိုင်းအပြီးတွင် ငါးသလောက်ငါးတစ်မျိုးတည်းကိုသာဖမ်းသော ငါးဖမ်းသမားကြီးများမှာ အိမ်ပြန်ပြုပြင်ရန်၊ သူ၏မိသားစုကို ထောက်ပံ့ရန်နှင့် လှေပြန်ဝယ်ရန် ငွေလိုအပ်ခဲ့သည်။ သူငယ်ချင်းတစ်ဦးထံမှ အိမ်ပြင်ရန်နှင့် မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ငွေကျပ် ၅၀,၀၀၀ ချေးယူခဲ့ပြီး အခြားသူငယ်ချင်းထံမှ ငွေကျပ် ၁၅၀,၀၀၀ ကို အတိုးနှုန်း တစ်လ ၁၅ % ဖြင့် ကျပ် ၁၅၀,၀၀၀ ချေးယူခဲ့သည်။ ငါးသလောက်မှာ ဇူလိုင်လမှ နိုဝင်ဘာလအထိ ကမ်းလှန်ပင်လယ်တွင် ဖမ်းယူရသည်။ မုန်တိုင်းအပြီးတွင် သူနှင့်အခြားသော ငါးဖမ်းသမားများမှာ မလုံခြုံမှုကို ခံစားလာရပြီး မုန်တိုင်းဒဏ်မှ အလွယ်တကူလွတ်မြောက်နိုင်သော စက်တပ်လှေ ဝယ်ယူနိုင်ရန် ငွေကျပ် ၂၂၀,၀၀၀ ကို ငါးဝယ်ဒိုင်ဆီမှ ချေးယူခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း နာဂစ်မတိုင်းအပြီးတွင် ငါးသလောက်ချေးနှုန်းများမှာ သိသိသာသာ ကျဆင်းလာသည်။ ထို့ကြောင့် ငွေကျပ် ၅၀,၀၀၀ ကိုသာ ပြန်ဆပ်နိုင်သည်။ နောက်ဆုံးတွင် အကြွေးပြန်ဆပ်နိုင်သောကြောင့်

ငါးဝယ်ဒိုင်နှင့် အခြားအကြွေးရှင်များက သူ၏လှေနှင့် အင်ဂျင်ကို ပြန်သိမ်းယူသွားခဲ့သည်။ ယင်းရေလုပ်သားကြီးများမှာ လှေအသေးကို တစ်နေ့ ကျပ် ၁,၅၀၀ နှုန်းဖြင့်ငှား၍ ရေလုပ်သားငယ်အဖြစ် အသက်မွေးလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

စီးပွားရေးအခက်အခဲများကြောင့် အလုပ်အကိုင်ပြောင်းလဲမှုများဖြစ်၊ လယ်သမားနှင့် ရေလုပ်သားများ၏ လုပ်ငန်းများကျဆင်းခြင်း (သို့မဟုတ်) ကျပ်စားလုပ်သားများဖြစ်လာခြင်း

စီးပွားရေးအခက်အခဲများကြောင့် ကျေးရွာများအတွင်း အလုပ်အကိုင်ပြောင်းလဲမှုများ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ လယ်သမားကြီးများနှင့် ရေလုပ်သားကြီးများမှာ လယ်သမားငယ်များနှင့် ရေလုပ်သားငယ်များ အဆင့်သို့ ရောက်ရှိသွားပြီး အချို့မှာ ကျပ်စားလုပ်သမားများ ဖြစ်လာကြသည်။ Qualitative သုတေသနပြုမှုအရ ထိုကဲ့သို့ အလုပ်အကိုင်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းများအား အခိုင်အမာတွေ့ရှိရသည်။^{၁၁}

သာဓက ၃-၁၀။ ရေလုပ်သားများ ကျပ်စားလုပ်သားဖြစ်လာခြင်း

နာဂစ်မတိုင်မီက ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် ငါးအဝယ်ဒိုင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သော အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိ ရေလုပ်သား တစ်ဦးသည် ငါးအဝယ်ဒိုင်ကြီးများဆီမှ ငွေချေးယူခဲ့ပြီး ၎င်းငွေအား ရေလုပ်သားငယ်များဆီ ကြိုတင်ငွေထုတ်ပေးပြီး ငါးကောက်ခံခဲ့သည်။ နာဂစ်ကြောင့် သူ၏ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် ငါးဖမ်းကိရိယာများ ဆုံးရှုံးလိုက်ရသည်။ ကြိုတင်ငွေချထားသော ငါးဖမ်းသမားငယ်များဆီမှ ငွေပြန်လည်မရရှိတော့သဖြင့် ၎င်းမှာ ငါးဒိုင်ကြီးများဆီသို့ ငွေပြန်မဆပ်နိုင်တော့ပေ။ ပထမတွင် ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များကလှူသော လှေနှင့်ငါးဖမ်းပိုက်များဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် ကြိုးစားခဲ့သည်။ သို့သော်အဆိုပါ ငါးဖမ်းကိရိယာများမှာ ၎င်းနှင့် အကျွမ်းတဝင်မဖြစ်သဖြင့် မအောင်မြင်ပေ။ ၎င်းအစား ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များမှ ထောက်ပံ့သော စားနပ်ရိက္ခာများကို မှီခို၍ ကျပ်စားလုပ်သားအဖြစ် အသက်မွေးနေရသည်။

အချို့သောကိစ္စများတွင် ကျပ်စားလုပ်သမားများမှာ အထောက်အပံ့ပေးခြင်းကို တုန့်ပြန်သောအားဖြင့် ကျပ်စားလုပ်လုပ်ခြင်းထက် ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့မှလှူသော အကူအညီပစ္စည်းများကိုသုံး၍ ၎င်းတို့၏ ပဏာမအသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများအား ကြိုးစားလုပ်ကိုင်ကြသည်။

၎င်းပြောင်းလဲမှုများက ရေရှည်အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများနှင့် ကျပ်စားလုပ်သားများအပေါ် ဆင့်ကဲအကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်ပေါ်စေခြင်း

မြေယာနှင့် ငါးဖမ်းကိရိယာများ ဆုံးရှုံးလိုက်ရခြင်းနှင့် လယ်သမားနှင့် ရေလုပ်သားများအဖြစ် အသက်မွေးသူအရေအတွက် ကျဆင်းလာခြင်းတို့သည် ရွာသားများ၏ ရေရှည်အသက်မွေးမှု အခွင့်အလမ်းများအား ထိခိုက်လာစေသည်။ လယ်သမားကြီးများမှာ အလုပ်သမားများ ငှားရမ်းနိုင်ခြင်းမရှိသဖြင့် ကျပ်စားလုပ်သမားများ၏ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ လျော့နည်းလာသည်။ ယင်းသို့ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေမည်ဆိုပါက မုန့်လုံးစက္ကူကပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေမည်ဖြစ်ပြီး လယ်သမားများနှင့်ရေလုပ်သားများမှာ ကျပ်စားလုပ်သမားများ ပို၍ဖြစ်လာကြပြီး ကျပ်စားလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးလာသည်နှင့်အမျှ အလုပ်လက်မဲ့ ကျပ်စားလုပ်သမားများ ပိုမိုများပြားလာမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ လယ်သမားများ လယ်မြေဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် ရေလုပ်သားများ၏ ငါးဖမ်းကိရိယာများ ဆုံးရှုံးခြင်းများ ဆက်လက်တည်ရှိနေမည်ဆိုပါက ချောင်လည်သောသူများထံသို့ အလားတူ ဓနဥစ္စာပြန်လည်ခွဲဝေမှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေမည်ဖြစ်သည်။

၁၁။ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးယုညိုရန် ခိုင်မာသော အချက်အလက် အနည်းငယ်သာရရှိခဲ့သည်။ အိမ်ထောင်စုများ၏ မေးမြန်းမှုများတွင် အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများ မရသည်ကိုစိုးရိမ်သောကြောင့် အသက်မွေးမှုအပြောင်းအလဲများရှိသော်လည်း မပြောချေ။ သို့သော်လည်း ပြောင်းလဲမှုအချက်အလက်များကို ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များအရ အခိုင်အမာ တွေ့ရှိရပါသည်။

အချို့သော ငွေချေးသူများ (အထူးသဖြင့် လူမှုရေးအရ ချည်နှောင်မှုပြုသောသူများ) မှာ လယ်သမားနှင့် ရေလုပ်သားများ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးမှုအရင်းအနှီးများ ဆက်လက်ဆုံးရှုံးနေမည်ဆိုပါက ရေရှည်တွင် ပိုမို အခြေအနေဆိုးလာဖွယ်ရာရှိသည်ကို ရိပ်စားမိ၍ ချေးငွေပြန်လည်ပေးဆပ်မှုများအား ပို၍ပျော့ပြောင်းပေး လာကြသည်။

အကြွေးကြောင့် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပြောင်းလဲခြင်းများသည် မြေယာပဋိပက္ခများကို တိုးမြှင့်လာစေခြင်း

လယ်သမားများ အကြွေးပြန်မဆပ်နိုင်ခြင်းနှင့် ငွေချေးသူများထံ မြေယာလွှဲပြောင်းပေးရခြင်းများကြောင့် အနာဂတ်တွင် မြေယာပဋိပက္ခများ တိုးမြှင့်လာဖွယ်ရှိသည်။ SIM 2 တွင် မြေယာပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားသည့် သာဓကများအား မတွေ့ရ သော်လည်း အနာဂတ်တွင် ပဋိပက္ခဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည့် မရှင်းလင်းသော မြေယာ လွှဲပြောင်းမှု ၄၁ ခုအား တွေ့ရှိရသည်။ ဖြစ်ရပ်အများစုမှာ လယ်သမားများမှ ကြွေးရှင်များထံ လယ်မြေဖြင့်ဆပ်ရန် အကြွေးတင်ရှိနေပြီး ၎င်းမြေများ၏ တန်ဖိုးမှာ အကြွေးရှင်များ သတ်မှတ်သော တန်ဖိုးထက် မြင့်မားနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ၎င်းလွှဲပြောင်းမှုများမှာ တရားဝင်ပြုလုပ်မှုနည်းပါးပြီး လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဥပဒေစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ လျော့ရဲသောဒေသများ၏ လုပ်ထုံးများအတိုင်း တရားဝင်လွှဲပြောင်းပေးခြင်းထက် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးအရ နှုတ်ကတိဖြင့် လွှဲပြောင်းပေးခြင်းဖြစ်၍ မြေယာပဋိပက္ခဖြစ်လာနိုင်ဖွယ် အလားအလာ များစွာ ရှိနေပါသည်။

၄။ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချမှု

SIM 1 မှ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများ ကျဆင်းလာခြင်းနှင့် ရွာအတွင်း အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ လျော့ကျလာခြင်းများကြောင့် ရွာသားများ အလုပ်ရှာဖွေရန် အခြားနေရာဒေသများသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေချလာနိုင် ဖွယ်ရှိသည်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ ယင်းအဆိုသည် လက်တွေ့တွင် မှန်ကန်ပုံမရပါ။ ရွာအတွင်း လေ့လာမှုများအရ ရာသီအလိုက် အလုပ်အကိုင်ရှာရန် ပြောင်းရွှေ့မှုများရှိသော်လည်း မုန်တိုင်းမတိုင်မီနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အနည်းငယ် ပြောင်းလဲမှုသာရှိသည်ဟု ရွာသားများက ပြောသည်။

အခန်း (၄)

လူမှုဘဝအပေါ်သက်ရောက်မှုများ

ဤအပိုင်းတွင် မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ရှိနေသော လူမှုအရင်းအနှီးများ၊ ရွာများအကြား ဆက်ဆံရေးနှင့် ရွာသားများနှင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးတို့၏ အခြေအနေများအား လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ SIM 1 တွင် လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့သည်မှာ လူမှုအရင်းအနှီးများမှာ မုန်တိုင်းဒဏ်ပိုခံရသော ဒေသများတွင် ကြီးထွားခိုင်မာလာခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းအပြီး တွေ့ကြုံခဲ့ရသော အခက်အခဲများကို ပိုင်းဝန်းစုပေါင်းဖြေရှင်းခဲ့ကြခြင်းဖြစ်၍ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများအကြား ဆက်ဆံရေး၊ လူကြီးနှင့် လူငယ်များအကြား ဆက်ဆံရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခဲ့သည်။ လူမျိုးကွဲများနှင့် ဘာသာကွဲများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ အားကောင်းလာခဲ့သော်လည်း အချို့ကိစ္စများတွင် ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ခွဲခြားထောက်ပံ့ပေးမှုများကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုများ ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခဲ့သည်။ ကျေးရွာများတွင် လူထု၏ မြင်သာသော စုစည်းဦးဆောင်မှုများအဖြစ် ထောက်ပံ့ရေးကြိုပမ်းမှုများတွင် လူငယ်များ၊ သက်ကြီးပိုင်းများအပြင် ဘုန်းကြီးနှင့် အမျိုးသမီးများအထိ ပါဝင်လာအောင် အားကောင်းစေခဲ့သည်။ ရွာများအကြား သက်ရောက်မှုများသည် ရောထွေးသည့်ပုံစံများရှိသည်။ အချို့သောရွာများအကြား ဆက်ဆံရေးများ ကောင်းမွန်လာခြင်းမှာ တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ အထောက်အပံ့ရရှိရေး အားထုတ်မှုများတွင် အပြန်အလှန်ကူညီကြခြင်းနှင့် အချို့သောအရင်းအမြစ်များကို ဝေမျှအသုံးပြုခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရွာများအကြား ထောက်ပံ့ရေးမညီမျှဟု ထင်မြင်မှုများသည် ဝေခြမ်းရေးမညီမျှမှုနှင့် သတင်းအချက်အလက် မတိုကျမှုပြဿနာများအား မီးမောင်းထိုးပြရာ ရောက်သည်။

ယင်းပုံစံများအား SIM 2 တွင် ဆက်လက်တွေ့ရှိနေရဆဲဖြစ်ပြီး ပြောင်းလဲမှုအနည်းငယ်ရှိသည်။ အားလုံးခြုံကြည့်လျှင် လူမှုအရင်းအနှီးမှာ အားကောင်းဆဲဖြစ်သော်လည်း အချို့ရွာများတွင် ထောက်ပံ့ရေးမညီမျှမှုဟုသော အထင်အမြင်များကြောင့် အနည်းငယ် အားနည်းလာစေသည်။ သို့သော် ကြီးကျယ်သော အမှုအခင်းများ၊ အဓိကရုဏ်းများဖြစ်ပွားခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ လူမှုဆက်ဆံရေးအပိုင်းတွင်သာ အနည်းငယ်လျော့ကျသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ အားလုံးခြုံကြည့်လျှင် ကောင်းမွန်ဆဲဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးများတွင် ယခင်ကထက် ထောက်ပံ့ရေးဆိုင်ရာအသိများ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း မုဆိုးဖိုနှင့် မုဆိုးမများမှာ ဝန်ပိမှုနှစ်ဆက်နေပြီး မိဘမဲ့ကလေးများမှာလည်း ဆွေမျိုးများ ကျောင်းထားပေးရန် မတတ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ကျောင်းထုတ်ခြင်းခံရ၍ အလုပ်လုပ်နေရသည်။ လူငယ်များမှာ ထောက်ပံ့မှုရရှိရေးအားထုတ်မှုများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆဲ ဖြစ်သည်။ လူငယ်နှင့်လူကြီးများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ဆက်လက်ခိုင်မြဲနေဆဲဖြစ်သည်။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ထောက်ပံ့မှုရရှိရေးအားထုတ်မှုတွင် ပြောင်းလဲလာသည်။ အချို့မှာ ရှေးယခင်ကတည်းက တာဝန်ယူပေးနေကျဖြစ်သော ပညာရေးကဏ္ဍတွင်သာ အဓိကထား ပါဝင်ကြသည်။

ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့ပေးရေးတွင် ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုများ ပေါ်ပေါက်နေသော အချို့နေရာများမှလွဲ၍ လူမျိုးကွဲများအကြား ဆက်ဆံရေးအား ခိုင်လုံစွာသုံးသပ်နိုင်ရန် အတွက် လူမျိုးကွဲနေထိုင်သော ရွာအရေအတွက်မှာ SIM 1 မှာကဲ့သို့ အနည်းငယ်သာ ရှိပါသည်။ ရွာသားများနှင့် ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးပြောင်းလဲမှုတွင် အထောက်အပံ့များမှာ အဓိကအခန်းကဏ္ဍအဖြစ် ပါဝင်သည်။ ထောက်ပံ့ရေးကြီးပမ်းမှုတွင် ရွာသားများ၏ သဘောထားအမြင်များသည် ရွာသားများနှင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များအကြား အပြောင်းအလဲများကို အဆုံးအဖြတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ အများအားဖြင့် ဆက်ဆံရေးမှာ ကောင်းမွန်သော်လည်း အချို့နေရာများတွင်ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ ခွဲဝေပေးမှုတွင် လွဲမှားစွာ ကိုင်တွယ်မှုများကြောင့် ဆက်ဆံရေးများကို ဆိုးရွားစေသည်။ ရွာများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာလည်း အနည်းငယ်ပြောင်းလဲမှုများရှိသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း ဆက်သွယ်တုံ့ပြန်မှုမှာ အနည်းငယ်ကျဆင်းလာသည်။ သို့သော် လူမှုရေးနှင့်ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးနှင့် ရွာများအကြား အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများမှာ တိုးတက်လာသည်။

၁။ လူမှုအင်အားစုများ၊ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပဋိပက္ခများ

လူမှုအင်အားစုများမှာ အင်အားကောင်းဆံ့ဖြစ်သော်လည်း အချို့ရွာများတွင် အားနည်းလာခြင်း

မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် မုန်တိုင်းဒဏ်ခံရသော ရွာများအတွင်း လူမှုအရင်းအမြစ်များ ဆက်လက်ပြီး အင်အားကောင်းဆံ့ ဖြစ်သည်။ မုန်တိုင်းအပြီး ပထမ ၆ လမှာကဲ့သို့ ရွာသားများမှာ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးကာလရှည်စိန်ခေါ်မှုများကိုရင်ဆိုင်ရန် စုပေါင်းအင်အားဖြင့် အလုပ်လုပ်ဆံ့ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာ အတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ရေးစီမံကိန်းများဖြစ်သော လမ်း၊ တံတား၊ ဆိပ်ခံဗောတံတားနှင့် ကျောင်းများ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ခြင်းတွင် စုပေါင်းအားဖြင့် ပါဝင်ကြသည်။ ထောက်ပံ့ရေးအားထုတ်မှုတွင် ယင်းကဲ့သို့ အချင်းချင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် လူမှုရေးစည်းလုံးမှုများကို အင်အားတောင့်တင်းစေသည်။

အားလုံးခြုံကြည့်လျှင် လူမှုရေးစည်းလုံးမှုများမှာ အားကောင်းနေဆံ့ဖြစ်သော်လည်း အချို့ရွာများတွင် SIM 1 အချိန်ကထက် အားနည်းမှုများရှိသည်။ ထောက်ပံ့ရေးနှင့်ပတ်သက်သော လူမှုရေးတင်းမာမှုများမှာ ထောက်ပံ့ရေးရရှိမှု မညီမျှသည့်ရွာများတွင် မြင့်လာခဲ့သည်။ ၎င်းပဋိပက္ခသည် တချို့ရွာများတွင် ပြင်းထန်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရွာတစ်ရွာတွင် လယ်သမားတစ်ဦးသည် မြေယာမဲ့ကျပန်းသမားအတွက် ပေးဝေသော စားသုံးဆီ ပေးဝေမှုတွင် ၎င်းတို့သည် ဖယ်ထားခံရသည်ဟုယူဆကာ ပေးဝေမည့်ဆီများကို ဝေခြမ်းရေးပြုလုပ်နေစဉ်တွင် ဝင်ရောက်လှုပ်ထွက်ပြေးခဲ့ရာ အခြားသူများပါ ဝင်ရောက်လှုပ်ထွက်တော့သည်။

သာဓက ၄-၁။ အထောက်အပံ့ရရှိရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် လူမှုအင်အားကို တိုးမြှင့်စေခဲ့ခြင်း

ရွာတစ်ရွာတွင် ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုအတွက် လူမှုရေးအင်အားစုများဖြစ်သော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များ၊ ကျေးရွာမှ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ လူငယ်နှင့် အမျိုးသမီးများနှင့် အခြားသော ရွာသားများ အားလုံးသည် ကျရာနေရာမှ တာဝန်အသီးသီးယူကြသည်။ ကျေးရွာမှ သက်ကြီးပိုင်းများနှင့် ခေါင်းဆောင် များမှ အထောက်အပံ့ဝေခြမ်းရေးတွင် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုပေးကြသည်။ ထို့အပြင် မည်သည့်အထောက်အပံ့ ပစ္စည်းများကို မည်သူကိုပေးမည်ကို မှတ်တမ်းတင်ပေးခဲ့ကြသည်။ ထောက်ပံ့ရေး ဝေခြမ်းမှုဆိုင်ရာနည်းလမ်း များနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ အိမ်ထောင်စုများကို အများသိအောင် ထုတ်ပြန်ကြေငြာပေးခဲ့သည်။ သတင်း အချက်အလက်များ အထူးသဖြင့် မုန်တိုင်းသတိပေးချက်များကို အနီးဆုံးမြို့နှင့် ရွာအကြား ဖြန့်ဝေပေးသော စနစ်ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ လူငယ်အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးများမှ သတင်းဖြန့်ဝေပေးရေး အစီအစဉ်တွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။ ကျေးရွာလူထုများမှ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုများကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျပါဝင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ရွာတစ်ရွာတွင် ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့များကပေးသော ရေသန့်စက်ထားရန်အိမ်တစ်ခု တည်ဆောက်ရန်အတွက် ရပ်မိရပ်ဖတစ်ဦးက သူ၏မြေကွက်ကို လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များကလည်း စပါးခွံမှ သဘာဝစွမ်းအင်ဖြင့် လျှပ်စစ်မီးထုတ်ယူရေးစီမံကိန်းကို ကြိုးပမ်း၍ အောင်မြင်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ကျေးရွာလူထုမှ ၎င်းတို့ရွာအတွင်း လူမှုဆက်ဆံရေးတိုးတက်လာရခြင်းမှာ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုများတွင် ရပ်ရွာရှိလူအားလုံးမှ အင်တိုက်အားတိုက်ပါဝင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ပြောကြသည်။

လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးမှာ အတော်အတန်ကျဆင်းသွားသော်လည်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ဒုစရိုက်မှု များအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုအနည်းငယ်သာရှိခြင်း

မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ကျေးရွာလူထု၏ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးမှာ အနည်းငယ် ကျဆင်းလာသည်။ အထူးသဖြင့် သေဆုံးမှုမြင့်မားသော ရွာများတွင် အပြစ်များသည်။ ၎င်းမှာ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများအပေါ် ထိရောက်မှုရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရွာတစ်ရွာရှိ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက မုန်တိုင်းကြောင့် သူမ၏ စိတ်ဓာတ်ပြောင်းလဲသွားပုံကို ပြောပြခဲ့သည်။

“ကျွန်မ ကိစ္စတော်တော်များများကို စိတ်မရှည်တော့ဘူး။ ဘာကိုမှလည်း သိပ်မကြောက်တော့ဘူး။ အရင်က ကျွန်မအနားမှာ ရန်ဖြစ်တာမြင်ရင်တောင် အထိတ်တလန့်ခံစားရပြီး သူတို့နားက အမြန်ပြေးတာပဲ။ ဒါပေမယ့် အခုတော့ တစ်ယောက်ယောက်က ကျွန်မ မကြိုက်တာများလာပြောရင် ပြောတဲ့လူကို နိုက်ပုတ်ပြီး တစ်စစီဆုတ်ဖြဲလိုက်ချင်တယ်။ နောက်ဖြစ်လာမယ့်ကိစ္စတွေကိုလည်း အရေးမစိုက်ချင်တော့ဘူး” စသည်ဖြင့်

ပြောပြခဲ့ပါသည်။ လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးများကျဆင်းလာခြင်း၏ အကျိုးဆက်မှာ မုန်တိုင်းကြောက်ရွံ့စိတ်များ တိုးမြင့်လာခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

သာဓက ၄-၂။ မုန်တိုင်းကြောင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တုန်လှုပ်ခြောက်ခြားမှုနှင့် ကြောက်လန့်မှုဖြစ်ရခြင်း

နာဂစ်အတွင်း ရွာတစ်ရွာတွင် လူအများအပြားသေဆုံးခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းမတိုင်ခင်က ၎င်းဒေသရှိ ရွာသားများသည် တစ်နာရီ မိုင် ၄၀-၅၀ နှုန်းတိုက်ခတ်သောလေတွင် အလွယ်တကူ ဖြတ်သန်းသွားလာ နိုင်ခဲ့ကြပြီး မြစ်အတွင်း (သို့မဟုတ်) ပင်လယ်ပြင်တွင် ငါးဖမ်းမပျက်နေနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ယခုအခါ ရွာသားများမှာ ပုံမှန် မုတ်သုန်ရာသီတွင် ရွာသွန်းသော မိုးနှင့်လေကိုပင် ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်နေကြပါသည်။ လေနှင့် သွပ်ခေါင်မိုး တို့ တစ်ဝန်းဝန်းရိုက်သော 'ဝန်းဝန်း'အသံနှင့် တာပေါ်လင်မိုးရေခဲပိတ်စနှင့် လေတိုရိုက်သော 'ဖြန်းဖြန်း' အသံများကိုပင် ကြောက်ရွံ့နေကြပါသည်။ ယင်းအသံများက ဆိုးဝါးသောမုန်တိုင်း၏ အတိတ်မှဖြစ်ရပ်များကို ပြန်လည်မှတ်မိလာစေသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ရွာသားအများစုမှာ စိတ်မလုံခြုံမှုကို ခံစားနေရသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

အချို့ရွာများတွင် အရက်သေစာသောက်သုံးသူများ ယခင်ကထက် ပိုများလာကြောင်း ဒေသခံများ၏ ပြောပြချက်အရ သိရပါသည်။ စီးပွားရေးအဆင်မပြေ၍ စိတ်ဖိစီးမှုများ ခံစားရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သာဓက ၄-၃။ စီးပွားရေးအခက်အခဲများကြောင့် စိတ်ဖိစီးမှုကို ဖြစ်စေခြင်း

လယ်သမားကြီးတစ်ဦးသည် လယ်မြေဧက ၅၀ ခန့်ကို အကြွေးဖြင့်ဝယ်ယူခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းမတိုင်မီက ဝယ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ အကြွေးငွေကျပ် ၃၈၀,၀၀၀ ပေးရန် ရှိသည်။ မုန်တိုင်းမတိုင်ခင်က ၎င်း၏လယ်တစ်ဧကမှ စပါးတင်း ၇၀-၈၀ ခန့်ထွက်ရှိပြီး ယင်းအကြွေးကို အလွယ်တကူပြန်ဆပ်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၎င်း၏လယ်မြေ များသည် မြေနိမ့်ပိုင်းတွင်ရှိသောကြောင့် မုန်တိုင်းအတွင်း ဆားငန်ရေလွှမ်းမိုးခံရသည်။ စပါးအထွက်နှုန်းမှာ သိသိသာသာကျဆင်းလာသည်။ ထို့ပြင် မုန်တိုင်းအတွင်း မိသားစုဝင်များလည်း သေဆုံးသွားသည်။ ယခင် ဈေးယူထားသော အကြွေးများကို ပြန်လည်မဆပ်နိုင်သည့်အပြင် စပါးပြန်စိုက်ပျိုးရန်လည်း အကြွေးသစ် ထပ်ချေး၍ မရနိုင်သောကြောင့် ကျန်ရှိသော မိသားစုများကို လုပ်ကျွေးရန် ကျပန်းအလုပ်သမားအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ရသည်။ ၎င်းသည်အလုပ်တွင် လုံးဝစိတ်ဝင်စားမှုမရှိတော့ဘဲ အရက်ခွဲလေတော့သည်။

လူမှုစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးမှာ သိသိသာသာကျဆင်းလာသော်လည်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ဒုစရိုက်မှု များ ဖြစ်ပွားမှုအပေါ် သိသိသာသာ သက်ရောက်မှုမရှိဟု ရွာသားများက ပြောကြသည်။

၂။ ကျား / မ ဆက်ဆံရေးနှင့် အိမ်ထောင်စုများ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလဲလာခြင်း

SIM 1 ၏တွေ့ရှိချက်အရ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံစားရသော ရွာများတွင် ကျား / မဆက်ဆံရေးမှာ ယခင်အတိုင်း (သို့မဟုတ်) တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော်အမျိုးသမီးများ သေနှုန်းမြင့်သော ကျေးရွာများ (သို့မဟုတ်) အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးနှစ်မျိုးစလုံး သေနှုန်းမြင့်သောကျေးရွာများရှိ အိမ်ထောင်စုများတွင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်ရသော အလုပ်အကိုင်များမှာ ပြောင်းလဲလာသည်။ မုဆိုးမများမှာ ယခင်ကထက် အိမ်အပြင်ထွက် ဝင်ငွေရှာရသော အလုပ်ကို လုပ်ကိုင်လာရသကဲ့သို့ မုဆိုးမိများမှာလည်း ကလေးထိန်းခြင်းစသော အိမ်ထောင်တာဝန်များကို ယူလာကြရသည်။ ၎င်းအတွက်ကြောင့် မုဆိုးမိ၊ မုဆိုးမများမှာ နှစ်ဆက်၍ ဝန်ပီနေသကဲ့ သို့ ဖြစ်နေသည်။ အမျိုးသမီးများမှာ ထောက်ပံ့ရေးဝေခြမ်းမှုများတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသူအဆင့်ထက် ကူညီပေး သောအလုပ်တာဝန်များကိုသာ ဆောင်ရွက်ပေးရသည်။ မုန်တိုင်းကြောင့် ကျား/မဆိုင်ရာ ဆူပူအကြမ်းဖက်မှုများ ဖြစ်ပွားမှုကိုမူ အသေအချာဆန်းစစ်ရန် ခဲယဉ်းလျက်ရှိသည်။

SIM 2 တွင်လည်း အလားတူကိစ္စရပ်များအား တွေ့ရသည်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ အပေါ်သက်ရောက်မှုများကို မုန်တိုင်းဒဏ်အဆိုးဝါးဆုံးခံရသော ရွာများတွင် တွေ့မြင်နေရဆဲဖြစ်သည်။ မုဆိုးဖို၊ မုဆိုးမများမှာ ဝင်ငွေနှင့် အသုံးစရိတ်ကာမိအောင် ကြိုးစားနေရသည့်အပြင် ၎င်းတို့အိမ်ထောင်ကို စီမံခန့်ခွဲရန် ရန်ကန်နေရဆဲဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်သစ်ထူထောင်မှုများ ရှိလာသော်လည်း အားလုံးခြုံကြည့်လျှင် နည်းပါးဆဲ ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အတွက် အိမ်ထောင်တာဝန်များကို အဘိုးအဘွားနှင့် ဆွေမျိုးများက တာဝန်ယူပေးကြရသည်။

မြိုင်သုံးသပ်ရလျှင် ကျား / မ ဆက်ဆံရေးမှာ ကောင်းမွန်နေဆဲဖြစ်ခြင်း

ရွာသားများနှင့် အမျိုးသမီးအုပ်စုအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ အထူးသဖြင့် ထောက်ပံ့ရေးရရှိရန် ကြိုးပမ်းမှု များတွင် အတူတကွ ပါဝင်ကြသဖြင့် ဆက်လက်တိုးတက်ကောင်းမွန်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ၎င်းဆက်ဆံရေးမှာ ဆိုးဝါး လာသည်ဟု တင်ပြသည့် ရွာတစ်ရွာမှ မရှိချေ။ ရွာ ၁၀ ရွာတွင် တိုးတက်မှုများရှိပြီး ရွာ ၃၀ တွင် ယခင်အတိုင်း ကောင်းမွန်ဆဲ ဖြစ်သည်။

ဇယား ၄-၁။ ရွာသားများနှင့် အမျိုးသမီးအုပ်စုများအကြားဆက်ဆံရေး

နာဂစ်အပြီး (၆လ) အတွင်း (ကျေးရွာအရေအတွက်) ^၁			နာဂစ်အပြီး (၆လ) မှ (၁၂လ) အတွင်း ကျေးရွာအရေအတွက် ^၂		
တိုးတက်	ယခင်အတိုင်း	ပိုမိုဆိုးရွား	တိုးတက်	ယခင်အတိုင်း	ပိုမိုဆိုးရွား
၀၂	၂၇	၀	၀၀	၄၀	၀

မုဆိုးဖိုနှင့် မုဆိုးမများမှာ ဝန်ပိမှုနှစ်ဆက်နေခြင်း

သေဆုံးမှုနိမ့်သော (သို့မဟုတ်) မရှိသောရွာများရှိ အိမ်ထောင်စုများတွင် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအခန်း ကဏ္ဍအပေါ် သက်ရောက်မှုအနည်းငယ်သာရှိသည်။ သို့သော်လည်း သေဆုံးမှုမြင့်မားသော (သို့မဟုတ်) အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအချိုးမညီစွာ သေဆုံးမြင့်မားသော ရွာများတွင် သက်ရောက်မှုများကို သိသာထင်ရှားစွာ တွေ့ရသည်။ မုန်တိုင်းမဖြစ်ပွားမီက ဖြစ်ကွဲကျန်းပေါ်ဒေသရှိ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၏ တာဝန်ယူမှုအခန်း ကဏ္ဍကို ရှင်းလင်းထင်ရှားစွာ သိနိုင်သည်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးနှစ်ဦးစလုံးမှာ ဝင်ငွေရှာကြရသော်လည်း အမျိုးသမီးများမှာ အိမ်ထောင်ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ကလေးထိန်းခြင်းများကို ပိုမိုတာဝန်ယူကြပြီး အမျိုးသားများမှာ စီးပွားရေးနှင့် ရပ်ရွာကိစ္စရပ်များတွင် ပိုမိုတာဝန်ယူကြသည်။ မုန်တိုင်းကြောင့် မုဆိုးဖို၊ မုဆိုးမများ ဖြစ်သွား သောကြောင့် ၎င်းတို့၏ ဇနီးနှင့် ခင်ပွန်းများ၏တာဝန်များကိုပါ အပိုထပ်ဆောင်းယူကြရသည်။ မုန်တိုင်းအပြီး ခြောက်လကြာသည့်တိုင်အောင် ၎င်းဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများနှင့် ရန်ကန်နေရဆဲဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အား ရွာအတွင်း ထိခိုက် လွယ်အုပ်စုဝင်များအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းပင် ခံနေရသည်။ နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်ကြာသည့်တိုင်အောင် ရန်ကန်နေရ ဆဲဖြစ်သောကြောင့် မုဆိုးမများမှာ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စရပ်များတွင် မပါဝင်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေကြရသည်။

မိဘမဲ့ကလေးများမှာ ကြီးမားသော စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရခြင်း

အိမ်ထောင်စုပုံသဏ္ဍာန်ပြောင်းလဲလာခြင်းများကြောင့် မိဘမဲ့ကလေးများမှာလည်း ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်လာကြရသည်။ သေဆုံးမှုနှုန်းအလယ်အလတ်နှင့် သေဆုံးမှုနှုန်းမြင့်မားသော ကျေးရွာများတွင်နေသော မိဘမဲ့ကလေး အားလုံးနီးပါးမှာ ကျောင်းမနေနိုင်တော့ချေ။ ၎င်းကလေးများမှအများစုမှာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း စသည်တို့မှ ခေါ်ယူစောင့်ရှောက်ထားကြပြီး အချို့မှာမူ နီးစပ်ရာဆွေမျိုးများမှ ခေါ်ယူစောင့်ရှောက်ထားကြသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေးတို့အတွက် တာဝန်ယူနိုင်စွမ်းမရှိကြပါ။ ထို့ကြောင့် ကလေးများမှာ ကျပန်းလုပ်သားငယ်များအဖြစ် အသက်မွေးနေကြရသည်။ ၎င်းကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

၅၁။ ရွာတစ်ရွာတွင် အချက်အလက်မရပေ။
 ၅၂။ SIM 1 ပြုလုပ်စဉ်ကထက် ဆက်ဆံရေးအပိုင်းတွင် တိုးတက်မှုများရှိ-မရှိကို ရွာသားများအား မေးမြန်းခဲ့ရာတွင် အချို့ကိစ္စများ၌ မုန်တိုင်း ကျရောက်ပြီး သို့မဟုတ် SIM 1 ပြုလုပ်ပြီးကတည်းက တိုးတက်မှုများကို ဖော်ပြမိခြင်းရှိ-မရှိကို ခွဲခြားနိုင်ရန် စက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဤဇယားမှာ တုံ့ပြန်မှုများတွင် ရောထွေးမှုများရှိသည်။

သာဓက ၄-၄။ မိဘမဲ့ကလေးများ ကျောင်းမနေနိုင်ကြတော့ဘဲ ကျပ်န်းလုပ်သားများအဖြစ် အသက်မွေး နေကြရခြင်း

အသက် ၆၁ နှစ်အရွယ်ရှိ ကျပ်န်းအလုပ်သမားတစ်ဦးသည် သားသမီးများ၊ ခွေးမ၊ သားမက်နှင့် နွားများကို မုန်တိုင်းအတွင်း ဆုံးရှုံးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြေးလေးယောက် ကျန်ခဲ့ပြီး ၎င်းတို့မှာ ယောက်ျားလေးနှစ်ယောက်နှင့် မိန်းကလေးနှစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ယောက်ျားလေးနှစ်ယောက်ကို ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် သွား ရောက်နေထိုင်စေသည်။ မြေးမိန်းကလေးနှစ်ယောက်အတွက်လည်း ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်ဘဲ နေ့စဉ် စားသောက်မှုအတွက်ပင် အတော်လေးရုန်းကန်နေကြရသည်။ သူ၏ မြေးနှစ်ယောက်မှာ ကျပ်န်းအလုပ်သမား များအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေကြရပြီး ရေကန်များနှင့် မြစ်ချောင်းငယ်များတွင် ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် ပုစွန်လုံးနှိုက်ခြင်းများ လုပ်ကိုင်၍ အသက်မွေးလျက်ရှိကြပါသည်။

အမျိုးသမီးများ ထောက်ပံ့ရေးကိစ္စရပ်များတွင် အသိအမြင်ပိုမိုမြင့်မားလာခြင်း

အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ထောက်ပံ့ရေးကိစ္စများတွင် ပိုမိုသိရှိလာပြီး ပိုမိုပြောရေးဆိုခွင့် ရှိလာကြသည်။ SIM 1 တွင် လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ အမျိုးသမီးများမှာ ထောက်ပံ့ရေးဝေခြမ်းမှုများတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသော အပိုင်းတွင် ပါဝင်ခြင်းထက် အကူအညီပေးသော အခန်းကဏ္ဍများတွင်သာ ပါဝင်မှုများသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လာရောက်သော အလှူရှင်များကို ဧည့်ဝတ်ကျေပွန်စွာ ဧည့်ခံကြခြင်းမျိုးမျှသာဖြစ်သည်။ SIM 2 ၏ လေ့လာ တွေ့ရှိချက်အရ အမျိုးသမီးများမှာ အကူအညီပေးသောကဏ္ဍများတွင်သာ ပါဝင်မှုများသော်လည်း ထောက်ပံ့ရေး ကိစ္စများကို ယခင်ကထက် ပိုမိုသိရှိလာ၍ ပိုမို ပြောဆိုလာနိုင်ကြသည်။ ထောက်ပံ့ရေးအပေါ် မကျေနပ်မှုများကို ယခင်ကထက် ပိုမို၍ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလာကြသည်။ [ဥပမာအားဖြင့် ရွာရှိသက်ကြီးပိုင်းများ (သို့မဟုတ်) ကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်များ၏ အိမ်များတွင် မကျေနပ်မှုများကို ပြောပြကြသည်။] သို့သော်လည်း တရားဝင်တိုင်ကြားမှုများ (စာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အလှူရှင်များသို့ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ အခြားရွာများရှိ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာရှိသူများကိုဖြစ်စေ) ကိုမူ အမျိုးသားများကသာ ပြုလုပ်နေဆဲ ဖြစ်သည်။

လိင်အကြမ်းဖက်မှုများအပေါ် သက်ရောက်မှုများကို စိစစ်လေ့လာရန်ခဲယဉ်းခြင်း

မုန်တိုင်းအပြီး ခြောက်လအတွင်း ကျား/မဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများအပေါ် သက်ရောက်မှုများကို နှိုင်းယှဉ် လေ့လာကြည့်ပါက အနည်းငယ်သာ တွေ့မြင်ရသည်။ SIM 1 မှ စစ်တမ်းကောက်ယူမှုများမှာ မုန်တိုင်းအတွင်း ချွေးမျိုးများ သေဆုံးသွားသော ညီအစ်မသုံးယောက်သာနေသော အိမ်ထောင်စုတွင် ကာမ ရယူမှုပြုလုပ်ရန် ကြိုးစား သောကိစ္စအပါအဝင် လိင်အကြမ်းဖက်မှုအချို့ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော်လည်း မုန်တိုင်းနောက်ပိုင်း လိင်အကြမ်း ဖက်မှုများ တိုးပွားလာသည်ဟု ကောက်ချက်ချရန်မူ လုံလောက်သော သတင်းအချက်အလက်များ မရရှိခဲ့ပေ။ မုန်တိုင်းပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင်လည်း ထိုသို့ ကိစ္စရပ်များအား မကြားသိရပေ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လိင်အကြမ်း ဖက်မှုများသည် အများအားဖြင့် တိုင်ကြားမှုမရှိသောကြောင့် ကောက်ချက်ချနိုင်ရန် ခဲယဉ်းခြင်း ဖြစ်သည်။

၃။ မျိုးဆက်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား ဆက်ဆံရေး

SIM 1 ၏ တွေ့ရှိချက်မှာ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံဒေသများတွင် လူငယ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ပို၍ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ရှိလာသည်ဟု ဆိုသည်။ ၎င်းမှာ လူကြီးများသည် လူငယ်များထက် ပို၍သေဆုံးမှုများခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအပြင် အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားလူငယ်များသည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များဖြစ်သည့် ကျောင်းနှင့် လမ်းများ ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း၊ ရေကန်များ သန့်ရှင်းခြင်း စသည်တို့တွင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ပါဝင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ အသက်ကြီးသူများသည် မုန်တိုင်းကြောင့် စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို လူရာမဝင်ခံစားရခြင်း၊ သိမ်ငယ်ခြင်းစသည်တို့ ခံစားနေကြရသော်လည်း လူငယ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ ပိုမို ကျယ်ပြန့်လာမှုအပေါ် ကျေနပ်အားရမှုရှိပါသည်။

ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုများတွင် လူငယ်များတက်ကြွစွာပါဝင်လျက်ရှိခြင်း

SIM 2 ၏ တွေ့ရှိချက်အရ လူငယ်များသည် အုပ်ချုပ်ရေးကော်မတီများ၊ ကျေးရွာလူထုကော်မတီများ၊ လူငယ်အုပ်စုများ၊ ဘာသာရေးအုပ်စုများနှင့် အလှူရှင်များ ပါဝင်သော ထောက်ပံ့ရေးကော်မတီများအပါအဝင် ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် သိသာထင်ရှားစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

လူငယ်များနှင့် လူကြီးများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ အားကောင်းလျက်ရှိခြင်း

လူငယ်နှင့် လူကြီးများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ရွာအများစုတွင် ယခင်က ရပ်ရေး ရွာရေးကိစ္စများတွင် တက်ကြွမှုမရှိသောလူငယ်များမှာ မုန်တိုင်းပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာ ကြကြောင်း ရွာသားများက ပြောပြသည်။ ၎င်းလူငယ်များသည် ယခင်က ပွဲလမ်းသဘင်များ၊ အခမ်းအနားများမှ ရရှိသော ငွေများအား အရက်သောက်ခြင်း၊ လောင်းကစားခြင်းများဖြင့် ပိုက်ဆံများ သုံးခဲ့ကြသည်။ ၎င်းအပြင် နာဂစ်မတိုင်မီက လူငယ်များမှာ စုစည်းမှုလည်းမရှိ၊ တက်ကြွမှုမရှိကြောင်း ပြောကြသည်။ ယခုအခါတွင် ယင်းလူငယ် အုပ်စုများမှာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းမှ ပျက်စီးသွားသော အရာများအား ပြန်လည်ဝယ်ယူပေးကြခြင်းစသော အရေး အရာကိစ္စများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုအတွင်း လူငယ်များ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာခြင်း၏ ရလဒ်အားဖြင့် လူငယ်အုပ်စု များနှင့် ရွာလူထုတစ်ရပ်လုံးအကြား ဆက်ဆံရေးများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်ဟု သိရှိရပါသည်။

ဇယား ၄-၂။ ရွာသားများနှင့် လူငယ်အုပ်စုများအကြား ဆက်ဆံရေး

နာဂစ်အပြီး (၆လ) အတွင်း (ကျေးရွာစာရေအတွက်) ^၁			နာဂစ်အပြီး (၆လ) မှ (၁၂လ) အတွင်း ကျေးရွာစာရေအတွက် ^၂		
တိုးတက်	ယခင်အတိုင်း	ပိုမိုဆိုးရွား	တိုးတက်	ယခင်အတိုင်း	ပိုမိုဆိုးရွား
၂၅	၁၅	၀	၁၅	၂၅	၀

၄။ ဘာသာကွဲနှင့် လူမျိုးကွဲအုပ်စုများအကြား ဆက်ဆံရေး

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် လူမျိုးကွဲများနှင့် ဘာသာကွဲအုပ်စုများ များပြားစွာရှိသည်။ လူမျိုးအုပ်စုများတွင် ဗမာသည်အများစုဖြစ်၍ ကရင်၊ ရခိုင်နှင့် အိန္ဒိယလူမျိုးများ ပါဝင်သည်။ ဘာသာရေးတွင်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ အများစုဖြစ်ပြီး ခရစ်ယာန်များ၊ မုစလင်များနှင့် ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များလည်း အဓိက ပါဝင်သည်။ လေ့လာသော ရွာ ၄၀ မှ ၃၁ ရွာတွင် ဘာသာတူများသာ နေထိုင်ကြပြီး ၉ ရွာတွင်သာ ဘာသာခြားများ ရောနှောနေထိုင်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထိုနည်းတူ ၃၁ ရွာတွင် လူမျိုးခြားနေထိုင်မှုမတွေ့ရဘဲ ၉ ရွာတွင်သာ တွေ့ရှိရသည်။ (ဇယား ၄-၃ တွင် အသေးစိတ် လေ့လာကြည့်ပါ။)

ဇယား ၄-၃။ ကျေးရွာအလိုက် ဘာသာကွဲ လူမျိုးကွဲတွေ့ရှိရမှု

ကျေးရွာအရေအတွက်	လူမျိုးစုတူသူများစုဝေးနေထိုင်	မတူညီသောလူမျိုးစုများ ရောနှောနေထိုင်	စုစုပေါင်း
ဘာသာတူသူများစုဝေးနေထိုင်	၂၈	၃	၃၁
ဘာသာမတူသူများရောနှောနေထိုင်	၃	၆	၉
စုစုပေါင်း	၃၁	၉	၄၀

၅၃။ ရွာတစ်ရွာတွင် အချက်အလက်များမရှိပေ။

၅၄။ SIM 1 ပြုလုပ်စဉ်ကထက် ဆက်ဆံရေးအပိုင်းတွင် တိုးတက်မှုများရှိ-မရှိ ရွာသားများကို မေးခဲ့ရာတွင် အမျိုးကိစ္စများ၌ မုန်တိုင်းကျရောက်ပြီး သို့မဟုတ် SIM 1 ပြုလုပ်ပြီးကတည်းက တိုးတက်မှုများကို ဖော်ပြခြင်းရှိ-မရှိကို မှီခိုခြားနိုင်ရန် စက်ခံသည်။

အနိုင်အမာကောက်ချက်ချရန် လူမျိုးကွဲ၊ ဘာသာကွဲများ နေထိုင်သော ရွာအရေအတွက် နည်းပါးခြင်း

ခြုံငုံသုံးသပ်မည်ဆိုပါက လူမျိုးကွဲ၊ ဘာသာကွဲများအကြား ဆက်ဆံရေးအား အနိုင်အမာ ကောက်ချက်ချရန် ၎င်းတို့နေထိုင်သော ရွာအရေအတွက် နည်းပါးပါသည်။ SIM 1 တွင် လူမျိုးကွဲများနှင့် ဘာသာကွဲများရှိသော ရွာ ၉ ရွာ၏ တင်ပြချက်အရ ၎င်းတို့အကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ပုံမှန် (သို့မဟုတ်) ကောင်းမွန်သောအဆင့်တွင် ရှိကြောင်း သိရသည်။ ရွာနှစ်ရွာမှာ ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်သောအဆင့်မှ ပုံမှန်အဆင့်သို့ ရောက်ရှိသွားကြောင်း သိရှိရသည်။ SIM 2 တွင် ပြောင်းလဲမှု အနည်းငယ်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ SIM 1 တွင် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည်ဟု ထောက်ပြခဲ့သော ဘာသာရေးအဖွဲ့များမှ ထောက်ပံ့ရေးခွဲခြားမှုများကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုများသည် ရွာတစ်ရွာတွင် ပိုမိုဆိုးဝါးလာကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ (သာဓက ၄-၆ တွင် ကြည့်ပါ။)

ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ပြောင်းလဲလာခြင်း

SIM 1 နှင့် မှိုင်းယှဉ်ပါက ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ SIM 2 တွင် ပြောင်းလဲလာသည် ဟု ယူဆရသည်။ ကျေးရွာအများစုမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များအရ ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ထောက်ပံ့ ဝေငြိမ်းမှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအပိုင်းများတွင် ယခင်ကထက် ပါဝင်မှုနည်းလာပြီး ပညာရေးကဏ္ဍကိုသာ အဓိကအာရုံ နိုက်လာကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ယင်းသည် ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမနှင့်လည်း ကိုက်ညီမှုရှိသည်။ ဘုန်းကြီးများမှာ လောကီရေးရာကိစ္စများနှင့် တတ်နိုင်သမျှ ကင်းကင်းနေချင်ကြပြီး ပုံမှန်အခြေအနေမဟုတ်သော မုန်တိုင်း အရေးပေါ် အခြေအနေများမှလွဲ၍ နေ့စဉ်ပြုလုပ်ရသော ထောက်ပံ့ရေးနှင့်သက်ဆိုင်သော လုပ်ဆောင်ချက်များတွင် မပါဝင် တော့ပေ။ ပညာရေးကဲ့သို့ ကဏ္ဍများတွင်မူ ဆက်လက်ပါဝင်ပတ်သက်လျက် ရှိပါသည်။

မုန်တိုင်းပြီးပြီးချင်း အချိန်တွင် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များမှာ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှု၌ ပါဝင်ခဲ့သည်။ သို့သော် အရေးပေါ်အကူအညီများ လျော့နည်းသွားသောအခါတွင် ဘာသာကွဲအမျိုးမျိုး၏ ခေါင်းဆောင်များသည် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပါဝင်လာကြ၍ ဘုန်းတော်ကြီးများမှာ ပညာရေးနှင့် အခြားလူမှုရေးကိစ္စများကို ပဓာန ပြုကြပြီး ဓရစ်ယာန်နှင့် မွတ်စလင်ခေါင်းဆောင်များမှာ ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ ဝေငြိမ်းခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ရေး ကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်း စသော နေ့စဉ်ထောက်ပံ့ရေးလုပ်ဆောင်ချက်များကို လုပ်ဆောင်လာကြသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးများအပါအဝင် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များမှာ ၎င်းတို့၏ ရွာများပြင်ပရှိ ဘာသာရေးအုပ်စုများမှ ပေးအပ်သည့် ထောက်ပံ့ရေးကူညီမှုများအတွက် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပေးသူများအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပါ သည်။

ထောက်ပံ့ရေးရရှိရန် ကြိုးပမ်းမှုများတွင် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များပါဝင်မှုကို ကျေးရွာလူထုက ထောက်ခံသည်။ ကျေးရွာလူထုနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ယခင်အတိုင်း (သို့ မဟုတ်) တိုးတက်မှုရှိသည်။ (အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ခေါင်းဆောင်များ အခန်း တွင် လေ့လာနိုင်ပါသည်။)

သာဓက ၄-၅။ မုန်တိုင်းအတွင်းမှ အသက်ဘေးလွတ်မြောက်လာသူများအတွက် ထောက်ပံ့ ရေး ကြိုးပမ်းမှုတွင် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များပါဝင်မှု

မုန်တိုင်းမတိုင်မီက တစ်ခြားရွာတွင်ရှိနေသော ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးသည် မုန်တိုင်းအပြီး၌ SIM ရွာတစ်ရွာသို့ လာရောက်ခဲ့သည်။ ၎င်းနေထိုင်သောရွာမှာ မုန်တိုင်းအတွင်း ပြင်းထန်စွာ ပျက်စီးခဲ့သည်။ လူ ၁၁၄ ယောက်မှာ ၎င်းတို့၏ အိုးအိမ်များ ဆုံးရှုံးသွားသည်။ မုန်တိုင်းမှ ရှင်သန်ကျန်ရစ်သူများ နေထိုင်သည့် စခန်းတစ်ခုတွင် ၎င်းနေထိုင်သောလူများအတွက် နေအိမ်အဖိုးအကာများရရှိရန် ယင်းဘာသာရေးခေါင်းဆောင် က ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းစခန်းမှာ လူပြည့်နေပြီဆိုသည်ကို ယင်းဘာသာရေးခေါင်းဆောင်မှ လေ့လာသိရှိသွားသောအခါ ၎င်းမူလနေထိုင်ရာရွာသို့ ၎င်းမိသားစုများကို ပြန်ခေါ်သွားသည်။ ထိုအချိန်တွင် အခြားဘာသာရေးခေါင်းဆောင်မှ ယင်းဘာသာရေးခေါင်းဆောင်၏ မူလနေထိုင်ရာ ကျေးရွာတွင် ဘာသာရေး ကိစ္စများကို တာဝန်ယူထားသည်။

ရွာသို့ရောက်ပြီး ရက် ၄၀ အကြာတွင် မုန်တိုင်းအသက်ရှင်ကျန်ရစ်သူများက အစည်းအဝေးတစ်ခုကျင်းပပြီး ၎င်းတို့၏အနာဂတ်အတွက် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ၎င်းတို့ မူလနေသော ရွာသို့ပြန်ရန်မှာ များစွာဒုက္ခရှိနိုင်ပြီး အခြားတစ်နေရာရာတွင် အခြေချရန်လိုအပ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အိမ်ရှင်ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်မှ ခေါင်းဆောင်အသစ်ကို ထိုသူတို့အား ရွာတွင်ပေးနေနိုင်/မနေနိုင် မေးမြန်းခဲ့သည်။ နဂိုဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်မှာ သနားစိတ်ရှိသူဖြစ်ရာ ၎င်းက အဆိုပါဒုက္ခရောက်နေသော လူစုအတွက် ရွာအနီးတွင် ရွာသစ် တစ်ခုတည်ပေးရန် ရွာလူထုနှင့် ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းအား စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ အိမ်ရှင်ရွာမှာ ၎င်း ကိုယ်တိုင်မုန်တိုင်းခတ် ခံထားရသော်လည်း အဆိုပါဒုက္ခသည်များ အခြေတကျဖြစ်ရန်အတွက် အကူအညီ အထောက်အပံ့များ ပေးခဲ့သည်။ လေ့လာချက်အရ အိမ်ရှင်ရွာသားများနှင့် မုန်တိုင်းမှ အသက်ရှင်ကျန်သူများ၏ ဆက်ဆံရေးမှာ ကောင်းမွန်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထောက်ပံ့ရေးတွင် ခွဲခြားမှုများကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုအမျိုး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်း

ဘာသာရေးအုပ်စုများက အထောက်အပံ့များကို ၎င်းတို့၏ဘာသာဝင်များကိုသာပေးပြီး အခြားသူများကို ချန်လှပ်ထားခဲ့ခြင်းကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုများ ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟု SIM 1 က ထောက်ပြခဲ့သည်။ ဘာသာရေး အခြေခံအထောက်အပံ့ပေးသောအဖွဲ့များ၏ ခွဲခြားမှုများကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုဖြစ်လာခြင်းအား SIM 2 (သာဓက ၄-၆) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သာဓက ၄-၆။ ဘာသာရေးအဖွဲ့များ၏ ထောက်ပံ့ရေးတွင် ခွဲခြားမှုများကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်း

ဘာသာကွဲနှစ်မျိုးနေထိုင်သော ရွာတစ်ရွာရှိပါသည်။ မုန်တိုင်းအပြီး ပထမခြောက်လအတွင်း ထောက်ပံ့ ရေးအဖွဲ့အမျိုးမျိုး၏ အထောက်အပံ့များကို ရွာသားများအားလုံးက ရရှိခဲ့သည်။ ၎င်းနောက်ပိုင်းတွင် လူနည်းစု ကိုးကွယ်သော အဖွဲ့အစည်းသည် ၎င်းတို့၏ ဘာသာဝင်များကိုသာ အထောက်အပံ့ပေးခြင်းများ စတင်ပြုလုပ် လာခဲ့သည်။ ယင်းခွဲခြားမှုများကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုများ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ လူများစုဖြစ်သော ဘာသာဝင် များသည် လူနည်းစုဘာသာဝင်များရရှိသော အထောက်အပံ့များကို ၎င်းတို့လည်း လိုချင်ကြောင်းနှင့် အကယ်၍ ခွဲခြားပေးဝေမှုများ ဆက်လက်ပြုလုပ်ပါက နောက်တစ်ကြိမ်ပေးဝေမှုပြုလုပ်လျှင် ဝင်ရောက်လုယက်မည်ဟု အခိုင်အမာ ပြောခဲ့သည်။

၅။ ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ခေါင်းဆောင်များ

SIM 1 မှာကဲ့သို့ပင် ရွာသားများနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းခေါင်းဆောင်များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် များနှင့် သက်ကြီးပိုင်းစသော ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ယခင်အတိုင်း (သို့ မဟုတ်) တိုးတက်မှုများ ရှိသည်။ SIM 1 မှာကဲ့သို့ပင် ၎င်းဆက်ဆံရေးပြောင်းလဲမှုမှာ မုန်တိုင်းပြန်လည်ထူထောင်ရေးကြိုးပမ်းမှုများနှင့် ဆက်သွယ်မှုရှိသည်။ မုန်တိုင်းအပြီး ခြောက်လနှင့် တစ်နှစ်အတွင်း နှစ်ခုစလုံးတွင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များမှာ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုများတွင် များစွာပါဝင်ခဲ့ပြီး စီမံကိန်းအဖွဲ့များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြ သည်။ ယင်းပါဝင်မှုများသည် ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့အကြား ဆက်ဆံရေးကို ပိုမိုဆိုးဝါးခြင်း (သို့မဟုတ်) တိုးတက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းအပြီးတွင် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှုများ၌ ရွာသားများနှင့် ခေါင်းဆောင်များ စုစည်းရင်ဆိုင်ရသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ တိုးတက်လာသည်။ သို့သော်လည်း အထောက်အပံ့ ဝေခြမ်းရေးတွင် မညီမျှမှုများ (သို့မဟုတ်) တိုင်ကြားမှုများရှိလာသောအခါ အမှန်တကယ် (သို့ မဟုတ်) ထောက်ပံ့ရေးအလွဲသုံးစားမှုများရှိသည်ဟု ယူဆသောအုပ်စုများကြောင့် ရွာသားများနှင့် ခေါင်းဆောင် များအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ပိုမိုဆိုးဝါးလာသည်။

ကျေးရွာအုပ်စုများနှင့် ကျေးရွာအဆင့်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များမှာ အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်ကြသည်။ ကျေးရွာခေါင်းဆောင် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိသည်။ အစိုးရမှ အခွင့်အာဏာဖြင့် ခန့်ထားသော (ရယက) နှင့် ရွာသားများမှ အသိအမှတ်ပြုရွေးချယ်ထားသော (ရပ်မိရပ်ဖ) တို့ ဖြစ်သည်။^{၅၀} (ရယက) မှ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၊ ဘာသာရေးနှင့် လူမှုကိစ္စများတွင် တာဝန်ယူ၍ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့မှာ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေး၊ ရပ်ရွာလူမှုဖူလုံရေး သက်သာချောင်ချိရေးကိစ္စများတွင် တာဝန်ယူကြသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်တွင် အဓိက ရယကအဖွဲ့ဝင်များမှာ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူးနှင့် စာရေးတို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းအာဏာရှိသူများက မြို့နယ်အာဏာရှိသူများ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဆယ်အိမ်မှူး၊ ရာအိမ်မှူးနှင့် နယ်မြေမှူးတို့ကို ရွေးချယ်ခန့်အပ်သည်။^{၅၁}

SIM 1 တွင် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များမှာ ထောက်ပံ့ရေးကိစ္စများတွင် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်ခဲ့ပြီး SIM 2 တွင်လည်း ၎င်းအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထောက်ပံ့ရေးကိစ္စများတွင် ရွာမှအသက်ကြီးပိုင်းနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်သော်လည်း SIM 1 မှာထက် ပါဝင်မှုနည်းပြီး တရားဝင်အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်များထက်လည်း ပါဝင်မှု ပို၍နည်းကြသည်။ ဇယား ၄-၄ တွင် ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍကိုဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၄-၄။ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ

	ထောက်ပံ့ရေးကိစ္စများတွင် အဓိကနေရာမှပါဝင်သူများ (ကျေးရွာအရေအတွက်)	ထောက်ပံ့ရေးကိစ္စများအပေါ် သြဇာအာဏာလွှမ်းမိုးနိုင်သူများ (ကျေးရွာအရေအတွက်)
ကျေးရွာအာဏာပိုင်များ	၂၈	၃၃
ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ	၅	၈
ရပ်မိရပ်ဖများ	၆	၁၈

ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ များစွာကောင်းမွန်ဆဲ ဖြစ်သော်လည်း အချို့ရွာများတွင် ပျက်ယွင်းမှုများရှိလာခြင်း

အားလုံးကိုခြုံကြည့်လျှင် ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ကောင်းမွန်သည်။ သို့သော်လည်း ရွာသားများနှင့် အထောက်အပံ့ရရှိရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ပါဝင်သောအုပ်စုများဖြစ်သည့် အမျိုးသမီးအုပ်စုများ၊ လူငယ်အုပ်စုများအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ ၎င်းတို့ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆက်ဆံရေးလောက် မကောင်းမွန်လှပေ။ ရွာသားများ၊ သက်ကြီးပိုင်းများနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ အများအားဖြင့် SIM 1 တွင် တွေ့ရှိခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်သည်။ ရွာသားများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးမှာ အနည်းငယ်ပြောင်းလဲမှုများ ရှိသည်။ ရွာ ၂၂ ရွာတွင် ဆက်ဆံရေးမှာ နုဂိုအတိုင်းဖြစ်သည်။ ၉ ရွာ တွင် တိုးတက်လာပြီး ကျန် ၉ ရွာ တွင် ဆိုးဝါးလာသည်။ ဇယား ၄-၅ တွင် SIM 1 နှင့် SIM 2 ကာလများအတွင်း ရွာသားများနှင့် ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးများကို ပြသထားသည်။

၅၀။ ရပ်မိရပ်ဖ ဆိုသည်မှာ အသိပညာမဟုတ်ဘဲ၊ စိတ်နေစိတ်ထား သို့မဟုတ် ကျေးရွာကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် ချမ်းသာပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဖွဲ့တည်ဟု ဂုဏ်သတင်းရှိသော လူကြီးများ စသည့် အသက်အရွယ်အရ ရွာသားများက လေးစားအလေးထားသူများကို ဆိုလိုပါသည်။
 ၅၁။ ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌဆိုသည်မှာ မြို့နယ်အာဏာပိုင်များက တရားဝင်ခန့်အပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ရာအိမ်မှူး၊ ဆယ်အိမ်မှူးများမှာ ကျေးရွာ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီမှ တရားဝင်ခန့်အပ်ထားခြင်းမျိုးမဟုတ်ပေ။

ဇယား ၄-၅။ ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးပြောင်းလဲမှုများ

(ဆက်ဆံရေး)	နာဂစ်အပြီး (၆လ) အတွင်း (ကျေးရွာအရေအတွက်)		နာဂစ်အပြီး (၆လ) မှ (၁၂လ) အတွင်း (ကျေးရွာအရေအတွက် ^၁)	
	တိုးတက်	ယခင်အတိုင်း	တိုးတက်	ယခင်အတိုင်း
ကျေးရွာသားများနှင့်				
ကျေးရွာအာဏာပိုင်များ	၁၃	၂၀	၆	၂၂
ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ*	၈	၂၂	၃	၂၇
ရပ်မိရပ်မများ	၁၈	၂၀	၁	၂၈

* နာဂစ်အပြီး ပထမ ၆ လအတွက် ကျေးရွာ ၆ ရွာမှ အချက်အလက်များ မရရှိပါ။ နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ်အကြာအတွက် ကျေးရွာတစ်ရွာမှ အချက်အလက်မရရှိပါ။

ရွာသားများ၏ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတွင် ရှုမြင်ပုံအရ ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးအပြောင်းအလဲရှိခြင်း

ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုတွင် ၎င်းတို့၏ခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်မှုအပေါ် ရွာသားများ၏ ရှုမြင်ပုံများက ၎င်းတို့ ဆက်ဆံရေးတိုးတက်မှု (သို့မဟုတ်) ပိုမိုဆိုးဝါးလာမှုကို ဖြစ်ပေါ်လာစေသည်။ ခေါင်းဆောင်များမှာ ထောက်ပံ့ရေးတွင် အလွဲသုံးစားမှုများရှိသည် (သို့မဟုတ်) ဝေခွဲရေးတွင် မညီမျှမှုများရှိသည်ဟု ခံစားရသော ရွာသားများ၏ ရွာများအားလုံးနီးပါးတွင် ဆက်ဆံရေးပျက်ယွင်းမှုများရှိသည်။ သာဓက ၄-၇ တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထောက်ပံ့ရေးစီမံခန့်ခွဲမှုများတွင် အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် လူကြီးပိုင်းနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၏ ပါဝင်မှုထက် ပိုများလာသည်။ ယင်းအချက်က မည်သည့်အတွက်ကြောင့် အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် ရွာသားများအကြား ဆက်ဆံရေးသည် ရွာသားများနှင့် သက်ကြီးပိုင်းနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များအကြား ယခင်ကရှိခဲ့သည့်ဆက်ဆံရေးထက် ပိုမိုပျက်ယွင်းလာသည်ကို ရှင်းလင်းပြပါသည်။

သာဓက ၄-၇။ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များနှင့် နီးစပ်သူများသာ ထောက်ပံ့ရေးရရှိခြင်း

ရွာတစ်ရွာတွင် အလှူရှင်တစ်ဦးမှ လယ်ယာစိုက်ပျိုးသော အိမ်ထောင်စုများသို့ ငွေနှင့် ကျပ်နန်းအလုပ်သမားများကို ဆန်အိတ်များဝေငှသည်။ အလှူရှင်များက ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များထံတွင် ဝေငှမည့်ပစ္စည်းများကို အပ်နှံထားသည်။ သို့သော် ခေါင်းဆောင်မှ ကျေးရွာလူထုထက် ၎င်း၏မိသားစုနှင့် အိမ်နီးနားချင်းများကို ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ ပိုပေးခဲ့သည်။ ရွာသားများအားလုံးက ယင်းသို့ပြုမူသည်ကို မနှစ်သက်ကြချေ။ သို့သော် ၎င်းတို့မှာ ခံစားရသော်လည်း ယင်းထောက်ပံ့ရေးအပေါ်တွင် မှီခိုနေရသည့်အတွက်ကြောင့် တိုင်ကြားခြင်း မရှိပေ။

သာဓက ၄-၈။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံနိုင်မှုများက ရွာသားများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးကို တိုးတက်စေခြင်း

ရွာတစ်ရွာတွင် အထက်အဆင့်အစိုးရအာဏာပိုင်များက ထောက်ပံ့ရေးအလွဲသုံးစားမှုရှိသည်ဟု ရွတ်ခွဲခံရသော ရွာခေါင်းဆောင်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၎င်းခေါင်းဆောင်မှာ အထောက်အပံ့နှင့်ပတ်သက်သော မှတ်တမ်းများကို အာဏာပိုင်များကို ပြသနိုင်သဖြင့် ယင်းစုံစမ်းမှုမှာ ပြီးဆုံးခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ၎င်းကျေးရွာခေါင်းဆောင်မှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ခံနိုင်မှုအတိုင်းအတာများအဖြစ် ပစ္စည်းဝေခြမ်းမှုအတွက် အစည်းအဝေးများကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းများထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ဝေခြမ်းရေးစာရင်းများကို ကျေးရွာလူထုသို့ ထုတ်ပြန်ကြေငြာပေးခြင်းနှင့် မကျေနပ်မှုများကို တိုင်ကြားနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ထားသည်။ ကျေးရွာကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် ထောက်ပံ့ရေးဝေခြမ်းပေးမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်

၅၇။ ယင်းတော်လှန်ရေးအချက်အလက်များမှာ SIM 1 အဖွဲ့နဲ့ဆက် ပြောင်းလဲမှုများကို ဖော်ပြသည်။

အလက်များကို ကြေညာပေးသည်။ သို့အတွက် ရွာသားများနှင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များအကြား ယုံကြည်မှုကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ထားနိုင်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ ကျေးရွာသားများက ၎င်းတို့အနီးအနားရွာများထက် အထောက်အပံ့များ ပိုမိုရရှိကြပြီး ယင်းသို့ရရှိခြင်းမှာလည်း ကျေးရွာခေါင်းဆောင်၏ လုပ်ဆောင်ပေးမှု ကြောင့်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း ကြားသိခဲ့ရသည်။

၆။ ကျေးရွာအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေး

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ ကျေးရွာများမှာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အတော်အသင့်နီးကပ်သည်။ အိမ်နီးချင်း ကျေးရွာများနှင့် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များ မျှဝေသုံးစွဲခြင်း၊ ဘာသာရေးပွဲလမ်းသဘင်များ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လူမှုဘဝများ မျှဝေခံစားခြင်းစသည့် နည်းလမ်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် ကူးလူးဆက်သွယ်မှုရှိကြသည်။

လွန်ခဲ့သော ခြောက်လအတွင်း ၎င်းဆက်ဆံရေးများ၌ အနည်းငယ်ပြောင်းလဲလာသည်များ ရှိသည်။ ရွာများအကြား ဆက်ဆံရေးအနေအထားအများစုမှာ ယခင်အတိုင်း ရှိနေသော်လည်း စီးပွားရေးနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်မှုများတွင် အနည်းငယ်ထိခိုက်လာပြီး လူမှုရေးနှင့် ဘာသာရေးကိစ္စများတွင်မူ တိုးတက်မှုများရှိလာသည်။ ယင်းမှာ နာဂစ်မုန်တိုင်း၏ လူမှုစီးပွားဘဝအပေါ် သက်ရောက်မှုများကြောင့်ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးတွင် အပြန်အလှန် ဆက်ဆံရေးကျဆင်းလာခြင်းမှာ ရွာများအကြား ဆက်သွယ်ထားသော လမ်း၊ တံတား အများစုမှာ ယနေ့တိုင် ပျက်စီးနေဆဲဖြစ်ပြီး မုန်တိုင်းအတွင်းတွင် လယ်ယာထွက်ကုန်ဝယ်ယူသူများနှင့် လယ်သမားများမှာ အရင်းအနှီးများဆုံးရှုံးခြင်း၊ သို့လှောင်ထားသော လယ်ယာထွက်ကုန်များနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင် အသုံးပြုသောလှေနှင့် နွားလှည်းများပျက်စီးသွားခြင်းများကြောင့်ဖြစ်သည်။

သို့သော် ယခုအခါ ရွာများအကြားတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်သော လူထုဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်းများကို ထင်ရှားစွာတွေ့ရသည်။ မြစ်ကမ်းတစ်ဖက်တစ်ချက်စီရှိ ကျေးရွာများမှာ ဖြတ်ကူးတံတားအသေးစားများ ဆောက်လုပ်ခြင်းစီမံကိန်းများတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြသည်။

ဇယား ၄-၆။ လွန်ခဲ့သော ခြောက်လအတွင်း ကျေးရွာများအကြား ဆက်ဆံရေး (အကြိမ်အရေအတွက်)

---တွင်အပြန်လှန်ဆက်ဆံသည့် အကြိမ်အရေအတွက်	တိုးတက်လာသော ရွာအရေအတွက်	နဂိုအခြေအနေအတိုင်းရှိ သောရွာအရေအတွက်	ဆုတ်ယုတ်သွားသော ရွာအရေအတွက်
စီးပွားရေးကိစ္စ	၃	၂၄	၁၂
အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စ	၆	၂၉	၅
လူမှုရေးကိစ္စ	၁၀	၂၇	၃
ဘာသာရေးကိစ္စ ^{၅၈}	၇	၃၂	၀
ရှိရင်းစွဲအရင်းအမြစ်များကိုမျှဝေသုံးစွဲ ^{၅၉}	၄	၃၃	၁
ရွာသားများအချင်းချင်းဆက်ဆံရေး စီမံကိန်းများ ^{၆၀}	၁၄	၁၅	၁

မုန်တိုင်း၏ကျေးရွာများအကြား ဆက်ဆံရေးအပေါ် သက်ရောက်မှု၊ ထောက်ပံ့ရေး ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများနှင့် ရွာများအကြား ဆက်ဆံရေး၏အကျိုးဆက်များမှာ ရောထွေးလျက် ရှိသည်။ သို့သော် အများစုမှာ အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းများတွင် တာဝန်ခွဲဝေယူ၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများသည်လည်း ရွာများအကြား လူမှုအင်အားစုများကို တိုးတက်စေသည်။

၅၈။ ရွာတစ်ရွာအတွက် အချက်အလက်မရရှိပေ။
 ၅၉။ ရွာတစ်ရွာအတွက် အချက်အလက်မရရှိပေ။
 ၆၀။ ရွာအယ်ရွာအတွက် အချက်အလက်မရရှိပေ။

သို့သော်လည်း ရွာများအတွင်းရှိသော လူမှုအင်အားစုများနှင့် အထောက်အပံ့ပေးမှုတွင် မညီမျှမှုများ ရှိသည်ဟု ရှုမြင်မှုများကြောင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုများကို ဖြစ်စေသည်။ ၁၅ ရွာ (ရေလုပ်ငန်း ၁၀ ရွာ) အနက် ၄ ရွာမှာ အနီးအနားရွာများနှင့် ဆက်ဆံရေးမှာပိုမိုဆိုးဝါးလာသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ၎င်းကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်များမှာ ထောက်ပံ့ရေးနှင့်ပတ်သက်သောကိစ္စများအပေါ်တွင် ဆိုးဝါးသော အမြင်ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ မုန်တိုင်းဒဏ် ဆိုးဝါးစွာ ခံစားရသောရွာနှင့် အနီးအနားရွာ၏ ဆက်ဆံရေးမှာ ထောက်ပံ့ရေးညီမျှစွာ ရရှိမှုမရှိဟူသော အမြင်ကြောင့် ဆိုးရွားစွာပျက်ယွင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အခန်း (၅)

သုံးသပ်ချက်

ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းနာဂစ်သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ မြို့ရွာများနှင့် ကျေးလက်နေ ပြည်သူတို့အား ဆိုးရွားသောရလဒ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ကပ်ဘေးမှ လွတ်မြောက်လာသူတို့သည်လည်း ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များ၊ အိုးအိမ်စည်းစိမ်များနှင့် ၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်သည့် အရာအားလုံးကို ဆုံးရှုံးခဲ့ကြသည်။ သဘာဝဘေးကပ်ဆိုးကြီး၏ ရင့်သီးသောဒဏ်ကိုခံရသော်လည်း ကျေးရွာများရှိ ဒေသခံပြည်သူများသည် ၎င်းတို့၏ဘဝကို တစ်နှစ်အကြာတွင် ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ပြင်ပမှ အရင်းအမြစ်များ အလုံးအရင်းဖြင့် မရရှိသော်လည်း ပြင်းပြသော လူမှုရေးစိတ်၊ မိသားစုစိတ်ဓာတ်၊ ရပ်ရွာစိတ်ဓာတ်တို့ဖြင့် ဒေသပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မိသားစုဘဝ မူလအခြေအနေအတိုင်း ပြန်လည်ရောက်ရှိရေးတို့အတွက် ပြန်လည်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ အကူအညီအထောက်အပံ့ရရှိမှု များကလည်း ထိုလုပ်ငန်းများကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းအပြီးတွင် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့များ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့များနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုလသမဂ္ဂ၊ အာဆီယံ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အလှူရှင်များမှ ၎င်းတို့၏ လုပ်အား၊ အချိန်၊ ငွေနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများ စသည်တို့ဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနေ ပြည်သူလူထု၏ အသက်ရှင်သန်ရပ်တည်ရေးအတွက် အခြေခံလိုအပ်ချက်များကို ပြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ကူညီပေးခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှလည်း လမ်း၊ အိမ်နှင့် ကျောင်းကဲ့သို့သော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးခြင်းများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ဤအဖွဲ့များ၏ အကူအညီဖြင့်သာမက မုန်တိုင်းမှ ရှင်သန်လွတ်မြောက်လာသူတို့၏ စွမ်းရည်ခိုင်မာမှုနှင့် အရင်းအမြစ်ကြွယ်ဝမှုတို့ကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတစ်ခုလုံးတွင် စာသင်ကျောင်းများ ပြန်လည်တည်ဆောက်လာနိုင်ပြီး စာပြန်လည်သင်ကြားပို့ချလာနိုင်ခြင်း၊ လယ်ယာနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်လာနိုင်ခြင်း၊ နေအိမ်များ၊ ကန်များ၊ ရွာလမ်းများ၊ တံတားများ စသည်တို့အား ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းတို့ကိုပါ တွေ့မြင်လာရသည်။ အကူအညီပေးရေးကြိုးပမ်းမှုသည် ပြည့်စုံသည်ဟုမဆိုနိုင်သေးပါ။ အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် မုန်တိုင်းမှ လွတ်မြောက်လာသူတို့သည် အထောက်အပံ့ခြေမ်းရေးဆုံးဖြတ်မှု၌ ပြောဆိုပိုင်ခွင့်မရှိခြင်းသည် အကူအညီများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ နောင်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်မှုများအတွက် များစွာအထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

သို့သော်ပံ့ပိုးမှုများသိသိသာသာ ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသပြည်သူတို့ရရှိသော ပံ့ပိုးမှုများမှာ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပမာဏပြင်းအားတူညီသည့် ဆူနာမီမုန်တိုင်းဖြစ်ပွားစဉ်က ရရှိသော အကူအညီအထောက်အပံ့များနှင့် နှိုင်းယှဉ်သော် အလွန်နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရသည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်သင့် ပြည်သူတို့အတွက် ရေရှည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စိန်ခေါ်မှုသည် အရေးပေါ်ရှင်သန်ရေးကြိုးပမ်းမှုထက် ပို၍ရှုပ်ထွေးသည်။ ရေရှည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးသို့ ကူးပြောင်းရာတွင် ဒေသခံတို့မှာ စိန်ခေါ်မှုများစွာရှိသော ၎င်းတို့၏ဘဝများအား ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း၊ ရှားပါးလှသော အရင်းအမြစ်များအား အပြိုင်ရယူနေစဉ်တွင် လူမှုပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုအား ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စီးပွားရေးအခက်အခဲများအား ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရခြင်းနှင့် ဆိုင်ကလုန်း၏သက်ရောက်မှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသော အခြားမမြင်နိုင်သည့် အရာများအားလည်း ကျော်လွှားနေရခြင်း စသည်တို့အား ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရသော် ယခုအစီရင်ခံစာမှာ ၎င်းစိန်ခေါ်မှုအချို့နှင့် ပြဿနာရပ်များအား အလေးပေးဖော်ပြထားပြီး ၎င်းတို့၏ ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုများအား ကျယ်ပြန့်စွာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

၁။ အဓိကပြဿနာများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ

မုန်တိုင်းဖြစ်ပွားပြီးတစ်နှစ်တာအတွင်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနေ ပြည်သူတို့ အဓိကရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာမှာ စီးပွားရေးပြန်လည်နလန်ထူလာရေး ဖြစ်သည်။ လယ်သမားများ၊ ရေလုပ်သားများ၊ ကျပန်းအလုပ်သမားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများသည် စီးပွားရေးအကြပ်အတည်းနှင့်များစွာ ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။ လူထုအနေဖြင့်မုန်တိုင်းဒဏ်အပြင် အခြားစီးပွားရေးအဟန့်အတားများဖြစ်သော စပါးအဖွင့်

ဈေးကျခြင်း၊ ၎င်းတို့မှ အတိုးနှုန်းသက်သာသောဈေးငွေကို လက်လှမ်းမီမှု နည်းပါးခြင်းစသည်တို့အား ရင်ဆိုင် နေကြရသည်။

ဒေသခံပြည်သူတို့၏ ဒုက္ခဝဲဂယက်ထဲ ကျဆင်းမှုသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တစ်ဝန်းလုံးအပေါ် အကြီးအကျယ် ဂယက် ရိုက်ခတ်လျက် ရှိပါသည်။ ဆိုင်ကလုနီးမုန်တိုင်းသည် ဒေသခံတို့၏ စားသုံးမှုလိုအပ်ချက်များအား မြှင့်တင် ပေးနိုင်သည့် ထုတ်လုပ်မှုသုံးပစ္စည်းကိရိယာများအား ဖျက်ဆီးခဲ့ခြင်းကြောင့် လယ်လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်စတင်ရန်၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ရန်နှင့် ကြွေးမြီများ ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် များစွာအခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် အတိုးနှုန်းများ မြင့်တက်လာပြီး ဒေသခံတို့သည် အကြွေးသံသရာ၌ ဝဲလည်နေပေတော့သည်။ ယခုလက်ရှိတွင် မြီစားတို့သည် ဈေးငွေပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက် နေကြသည်။ ထိုပျက်ကွက်မှုသည် ဒေသဈေးငွေဈေးကွက်၏ အဓိကမောင်းနှင်အားဖြစ်သော ပြင်ပငွေဈေးငှား သူတို့အတွက် ငွေဈေးငှားနိုင်မှု လျော့ကျစေရန် ဖိအားတစ်ရပ် ဖြစ်လာသည်။ ဈေးငွေရရှိနိုင်မှု ကျဆင်းသွားသည့် အတွက် လယ်သမားနှင့် ရေလုပ်ငန်းသမားတို့မှာ လုပ်ငန်းပြန်လည်ရင်းနှီးမှုအတွက် လိုအပ်သောဈေးငွေရရှိရန် ပို၍ပင်ခက်ခဲလာခဲ့သည်။ ဤအခြေအနေသည် အထွက်နှုန်းကျဆင်းမှုနှင့် ဝင်ငွေကျဆင်းမှုကို ဦးတည်လိမ့်မည် ဖြစ်ပြီး တဆက်တည်းတွင် စပါးအဖွင့်ဈေးကျခြင်းကြောင့် “ကြွေးဆုံးခြင်းနှင့် ဈေးငွေမရခြင်းသံသရာ” ကို တကျော ပြန်လည်စေဦးမည်ဖြစ်သည်။

ဤဖြစ်စဉ်သည်နာဂစ်ဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ပို၍ထင်ရှားလာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံပြည်သူ များသည် ရင်ဆိုင်ရသောအခက်အခဲများကို ပြန်လည်တုံ့ပြန်ရာတွင် မူလအလေ့အကျင့်များကို စတင်ပြောင်းလဲ ခဲ့ကြရသည်။ လယ်လုပ်ငန်းနှင့် တံငါလုပ်ငန်းများကျဆင်းလာပြီး လယ်သမားကြီးများမှ လယ်သမားငယ်၊ တံငါကြီး မှ တံငါငယ် (သို့) ကျပန်းလုပ်သားများအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်လာကြရသည်။ ယခင် အကြီးစားဈေးငွေ လုပ်ငန်းရှင်များကလည်း လျော့နည်းသွားသော လက်ကျန်ငွေကို ရင်းနှီးကာ အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းများအဖြစ် ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ဒေသခံတို့သည် မိမိတို့၏ အသုံးစရိတ်ကို တတ်နိုင်သရွေ့ လျော့ချသုံးစွဲလာကြ သည်။ သို့သော် မိမိတို့၏ အဓိကအခြေခံလိုအပ်မှုအတွက်သာ သုံးစွဲနိုင်သည့် ဝင်ငွေနည်းဆင်းရဲသား လူတန်း စားများအဖို့မှာမူ ယခုထက်ပို၍ လျော့ချသုံးစွဲနိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ထို့ကြောင့်ကျပန်းလုပ်သားများ၊ ရွာရှိ အသေးစား တံငါများ၊ မြို့နေခေါင်းရွက်ချက်ထိုးဈေးသည်များနှင့် ကူးတို့သမားများမှာ အခြေခံလိုအပ်ချက်တွင် အဓိကအကျဆုံးဖြစ်သော အစားအစာအတွက်ပင် ရရာနေရာများမှ ငွေဈေးငှားသုံးစွဲလာကြရသည်။ မြေယာနှင့် ပစ္စည်းရှိသူများကလည်း မိမိပိုင်ရွှေ၊ အဖိုးတန်ပစ္စည်းနှင့် လယ်ယာများကို ပေါင်နှံ၍အကြပ်အတည်းများကို ဖြေရှင်း ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စည်းတန်ဖိုးများလည်း လျော့နည်းကျဆင်းလာရသည်။ အပေါင်ဆိုင်များ၏ အဆိုအရ ယမင်းအိုး၊ အဝတ်အစားစသည့် ရရာပစ္စည်းများကို ယခင်ကထက် ပိုမိုပေါင်နှံလာကြသောကြောင့် ဒေသရှိ ပြည်သူတို့ လက်ဝယ်တွင်ပင် ပေါင်စရာပစ္စည်းများ မကျန်ရှိလောက်အောင် နည်းပါးသွားပြီဟု သိရသည်။

အထက်ပါအခြေအနေအရပ်ရပ်သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတစ်ခုလုံး၏စီးပွားရေးအပေါ် အကျိုးသက် ရောက်မှုများဖြစ်သည်။ ဒေသခံပြည်သူတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်မထူထောင်နိုင်မှုနှင့် ဈေးငွေများအား ပြန်လည်မပေးဆပ်နိုင်မှုတို့သည် ဈေးငွေပေးသူငွေရှင်တို့အား ထိခိုက်စေရုံသာမက ထိုဒေသ၏ စီးပွားရေးယန္တရားကို အဓိကမောင်းနှင်သူများဖြစ်သည့် ဆန်စက်လုပ်ငန်းရှင်များ၊ မြေဩဇာအရောင်းဆိုင်များနှင့် ငါးဒိုင်ကြီးများ၏ စီးပွားရေးကိုပါ ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ ဒေသခံများအနေဖြင့်လည်း ၎င်းတို့၏အပေါင်ပစ္စည်းများကို ဆုံးရှုံးစပြုလာကြသည်။ ဤအခြေအနေသည် ခနဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ မညီမျှမှုများကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာစေနိုင် သည်။ အကြွေးပြန်မဆပ်နိုင်မှုများနှင့် မြီစားနှင့် မြီရှင်တို့အကြား မြေယာတန်ဖိုးဖြတ်မှုများအပေါ် သဘောထား ကွဲလွဲမှုများကြောင့် လူမှုရေးပဋိပက္ခများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဈေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များ၏အဆိုအရ တရားဝင်ဈေးငွေ လုပ်ငန်းစနစ်မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပေးဆပ်မှုပျက်ယွင်းခြင်းများကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြီးရှင်မြီစား ရေရှည်ဆက်ဆံရေးနှင့် ရေရှည်တည်တံ့လာခဲ့သော ယုံကြည်မှုသည် ပျက်ယွင်းလာနေကြောင်း သိရသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် နေထိုင်ကြသည့် ရွာသားများသည် ၎င်းတို့၏ပြင်းပြသောကြီးပမ်းမှုနှင့်

ဆောင်ရွက်သော်ငြားလည်း အစိုးရ၏ အထောက်အပံ့နှင့် ပြင်ပအကူအညီမရရှိပါက ၎င်းတို့၏ မူလကရှိခဲ့သော လူနေမှုအခြေအနေ အဆင့်အတန်းသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။

လူမှုရေးစိန်ခေါ်မှုများ

လူမှုရေးစိန်ခေါ်မှုပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ရာတွင် မုန်တိုင်းဒဏ်ခံပြည်သူတို့သည် ၎င်းတို့၏ ရွာတွင်လည်းကောင်း၊ ရွာများအကြားတွင်လည်းကောင်း လူမှုပေါင်းစည်းညီညွတ်မှုအား ကောင်းစွာထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ဒေသခံပြည်သူလူထုမှာ လမ်း၊ တံတား၊ ဆိပ်ခံစောက်တားနှင့် စာသင်ကျောင်းများ ပြန်လည်ပြုပြင်ရေးကြိုးပမ်းမှုတွင် ယခင်ကထက် ပို၍လုပ်အားပါဝင်လာကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ကိစ္စရပ်များတွင် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် များစွာအကျိုးဖြစ်ထွန်းသွားနိုင်မည် မဟုတ်သော်လည်း ဒေသတစ်ဝန်းလုံး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည့်အရေးအတွက် တန်ဖိုးထားကြပြီး ဝန်ပိုသည်ဟူ၍ သဘောထားကြပေ။ လူမှုအင်အားစုများ သိသာစွာ ခိုင်မာလာသည်။ ဒေသခံများအဆိုအရ ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူကြီး၊ လူငယ်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ရွာသားများနှင့် ခေါင်းဆောင်များအကြား ဆက်ဆံရေးသည် အများအားဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန် ခိုင်မာလာကြောင်း သိရှိရပါသည်။

သို့သော် လူမှုဘဝဆက်ဆံရေးဆိုသည်မှာ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ၏ သက်ရောက်မှုကို ခံရမြဲဖြစ်သည်။ ဒေသ၏ လူမှုဆက်ဆံရေးအပေါ် သက်ရောက်လျက်ရှိသော အဓိကဖိစီးမှုနှစ်ရပ်ရှိပါသည်။ ပထမတစ်ခုမှာ အနာဂတ်လူမှုဆက်ဆံရေးတွင် တင်းမာမှုများ ဖြစ်လာစေနိုင်သည့် သက်ရောက်မှု ကျယ်ပြန့်သောဒေသ၏ စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းဖြစ်သည်။ ဤဖြစ်ရပ်များသည် ဒေသခံများအား စိတ်ဓာတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်လာနိုင်ဖွယ်ရာရှိသည်။ ဒေသခံပြည်သူများ၏အဆိုအရ စီးပွားရေးအခြေအနေမကောင်းမှုသည် ၎င်းတို့အား စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းစေရုံသာမက ဆက်လက်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက်ပင် တောင့်ခံနိုင်ရန် စိတ်အားလျော့စေသည်ဟု သိရှိရသည်။ ဒုတိယကိစ္စရပ်မှာ အထောက်အပံ့ရရှိမှုတွင် မညီမျှမှုနှင့်ပတ်သက်သည်။ အဆိုပါဖြစ်ရပ်များမှာ ယခုအချိန်တွင် အရေးအတွက်များစွာ ဖြစ်ပွားခြင်းမရှိသော်လည်း စတင်ဖြစ်ပေါ်နေပြီဖြစ်ပြီး ဤအစီရင်ခံစာ ပြုစုစဉ်က အဆိုပါဖြစ်ရပ်များကို တွေ့ရှိမှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

၂။ အကျယ်တဝင့် ဂယက်ရိုက်မှုများ

မုန်တိုင်းမှ ရှင်သန်လွတ်မြောက်လာသူတို့ ရင်ဆိုင်နေရသော အခက်အခဲများသည် အထောက်အပံ့ပေးသူနှင့် မူဝါဒချမှတ်သူ နှစ်ရပ်စလုံးအတွက် စိန်ခေါ်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အဆိုပါအခက်အခဲများသည်အထူးပင် အရေးပါလှပေသည်။

ငွေသားအထောက်အပံ့နှင့် အသေးစား လူထုလုပ်ငန်းများ

ရှေးဦးစွာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးအတွက် နေဆော်တွန်းအားပေးမည့်တွန်းအားတစ်ရပ် လိုအပ်နေပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများ လိုအပ်လျက်ရှိနေသေးသည့် အချိန်ကာလတွင်ပင် ထောက်ပံ့ရေး ကြိုးပမ်းမှုများမှာ အားလျော့လာသည်။ လယ်သမားများ၊ ရေလုပ်သားများနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များ လုပ်ငန်းပြန်လည်လည်ပတ်နိုင်ရန်နှင့် ကျပန်းအလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများပေးနိုင်ရန် ယခုထက်ပို၍ ပံ့ပိုးမတည်ပေးရန် လိုအပ်နေပါသည်။ SIM 2 တွင် အသက်မွေးမှုအထောက်အပံ့အကူအညီများသည် ငွေသားထောက်ပံ့ကြေး (သို့မဟုတ်) သတ်မှတ်စည်းမျဉ်းဖြင့် ငွေသားပံ့ပိုးမှုပုံစံများသည်သာ ထိရောက်မှုအရှိဆုံးဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ လူထုပူးပေါင်းပါဝင်သည့်လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်အသက်ဝင်လာစေရန် အစီအစဉ်များချမှတ်ရာတွင် ဒေသ၏အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း၊ အသစ်တည်ဆောက်ခြင်းတို့၌ ဒေသခံများကို လုပ်ခပေး၍ ငှားရမ်းအသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာအတွင်း အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိတ်ဓာတ်ပြန်လည်တက်ကြွလာစေရန် အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

ချေးငွေလုပ်ငန်းချဲ့ထွင်ခြင်းနှင့် ကြွေးမြီပြဿနာကို ဖြေရှင်းခြင်း

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ချေးငွေရရှိမှုကျဆင်းလာခြင်းနှင့် ကြွေးမြီတင်ရှိနှုန်း မြင့်မားလာခြင်းများအား ချဉ်းကပ်အဖြေရှာရန် နည်းလမ်းလိုအပ်ပေသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးအတွက် လက်ရှိ လည်ပတ်နေသော ချေးငွေပုံစံထက် အတိုးနှုန်းသက်သာသော ချေးငွေတစ်ရပ်ရရှိရန် ပိုမိုလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ အတိုးနှုန်းသက်သာသည့် တရားဝင်ချေးငွေစနစ်မရှိခြင်းကြောင့် ဆုံးရှုံးနှစ်နာနိုင်သည့် အန္တရာယ်နှင့်ရင်းနှီး လည်ပတ်နေသော ပြင်ပချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များမှာ မိမိတို့ရင်းနှီးရသည့်တန်ဖိုးကို ကာမိနိုင်စေရန် အတိုးနှုန်းများကို တင်ထားကြရသည်။ ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခုတစ်ရာဖြစ်ခဲ့လျှင် ၎င်းတို့အတွက် ဥပဒေအရ ဖြေရှင်းနိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းကို မျှော်လင့်၍ မရနိုင်ပေ။ ဤအခြေအနေသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ လက်ရှိချေးငွေစနစ်ပုံစံပင် ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် ထောက်ပံ့သူများသည် အတိုးနှုန်းသက်သာသော ချေးငွေပမာဏအား တိုးမြှင့်ပြီး အသေးစား ချေးငွေစီမံကိန်းကို ချဲ့ထွင်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာနှင့် ချေးငွေဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးထောက်ပံ့သူ များသည် ကမ္ဘာအနှံ့ ကျင့်သုံးခဲ့ပြီးဖြစ်သော အဆိုပါကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဖြေရှင်းမှုပုံစံများကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အထောက်အပံ့များသည် အသက်မွေးမှုဆိုင်ရာ ထိရောက်မှုနှင့် ကြွေးမြီတင်ရှိမှု နှစ်ရပ်လုံးအား ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများအား သိမြင်ပြီးမှသာ ထောက်ပံ့ပေးသင့်သည်။

လူမှုအဖွဲ့အစည်းလိုအပ်ချက်အရ ထောက်ပံ့ရေးပေးသည့်နည်းလမ်း

ဇာတိယအချက်မှာ ထောက်ပံ့ရေးအားထုတ်မှုများသည် အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးမှ ရေရှည်ပြန်လည် ထူထောင်ရေးသို့ ကူးပြောင်းလာရာတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရေးကိစ္စများသည် အထောက်အပံ့လက်ခံရယူသူများ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေးနှင့် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်ကိစ္စတွင် ကျေးရွာလူထုတစ်ရပ်လုံး ပါဝင်ရေးတို့မှာ ပိုမိုအရေးကြီးလာပါသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်း လိုအပ်ချက်အရ ပံ့ပိုးမှုစနစ်တွင် အကျိုးကျေးဇူးများစွာရှိပါသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ဒေသနှင့်မကိုက်ညီသော ပံ့ပိုးမှုများကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်မည်ဖြစ်၍ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် တန်ဖိုးသောအကျိုးကျေးဇူးများကို လူထုရရှိနိုင်သည်။ ထို့အပြင် ကပ်ဘေးသင့်လွှ်အဖွဲ့အစည်းက “ထိခိုက်လွယ်သူများ” ဟု ညွှန်းဆိုသတ်မှတ်ချက်များအရ ပံ့ပိုးမှုလျာထားသတ်မှတ်ခြင်းကို မညီမျှဟု ယူဆမှုများနှင့် လူမှုရေးတင်းမာမှုများကို ရှောင်ရှားနိုင်လိမ့်မည်။ ဒေသဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ တစ်နေရာနှင့်တစ်နေရာ မတူညီသဖြင့် ပံ့ပိုးသူများ အနေဖြင့်လည်း မည်ကဲ့သို့သောအကူအညီသည် ဒေသခံများနှင့်ကိုက်ညီသည်ဟု ကြိုတင်တွက်ဆရန် ခက်ခဲပေသည်။ ထို့ကြောင့် လူထု၏လိုအပ်ချက်အပေါ် မူတည်၍ အထောက်အပံ့ပေးမှုပုံစံသည် ဒေသခံတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို ကောင်းစွာဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် လူထုလိုအပ်ချက်အရ ပံ့ပိုးမှုပုံစံနှင့်အတူ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ တိုင်ချက်ပြုမှုနှင့် ဖြေရှင်းမှုစနစ်များပါ ယှဉ်တွဲဖော်ဆောင်နိုင်မှသာ ထောက်ပံ့မှုအပေါ် လူထု၏ အမြင်ရှင်းလင်းမှုကို ရစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် “ဒေသလိုအပ်ချက်အရ ထောက်ပံ့မှုပုံစံ” သည် ပံ့ပိုးမှုပေးသူများအတွက်လည်း လက်ရှိချေးငွေရေးကွက်၏ ဖြစ်စဉ်ကို ပြန်လှန်သုံးသပ်၍ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် ရေးကွက်ယန္တရားလည်ပတ်မှုကို ပျက်ယွင်းစေနိုင်သည့် “သွင်းအားစုတိုက်ရိုက်ထောက်ပံ့မှုစနစ်” အားရှောင်ရှားစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့အစည်းများအတွင်း တူညီသောပံ့ပိုးမှုပုံစံထားရှိရေးမှာ အလားတူ အရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့တူညီသော ချဉ်းကပ်မှုပုံစံသည် ပံ့ပိုးမှုများ မျှတမှုရှိရန် ပြန်လည်သုံးသပ်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး မလိုလားအပ်သော ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုများအား ရှောင်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆက်တွဲ (က)

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့် ရေလုပ်ငန်း

စပါးစိုက်ပျိုးခြင်းသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် မည်သို့အလုပ်ဖြစ်နေသနည်း။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် စိုက်ပျိုးသော အဓိကသီးနှံမှာ စပါးဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးသော လယ်သမား အမျိုးအစား အဓိကလေးမျိုးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- (၁) မြေယာပိုင်ဆိုင်သော လယ်သမားများ
- (၂) သီးစားခံလယ်သမားများ (၎င်းတွင် လယ်မြေအချို့ပိုင်ဆိုင်သော်လည်း ငမ်းစာဖူလုံနေနိုင်လောက်သော လယ်မြေပမာဏအထိ မြေရှင်များထံမှ မြေငှားရန် လိုအပ်နေသေးသူများနှင့် နေ့စား သီးစားလယ်သမားများ (သို့မဟုတ်) သူရင်းငှားအဖြစ် အလုပ်လုပ်သော မြေယာမဲ့လယ်သမားများ ပါဝင်ပါသည်။
- (၃) မြေပိုင်ရှင်များ [ယေဘုယျအားဖြင့် မြို့နယ်များ (သို့မဟုတ်) ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်များမှ ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ လယ်မြေများကို သီးစားခံလယ်သမားများ (သို့မဟုတ်) နေ့စားအလုပ်သမားများက လုပ်ကိုင်ကြသည်]
- (၄) လယ်ယာလုပ်ငန်းကြီးအချို့တို့ ဖြစ်ကြသည်။

စိုးစပါးနှင့် နွေစပါးဟူ၍ တစ်နှစ်လျှင် ကောက်ရိတ်သိမ်းချိန် နှစ်ချိန်ရှိပါသည်။ စိုးစပါးကို ဇူလိုင်လတွင် မိုးရေများများ ရရှိထားသော လယ်မြေများတွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ နွေစပါးကို ဒီဇင်ဘာလတွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဧပြီလတွင် ရိတ်သိမ်းသည်။ နွေစပါးစိုက်ပျိုးခြင်းသည် စိုးစပါးစိုက်ပျိုးခြင်းထက် လယ်ယာ သွင်းအားစုများ ပို၍လိုအပ်သည်။ သို့သော် စပါးအထွက်နှုန်းကား ပိုများသည်။

စိုက်ပျိုးရာသီအတွင်း လယ်သမားများသည် မျိုးစပါး၊ ဒီဇယ်နှင့် ကျွဲနွားကဲ့သို့သော လယ်ယာသွင်းအားစု များအတွက်ပေးချေရန်နှင့် ကောက်ပင်များရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် အလုပ်သမားများကို ပေးချေရန် ချေးငွေ (သို့မဟုတ်) ချေးငွေမရရှိနိုင်ပါက ပစ္စည်းချေးငှားယူသော အပြန်အလှန် အလေ့အထမျိုး ယခင်က ရှိကြသည်။ ယခုအခါတွင် ငွေသားဖြင့်သာ ပေးချေဆက်ဆံကြတော့သည်။ ချေးငွေပြန်လည်ပေးဆပ်ခြင်းကို ငွေသားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သဘောတူညီထားသော စပါးတင်းအရေအတွက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ပြုလုပ် ကြသည်။

ထို့နောက် လယ်သမားများသည် ကျွဲနွားများ (သို့မဟုတ်) လယ်ထွန်စက်များကို အသုံးပြုပြီး လယ်မြေ ပြင်ဆင်ကြသည်။ မြေအမျိုးအစားပေါ်မူတည်၍ ကောက်ပင်ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးခြင်း (သို့မဟုတ်) စပါးမျိုးစေ့ တိုက်ရိုက်အစေ့ချစိုက်ခြင်းနည်းများကို အသုံးပြုကြသည်။ စပါးမျိုးစေ့ တိုက်ရိုက်အစေ့ချစိုက်ခြင်းသည် မျိုးစပါး အမြောက်အများ လိုအပ်သော်လည်း လုပ်အားအနည်းငယ်သာ လိုအပ်သည်။ ကောက်ပင်များ ပြောင်းရွှေ့ စိုက်ပျိုးခြင်းတွင် မျိုးစပါးလိုအပ်မှုနည်းသော်လည်း ပျိုးခင်းများပြင်ဆင်ရန်၊ ခြံကာရန်နှင့် မျိုးကြဲရန် လုပ်သား အများအပြားလိုအပ်သည်။ ကောက်ပင်များ ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးခြင်းအား အမျိုးသမီးများအုပ်စုဖွဲ့၍ လုပ်ဆောင် ကြသည်က များသည်။

ကောက်ရိတ်သိမ်းချိန်တွင်မူ လယ်သမားများသည် စပါးရိတ်သိမ်းရာတွင် ကူညီပေးသော ကျပန်းအလုပ် သမားများကို လုပ်အားခပေးရန် ငွေရှာရသည်။ လယ်သမားများသည် စပါးရောင်းချခြင်းဖြင့် ငွေရှာကြပြီး ဤသို့ စပါးများရောင်းလိုက်ခြင်းက စပါးဈေးကို ကျဆင်းသွားစေသည်။ စပါးများရိတ်သိမ်းပြီးသည်နှင့် လယ်သမား များသည် အရင်းအနှီးပေးခဲ့သူများ၊ လယ်ယာသွင်းအားစုများ၊ ပံ့ပိုးခဲ့သူများ၊ ကောက်ရိတ်သိမ်းချိန်နှစ်ချိန်အတွင်း အကြွေးဖြင့် ပစ္စည်းယူခဲ့သော ကျေးရွာကုန်စုံဆိုင်များ၊ နေ့စားအလုပ်သမားများ စသည်တို့အား အကြွေးပြန်လည် ပေးဆပ်ရတော့သည်။ လယ်ယာသွင်းအားစုများ ထောက်ပံ့သူများနှင့် ကျေးရွာကုန်စုံဆိုင်များသို့ပေးရမည့်

အကြွေးအများစုကိုမူ စပါးဖြင့် ပေးချေကြသည်။ နေ့စားအလုပ်သမားများကိုမူ အချို့ကို ငွေသားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျန်အချို့ကို ပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း ပေးလေ့ရှိကြသည်။

လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ မြီရှင်များကို ပေးဆပ်ပြီးနောက် ပိုလျှံသော စပါးများကိုသာ စပါးပွဲစား (သို့မဟုတ်) စပါးခွံချွတ်ပြီး ဆန်ထုတ်သောဆန်စက်များသို့ ရောင်းချနိုင်ကြသည်။ ထို့နောက် ရရှိသောစပါး (သို့မဟုတ်) ဆန်ကို လက်ကားဈေးကွက်တွင် ရောင်းချကြသည်။ လယ်သမားများသည် စပါးကို အရန်အဖြစ်လည်း ထားတတ်ကြသည်။ စပါးဈေးနှုန်းတက်လာနိုင်သည်ဟုထင်လျှင် စပါးကိုလှောင်ထားပြီး ဈေးကျမည်ဟုထင်လျှင် ရောင်းထုတ်ကြသည်။

လက်ကားဈေးကွက်တွင် အဓိက ပါဝင်ပတ်သက်သူများမှာ သိုလှောင်ရုံများ၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်သည့် အိမ်များ၊ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဆန်စက်ကြီးများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အားလုံးမှာ ကိုယ်စားလှယ်ကိုယ်စီရှိကြသူများဖြစ်ပြီး ၎င်းကိုယ်စားလှယ်များသည် အဓိကအားဖြင့် မြို့နယ်ကြီးများနှင့် အခြားသော မြို့ပြအချက်အချာဒေသများတွင် ရှိတတ်ကြသည်။ ထိုသူတို့သည် လယ်သမားများထံမှ စပါး (သို့မဟုတ်) ဆန်စက်များမှ ဆန်ကိုဝယ်ယူပြီး အခြား လက်ကားရောင်းဝယ်သူများ (သို့မဟုတ်) ပြည်တွင်းဖြန့်ဖြူးသူများထံသို့ ရောင်းချကြသည်။ တစ်ခါတရံတွင် စပါးဈေးသည် ဆန်ဈေးထက် ပိုများတတ်သောကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဆန်ဈေးသည် စပါးဈေးထက် ပိုများ တတ်သောကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဈေးပြန်တက်လာနိုင်သည်ဟု ယူဆ၍ သိုလှောင်ရုံများသည် ၎င်းတို့လှောင် ထားသော စပါးများကို ဆက်လက်လှောင်ထားတတ်ကြသည်။ ဤစနစ်တွင် လူမှုဆက်ဆံရေးကွန်ယက်သည် အရေးကြီးလှသည်။ ဆန်စက်ကြီးများသည် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဆန်စက်ငယ်များ၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်သော အိမ်များနှင့် လူမှုရေး (သို့မဟုတ်) မိသားစုဆန်ဆန် ဆက်သွယ်မှုများ အခိုင်အမာရှိတတ်ကြသည်။

ဆန်သည် ဖြန့်ဖြူးသူများ (သို့မဟုတ်) လက်ကားရောင်းသူများဆီမှ တိုက်ရိုက်ဝယ်ယူထားသော လက်လီ ရောင်းချသူများထံမှတစ်ဆင့် စားသုံးသူများလက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိသည်။ စားသုံးသူများသည် ကုန်သည်များ ၃၀% မှ ၄၀% ထိအမြတ်တင်ရောင်းချတတ်သော ဈေးများထဲတွင်လည်းကောင်း၊ ကုန်စုံဆိုင်များ၊ စုပါမတ်ကက် များ (သို့မဟုတ်) နံနက်အကြွေးဖြင့်ဝယ် ညနေအတိုးဖြင့် ပြန်ဆပ်ရသော ဆန်အဓိကရောင်းချသည့် ဆိုင်များတွင် လည်းကောင်း ဝယ်ယူစားသုံးကြသည်။

လယ်သမားများသည် အများအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရာသီမတိုင်မီ ဈေးငွေယူပြီး ရိတ်သိမ်းပြီးနောက် အကြွေးရှင် များကို အကြွေးပြန်ဆပ်ရသော စပါးပေါ်ပေးစနစ်ဖြင့် လည်ပတ်ကြသည်။ လယ်သမားများသည် စိုက်ပျိုးရာသီ မစတင်မီ မြီရှင်များထံမှ ဈေးငွေ (သို့မဟုတ်) သွင်းအားစုပေးသွင်းသူများထံမှ ပစ္စည်းကြိုတင်ယူထားတတ်ကြပြီး စပါးရိတ်သိမ်းပြီးနောက် ၎င်းဈေးငွေအား ပြန်ဆပ်ကြသည်။ သွင်းအားစုပေးသွင်းသူများအား စပါးဖြင့် ပြန်ဆပ် ကြသည်။ လယ်သမားများသည် စပါးရိတ်သိမ်းခေတွက် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များနှင့် စပါးပွဲစားများထံမှ ကြိုတင် ငွေဈေးယူလေ့ရှိကြသည်။ ၎င်းအကြွေးများအား စပါးဖြင့် ပေးချေတတ်ကြသည်။

မြီရှင်တစ်မျိုးထက်ပိုပြီး ဈေးငွေလက်လှမ်းမီနိုင်သူများသည် ဈေးငွေအရင်းအမြစ်အမျိုးမျိုးမှ အတိုးနှုန်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ငွေဈေးယူကြသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစု ရောပြွန်းသွားသည်။ လယ်သမားကြီး များသည် ဈေးငွေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများထက် အတိုးယူမှုသက်သာသော မြို့ပြရှိငွေဈေးပေးလိုသူများနှင့်လည်း အဆက်အသွယ်ရှိကြသည်။ ထိုသို့ ငွေဈေးသူများ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမြတ်အစွန်းအများဆုံးရရန်မဟုတ်ဘဲ (အတိုးနှုန်းပိုများပါက ပို၍စွန့်စားရသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြစ်နိုင်သည်ဟု ယူဆလျက်) ငွေဟောင်းပွမှုကို ခုနှိမ်သည့် အနေဖြင့် လုံခြုံစိတ်ချရသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပုံစံတစ်ခု ပြုလုပ်ထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဈေးငွားသူများသည် လူမှုရေးအရ ရွာများနှင့်တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်မှုများ ရှိကြသည် (သို့မဟုတ်) ထိုရွာ၏ ဇာတိဖြစ်သော ကျော်ဇော ဩဇာကြီးမားသည့် ဘုန်းတော်ကြီးများနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိကြသည်။ ထို့နောက် လယ်သမားကြီးများသည် ၎င်းတို့ ဈေးယူရရှိသော ငွေအချို့ကို အခြားလယ်သမားများအား ဆက်လက်ဈေးငွားကြသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ရေလုပ်ငန်းမည်သို့ အလုပ်ဖြစ်နေသနည်း။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ ရေလုပ်ငန်းသည် တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်ထွက်ရှိရေးကွင်းဆက်ကြီးတစ်လျှောက် မတူညီသည့် နေရာအသီးသီး၌ အမြတ်ရအောင် ထုတ်ယူနေကြသော အုပ်စုအသီးသီး၏ ထူးခြားသည့်ကဏ္ဍ အသီးသီးပေါ်တွင် မူတည်နေသည်။ ငါးဖမ်းလိုင်စင်များအား အစိုးရမှထုတ်ပေးပြီး ၎င်းတို့ကို သတ်မှတ်ထားသော ရေပိုရေလျှံ ငါးဖမ်းကွက်များအတွက် သီးသန့်စာချုပ်ဖြင့် ၎င်းရမ်းအသုံးပြုခွင့်ကို လေလံခေါ်ယူခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အလွတ်ငါးဖမ်းကွက်များအတွက် ငါးဖမ်းလိုင်စင်များအား တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း (သို့မဟုတ်) သတ်မှတ်သော နှုန်းထားဖြင့်လည်းကောင်း ထုတ်ပေးလေ့ရှိသည်။ တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်ထွက်ရှိရေးလုပ်ငန်းကွင်းဆက်ကြီး၏ အထက်ဆုံးပိုင်းတွင် မြို့နယ်များတွင် နေထိုင်သော တင်ဒါပိုင်ရှင်များနှင့် မြို့နယ်များ (သို့မဟုတ်) ရန်ကုန်တွင် နေထိုင်သော ပြည်ပပို့ကုန်လုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများ ရှိကြသည်။ ပြည်ပပို့ကုန်လုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများနှင့် တင်ဒါပိုင်ရှင် များအောက်တွင် တစ်ဆင့်ခံရောင်းချသူများ၊ ကျေးရွာအဆင့် ငါးဒိုင်များ၊ လှေပိုင်ရှင်များ၊ ငါးဖမ်းကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင် သော တံငါသည်များ၊ တံငါသည်များ၏ မိသားစုဝင်များနှင့် ငါးဖမ်းလှေပေါ်တွင် အလုပ်လုပ်သော အခြားလှေ သမားများ ပါဝင်သည်။^{၆၁}

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုလုံးသည် ချေးငွေဖြင့် မောင်းနှင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ တင်ဒါပိုင်ရှင်များနှင့် ပြည်ပပို့ကုန်ကုမ္ပဏီများသည် တစ်ဆင့်ခံရောင်းချသူများ၊ လက်လီသမားများကို ငွေချေးပေးပြီး တစ်ဖန် ၎င်းတို့က ကျေးရွာအဆင့်ရှိ ငါးဒိုင်များ၊ လှေပိုင်ရှင်များနှင့် တံငါသည်များကို ချေးငွေထပ်ချေးကြသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် လက်လီသမားများမှာ ရေလုပ်သားများက ၎င်းတို့ဖမ်းဆီးရရှိသော ငါးအားလုံးအား ၎င်းတို့ထံ အလဲအလှယ်သဘောအပ်နှံမှသာ ငွေချေးလေ့ရှိပြီး အပ်နှံရရှိသော ငါးများအားလုံးမှ အချို့ကို အကြွေးဖြင့်နှိမ်၍ ကျန်ပမာဏအား ငွေဖြင့် ပေးဝယ်လိုက်ကြသည်။ ရေထွက်ပစ္စည်းအများစုကို နိုင်ငံတကာအထိ တင်ပို့ရောင်းချ ခြင်းကြောင့် ငါးချေးနှုန်းအတက်အကျသည် ဒေသတွင်း ဝယ်လိုအားနှင့် ရောင်းလိုအားထက် နိုင်ငံတကာချေးကွက် အပေါ်တွင် များစွာမူတည်နေပါသည်။ ဤစနစ်တွင် လက်လီသမားများသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပတ်သက် နေပါသည်။ ၎င်းတို့ထံတွင် ရွာများနှင့် လူမှုရေးအရ ဆက်နွယ်ပတ်သက်မှုရှိသူများသည် ရေလုပ်သားများအား စီးပွားရေးကိစ္စအတွက်အပြင် အခြားလူမှုရေးနှင့် မိသားစုရေးရာများအတွက်ပါ ချေးငွေထောက်ပံ့လေ့ရှိကြသည်။ တစ်ခါတရံတွင်မူ ရေလုပ်သားကြီးများသည် လက်လီသမားများနှင့် ရွာငါးဒိုင်များထက် မြို့နယ်အဆင့် တစ်သီး ပုဂ္ဂလိကငွေချေးသူများထံမှ တိုက်ရိုက်ငွေချေးယူလေ့ရှိသည်။ တံငါသည်ငယ်များနှင့် အလယ်အလတ် ရေလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများသည် စားသောက်ကုန်နှင့် အိမ်သုံးကုန်ပစ္စည်းများကို ကျေးရွာစတိုးဆိုင်မှ အကြွေးဖြင့် ယူကြသည်။ အထူးသဖြင့် ငါးဖမ်းရသောရာသီတွင် အကြွေးယူကြသည်။

တံငါသည်များနှင့် လှေပိုင်ရှင်များသည် လက်လီသမားများကို ချေးငွေများ ပြန်ဆပ်ရန် လုံလောက်သော ငါးပမာဏကို ဖမ်းနိုင်ခဲ့လျှင် နောက်ငါးဖမ်းရာသီတွင် အကြွေးများ ပြန်ဆပ်ရသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့၏ အကြွေး များမှာ များပြားနေပြီး ဖမ်းမိသောငါးများမှာ လုံလောက်သော ပမာဏမရပါက ငါးဒိုင်များနှင့် လက်လီသမား များသည် ရေလုပ်သားများ၏အပေါင်ပစ္စည်းများဖြစ်သော အများအားဖြင့် ငါးဖမ်းပိုက်များ၊ လှေများ၊ အခြား ငါးဖမ်းပစ္စည်းကိရိယာများကို သိမ်းယူတတ်ကြသည်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် ဤစနစ်ကို အကြီးအကျယ် ထိခိုက်စေခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းပြီးနောက် တင်ဒါပိုင်ဆိုင်သူ များနှင့် လက်လီသမားများသည် ပျက်စီးသွားသောလှေများနှင့် အခြားငါးဖမ်းကိရိယာများကိုပြင်ရန် (သို့မဟုတ်) အစားထိုးရန်အတွက် ငါးဖမ်းသမားများကို လုံလောက်သော အရင်းအနှီးမပေးနိုင်တော့ပေ။ အကူအညီ အထောက် အပံ့ပေးသူများက လှူဒါန်းသော ငါးဖမ်းကိရိယာများသည် ဝမ်းရေးဖူလုံရုံမျှသာဖြစ်ပြီး တန်ဖိုးမြင့် ရေထွက် ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရေးအတွက်မူ သိပ်မပံ့ပိုးနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် ကောင်းတစ်ခါ၊ ဆိုးတစ်လှည့်ဖြစ်သော တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်ထွက်ရှိရေးလုပ်ငန်းကွင်းဆက်ကြီးတွင် ရေလုပ်သားများမှာ ပုံမှန်အနေအထားသို့ ပြန်ရောက်ရန် ရုန်းကန်ကြိုးစားနေရပြီး ဖမ်းဆီးရမိသည့် ငါးပမာဏမှာလည်း သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။

၆၁။ သုံးပွင့်ဆိုင် ဗဟိုအဖွဲ့ (၂၀၀၈)။ ဧရာဝတီငါးဖမ်းသမားများအား စိတ်ပြာလေ့လာခြင်း ။ နာဂစ်မုန်တိုင်း ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအားထုတ်မှု၏ အဆိုပြုချက်

နောက်ဆက်တွဲ (ခ)

လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှု၏ သုတေသနပြုမှုနည်းနာများ

SIM ခေါ် လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းသည် TCG သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့မှ နာဂစ် မုန်တိုင်း၏ သက်ရောက်မှုများနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး၏ တိုးတက်မှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း ပြုလုပ်သည့် အဓိက အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ SIM တွင် နာဂစ်ဒဏ်ခံရသော ရွာ ၄၀ ၏ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးများနှင့် အထောက်အပံ့ရရှိရေး အားထုတ်မှုများအား ကျေးရွာအဆင့် လေ့လာဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်ထားသည့်အပြင် ယင်းရွာများအတွင်း လူမှုရေးနှင့်စီးပွားရေးပုံသဏ္ဍာန် အပြောင်းအလဲများကို လေ့လာထားသည်။ SIM ကို သဘာဝ ကပ်ဘေးအပြီး ပျက်စီးမှုများနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများ အကဲဖြတ်ချက်နှင့် သမားရိုးကျလေ့လာစောင့်ကြည့်မှုစနစ်တစ်ခု၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ပထမဆုံးအကြိမ် ထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဒုတိယအဆင့် လူမှုဘဝသက်ရောက်မှု လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း SIM 2 ကို ပထမအကြိမ် ပြုလုပ်ခဲ့သော မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတစ်လျှောက်ရှိ ရွာ ၄၀ တွင် ထပ်မံပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကွင်းဆင်း သုတေသနပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလနှင့် ဇွန်လအတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သုတေသနပြုလုပ်သောနည်းလမ်းမှာ ၂၀၀၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း က ပြုလုပ်ခဲ့သော ပထမအဆင့်လေ့လာစဉ်က အသုံးပြုခဲ့သော နည်းလမ်းများအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။^{၆၂} ပထမအဆင့် လေ့လာခြင်းသည် နာဂစ်အပြီး ပထမ ၆ လ တွင် နာဂစ်၏ ကနဦးသက်ရောက်မှုများနှင့် ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်း အားထုတ်မှုများကို ပခာနပြုထားသည်။ ဒုတိယအဆင့်တွင်မူ ၆ လမှ ၁၂ လအတွင်း (၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ) တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုများကို လေ့လာထားပါသည်။ ပထမအဆင့်နှင့် ဒုတိယအဆင့်မှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာ၍ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ ကျေးရွာများအတွင်း ပြန်လည်ထူထောင် ရေးကြိုးပမ်းမှုလမ်းကြောင်းများတစ်လျှောက်တွင် ပြောင်းလဲလာသောအခြေအနေများနှင့် နာဂစ်အပြီး တစ်နှစ် အတွင်း ဖြစ်ပေါ်နေသောပြဿနာများကို ညွှန်ပြထားသည်။

SIM 2 သည် SIM 1 တွင် ဖော်ပြထားသော ပြဿနာများကို ပိုမိုအသေးစိတ်ပခာနပြုထားပါသည်။ ယင်းစစ်တမ်းတွင် လယ်သမားများ၊ ရေလုပ်သားများနှင့် ကျပ်စားအလုပ်သမားများ၏ နာဂစ်အပြီးအချိန်များအတွင်း တွေ့ကြုံရသော ကြီးမားသည့် အခက်အခဲများကို ပြသထားပါသည်။ အများစုမှာ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်း များကို အပြည့်အဝပြန်လည်မလုပ်နိုင်ကြဘဲ အကြွေးပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ SIM 2 တွင် ယင်းပြဿနာ များကို အသေးစိတ်လေ့လာထားသည့်အပြင် ကျေးရွာအဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်များရှိ ချေးငွေချေးကွက်အပေါ်တွင် အသေးစိတ်လေ့လာမှုများကိုပါ အဓိကထား လေ့လာထားပါသည်။

ယင်းချေးငွေချေးကွက်လေ့လာခြင်း (Credit Market Analysis-CMA) ကို မြို့နယ် ၈ မြို့နယ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး မြို့နယ်အဆင့် ငွေချေးပေးသူနှင့် ချေးယူသူများကိုပါ မေးမြန်းလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ယင်းအချက်အလက် များသည် နာဂစ်ကြောင့် ချေးငွေစနစ်တစ်ရပ်လုံး၏ ပြောင်းလဲမှုအပြင် ချေးငွေနှင့်ကြွေးမြီကိစ္စရပ်များအပေါ် ကျေးရွာအဆင့် သုတေသနပြုမှုတွင် ဆက်စပ်စဉ်းစားစရာများကိုပါ အထောက်အကူပြုပါသည်။ CMA အတွက် သုတေသနပြုမှုကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှ မေလအထိ နှစ်ဆင့်ခွဲ၍ ပြုလုပ်ပါသည်။

SIM 1 မှာကဲ့သို့ SIM 2 တွင်လည်း Myanmar Egress သည် ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုမှုနှင့် ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာလေ့လာမှုအား ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သုတေသနတွင် ပါဝင်သူများမှာ မြန်မာလူမှုအဖွဲ့အစည်းမှဖြစ်ပြီး လူမှုဘဝဆိုင်ရာဆန်းစစ်ချက်များ ကောက်ခံခြင်းနှင့် ဝေးလံသီခေါင်သော ကျေးရွာ များတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည့် အတွေ့အကြုံကောင်းများပိုင်ဆိုင်ထားကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းအဖွဲ့တွင် လူမျိုးပေါင်းစုံ၊ ဘာသာပေါင်းစုံပါဝင်သည်။ အဖွဲ့ဝင်များ၏ ထက်ဝက်ကျော်မှာ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။ သုတေသနကို မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသအတွင်း သုံးနေသော ဒေသခံဘာသာစကားဖြင့် ပြုလုပ်ကြသည်။ TCG သုံးပွင့်ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့မှ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သည့် အကြံပေးအဖွဲ့သည် အဆင့် အသီးသီးတွင် ပြန်လှန်သုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

၆၂။ သုံးပွင့်ဆိုင် ဗဟိုအဖွဲ့ (၂၀၀၉)။ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း။ နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၈၊ ရန်ကင်း။ TCG အင်တာနက် လိပ်စာ- <http://www.asean.org/CN-Social/maci/Morning-November08.pdf> တွင် ရရှိနိုင်ပါသည်။

SIM 1 နှင့် SIM 2 မှ တွေ့ရှိချက်များမှာ လက်တွေ့ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုလုပ်ခဲ့သည့် ရွာများကိုသာ ကိုယ်စားပြုထားသောကြောင့် နာဂစ်ဒဏ်ခံရသော ဒေသတစ်ဝန်းလုံးမှ အခြားတွေ့ရှိချက်များကိုပါ ပေါင်းစပ် ချင့်ချိန်၍ လေ့လာဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်ပါက ပိုမိုထိရောက်နိုင်ပါသည်။

၁။ SIM 2 အတွက် လက်တွေ့ကွင်းဆင်းသုတေသနပြုမှု

အနီးကပ်သုံးရက် ပို့ချမှုသင်တန်းအပြီး ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလအစောပိုင်းတွင် အကြံစမ်းသပ်ကွင်းဆင်း သုတေသနပြုမှုအား ကျေးရွာ ၈ ရွာတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အကြံစမ်းသပ်ကွင်းဆင်းမှုများတွင် သုတေသန အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများနှင့် ချဉ်းကပ်ရန်နည်းလမ်းများကို စမ်းသပ်နိုင်ခဲ့သည်။ အဖွဲ့ ၄ ဖွဲ့ရှိပြီး တစ်ဖွဲ့တွင် အကြီးတန်း သုတေသနသမားတစ်ဦးနှင့် အခြားသုတေသနပြုသူနှစ်ဦးပါဝင်ပြီး တစ်ဖွဲ့လျှင် နှစ်ရွာစီ သွားရောက်လေ့လာသည်။ တစ်ရွာစီတွင် နှစ်ညအိပ်သုံးရက်ကြာ လေ့လာခဲ့သည်။ (တစ်ရွာစီတွင် နေထိုင်သောရက်မှာ SIM 1 ထက်ပိုများသည်မှာ လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လေ့လာနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။) အကြံစမ်းသပ်ကွင်းဆင်း သုတေသနပြုမှုတွင် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများနှင့် အချို့သော ပုံစံတကျပြုလုပ်ထားသော အရေအတွက်ဆိုင်ရာ စံမေးခွန်းများကို ကျေးရွာ၏ လူနေမှုပုံစံ၊ ပြန်လည် ထူထောင်နိုင်မှုအခြေအနေများနှင့် လိုက်ဖက်ညီအောင် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် အခွင့်အရေးရခဲ့သည်။ စာတမ်း တစ်ခုလုံးတွင် အကြံကွင်းဆင်းလေ့လာခဲ့သောရွာများ၏ Qualitative အချက်အလက်များကိုသာ အသုံးပြု ထားသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အချို့သော အရေအတွက် ပုံစံမေးခွန်းများ (Quantitative Questions) မှာ အကြံလေ့လာဆန်းစစ်မှုမှ ရရှိသောအတွေ့အကြုံများမှ ပြန်လည်ထုတ်ဖော်ထားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် စာတမ်းတွင်အသုံးပြုထားသည့် အချို့သော အရေအတွက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များတွင် အကြံကွင်းဆင်း စမ်းသပ်ခဲ့သည့် ရွာ ၈ ရွာအား ဖယ်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအကြိမ် လက်တွေ့သုတေသနပြုမှုကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလနောက်ဆုံးပတ်မှ ဇွန်လအတွင်း ပြုလုပ် ခဲ့ပြီး လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများကို လေ့လာခဲ့သည်။ နှစ်ပတ်ခန့် ကြာမြင့်ခဲ့ခြင်းမှာ ဆိုးရွားသော ရာသီဥတု အခြေအနေများကြောင့် ခရီးသွားလာရေးတွင် အလွန်အမင်း အခက်အခဲတွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း ၃၂ ရွာစလုံးကို သွားရောက်ခဲ့သည်။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီသည် ခရီးသွားလာသောအချိန်မပါဘဲ တစ်ရွာတွင် သုံးရက် ခန့်နီးပါး လေ့လာမှုပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် မြို့နယ်အဆင့် ချေးငွေချေးကွက် လေ့လာဆန်းစစ်မှုအား နှစ်ကြိမ်ခွဲ၍ ပြုလုပ်ခဲ့ သည်။ ၎င်းကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ၈ မြို့နယ်၌ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ သုတေသနပြုလုပ်နည်းမှာ SIM တွင် အသုံးပြုထားသော သုတေသနပြုနည်းလမ်းများနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ အသေးစိတ် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း မေးမြန်း မှုများ၊ အုပ်စုလိုက် ဆွေးနွေးခြင်းများနှင့် ချေးငှားသူနှင့် ချေးယူသူများ၏ သာဓကဖြစ်ရပ်များအပေါ် အခြေတည် ထားပါသည်။ အသေးစိတ်မေးမြန်းမှု ၁၃၈ ခု၊ အုပ်စုအလိုက် ဆွေးနွေးမှု ၂၆ ခု နှင့် သာဓကဖြစ်ရပ် ၄၀ အပေါ် တွင် ခြုံ၍ လေ့လာထားပါသည်။

၂။ ကိုယ်စားပြု ကျေးရွာသတ်မှတ်ရွေးချယ်ခြင်း

SIM 2 တွင် SIM 1 ပြုလုပ်ခဲ့သော ရွာ ၄၀ ကိုပင် သွားရောက်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ရွာရွေးချယ်မှုအစီအစဉ် ကို SIM 1 စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။^{၆*} ဇယား (က-၁)နှင့် မြေပုံ ၁ တွင် SIM ကျေးရွာများ၏ တည်နေရာကို ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ နာဂစ်လွန်ကာလ ပူးပေါင်းဆန်းစစ်မှု (PONJA) ပြုလုပ်ရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သော သွားရောက်ရန် လွယ်ကူပြီး အသက်မွေးအုပ်စုစုံလင်သော ရွာများအား အကြံစမ်းသပ်လေ့လာမှုတွင် ပါဝင်စေရန် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ စောင့်ကြည့်လေ့လာဆန်းစစ်မှုအတွက် (၁) ခရီးသွားလာရေး လမ်းပေါက်မှုရှိခြင်း၊ (၂) နာဂစ်ဒဏ်ဆိုးဝါးစွာခံရသော ၈ မြို့နယ်တွင် ပါဝင်ခြင်း၊ (၃) အသက်မွေးလုပ်ငန်း

၆၃။ သုံးပွင့်ဆိုင် ဗဟိုအဖွဲ့ (၂၀၀၉)။ Op. Cit.

အမျိုးအစား မျိုးစုံရှိခြင်း၊ (၄) နာဂစ်၏ ကနဦးထိခိုက်မှု အခြေအနေ အဆင့်မတူညီခြင်း စသည့်အချက်များဖြင့် ပြည့်စုံသောရွာများကို ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။^{၆၄} နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုပြုလုပ်ရန် ထိခိုက်မှုနည်းသော ရွာလေးရွာကို Control Village များအဖြစ် ထည့်သွင်းထားပါသည်။ သို့သော် ၎င်းလေးရွာအနက် ရွာသုံးရွာတွင် နာဂစ်၏ သက်ရောက်မှုများ ရှိနေပါသည်။

ချေးငွေချေးကွက်အတွက် မေးမြန်းမှုများကို SIM တွင် လေ့လာခဲ့သည့် ၈ မြို့နယ်အတွင်းမှ မြို့ကြီးများတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၃။ သုတေသနမေးခွန်းများနှင့် အကြောင်းအရာများအား ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

SIM 2 သည် SIM 1 ပါ အကြောင်းအရာများပေါ်တွင် အဓိကထား လေ့လာဆန်းစစ်ထားသည်။^{၆၅} အထောက်အပံ့ပေးသူများ၏ အချိန်နှင့်အမျှ တုန့်ပြန်မှုများ၊ ရွာသားများနှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်တို့၏ တိုးတက်မှု ဖြစ်စဉ်များအား လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် SIM 1 ပါ အကြောင်းအရာများအတိုင်း အချက်အလက်များအား လေ့လာ စုဆောင်းခဲ့သည်။ SIM 2 တွင် လက်တွေ့ကွင်းဆင်း လေ့လာမှုမပြုမီ ၆ လ (အကြမ်းအားဖြင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မေလအထိ) အတွင်း ပြောင်းလဲမှုများအား အဓိကထား ဆန်းစစ်ထားသည်။

ပဓာနပြုအကြောင်းအရာသုံးခုမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

အထောက်အပံ့များ၏ ထိရောက်မှု

(၁) ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုနှင့် လက်ရှိလိုအပ်ချက်များ

လွန်ခဲ့သောခြောက်လအတွင်း ထောက်ပံ့ရေးရရှိမှု၊ လက်ရှိလိုအပ်ချက်များနှင့် မလုံလောက်မှုများ၊ နာဂစ် အပြီး ပထမခြောက်လနှင့်ယှဉ်လျှင် ကွာခြားခဲ့ပုံ၊ SIM 1 တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ထောက်ပံ့ရေး မလုံလောက်မှုများ၏ လက်ရှိ ကျေးရွာပြန်လည်ထူထောင်ရေးအပေါ်သက်ရောက်ခဲ့ပုံ၊ လွန်ခဲ့သော ခြောက်လအတွင်း ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်မှုအပေါ် ရွာသားများပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံနှင့် အထောက်အပံ့များမှာ အနာဂတ်ဘေးအန္တရာယ်ကို ထိခိုက်လွယ်မှုအပေါ် လျော့ချနိုင်မှု ရှိ/မရှိ။

(၂) အထောက်အပံ့လျာထားခြင်း

အထောက်အပံ့များအား လျာထားဝေခြမ်းခွဲပုံများ၊ ကနဦးနာဂစ်မတိုင်မီအခြေအနေမှ ပြောင်းလဲလာပုံများ၊ ကျေးရွာအတွင်းနှင့် ကျေးရွာများအကြား ဝေခြမ်းရေးသာတူညီမျှရှိမှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ အထောက်အပံ့ရရှိခြင်း ရှိမရှိ (သို့) အထောက်အပံ့ရယူပုံ။

၆၄။ ရွာများကို ရွေးချယ်ရာတွင် လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ စောင့်ကြည့်လေ့လာဆန်းစစ်ရေးအဖွဲ့က အောက်ပါဖွင့်ဆိုချက်များကို သုံးစွဲ ခဲ့ပါသည်။

- (က) တံငါရွာဟုဆိုရာတွင် ငါးဖမ်းသည့်လုပ်ငန်းကို အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအဖြစ် အိမ်ထောင်အများစုက လုပ်ကိုင် ကြသောရွာကို ဆိုလိုပါသည်။ (သို့ဖြစ်ရာ အခြားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများလည်း ထိုရွာတွင် ရှိနေသေးသည်ဟု ဆိုလိုသည်။)
- (ခ) လယ်သမားရွာဟုဆိုရာတွင်လည်း အိမ်ထောင်အများစုမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းဖြင့် အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကြသည်ဟု ဆိုလိုသည်။
- (ဂ) မြို့ပေါ်ကျေးရွာဟုဆိုရာတွင် မြို့အသိုင်းအဝိုင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ မြို့နယ်တွင်ဖြစ်စေ တည်ရှိသောရွာများဖြစ်ပြီး ထိုနေရာတွင် ငါးဖမ်း ခြင်းနှင့် လယ်လုပ်ခြင်းကို အဓိကထားမလုပ်သူများ ဖြစ်သည်။
- (ဃ) Control Village ဟုဆိုရာတွင် နာဂစ်ကြောင့်ဖြစ်သော အလွန်အစီး သိသိသာသာရည်အသား ရွာများကို ဆိုလိုသည်။

၆၅။ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများလေ့လာဆန်းစစ်မှုအပိုင်း (၁) ၏ ပဓာနပြုအကြောင်းအရာများနှင့် မေးခွန်းများမှာ PONJA ၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်အဖြစ် ပြုလုပ်ခဲ့သော လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ၏ အဓိကအကြောင်းအရာများပေါ်တွင်သာ အခြေခံထားခြင်းဖြစ်သည်။ (သုံးပွင့် ဆိုင်ဗဟိုအဖွဲ့ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၇-၂၈ နှင့် နောက်ဆက်တွဲ ၁၅ တွင်၍)။ အဆိုပါအစီရင်ခံစာတွင် လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုပုံစံများ အဖြစ် အဆိုကြမ်းများရွာကို ထုတ်ဖော်ခဲ့သည်။ လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်မှုများသည် အဆိုပါအကြောင်းအရာများအား အချိန်နှင့်အမျှ မြေရာခံမိစေရန် ရည်ရွယ်သည်။ ၎င်းအပြင် SIM တွင် ထောက်ပံ့ရေးထိရောက်မှု အကြောင်းအရာများအပေါ် ပိုမိုအလေး ပေးထားသည်။ PONJA အစီရင်ခံစာတွင် ဝေခြမ်းရေးနှင့်ပတ်သက်သော လိုက်နာရမည့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းလေးချက်ကို ဖော်ပြ ထားသည်။ အထောက်အပံ့များ၏ ထိရောက်မှု၊ ပွင်းလင်းမြင်သာရှိမှုနှင့် တာဝန်ခံနိုင်မှု၊ အမှီအခိုကင်းမှု၊ မိမိအာသာလုံလောက်မှုရှိခြင်းနှင့် စွမ်းရည်တည်ဆောက်ခြင်း (အထူးသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်မှုအများဆုံးသောအုပ်စုများအပေါ်တွင် အဓိကထားခြင်း)၊ ခေသန့်လူထုအား ပိုမိုတောင်းတင်းခိုင်းမာခြင်းစသည်တို့ဖြစ်သည်။ ဤအချက်များသည် အထောက်အပံ့များနှင့်ပတ်သက်သည့်မေးခွန်းများအတွက် အခြေခံပင်ဖြစ်သည်။

(၃) အထောက်အပံ့ပေးပို့ပုံအဆင့်ဆင့်

ရင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၊ နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လနောက်ပိုင်း ပြောင်းလဲလာပုံများ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှု၊ မကျေနပ်မှုများ တိုင်ကြားမှု၊ တာဝန်ခံနိုင်မှု။

လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ

(၁) ဒေသစီးပွားရေးအခြေအနေ

နာဂစ်၏ သက်ရောက်ဆဲအကျိုးဆက်များ၊ လယ်သမား၊ ရေလုပ်သား၊ ကျပန်းသမားနှင့် အခြားသူများ၏ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကြိုးပမ်းမှုများ၊ လွန်ခဲ့သောခြောက်လအတွင်း အပြောင်းအလဲများ၊ အလုပ်အကိုင် ပြောင်းရွှေ့မှုများ၊ ဈေးနှုန်းပြောင်းလဲလာမှုများနှင့် ဈေးကွက်သို့ လက်လှမ်းမီမှု။

(၂) ကြွေးမြီတင်ရှိမှု

ဈေးငွေဈေးကွက်ပြောင်းလဲလာပုံ၊ ဈေးယူသူ၊ ငွေချေးသူ၊ ဈေးယူနိုင်သောပမာဏ၊ ဈေးယူရာတွင် သတ်မှတ်ခံနှုန်းများ၊ လွယ်ကူစွာ ငွေချေးနိုင်ခြင်း၊ အတိုးနှုန်းနှင့် ငွေချေးရန် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ပြောင်းလဲလာပုံများ၊ ဈေးငွေဈေးကွက်အပြောင်းအလဲများက အသက်မွေးလုပ်ငန်းများနှင့် လူမှုဖူလုံရေးအပေါ် သက်ရောက်မှု၊ ကြွေးမြီဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ပြောင်းလဲလာပုံ။

(၃) မြေယာ

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအပြောင်းအလဲများ၊ မြေယာဆုံးရှုံးသူများ၊ ပဋိပက္ခနှင့် အငြင်းပွားမှုများ။

(၄) ပြောင်းရွှေ့အခြေချမှုနှင့် အခြေအနေမဲ့ဖြစ်မှုများ

အခြေအနေမဲ့ဖြစ်မှုများ၊ လွန်ခဲ့သောခြောက်လအတွင်း ပြောင်းရွှေ့အခြေချမှုများ၊ ပြောင်းရွှေ့အခြေချခြင်းအပေါ် လူမှုရေးသက်ရောက်မှုများ။

လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ

(၁) အမျိုးသားအမျိုးသမီးကြား ဆက်ဆံရေး

လွန်ခဲ့သောခြောက်လအတွင်း အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအခန်းကဏ္ဍပြောင်းလဲလာမှု၊ အိမ်ထောင်ပြုမှုပုံစံအပြောင်းအလဲများ၊ အိမ်တွင်းရေး ပဋိပက္ခဖြစ်မှုအခြေအနေများ။

(၂) မျိုးဆက်များအကြား ဆက်ဆံရေးပြောင်းလဲမှုများနှင့် နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုများ။

(၃) ကျေးရွာများအကြား ဆက်ဆံရေး

ဆက်ဆံရေးပြောင်းလဲမှုများ၊ မုန်တိုင်းဒဏ်၏ အကျိုးဆက်မတူညီကွဲပြားမှုများနှင့် ရွာအချင်းချင်း ဆက်ဆံမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုများ၊ ကျေးရွာများအကြား တင်းမာမှုများ၊ ပဋိပက္ခများနှင့် နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုများ။

(၄) ဘာသာကွဲလူမျိုးကွဲများအကြား ဆက်ဆံရေး

ဆက်ဆံရေးပြောင်းလဲလာမှုများ၊ ဘာသာရေးနှင့်လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ၊ နာဂစ်အပြီး ပထမ ခြောက်လနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုများ။

(၅) ရွာများအတွင်း ဆက်ဆံရေးနှင့် လူမှုအင်အားစုများ

နာဂစ်ပြီးကတည်းက လူမှုအင်အားစုများ ခိုင်မာမှု၊ ယုတ်လျော့လာမှု၊ ပြဿနာများနှင့် တင်းမာမှုများ အားဖြေရှင်းခဲ့ပုံ၊ နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုများ။

(၆) ရွာသားများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း ခေါင်းဆောင် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအသိအမှတ်ပြု ခေါင်းဆောင် များအကြား ဆက်ဆံရေး

အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းခေါင်းဆောင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမဟုတ်သော ရပ်ရွာအသိအမှတ်ပြု ခေါင်းဆောင်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ၊ နာဂစ်အပြီး ပထမခြောက်လနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုများ။

၄။ ပါဝင်ဖြေကြား သတင်းအချက်များပေးသူများ

ရွာအတွင်း ပါဝင်ဖြေကြားသူများကို ရွေးချယ်ရာတွင် SIM 1 နှင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ သုတေသနအဖွဲ့ များသည် ရပ်ရွာရှိ လူစုံအလွှာစုံကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပါဝင်အောင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းသူ များတွင် ရွာသူကြီးနှင့် တရားဝင်ခန့်အပ်ထားသော အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ အခြားခေါင်းဆောင်များ၊ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ထောက်ပံ့ရေးဝေခြမ်းမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးသူများ၊ လယ်သမား၊ ငါးဖမ်းသမား၊ ကျပန်းအလုပ်သမားနှင့် အခြားအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုဝင်များ (ယင်းအုပ်စုတွင် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများ၊ မသန်မစွမ်းသူများ၊ ဒဏ်ရာအနာတရဖြစ်နေသူများ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ ပါဝင်သည်။) လူငယ်ယောကျ်ားလေးများ၊ မိန်းကလေးများ ပါဝင်သည်။ ယခင် သုတေသန ပြုသူများက SIM 1 ရွာများကို ပြန်လည်သွားရောက်ခဲ့ခြင်းမှာ ပြောင်းလဲမှုများကို ပို၍တိတိကျကျ မေးမြန်းစစ်တမ်း ကောက်ယူနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းအနေဖြင့် သုတေသနပြုသူများသည် ရွာ ၄၀ တွင် ခန့်မှန်းခြေ ၂၄၅၀ ဦး တစ်ရွာလျှင် ပျမ်းမျှ ၆၀ ဦးကို မေးမြန်းခဲ့သည်။ မြို့နယ်အဆင့်တွင် ဈေးငွေဈေးကွက် စိစစ်လေ့လာခြင်းအတွက် ၃၂၀ ဦးကျော်ကို မေးမြန်းခဲ့သည်။

သုတေသနပြုသူများသည် သတင်းအချက်အလက်များအား မတူညီသော အုပ်စုတစ်စုစီမှ တူညီသော အကြောင်းအရာတစ်ခုအပေါ် အမြင်များအား ဖြစ်နိုင်သမျှ များများရယူခဲ့သည်မှာ တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ အဖြေတွင် ကွဲပြားမှုရှိနေပါက ယင်းသည် လူမှုသက်ရောက်မှုနှင့် ဒေသအတွင်း ပြောင်းလဲမှုများအတွက် အရေးပါသော ဆန်းစစ်ချက်တစ်ရပ် ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည်။

၅။ သုတေသနပြုရာတွင် အသုံးပြုသောအထောက်အကူပစ္စည်းများ

သုတေသနပြုလုပ်ရာတွင် အထောက်အကူပစ္စည်းသုံးမျိုး သုံးစွဲခဲ့သည်။

- (၁) စေ့စေ့စပ်စပ်နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းမေးမြန်းသည့် မေးမြန်းမှုများအား ဩဇာရှိသောရွာသားများ၊ ဩဇာမရှိသော ရွာသားများနှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မေးမြန်းမှုများသည် တစ်ဝက်တပျက် (သို့) လုံးဝကြိုတင် တည်ဆောက်မထားသည့် မေးမြန်းမှုများဖြစ်ပြီး ဖြေဆိုသူသိရှိသည့် အကြောင်းအရာများကို အဓိကထား မေးမြန်း နိုင်ရန်နှင့် စိတ်ဝင်စားစရာအချက်များပေါ်လာလျှင် ထိုအချက်များကို မေးခွန်းထပ်မံထုတ်နိုင်ရန် လွှပ်လပ်ခွင့် ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ သုတေသနသမားများ မေးမြန်းမှုများတွင် အာရုံစိုက်နိုင်ရန် လမ်းညွှန်မေးခွန်းများကို ပေးအပ်ထားသော်လည်း ၎င်းတို့လိုအပ်လျှင် လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်နိုင်သည်။ ဒေသဆိုင်ရာ အခြေအနေနှင့် အံဝင်စေရန်ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်းစေ့စေ့စပ်စပ်မေးမြန်းသည့် မေးမြန်းမှု ၄၃၈ ခု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။
- (၂) ဝိုင်းဖွဲ့ပြီးအကြောင်းအရာတစ်ခုကို ဆွေးနွေးသည့်စကားဝိုင်းများကို ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်စုအသီးသီးနှင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ စကားဝိုင်းတစ်ခုစီတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူ ၆ ယောက်မှ ၈ ယောက်အထိ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ စရိုက် လက္ခဏာတူညီသူများဖြင့် (ဥပမာ-ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ၊ အမျိုးသမီးငယ်များ စသည်ဖြင့်) စကားဝိုင်းများကို ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ထိုနည်းဖြင့် စကားဝိုင်းများတွင် ပွင့်လင်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ကျေးရွာတစ်ခု လျှင် စကားဝိုင်း ၄ ခု ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး မေးမြန်းမှုစုစုပေါင်း ၂၃၀ ခု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

(၃) သုတေသနသမားများသည် အလွတ်သဘောဆွေးနွေးမှုများနှင့် လေ့လာစောင့်ကြည့်အကဲခတ်မှုများကို လည်း ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သုတေသနအဖွဲ့များ တည်းခိုနေထိုင်သည့်အိမ်များမှ အိမ်ရှင်များနှင့် ညဉ့်နက်ပိုင်းအထိ ကြာရှည်သွားခဲ့သည့် စကားပိုင်းများ၊ လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့် အဖွဲ့လိုက်စားသောက်ရင်းပြောဆိုသည့် စကားပိုင်း များလည်း ပါရှိသည်။ အလွတ်သဘောဆွေးနွေးမှုများ ၁၇၄ ခု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ရွာသူရွာသားများ၏ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် အကျိုးဆက်များကို တိုက်ရိုက်လေ့လာအကဲခတ်မှုကြောင့် ရွာများမည်သို့လည်ပတ်နေသည်ကို ကောင်းစွာသိရှိပေးပါသည်။

၆။ အချက်အလက်များ အသုံးပြုမှု

SIM2 အစီရင်ခံစာတွင် အချက်အလက် Data အမျိုးအစားသုံးမျိုးကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ပထမအနေဖြင့် သုတေသနအဖွဲ့များသည် စံသတ်မှတ်ထားသော အချက်အလက်များအား ကျေးရွာဘဝရှုထောင့်မျိုးစုံနှင့် တစ်ရွာစီ၏ ထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုများအပေါ် ကောက်ယူခဲ့ကြသည်။ ၎င်းအချက်အလက်များကို ကွဲပြားခြားနားမှု များ ပေါ်ထွက်လာရာ အရင်းအမြစ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်သည်။ ကျယ်ပြန့်သောပုံစံများကို ပုံဖော်နိုင် သည့် ဇယားများတည်ဆောက်ရာတွင် အသုံးပြုသည်။ ကောက်ယူခဲ့သော အညွှန်းကိန်းအများစုမှာ SIM 1 တွင် အသုံးပြု ခဲ့သော အညွှန်းကိန်းများပေါ်တွင် အခြေခံထားသည်။ ဤသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းက နာဂစ်မတိုင်မီအခြေအနေ များ၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းကာလအခြေအနေနှင့်၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ်အလယ်ပိုင်း အခြေအနေများအကြား ပြောင်းလဲမှု များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာရာတွင် ပိုမိုထိရောက်စေသည်။ ဇယားများအား ချေးငွေချေးကွက် ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာ လေ့လာခြင်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အဖြစ်လည်း ရေးဆွဲပေးထားသည်။

ဒုတိယအနေဖြင့် အရည်အသွေး (Qualitative) အခြေပြုကွင်းဆင်းလေ့လာမှုအစီရင်ခံစာများကို ကွင်း ဆင်းလေ့လာသည့်အချိန်တိုင်းအတွက် (ချေးငွေချေးကွက်လေ့လာခြင်းအပါအဝင်) ရေးသားခဲ့သည်။

နောက်ဆုံးတစ်ခုမှာ မြို့နယ်အဆင့်နှင့် နာဂစ်ဒဏ်ခံရသော ကျေးရွာများရှိ အချို့သောမိသားစုများနှင့် အုပ်စုများ၏ အတွေ့အကြုံများကိုလည်း သာဓကအဖြစ် ရေးသားထားသည်။ ဤသို့ရေးသားထားခြင်းဖြင့် နာဂစ် မုန်တိုင်းနှင့် ကူညီထောက်ပံ့ရေးကြိုးပမ်းမှုများသည် လူတန်းစားအမျိုးမျိုးတို့၏ ဘဝများကို မည်သို့သက်ရောက်မှု ရှိကြောင်း အသေးစိတ်စုံစမ်းလေ့လာနိုင်သည်။ သာဓကများသည် ပထမဆုံးလူများစုကို ကိုယ်စားပြုသော မိသားစု များနှင့် လူများ၏ အတွေ့အကြုံဆိုးများကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ဒုတိယအားဖြင့် ဤသာဓကများတွင် ထူးခြား သော အတွေ့အကြုံကောင်းများနှင့် အတွေ့အကြုံဆိုးများကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ဤသာဓကများတွင် အိမ်ထောင်စု (သို့) လူတစ်ယောက်သည် အဘယ်ကြောင့် ပိုကောင်းအောင် (သို့) ပိုဆိုးအောင် လုပ်ဆောင်နိုင် သည်ကို ဖော်ထုတ်ရန် ကြိုးစားထားသည်။ ထို့အပြင် ရွာတစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာအကြား (သို့မဟုတ်) ရွာတစ်ရွာအတွင်း ရလဒ်များနှင့် အတွေ့အကြုံများကွဲပြားရသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းများကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင်လည်း အကူအညီပေး သည်။ ရွေးချယ်ထားသောသာဓကအစုစုကို အစီရင်ခံစာတစ်ခုလုံးတွင် တင်ပြထားပါသည်။

လူမှုဘဝသက်ရောက်မှုများ လေ့လာဆန်းစစ်ရာတွင် လေ့လာခဲ့သော ကျေးရွာများ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ

နောက်ဆက်တွဲ (ဂ)

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ ချေးငွေချေးကွက်

မြန်မာနိုင်ငံမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ဤချေးငွေချေးကွက်လေ့လာဆန်းစစ်မှုကို နာဂစ်မုန်တိုင်းအလွန်ကာလ SIM 2 ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဆိုင်ကလုန်းနာဂစ်တိုက်ခတ်ပြီးနောက် ခြောက်လအကြာတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော SIM 1 သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသခံများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော ချေးငွေ မရရှိနိုင်ခြင်းနှင့် တိုးပွားလာသော ကြွေးမြီအန္တရာယ်ကြီးမားမှုကို အသားပေးဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် SIM 2 သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ ကျေးရွာများ၏ ချေးငွေနှင့် ကြွေးမြီလေ့လာဆန်းစစ်မှု၏ ဖြည့်စွက်မှုတစ်ရပ်အနေဖြင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ မြို့နယ်အဆင့် ချေးငွေချေးကွက်လေ့လာမှုအား ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ဤသုတေသနကို SIM လေ့လာမှုကဲ့သို့ပင် မြို့နယ် ၈ မြို့နယ်တွင် ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလနှင့် မေလအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို ၈ မြို့နယ်မှာ ဖျာပုံ၊ ဘိုကလေး၊ ဒေးဒရဲ၊ ကျိုက်လတ်၊ လပွတ္တာ၊ ငပုတော၊ မော်လမြိုင်ကျွန်းနှင့် ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ် တို့ဖြစ်သည်။ သုတေသီများသည် အသေးစိတ်နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းတွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု၊ အုပ်စုအလိုက် ဆွေးနွေးမှုများနှင့် သာဝကများပါဝင်သော Qualitative သုတေသနပြုလုပ်နည်းများကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ မြို့ကြည့်လျှင် သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် ချေးငွေယူထားသူများနှင့် အုပ်စုအလိုက် ဆွေးနွေးခြင်း ၂၆ ကြိမ်၊ ချေးငွေပေးသူ၊ ယူသူများနှင့် အသေးစိတ်တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု ၁၃၉ ကြိမ်၊ သာဝက ၄၀ နှင့် လူစုစုပေါင်း ၃၂၀ ကျော်ကို မေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ဤသုတေသန၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသအတွင်း ငွေချေးယူခြင်းနှင့် ချေးငွားခြင်း၏ မတူညီသော ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးကို ပိုမိုနားလည်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ငွေချေးသူနှင့် ချေးယူသူများ၏ လူမှုစီးပွားရေးအကြောင်းများ၊ ချေးငွေထောက်ပံ့မှုများ၊ လိုအပ်မှုနှင့် မလုံလောက်မှုများ၊ ချေးငွေချေးယူနိုင်သော ပုံမှန်အချိန်ကာလနှင့် အသုံးပြုမှု၊ ချေးငွေပြန်မဆပ်နိုင်သူများ၏ နောက်ဆက်တွဲအကျိုးများနှင့် နာဂစ်ဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်အကြာ လက်ရှိချေးငွေချေးကွက်အခြေအနေတို့ ပါဝင်ပါသည်။

၁။ ချေးငွေပေးသူများ

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ စီးပွားရေးတွင် ချေးငွေသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ လယ်သမားများသည် လယ်ယာခိုက်ပျိုးသည့်ရာသီအစတွင် လယ်ယာသွင်းအားစုများနှင့် လုပ်အားခပေးရန် ငွေချေးကြပြီး ရိတ်သိမ်းပြီးနောက် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြသည်။ ရေလုပ်သားများသည် ငါးအဝယ်ခိုင်များနှင့် တစ်ဆင့်ခံရောင်းသူများထံမှ ငွေချေးယူပြီးနောက် ၎င်းတို့ဖမ်းမိသော ငါးများကို ဈေးကွက်ပေါက်ချေးထက်နည်းသော နှုန်းထားများဖြင့် ရောင်းချကြသည်။ ကျပန်းလုပ်သားများသည် လယ်သမားများထံမှ ငွေချေးယူပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ရွာသူရွာသားများသည် ကျေးရွာကုန်စုံဆိုင်များမှ ကုန်ပစ္စည်းများကို အကြွေးစနစ်ဖြင့် ဝယ်ယူကြသည်။

ယခင်ကာလများတွင်လည်း တရားဝင်ချေးငွေမှာ လုံလုံလောက်လောက်မရရှိခဲ့ပေ။ တရားဝင်အဖွဲ့အစည်းများက ရွာသားများကို ချေးငွေပေးကြသော်လည်း ချေးငွေပေးနိုင်မှု စုစုပေါင်းမှာ ချေးငွေရယူလိုမှုထက် အလွန်ပင်နည်းနေသေးသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် တရားမဝင်ချေးငွေချေးကွက်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်ကြီးထွားလာခြင်းဖြစ်သည်။ လယ်သမားများ၊ ရေလုပ်သားများ၊ ကျပန်းအလုပ်သမားများ၊ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအစုတို့မှာ ချေးငွေပေးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ ချေးငွေလိုအပ်မှုကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်အလို့ငှာ မိသားစုနှင့် သူငယ်ချင်းများ၊ သွင်းအားစုထောက်ပံ့သူများ၊ ပုဂ္ဂလိကငွေချေးသူများ၊ အပေါင်ဆိုင်များနှင့် ရတနာဆိုင်များအပါအဝင် နေရာမျိုးစုံမှ ငွေချေးကြသည်။ တရားဝင်ချေးငွေချေးယူနိုင်မှု လုံလောက်စွာ မရရှိသောအခါ အတိုးနှုန်းများသည် မြင့်မားလာတော့သည်။

သုတေသနပြုသူများသည် အဓိကဈေးငွေပေးသူလေးမျိုးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ကြသည်-

- (၁) ပုဂ္ဂလိကဈေးငွေပေးသူများ
(၎င်းတွင် အသေးစား၊ အလယ်အလတ်နှင့် အကြီးစားငွေဈေးသူများ၊ ပုဂ္ဂလိကငွေစုခြင်းနှင့် ငွေဈေးခြင်းလုပ်ငန်းများ၊ ရွှေနှင့်ရတနာဆိုင်များနှင့် အပေါင်ဆိုင်များပါဝင်သည်။)
- (၂) အစိုးရဈေးငွေပေးသူများ
- (၃) သမဝါယမများနှင့်
- (၄) တရားဝင်သဘောဖြစ်နေသော အသေးစား ဈေးငွေလုပ်ငန်းများတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ပုဂ္ဂလိကဈေးငွေပေးသူများ^{၆၆}

သုတေသနပြုသူများသည် အသေးစား၊ အလယ်အလတ်နှင့် အကြီးစား^{၆၇} ဈေးငွေဈေးသူ ၁၆ ဦးနှင့် ပုဂ္ဂလိကငွေစုငွေဈေးလုပ်ငန်းများကို မေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

က။ ဈေးငွေပေးသူများ

(၁) အသေးစားဈေးငွေပေးသူများ

သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် ဆိုက်ကားသမားများ၊ ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်များ၊ လယ်သမားများ၊ အသေးစားကုန်သည်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အခြားအောက်ခြေအဆင့် ငွေဈေးယူသူများကို အဓိကထား ငွေဈေးပေးနေသော အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းရှင် ၁၀ ဦးအား မေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များသည် ငွေဈေးရန်အတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်ငွေကို အရင်းအနှီးအဖြစ် အသုံးပြုသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံတွင်မူ သူငယ်ချင်းများနှင့် ဆွေမျိုးများထံမှ ပြန်လည်ငွေဈေးရသေးကြောင်း ပြောကြသည်။

ငွေဈေးငှားမှုဆိုင်ရာ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များ

အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များသည် တစ်လ ၁၀% မှ ၂၀% အထိ အတိုးနှုန်းဖြင့် ငွေကျပ် ၅,၀၀၀ မှ ၂၀၀,၀၀၀ အထိ ဈေးကြသော်လည်း ဈေးငွေကို နေ့စဉ်ပြန်ဆပ်ခိုင်းတတ်ကြသည်က များသည်။ ထိုသူတို့သည် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းစာအုပ်ကိုကိုင်ပြီး ဈေးထဲတွင် ပတ်လျှောက်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဈေးငွေယူထားသူများ အိမ်အလာကို အိမ်၌စောင့်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဈေးငွေပြန်ပေးရန် ပျက်ကွက်နေသူများထံ ကိုယ်တိုင်သွားပြီး အကြွေးပြန်ပေးရန် တောင်းဆိုခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ၎င်းတို့၏ အကြွေးများကို ပြန်လည်ကောက်ယူလေ့ ရှိကြသည်။

၆၆။ ပုဂ္ဂလိကငွေဈေးသူများသည် တရားဝင်ငွေဈေးငှားရန် လိုင်စင်မရှိသော်လည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ တင်းကြပ်စွာ သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိသောနေရာများတွင် လုပ်ကိုင်လည်ပတ်လျက်ရှိကြသည်။ အငယ်စား၊ အလတ်စားနှင့် အကြီးစား ပုဂ္ဂလိကငွေဈေးသူများသည် ငွေဈေးပေးရန်နှင့် ငွေဈေးလုပ်ငန်းကို လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ရန် တရားဝင်လိုင်စင်မရှိကြပါ။ ရွှေဆိုင်များနှင့်လက်ဝတ်ရတနာဆိုင်များမှာမူ တရားဝင်ရောင်းချခြင်းလိုင်စင်ရှိကြသည်။ သို့သော် ငွေဈေးရန်နှင့် ပေါင်နှံခြင်းအတွက်မူ တရားဝင်ပြုလုပ်ခွင့်လိုင်စင်မရှိသေးပါ။ အပေါင်ဆိုင်အမျိုးမျိုးတွင်လုပ်ပိုင်ခွင့်လိုင်စင် ရှိနိုင်သော်လည်း ၎င်းတို့ငွေဈေးပေးသည့်ပုံစံမှာ ထိုလိုင်စင်ထဲတွင်ပါဝင်သည့် အချက်များအတိုင်း မဖြစ်နိုင်ပါ။

၆၇။ ငွေဈေးယူသူအမျိုးအစားနှင့် ၎င်းတို့ ဈေးယူသည့်ငွေပမာဏအပေါ်တွင်မူတည်၍ ဈေးငွေပေးသူတို့အား အမျိုးအစားသတ်မှတ်ထားသည်။ လေ့လာမှုပြုနိုင်ရန်အလို့ငှာ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပုံမှာ ငွေဈေးရာတွင် လည်ပတ်နိုင်သည့်ငွေ (ကျပ် ၂ သန်း) ထက်နည်းသူကို အငယ်စား ငွေဈေးသူများ၊ (ကျပ် ၁၀ သန်း မှ ၂ သန်း) ရှိသူကို အလတ်စားငွေဈေးသူများ၊ ကျပ် သန်း ၁၀၀ ထက်များသူကို အကြီးစားငွေဈေးသူများအဖြစ် ခွဲခြားခဲ့ပါသည်။

နာဂစ်မုန်တိုင်း၏အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

လယ်သမားများနှင့် မြို့သူမြို့သားများ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေရသော စီးပွားရေးအခက်အခဲများနှင့် နာဂစ်မုန်တိုင်းကြောင့် အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များ၏ ဈေးငွေပေးနိုင်စွမ်းကို လျော့ကျစေခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းအတွက် အဓိကအကြောင်းရင်းနှစ်ခုရှိသည်။ ပထမအချက်မှာ မြို့တွင်နေထိုင်သော ဈေးငွေယူထားသူအများစုသည် ၎င်းတို့၏ ငွေကို အိမ်ပြုပြင်ရန်အတွက် အသုံးပြုရသောကြောင့် ဈေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ကြသည်။ ဒုတိယအချက်မှာ လယ်ယာမြေများပျက်စီးခြင်းနှင့် စပါးအထွက်နှုန်းနှင့် ဈေးများကျဆင်းခြင်းတို့ကြောင့် ဈေးငွေများပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့သည်။ နောက်ဆက်တွဲရလဒ်မှာ အသေးစားငွေဈေးသူများအနေဖြင့် ယခင်ကကဲ့သို့ ငွေများများမချေးနိုင်တော့ပေ။ အသေးစားငွေဈေးပေးသူများ၏ ပျမ်းမျှလုပ်ငန်းလည်ပတ်ငွေမှာ နာဂစ်မတိုင်ခင်က ကျပ်သန်း ၁.၅ ရှိခဲ့ရာမှ မုန်တိုင်းအပြီး တစ်နှစ်အကြာတွင် ကျပ် ၉၄၀,၀၀၀ ခန့်အထိ လျော့နည်းခဲ့သည်။ လယ်သမားအတော်များများမှာ ဈေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ယခုအခါ ၎င်းတို့ကို ငွေဈေးပေးမှုနည်းသွားကြောင်း အသေးစားငွေဈေးပေးသူများက ဆိုကြသည်။ ဈေးငွေယူသူလူသစ်များ ယခင်ကထက် များပြားလာသော်လည်း ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဈေးငွေယူသူအသစ်များ၏ လိုအပ်မှုကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်လောက်သော အရင်းအနှီးမရှိဟု ပြောကြသည်။ မေးမြန်းခဲ့သော အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များ၏ လစဉ်ပျမ်းမျှဝင်ငွေသည် နာဂစ်မဖြစ်မီက ကျပ် ၂၅၀,၀၀၀ ရှိခဲ့ရာမှ နောက်ပိုင်း တစ်နှစ်အကြာတွင် ကျပ် ၁၆၀,၀၀၀ အထိ လျော့ကျခဲ့သည်။

နာဂစ်ကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားခြင်း

အသေးစားငွေဈေးသူများ တင်ပြကြသည်မှာ ၎င်းတို့သည် နာဂစ်မုန်တိုင်းတိုက်ပြီးကတည်းက ဈေးငွေယူသူများနှင့် ပျော့ပျော့ပျောင်းပျောင်းဆက်ဆံခဲ့ကြသည်ဟုဆိုသည်။ မေးမြန်းခဲ့သော ငွေဈေးငှားသူ ၆ ဦးသည် အတိုးပေးခြင်းကို ရပ်တန့်ထားလိုက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) ငွေဈေးယူသူများအတွက် အကြွေးပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့် အချိန်ကာလကို တိုးပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပေးသော်လည်း ဈေးငွေပြန်လည်ပေးရန် ပျက်ကွက်ခြင်းနှင့် ဈေးငွေပြန်ပေးဆပ်ရမည့်ရက် ကျော်လွန်သွားခြင်းများ ဆက်လက်ကြုံနေရကြောင်း ပြောကြသည်။

သာဓက က-၁။ အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းများသည် နာဂစ်ကြောင့်ဖြစ်လာသော အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရန် အလိုက်သင့်ကြိုးစားကြခြင်း

ဈေးငွေပေးသူတစ်ဦးသည် ပျာပုံမြို့ ဈေးထဲတွင် တစ်လလျှင် အတိုးနှုန်း ၁၀ % ဖြင့် ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်များကို ဈေးငွေပေးခြင်းနှင့် ကုန်ပစ္စည်းများကို အကြွေးရောင်းခြင်း စသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ခုနှစ်နှစ်ကြာလုပ်ခဲ့သည်။ နာဂစ်မဖြစ်မီ တစ်လအလိုတွင် အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် အဝတ်အထည်များနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကို ၎င်းရွာတွင် အကြွေးနှင့်ရောင်းသည့် စီးပွားရေးလုပ်ရန်အတွက် ငွေဈေးရန် ရောက်လာခဲ့သည်။ ထိုစီးပွားရေးအလုပ်ဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်ကာ အတိုး ၅ % ဖြင့်သာ ထိုအမျိုးသမီးကို ဈေးငွေပေးလိုက်သည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်းတိုက်ချိန်တွင် ထိုအမျိုးသမီး၏ စုစုပေါင်းအကြွေးမှာ ကျပ် ၅၀၀,၀၀၀ ရှိသည်။ သို့ရာတွင် နာဂစ်မုန်တိုင်းအတွင်း ထိုအမျိုးသမီး၏ ကုန်ပစ္စည်းများပျက်စီးသွားသည်။ ရွာရှိ သူမ၏ ဖောက်သည်များကလည်း အကြွေးယူခဲ့သော အဝတ်အထည်များ၊ အိုးရွက်ပန်းကန်များအတွက် အကြွေးပြန်မပေးနိုင်တော့ပေ။

ထို့ကြောင့် သူမသည် ဈေးငွေပြန်လည်ပေးဆပ်ရန်အတွက် ကြီးမားသောအခက်အခဲနှင့်ကြုံရပြီး အကြွေးပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် အချိန်ကာလကို အနည်းငယ်ရွှေ့ဆိုင်းပေးရန် တောင်းပန်ခဲ့ရပြီး သူမ၏အကြွေးကို ပြန်ဆပ်ရန် အိမ်နှင့်မြဲရောင်းပေးမည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုအမျိုးသမီးက ၎င်းပြောထားသလို မလုပ်နိုင်သောကြောင့် ဈေးငွေပေးသူမှာ ယခုအချိန်အထိ အကြွေးပြန်မရသေးပေ။ သူမနှင့် အခြားဈေးငွေပေးသူများမှာ လိုင်စင်မရှိသောကြောင့် ဈေးငွေယူထားသူများ ငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်လျှင်ပင် ဥပဒေကို အားကိုအားထားပြု၍မရကြောင်း ဈေးငွေပေးသူ ထိုအမျိုးသမီးက ပြောခဲ့သည်။

(၂) အလယ်အလတ်တန်းစား ဈေးငွေပေးသူများ

သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် အဓိကအားဖြင့် လယ်သမားများကို ဈေးငွေပေးသော အလယ်အလတ် တန်းစား ဈေးငွေပေးသူနှစ်ဦးကို မေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

သာဓက က-၂။ အလယ်အလတ်တန်းစား ဈေးငွေပေးသူများသည် အရင်းအနှီးများဆုံးရှုံးပြီးနောက် အသေးစားဈေးငွေပေးသူများ ဖြစ်လာခြင်း

နာဂစ်မုန်တိုင်းခင်က ချမ်းသာသော လယ်သမားတစ်ဦးနှင့် ကျောင်းဆရာမဇနီးမောင်နှံသည် ရွာတစ်ရွာတွင် နေထိုင်ပြီး ဖြေ ၂၄ ဧကပိုင်ဆိုင်သည်။ ထိုဇနီးမောင်နှံသည် အခြားသော လယ်သမားများ၊ ရေလုပ်သားများနှင့် ကျပန်းအလုပ်သမားများကို ငွေချေးခြင်းဖြင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေရရှိကြသည်။ သူတို့နှစ်ဦးသည် လယ်သမားများကို တစ်ရာသီတွင် ၆၀ % ၊ အခြား ငွေချေးသူများကို တစ်လလျှင် ၁၀ % အတိုးယူပြီး ကျပန်းအလုပ်သမားများမှာ လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီ သူတို့ဈေးပေးနိုင်သည့် ငွေပမာဏမှာ ကျပ် ၅,၀၀၀ မှ ကျပ်သုံးသန်းအထိ ရှိကြသည်။ သူတို့သည် ငွေသား နှင့် ဝပါး ၁,၂၀၀ တင်းကိုလည်း အရန်အသင့်ထားနိုင် သည်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် သူတို့အရန်သင့်ဆောင်ထားသော ဈေးငွေနှင့် ဝပါးများကို ဖျက်ဆီးလိုက်ပြီး သူတို့ ထံမှ ဈေးငွေယူထားသူများ၏ ပြန်လည်ပေးဆပ်နိုင်စွမ်းကို အကြီးအကျယ် လျော့ချလိုက်သည်။ နာဂစ်မတိုင်မီ ထိုဇနီးမောင်နှံတွင် လည်ပတ်နေသော ငွေကျပ် သန်း ၂၀ ခန့် ရှိသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဈေးငွေပြန်ရသည့် ပမာဏမှာ ကျပ်တစ်သန်းသာရှိသဖြင့် ကျပ် ၁၉ သန်းမှာ ပြန်လည်မရသေးပေ။

ထို့ကြောင့် ထိုဇနီးမောင်နှံသည် သူတို့၏ အရင်းအနှီးအများစုကို ဆုံးရှုံးလိုက်ရသည်။ သူတို့၏ ဖောက် သည်များက နောက်ဆုံးတွင် ပြန်လည်ပေးဆပ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ထားသော်လည်း ယခုအချိန်ထိ ထိုသို့ ဖြစ်မလာခဲ့ပေ။ ထိုအတောအတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု စတင်ရန် ချန်ထားသော အရင်းအနှီးကိုသုံး၍ မြို့တွင် အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။ သူတို့သည် ငွေကျပ် ၅၀၀,၀၀၀ ဖြင့် ဤလုပ်ငန်းကို စတင်ပြီး ယခုအခါ ဆိုက်ကားနှင့်သူများ၊ ခေါင်းရွတ်ဗျတ်ထိုးချေးသည်များနှင့် အသေးစားကုန်သည်များကို တစ်လ ၁၀ % အတိုးနှုန်းဖြင့် ငွေချေးကြသည်။ သို့သော် သူတို့၏ ဈေးငွေပမာဏမှာ သိသိသာသာ ထိုးကျသွား သည်။ သူတို့၏ အသေးဆုံးဈေးငွေပမာဏမှာ ကျပ် ၅,၀၀၀ ဖြစ်ပြီး နာဂစ်ခိုင်ကလုနီးမုန်တိုင်းမတိုင်ခင်က ကျပ်သုံးသန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ယခုအများဆုံး ဈေးငွေပမာဏမှာ ကျပ် ၃၀,၀၀၀ သာ ရှိတော့သည်။

(၃) အကြီးစားဈေးငွေပေးသူများ

သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် အဓိကအားဖြင့် လယ်သမားများကိုသာမက ရေလုပ်သားများ၊ ကုန်သည်များ၊ ဈေးဆိုင်ပိုင်ရှင်များအား ငွေချေးပေးလျက်ရှိသော ကွမ်းခြံကုန်းမြို့မှ အကြီးစားငွေချေးသူ တစ်ယောက်နှင့် ဆန်၊ ပဲ၊ ဂဏန်းနှင့် ငါးလုပ်ငန်းကုန်သည်များအား ငွေချေးပေးနေသော မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့မှ ငွေချေးသူတစ်ယောက်တို့အား တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့မှ ငွေချေးငှားသူက နာဂစ်မုန်တိုင်းမီ လုပ်ငန်းအတွက်လည်ပတ်နေသော ငွေပမာဏကျပ်သန်း ၁၀၀ ရှိပြီး နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ကျပ်ငွေသန်း ၂၀၀ ရှိသည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ မော်လမြိုင်ကျွန်းမှ ငွေချေးသူက သူ့ထံတွင် လည်ပတ်နေသော ငွေ ပမာဏ မည်မျှရှိကြောင်းကို ပြောဆိုခြင်းမပြုခဲ့ပေ။ သို့သော် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပြောပြချက်အရ ၎င်းလည်ပတ် ငွေမှာ ကျပ်သန်း ၁၀၀ ခန့်ရှိသည်ဟု သုတေသနပြုလုပ်သူများက ခန့်မှန်းကြသည်။

သာဓက ၈-၃။ အကြီးစားချေးငွေပေးသူများမှာ ၎င်းတို့၏လုပ်ငန်း ကျဆင်းလာသည်ဟု ထင်မြင်ခြင်း

အကြီးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးသည် အိလက်ထရောနစ်စတိုးဆိုင်နှစ်ခု ပိုင်ဆိုင်ထားပြီး ငွေလွှဲခြင်းနှင့် ဆန်၊ ငါးနှင့် ပဲကုန်သည်များကို တစ်ကြိမ်လျှင် သုံးရက်အထိကာလတို ငွေချေးသည့် အခြားလုပ်ငန်းတစ်ခုကိုလည်း လုပ်ခဲ့သည်။ သူသည် ဤရေတိုချေးငွေများချေးပေးခြင်းကို ငွေချေးခြင်းအလုပ်ဟု မယူဆပေ။ ကုန်သည်များက ၎င်း၏ငွေကို ယာယီအသုံးပြုနိုင်သည့် လည်ပတ်ငွေစီးဆင်းနိုင်ရန် ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုပေးခြင်းအဖြစ်သာ ယူဆသည်။ ဤဝန်ဆောင်မှု၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအရ သူသည် ကုန်သည်များကို ကာလတိုသုံးရက်အတွက် ငွေသားပေးထားမည်ဖြစ်ပြီး ထိုကုန်သည်များက သုံးရက်အတွင်း ပြန်မပေးနိုင်လျှင် ငွေကျပ် ၁၀၀,၀၀၀ လျှင် ကျပ် ၂၀၀ နှုန်းဖြင့် ဖြတ်ယူထားသည်။ သူ၏ကာလတိုချေးငွေပမာဏမှာ ကျပ်ငွေ ၁.၂ သန်းရှိသည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်း သူသည် နေ့စဉ် ဖောက်သည် ၁၅ ဦးခန့် ရှိခဲ့သည်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းကတည်းက သူ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ကျဆင်းလာခဲ့သည်ဟု ထိုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်က ပြောခဲ့သည်။ သူ၏ဖောက်သည်အရေအတွက်နှင့် လည်ပတ်ငွေပမာဏ လျော့ချလိုက်ရသည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်းကပင် ကုန်သွယ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ကျဆင်းလာပြီး ဆန်ကုန်သည်များလည်း ဆုံးရှုံးမှုများ ကြုံနေရသောကြောင့် ၎င်း၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ၂၀ % ခန့် လျော့ချလိုက်သည်ဟု ပြောပြသည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်းနောက်နောက်ထပ် ၄၀ % ခန့် သူ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ထပ်မံလျော့ချခဲ့သည်။

ထိုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်သည် ငွေလွှဲခြင်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ခြင်းဖြင့်လည်း ဝင်ငွေရှာသည်။ သူ့ဆီမှ တစ်ဆင့် ငွေတစ်သိန်းလွှဲလျှင် ဝန်ဆောင်ခအဖြစ် ငွေကျပ် ၂၀၀ ယူသည်။ သူသည် နေ့စဉ်ငွေကျပ် ၅ သန်းကျော်မျှလွှဲနေရသောကြောင့် တစ်နေ့ဝင်ငွေကျပ် ၁၀၀,၀၀၀ ရရှိသည်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၆ ခုနှစ်အထိ NGO (အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ) ၏ ဝန်ထမ်းလစာအလွှဲအပို့ ကိစ္စရပ်များအတွက်လည်း ငွေလွှဲပေးခဲ့သည်။ ၎င်းထံမှတစ်နေ့လျှင် ငွေကျပ် ၁၀ သန်းလွှဲရသဖြင့် ဝင်ငွေပိုရလာခဲ့သည်။ သူသည် NGO များတွက် စာရင်းရှင်အပ်ငွေထဲတွင် ငွေများထားပေးထားသည်။

သူ၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်သည့်ကာလတစ်လျှောက်တွင် သူထံမှ ငွေချေးသူ အတော်များများသည် ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူသည် တရားဥပဒေနည်းလမ်းဖြင့် အရေးမယူခဲ့ပေ။ အတိုးနှုန်းကို လျော့ချပြီး ချေးရမည်ဆိုလျှင်ပင် ငွေကို တရားဝင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ချေးလိုသည့် ဆန္ဒရှိကြောင်း ပြောခဲ့သည်။

ငွေချေးသူနှစ်ဦးစလုံးသည် နာဂစ်မုန်တိုင်းကတည်းက ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများကျဆင်းလာသည်ဟု ပြောကြသည်။ အထက်နှင့်အောက်တွင် ဖော်ပြထားသောသာဓကများက ထင်သာမြင်သာ ရှိစေသည်။ အများအားဖြင့် အကြီးစား ချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များသည် တရားဝင်ဘဏ္ဍာရေးကြားခံအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖပ်လျဉ်းသည့် အခန်းကဏ္ဍကို ယူထားတတ်ကြသည်ကများသည်။

သာဓက ၈-၄။ ကွမ်းခြံကုန်းမှ ချေးငွေပေးသူများမှာ အကြွေးပြန်မဆပ်သူများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရခြင်း

ဧနီးမောင်နှံနှစ်ဦးသည် ငွေချေးသော ပင်မစီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် အထည်အလိပ်များကို အကြွေးဖြင့် ရောင်းသော အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုကို လုပ်ကြသည်။ သူတို့သည် မြို့နှင့်ရွာနှစ်ခုစလုံးတွင် အဓိကအားဖြင့် လယ်သမားများ၊ ရေလုပ်သားများ၊ ချေးဆိုင်ပိုင်ရှင်များကို ငွေချေးပေးကြသည်။ သူတို့သည် ငွေကျပ် ၁၀၀,၀၀၀ မှ ကျပ် ၁၀ သိန်းအထိ အကြွေးပေးပြီး အပေါင်ပစ္စည်းထားသူများကို လစဉ် ၅ % အတိုးယူသည်။ ယုံကြည်ရသော သူငယ်ချင်းများနှင့် ပုံမှန်ဖောက်သည်များမှာ အပေါင်ပစ္စည်းမထားဘဲ ငွေချေးနိုင်သည်။ သို့သော် ပထမအကြိမ်ချေးသူများနှင့် ငွေပမာဏအနည်းငယ်သာ ချေးယူသူများကို အတိုးနှုန်း ၆ - ၇ % ယူသည်။ ငွေပြန်လည်ပေးဆပ်ရန်အတွက် တိကျသောအချိန်ကာလ သတ်မှတ်ထားသော်လည်း လယ်သမားအများစုသည် ကောက်ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် အကြွေးဆပ်ကြသည်။

နာဂစ်သည် သူတို့၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်မှုပုံစံများကို သက်ရောက်ပြောင်းလဲစေခဲ့သည်။ ယခုအခါ သူတို့၌ ယခင်ကထက် ရက်လွန်ဖြစ်သော အကြွေးများ ပိုများလာသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက သူတို့တွင် ရက်လွန်ကြွေးကျန် ကျပ် သန်း ၁၀၀ ခန့်ရှိသည်။ နာဂစ်မဖြစ်မီကတည်းက ကျပ်သန်း ၂၀၀ ထိ တိုးလာခဲ့

သည်။ ယခုအခါ သူတို့၌ ဖောက်သည်အသစ်များ ပိုတိုးလာပြီး အများစုမှာ လယ်သမားများ ဖြစ်သည်။ သို့သော် သူတို့၏ ချေးငွေပမာဏ ပြောင်းလဲလာသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီ ငွေချေးယူသူ ၁၅ ဦး မှာ ကျပ် ၁၀ သန်းထက်ပိုယူပြီး ၆၀ ဦးမှာ ကျပ် တစ်သန်းအထက် ချေးယူကြသည်။ ယခုအခါ ဖောက်သည် အသစ် ၁၀ ဦးခန့်သာ ကျပ် ၁၀ သန်းအထက်ယူပြီး ၆၀ ဦးမှာ ကျပ် ၂ သန်း အထက်ယူကာ ၂၀ ဦးမှာ ကျပ် တစ်သန်းအထက် ချေးငွေများယူကြသည်။ သို့ရာတွင် သူတို့၌ ရက်လွန်ကြွေးကျန် ကျပ်တစ်သန်းနှင့်အထက် ကျန်နေသူများ ၆၀ ဦးခန့် ရှိသည်။

ထိုလင်မယား၏ ပြောပြချက်စကားများအရ ငွေပြန်လည်ပေးဆပ်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ငွေချေးယူသူများ၏ သဘောထားမှာ ပြောင်းလဲလာသည်။ ချေးငွေယူသူအချို့သည် လိမ်ညာရန်ကြိုးစားကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ပထမအကြိမ် ချေးငွေယူသူများနှင့် သဘောတူစာချုပ်များချုပ်ဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် ငွေကြေး ပြန်လည်ပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့လျှင် တရားစွဲဆိုသော အကြောင်းရင်းထက် ချေးယူသူများကို ထိန်းချုပ် ကန့်သတ်ရန်သာ ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ တရားစွဲဆိုခြင်းလည်း လုံးဝမရှိခဲ့ပေ။ အချို့သော ချေးငွေယူသူ များသည် မည်မျှပင် ကုန်ကျစရိတ်များရှိစေကာမူ သူတို့၏ ချေးငွေများ ပေးဆပ်ကြသည်။ ဥပမာပေးရလျှင် နာဂစ်မတိုင်မီ ချေးငွေ ၂.၅ သန်းရှိပြီး နာဂစ်ပြီးနောက် ကျပ်လေးသန်း အကြွေးရှိသူတစ်ဦးသည် သူ၏ လယ်ထွက်နှုန်းကျဆင်းလာခြင်းကြောင့် သူ့အကြွေးကို မရှင်းနိုင်တော့ပေ။ ထိုအကြွေးကိုဆပ်ရန် သူ၏ လယ်မြေနှင့်အိမ်ကို ပေါင်လိုက်ရသည်။

ထိုခန်းမောင်နှံသည် ငွေချေးခြင်းအတွက် အရင်းအနှီးရရှိရန် အခက်အခဲများ တစ်ရံတစ်ခါ တွေ့ရသည်။ အများအားဖြင့် သူတို့ကို ရန်ကုန်မြို့မှ ချေးငွေပေးသူတစ်ဦးနှင့် အခြားစီးပွားရေးလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များထံမှာ ရွှေကိုအပေါင်ပစ္စည်းအဖြစ်ထားကာ အတိုး ၃% ဖြင့် ချေးယူကြသည်။ သူတို့သည် ကိုယ်ပိုင်စုဆောင်းငွေကျပ် သန်း ၁၀၀ ရှိသော်လည်း ချေးငွေလှည့်ပတ်နိုင်ရန် နောက်ထပ် ကျပ်သန်း ၁၀၀ ချေးယူရသေးသည်။ ဤသို့ ပြုလုပ်နိုင်ရန် တစ်ကြိမ်လျှင် ကျပ်သန်း ၃၀ မှ ၄၀ ထိ ချေးယူရသည်။ သူတို့၏ ချေးငွေပုံမှန်ပမာဏမှာ အမြဲတန်းတည့်ငြိမ်မှုမရှိပေ။ ချေးယူလိုမှု မြင့်သောကာလများတွင် သူတို့အတွက် လိုအပ်သော အရင်းအနှီး ရရှိရန်ပင် ခက်ခဲသည်။ သူတို့သည် အတိုးနှုန်းနည်းနည်းဖြင့် ပုံမှန်ချေးငွေ ပြန်လည်ဆပ်သည့် ကာလအတိုင်း အတာဖြင့် ငွေချေးခြင်းကို ပိုမိုနှစ်သက်ကြောင်း ပြောကြသည်။

၈။ ရွှေနှင့် ရတနာဆိုင်များ

သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် ရွှေဆိုင် ၁၀ ဆိုင်ကို မေးမြန်းခဲ့ကြရာ ငွေချေးငှားနိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ရွှေကို အပေါင်ပစ္စည်းအဖြစ် ထားနိုင်သူအားလုံးကို ငွေချေးပေးကြောင်း ရွှေဆိုင်များက ပြောကြသည်။ သူတို့သည် အဓိကအားဖြင့် လယ်သမားများ၊ ကုန်သည်များ၊ ရေလုပ်သားများနှင့် ဆိုင်ပိုင်ရှင်များကို ငွေချေးပေးကြသည်။

ငွေချေးငှားမှုဆိုင်ရာ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များ^{၆၈}

မေးမြန်းမှုများပြုလုပ်ခဲ့သော ရွှေဆိုင်များသည် ချေးငွေပမာဏအပေါ်မူတည်ပြီး တစ်လလျှင် အတိုး ၃% မှ ၅% ဖြင့် ကျပ် ၁၀,၀၀၀ မှ ကျပ်လေးသန်းအထိ ချေးပေးကြောင်း အစီရင်ခံကြသည်။ ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် စည်းကမ်းနည်းလမ်းများမှာ သုံးလမှ တစ်နှစ်အထိ အမျိုးမျိုးကွဲပြားသည်။

နာဂစ်၏ သက်ရောက်မှုများ

ရွှေဆိုင် ၁၀ ခုအနက် ၆ ဆိုင်သည် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် သူတို့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်မှု (ရွှေဝယ်ခြင်းနှင့် ရောင်းခြင်း) နှင့် အကျိုးအမြတ်များ လျော့ကျလာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ သူတို့၏ ပျမ်းမျှ ဝင်ငွေသည် နာဂစ်မတိုင်မီ တစ်လလျှင် ကျပ် ၃၆၀,၀၀၀ ရှိရာမှ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ကျပ် ၂၇၀,၀၀၀ အထိ လျော့ကျသွားကြောင်း ပြောကြသည်။ သူတို့၏ ပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်မှာလည်း နာဂစ်မဖြစ်မီ တစ်လလျှင် ကျပ် ၂၄၀,၀၀၀ ရှိပြီး နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ကျပ် ၁၈၀,၀၀၀ သို့ ထိုးကျသွားသည်။ ငွေချေးယူသူများထံမှ သူတို့ယူသော အတိုးနှုန်းများမှာမူ ပြောင်းလဲမသွားခဲ့ပေ။

၆၈။ ရွှေဆိုင် ၃ ဆိုင်သာလျှင် ငွေကြေးလည်ပတ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်တို့ ကိုလိုလားစွာပြောကြားခဲ့သည်။

ရွှေဆိုင်နှစ်ဆိုင်က သူတို့၏စီးပွားရေး ကျဆင်းသွားခြင်းအတွက် နာဂစ်ထက် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအကျပ်အတည်းက ပို၍အခရာကျသည်ဟု ပြောကြသည်။ ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကာလတွင် အရင်ကထက် ပို၍ရွှေဝယ်လိုအား လျော့လာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အခြားဆိုင်များကမူ နာဂစ်ကြောင့် စီးပွားရေးကျဆင်းလာရကြောင်း ပြောကြသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက ရွှေဆိုင်များ၏ အဓိကဖောက်သည်များမှာ လယ်သမားကြီးများဖြစ်သည်။ လယ်သမားများသည် ယခုအခါ ရွှေဝယ်နိုင်ခြင်းမရှိလှသောမက သူတို့ပိုင်သော ရွှေကိုပင် လာပေါင်ကြသည်ဟု ရွှေဆိုင်ပိုင်ရှင်များက ပြောကြသည်။ ရွှေကိုအပေါင်ပစ္စည်းအဖြစ်ထားပြီး ငွေချေးယူသူအများစုသည် သူတို့၏ ကြွေးမြီများမဆပ်နိုင်သောကြောင့် ပေါင်ထားသောရွှေများကို ဆုံးရှုံးရသည်ဟု ပြောကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရွှေဆိုင်များတွင် ပေါင်နှံခြင်းနှင့် ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်းသည် ရွှေဆိုင်များ၏ အဓိကလုပ်ငန်းဖြစ်သော ရွှေရောင်းချခြင်းကိုသို့ပင် ရွှေဆိုင်လုပ်ငန်း၏ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။

သာဓက ၈-၅။ ရွှေဆိုင်တစ်ဆိုင်၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

ရွှေဆိုင်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးသည် မြို့နယ်တစ်ခု၏ ဈေးထဲတွင် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော် ရွှေဆိုင်ဖွင့်လာခဲ့သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို သူတို့မိသားစုတွင် သားစဉ်မြေးဆက် လုပ်ကိုင်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ သူ့တွင် ရွှေဆိုင်ဖွင့်ခွင့် လိုင်စင်နှင့် ရွှေပန်းထိမ်ဆရာလုပ်ခွင့်လိုင်စင်ရှိသော်လည်း ငွေချေးရန်လိုင်စင်ကားမရှိပေ။

သူသည် ဖောက်သည်များ ယူလာသော အပေါင်ပစ္စည်းတန်ဖိုးထက် ပိုနည်းသော ငွေပမာဏကို ချေးပေးပြီး ချေးငွေပမာဏအပေါ်မူတည်၍ တစ်လလျှင် ၃ % မှ ၅ % အထိ အတိုးယူသည်။^{၆၅} သူ၏စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်များမှာ အပေါင်ပစ္စည်းပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ဖောက်သည်များသည် အပေါင်ပစ္စည်းတန်ဖိုး ထက် ပိုနည်းသော ချေးငွေကိုသာယူလျှင် အကြွေးပြန်ဆပ်ရမည့် အချိန်ကာလကြာရှည်စွာရနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် သူသည် ပုံမှန်ချေးငွေပြန်ဆပ်ရမည့်ကာလ လေးလကုန်သွားသည်တိုင် နောက်ထပ်နှစ်လထပ်ဆိုင်းခြင်းဖြင့် ချေးငွေပြန်ဆပ်မည့်အချိန်ကို အလိုက်သင့် လိုက်လျောလေ့ရှိသည်။ သူသည် လက်ထဲတွင် အရေးပေါ် သုံးနိုင်ရန် ငွေကျပ်လေးသန်း အရန်သင့်ဆောင်ထားသည်။ ရွှေဆိုင်ပိုင်ရှင်၏ ပြောစကားအရ ရွှေကိုအပေါင်ပစ္စည်းထားပြီး ချေးငွေယူသူများကို ငွေချေးရခြင်းသည် အခြားနည်းလမ်းများဖြင့် ငွေချေးခြင်းထက် ပို၍အန္တရာယ်ကင်းသည်။ သို့သော် ရွှေချေးအတက်အကျပြဿနာကို ရွှေပိုင်ရှင်များ ကြုံရသည်။ သို့သော် ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် သူ့အတွက် အကျိုးရှိသည်။ သူသည် ရွှေကို အပေါင်ပစ္စည်းအဖြစ်ထားပြီး ငွေချေးပေးရာတွင် ရွှေချေးကုခြင်းနှင့်ကြုံရသော်လည်း ရွှေချေးပြန်တက်လာချိန်တွင် ပြန်ရောင်းပြီး ချေးငွေကိစ္စပြေလည်သွားလျှင် ပိုငွေကို ယူထားနိုင်သည်။

နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် သူ၏စီးပွားရေးကို ထိခိုက်စေခဲ့သည်ဟု ထိုရွှေဆိုင်ပိုင်ရှင်က ပြောခဲ့သည်။ နာဂစ်မတိုင်မီ ပုံမှန်ချေးငွေယူသူသည် ၂၀၀-၃၀၀ ဦးရှိခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ သူ့တွင် ဖောက်သည် ၁၅၀ ဦးခန့်သာ ရှိတော့သည်။ ချေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်သူများလည်း အရင်ကထက် ပိုများလာသည်။

နာဂစ်ဖြစ်ပြီးကတည်းက ချေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်မှုများမှာ ပိုမိုများပြားလာကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် လယ်သမားများတွင် အဖြစ်များကြောင်း ရွှေဆိုင်အားလုံးက ပြောကြသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီ ချေးငွေပုံမှန် ပြန်ဆပ်လေ့ရှိသော လယ်သမားများပင် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် အကြွေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ကြောင်း ရွှေဆိုင်နှစ်ဆိုင်က ပြောပြသွားသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းမှာ လယ်သမားများ၏ လယ်ယာသီးနှံအထွက်နှုန်းများသည် ကြွေးမြီများ ဆပ်နိုင်လောက်အောင် အထွက်မကောင်းတော့ခြင်းနှင့် ရွှေချေးနှုန်းများ ကျဆင်းသွားခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ လယ်သမားများမှာ စပါးစိုက်ပျိုးရန် အရင်းအနှီးများစွာ လိုအပ်နေသောကြောင့် ကြွေးမြီဟောင်းများကို မဆပ်နိုင်သော်လည်း နာဂစ်ဖြစ်ပြီးအချိန်တွင် သူ့ထံတွင် အမြဲတန်းငွေချေးနေကျ လယ်သမားများကို ချေးငွေပေးထားသည်ဟု ရွှေဆိုင်တစ်ဆိုင်က ပြောခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ထိုအချိန်မှစ၍ လယ်သမားများသည် ချေးငွေများကို ပြန်မဆပ်နိုင်သေးပေ။

၆၅။ ထိုသူ၏အတိုးယူပုံမှာ ကျပ် ၅၀,၀၀၀ အောက်ယူလျှင် ၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ကျပ် ၅၀,၀၀၀ နှင့် ၁၀,၀၀၀၀ အကြားယူလျှင် ၄ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ကျပ် ၁၀,၀၀၀ နှင့်အထက်ယူလျှင် ၃ ရာခိုင်နှုန်း စသဖြင့်သတ်မှတ်ထားသည်။

နာဂစ်ကို ရင်ဆိုင်ဖြတ်သန်းခြင်း

ရွှေဆိုင်အချို့သည် နာဂစ်၏ နောက်ဆက်တွဲပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် ချောချောမွေ့မွေ့ ဖြစ်စေရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ငွေပြန်ဆပ်ရမည့်ကာလများကိုလည်း နောက်ထပ် တစ်လထပ်တိုးပေးကြောင်း ရွှေဆိုင်အများစုက ပြောခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် သူတို့သည် ဈေးငွေများကို ပုံမှန်ပြန်ဆပ်လေ့ရှိသည့် အကြွေးယူသူများကိုသာ အလိုက်သင့် ဆက်ဆံပြီး ငွေချေးယူထားသူ အားလုံးကိုမူ ထိုသို့ မဆက်ဆံပေ။

ဂ။ အပေါင်ဆိုင်များ

သုတေသနသမားများသည် လိုင်စင်ရှိအပေါင်ဆိုင် ၈ ခုကို မေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ဒေသတွင် အပေါင်ဆိုင်များအား လိုင်စင်များထုတ်ပေးသည့်စနစ်သည် ပြောင်းလဲသွားသည်ဟုပြောကြသည်။ ၂၀၀၇-၂၀၀၈ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အထိတိုင်အောင် လိုင်စင်များကို လေလံဖြင့်သာ ခွင့်ပြုခဲ့ခြင်းကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင် အနီးအနားဒေသများတွင် လိုင်စင်ကြေးမှာ သိသာစွာ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ လိုင်စင်အတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုမရှိသော ဒေသများတွင် လိုင်စင်ကြေးမှာ စည်ပင်သာယာမှု ချမှတ်ထားသော ကြမ်းစင်းဈေးသာဖြစ်ပြီး ယှဉ်ပြိုင်မှုရှိသော ဒေသများတွင်မူ လိုင်စင်ဈေးနှုန်းသည် သိသိသာသာမြင့်မားသွားသည်။ ဥပမာပြောရလျှင် ဒေသတစ်ခုတွင် လိုင်စင်ကြမ်းစင်းဈေးမှာ ကျပ် ၂၀၀,၀၀၀ သာ ဖြစ်သော်လည်း စီးပွားရေးပြိုင်ဘက် နှစ်ဦးကြောင့် ၁.၂ သန်းထိ ခုန်တက်သွားသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ သူတို့ဒေသများတွင် လိုင်စင်ပေးသည့်စနစ်ကို ပြုပြင်လိုက်သည်။ စနစ်သစ်အရ လက်ရှိ အပေါင်ဆိုင်များကသာ လေလံကမ်းလှမ်းချက်ကို ပထမဆုံး ငြင်းနိုင်သည့် အခွင့်အရေးရှိသည်။ လက်ရှိအပေါင်ဆိုင်များကို စည်ပင်သာယာမှု နှစ်စဉ်လိုင်စင်ဈေးနှုန်းတိုးမြှင့်သတ်မှတ်ကာ လိုင်စင်ပယ်ရန် ကမ်းလှမ်းသည်။ ကမ်းလှမ်းထားသော ဈေးနှုန်းဖြင့် လိုင်စင်သက်တမ်းသစ်တိုးရန် လက်ရှိအပေါင်ဆိုင်များက မတတ်နိုင်တော့မှသာ စည်ပင်သာယာက လေလံကျင်းပခွင့်ရှိသည်။

မေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သော အပေါင်ဆိုင်များ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတိုင်းအဆပမာဏ အမျိုးမျိုးကွဲပြားသည်။ အပေါင်ဆိုင်တစ်ခုတွင် လည်ပတ်နေသော ငွေကျပ် ၂.၅ သန်းရှိပြီး အခြား ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင်မူ လည်ပတ်ငွေ^၁ ကျပ်သန်းနှစ်ဆယ်ကျော် ရှိသည်။ သူတို့သည် မြို့နှင့် ရွာများမှ ဖောက်သည်များကို ဈေးငွေထုတ်ပေးထားကြောင်း ပြောကြသည်။ ရွာမှ ငွေချေးသူအများစုမှာ လယ်သမားများနှင့် ရေလုပ်သားများဖြစ်ပြီး ငွေပမာဏများစွာ ဈေးယူချင်ကြသည်ဖြစ်၍ ရွှေကိုသာ အပေါင်ပစ္စည်း အဖြစ်ထားရှိသည်။

ငွေချေးငှားမှုဆိုင်ရာ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များ

အပေါင်ဆိုင်များသည် ရွှေအပြင် အချို့ကိစ္စများတွင် စက်ဘီး၊ အင်ဂျင်စက်များ၊ ထမင်းအိုးများ၊ ကက်ဆက်၊ အဝတ်အထည်များကဲ့သို့ အခြားပစ္စည်းများကို အပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် လက်ခံကြောင်း ပြောကြသည်။ အခြားသော အပေါင်ခံပစ္စည်းများနှင့်ယှဉ်လျှင် ရွှေသည် အတိုးနှုန်းပိုနည်းသည်။ ရွှေအတွက် အတိုးနှုန်းမှာ တစ်လလျှင် ၃ % မှာ ၆ % အထိ ဖြစ်သော်လည်း ဈေးငွေပမာဏ^၂ ပေါ် မူတည်၍ တစ်လလျှင် ၄ % မှ ၅ % အထိ ယူလေ့ရှိကြသည်။ ပြန်ဆပ်ရမည့်ကာလမှာ သုံးလမှ ခြောက်လအထိ ဖြစ်သည်။ အခြားသော အပေါင်ခံပစ္စည်းများပေးပြီး ငွေချေးယူသူများမှာ တစ်လလျှင် အတိုးနှုန်း ၈ % မှ ၁၅% အထိ ပေးရသည်။ အဝတ်အစားကဲ့သို့ တန်ဖိုးနည်းအပေါင်ခံပစ္စည်းများထက် စက်ဘီးကဲ့သို့ တန်ဖိုးကြီးအပေါင်ခံပစ္စည်းများက အတိုးနှုန်းပိုသက်သာသည်။ ဈေးငွေပမာဏမှာ ကျပ် ၃,၀၀၀ မှ ကျပ် ၄၀၀,၀၀၀ အထိ အမျိုးမျိုးရှိနိုင်ကြသည်။

၇၀။ မှတ်သားရန်။ ငွေကြေးလှည့်ပတ်စီးဆင်းမှုအချက်အလက်များတွင် ငွေချေးငှားသူတို့သည် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးအခြေအနေကို ကောင်းမွန်စွာ ဖော်ပြလိုစိတ်မရှိသဖြင့် ဈေးပေးသည့်ငွေကြေးပမာဏနှင့် မည်သူတို့ ဈေးယူသည်စသည့်အချက်များ များစွာမရရှိခဲ့ပါ။ သို့ပါ၍ ဗျမ်းဖျူ ငွေကြေးလှည့်ပတ်စီးဆင်းမှုမှာ တွက်ချက်၍မရနိုင်ပါ။
၇၁။ အတိုးနှုန်းများမှာ များသောအားဖြင့် ကျပ် ၁၀၀,၀၀၀ အောက်ဈေးယူလျှင် ၅ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ကျပ် ၁၀၀,၀၀၀ အထက်ဈေးယူလျှင် ၄ ရာခိုင်နှုန်း ဖြင့်အသီးသီးဖြစ်သည်။

နာဂစ်၏ သက်ရောက်မှုများ

နာဂစ်သည် သူတို့၏စီးပွားရေးကို ထိခိုက်စေခဲ့သည်ဟု အပေါင်ဆိုင်ပိုင်ရှင်များက ပြောကြသည်။ မေးမြန်းခဲ့သော အပေါင်ဆိုင် ၈ ဆိုင်စလုံးတွင် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်သည့်နှုန်း ပိုမိုမြင့်မားလာပြီး ယခင်က အကြွေးပုံမှန်ဆပ်ခဲ့ကြသော ငွေချေးယူသူများပါ ပျက်ကွက်သူများတွင် ပါဝင်လာခဲ့သည်။ ရွှေကို အပေါင်ပစ္စည်းအဖြစ်ထားပြီး ငွေချေးယူခဲ့သူများသည် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ချေးငွေပြန်မဆပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ ရွှေများကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်ဟု ရွှေဆိုင် ၈ ဆိုင်အနက် ၅ ဆိုင်က ပြောပြသည်။ မိမိတို့၏ ပျမ်းမျှဝင်ငွေသည် နာဂစ်မဖြစ်မီ တစ်လလျှင် ၃၆၀,၀၀၀ ကျပ်ရှိရာမှ နာဂစ် ဖြစ်ပြီးနောက် ကျပ် ၂၅၀,၀၀၀ ခန့်အထိ လျော့ကျသွားသည်ဟု အပေါင်ဆိုင်များက ပြောကြသည်။

အပေါင်ဆိုင် ၈ ဆိုင်အနက် ၅ ဆိုင်က နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ၎င်းတို့ထံမှ ချေးယူသူအရေအတွက်မှာ လျော့ကျသွားခဲ့သည်။ ပေါင်နှံစရပ်စွဲစည်း ဘာမှမကျန်တော့သောကြောင့် ရွာများမှ အကြွေးယူသူ အရေအတွက်လည်းကျဆင်းသွားခဲ့သည်။

အပေါင်ဆိုင် ၈ ဆိုင်အနက် ၂ ဆိုင်မှာမူ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ဖောက်သည်များ ပိုများလာပြီး အများစုမှာ မြို့မှအလုပ်သမားများဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ချေးငွေပေးသူအသစ်များမှာ ကြွေးမြီများ ပြန်မဆပ်နိုင်သဖြင့် သူတို့ပေါင်နှံထားသောပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးရသည်ဟု ထိုအပေါင်ဆိုင်နှစ်ဆိုင်က ပြောသွားခဲ့သည်။

ဃ။ ပုဂ္ဂလိကငွေစုငွေချေးဝန်ဆောင်မှု

သုတေသနပြုသူများသည် ပုဂ္ဂလိကငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းနှစ်မျိုးကို မေးမြန်းခဲ့ကြသည်။ တစ်ခုမှာ အပေါင်ဆိုင်လိုင်စင်ရှိပြီး တစ်ခုမှာ လိုင်စင်မရှိပါ။ အပေါင်ဆိုင်လုပ်ငန်းကို ၁၅ နှစ်ကြာ လုပ်ကိုင်ခဲ့သော ပိုင်ရှင်တစ်ဦးသည် သူကောင်းစွာသိသော မြို့မချေးမှ ဆိုင်ရှင်များ၊ သူငယ်ချင်းများနှင့် အနီးအနားရွာမှ မိမိယုံကြည်ရသော ချေးငွေယူသူများကိုသာ အဓိကအားဖြင့် ချေးငွားပေးသည်။ ပုဂ္ဂလိကအခြားချေးငွေပေးသူတစ်ဦးမှာ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်နှင့် အခြားပစ္စည်းများကို အဓိကအားဖြင့် ကုန်သွယ်ရောင်းဝယ်လုပ်ကိုင်သောသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဆိုက်ကားနှင့် သူများ၊ ခေါင်းရွက်ဗုတ်ထိုးချေးသည်များနှင့် အခြားပိုင်ရှင်များကို အဓိကချေးငွေပေးသည်။

ငွေစုငွေချေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမှာ မြင်တွေ့နေကျပုံစံမျိုးသာဖြစ်ခြင်း

ငွေစုငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းနှစ်မျိုးစလုံးသည် တူညီသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရှိသော်လည်း အတိုးနှုန်းနှင့် အခြားချေးငွေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမှာ မတူပေ။ ပထမငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းမှာ ငွေချေးယူသူများသည် တစ်နေ့ကျပ် ၁,၀၀၀ ငွေပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး သူ၏စုဆောင်းငွေ ပြန်မထုတ်ခဲ့လျှင် နှစ်အကုန်တွင် ကျပ် ၄၀၀,၀၀၀ ပြန်ရမည်။ ငွေချေးယူသူများသည် အနည်းဆုံး သုံးလစုဆောင်းပြီးနောက် ငွေပြန်လည်ထုတ်ယူနိုင်သည်။ သုံးလကြာပြီးနောက် ငွေကျပ် ၂၀၀,၀၀၀ အထိ ချေးယူနိုင်ပြီး တစ်လလျှင် အတိုးနှုန်း ၃% ပေးရသည်။ ဒုတိယငွေစုငွေချေးဝန်ဆောင်မှုမှာ စုဆောင်းငွေကျပ် ၂၀၀ မှ ကျပ် ၁၀၀,၀၀၀ အထိ စုဆောင်းမှုကိုလက်ခံပြီး လူအများစုမှာ တစ်နေ့လျှင် ကျပ် ၅၀၀ မှ ကျပ် ၁,၀၀၀ အထိ ဖြစ်ကြသည်။ စုဆောင်းငွေများအတွက် လစဉ် ၁% အတိုးပေးပြီး ပြန်ထုတ်ယူလျှင် ၃% အတိုးပေးရသည်။ အခြားဝန်ဆောင်မှုကဲ့သို့ပင် ချေးငွေယူမည့်သူများသည် သုံးလစုဆောင်းပြီးနောက် ခြောက်လစုဆောင်းငွေနှင့် ညီမျှသော ငွေပမာဏအထိ ချေးယူနိုင်သည်။ ချေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်မှုအတွက် တရားဥပဒေအရ အရေးယူခြင်း စသည်တို့ကိုလုပ်ဆောင်မှုမျိုးကိုမူ မတွေ့ရှိရပေ။

နာဂစ်၏ သက်ရောက်မှုများ

နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် လူအများစုက ငွေများ ပြန်ထုတ်ယူကြသည်ဟု ဤလုပ်ငန်းရှင်နှစ်ဦးစလုံးက ပြောကြသည်။ သို့သော် သူတို့၏လုပ်ငန်း ပြန်လည်စတင်နိုင်ပြီဖြစ်ပြီး ငွေစုသူနှင့် ငွေချေးသူများ ပိုများလာသည်။

အစိုးရရေးငွေပေးသူများ

(က) မြန်မာစိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ် (Myanmar Agricultural Development Bank - MADB)

မြန်မာစိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်သည် လယ်သမားများကို အတိုးနှုန်းသက်သာစွာဖြင့် ချေးငွေ ထုတ်ချေးပြီး ၎င်းတို့ချေးယူထားသော ငွေပမာဏအချိုးအစားအလိုက် ငွေပြန်စုစေသည်။^{၇၂} ထိုဘဏ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးချေးငွေ အစီအစဉ်တစ်ခုထားရှိပြီး လယ်သမားများကို လယ်ယာသုံးကိရိယာများကို အရစ်ကျစနစ်ဖြင့် ရောင်းချပေးသည်။ သို့သော် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်တာဝန်ခံများ၏ အဆိုအရ ထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့အစည်းများက လယ်ယာ သုံးပစ္စည်းများကို ဒေသတွင်းအစုစုဝေငှလျက်ရှိသောကြောင့် အရစ်ကျစနစ်ဖြင့် ရောင်းပေးသောအစီအစဉ်ကို ခေတ္တ ရပ်နားထားကြောင်းသိရသည်။ သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် မြို့နယ် ၈ ခုရှိ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ် တာဝန်ခံများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

MADB သည် နာဂစ်မဖြစ်မီက လယ်သမားများကို တစ်ဧက^{၇၃} လျှင် ကျပ် ၇,၀၀၀ နှုန်းဖြင့် မြေဧက ၁၀ ဧကအထိ ငွေချေးပေးခဲ့သည်။ မိုးနှင့်ခန္ဓစပါးအတွက် စိုက်ပျိုးချိန်ကာလတွင် ချေးငွေများရယူနိုင်ပြီး ရိတ်သိမ်း ပြီးနောက် ခုနှစ်လကြာလျှင် ပြန်ဆပ်ရသည်။ လယ်သမားများသည် ငါးယောက်ဖြင့် တစ်အုပ်စုဖွဲ့ရပြီး အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦးက ငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် တစ်ဖွဲ့လုံးတွင် ငွေပြန်ပေးရမည့် တာဝန်ရှိသည်။ ကျေးရွာလူကြီးများ သည်လည်း သူတို့ရွာမှ လယ်သမားများ ငွေပြန်လည်ပေးဆပ်^{၇၄} နိုင်ရန် တာဝန်ခံရသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ချေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်မှုမှာ မရှိသလောက်ပင်ရှားသည်။ လယ်သမားများသည် သူတို့အတွက် ခက်ခဲ ကြပ်တည်းသောအချိန်နှင့် နာဂစ်ပြီးပြီးချင်းအချိန်၌ပင် ကြွေးမြီများ ပြန်ဆပ်နိုင်ခဲ့သည်ဟု စိုက်ပျိုးရေးဘဏ် တာဝန်ရှိသူများက ပြောကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ တာဝန်ရှိသူများသည် သူတို့တွင် ချေးငွေလျှောက်ထားသော လယ်သမားအားလုံးကို ထုတ်ချေးပေးရန် ငွေပင်ငွေရင်းလုံလောက်စွာ စိုက်ထူထားနိုင်ခြင်းမရှိသောကြောင့် ရံဖန်ရံခါ မြန်မာ့စီးပွားရေး ဘဏ်မှ တစ်နှစ်လျှင် ၁၅ % အတိုးနှုန်းဖြင့် ငွေချေးရကြောင်း ပြောပြကြသည်။

နာဂစ်၏ သက်ရောက်မှုများ

နာဂစ်လွန်ကာလတွင် MADB သည် ပထမစိုက်ပျိုးရာသီအတွက် တစ်ဧကလျှင် ကျပ် ၈,၀၀၀ နှင့် ဒုတိယစိုက်ပျိုးရာသီတွင် တဧကလျှင် ကျပ် ၁၀,၀၀၀ နှုန်းဖြင့် ချေးငွေများတိုးမြှင့်ကာ ခုနှစ်လအတွက် အတိုးနှုန်း ၁၇ % နှုန်းဖြင့် ချေးပေးခဲ့သည်။

မြို့နယ်နှစ်ခုမှ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်အရာရှိများ၏ အဆိုအရ ဘဏ်တွင်ချေးငွေလျှောက်ထားသူများမှာ နာဂစ် မဖြစ်မီကထက် ပိုများလာကြောင်း သိရသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက MADB မှ ချေးငွေကို မပြောပလောက်သော ပမာဏဟု ထင်ထားခဲ့သော လယ်သမားကြီးများပင် စတင်ပြီး ချေးငွေထုတ်ယူကြကြောင်းသိရသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်မန်နေဂျာတစ်ဦးကမူ လယ်သမားများသည် ရုန်းကန်နေရသောအချိန်တွင်ပင် ချေးငွေများပြန်လည်ပေးဆပ် သောကြောင့် ခက်ခဲကြပ်တည်းသောအချိန်ကာလများတွင် သူတို့ကို ချေးငွေများ ပိုပေးသင့်သည်ဟု ပြောသွားခဲ့ သည်။^{၇၅}

၇၂။ စုငွေနှုန်းထားအချက်အလက်များမှာ မြို့နယ် ၈ ခုလုံးအတွက်မရရှိခဲ့သော်လည်း အတိုးနှုန်းထားများမှာ ပုံမှန်အားဖြင့် ကျပ် ၁၀၀ အတွက် အတိုးနှုန်း ၆ ကျပ်မှ ၇ ကျပ်အထိရှိသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် ၆ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၇ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။ ၎င်းစုဆောင်းငွေ များကို ထုတ်ယူရန် ကော်မသည်ဟု တင်ပြကြပါသည်။
၇၃။ စိုက်ပျိုးရေးကုန်ကျစရိတ်များမှာ အများအားဖြင့်ခန့် မှန်းခြေ တစ်ဧကလျှင် ကျပ် ၁ သိန်း ၅ သောင်းခန့် ရှိသည်။
၇၄။ ကျေးရွာလူထုနှင့် ခေါင်းဆောင်တို့ သည် အချိန်မှန်ပြန်ဆပ်နိုင်ရန်ကြိုးပမ်းကြသည်။ MADB ၏စည်းကမ်းအရ အချိန်မှန်မှန် ပေးဆပ်သည့်ရွာများအား ဦးစားပေးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။
၇၅။ ဤအချက်ကို ဘဏ်အရာရှိမှ SIM 2 တွင် ပါဝင်ထည့်သွင်းပေးရန် အထူးအားဖြင့် တောင်းဆိုထားသည်။

(ခ) မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ် (Myanmar Economics Bank - MEB)

သုတေသနပြုသူများသည် မြို့နယ်သုံးခုရှိ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်မှ အရာရှိများကို မေးမြန်းခဲ့ကြသည်။ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်သည် မြန်မာ့အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်း (အစိုးရအပေါင်ဆိုင်)၊ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်နှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများသို့ ဈေးငွေများပေးခဲ့သည်။ အရာရှိများ၏ ပြောကြားချက်များအရ ဘဏ်၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ငွေဈေးသူအများစုမှာ ဆန်ကုန်သည်များသာ ဖြစ်သည်။ MEBသည် ငွေကျပ် ၇၀၀,၀၀၀ မှ ကျပ်သန်း ၂၀ အထိ ဈေးငွေများ ထုတ်ပေးသည်။ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်အရာရှိတစ်ဦး၏ပြောစကားအရ မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ်ခွဲများသည် ဈေးငွေကျပ် ၅ သန်းအထိ၊ ဓရိုင်အဆင့်ဘဏ်ခွဲများသည် ကျပ် ၁၀ သန်းအထိ ဈေးပိုင်ခွင့်ရှိကြသည်။ အတိုးနှုန်းမှာ တစ်နှစ်လျှင် ၁၇ % ဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်လျှင် သုံးကြိမ် အရစ်ကျခွဲပြီး ပြန်ဆပ်နိုင်သည်။

ဘဏ်မှ ဈေးငွေယူသူများသည် ဈေးငွေရရှိရန်အတွက် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော အိုးအိမ်၊ ခြံမြေတစ်ခုခု ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း၊ ဖော်ပြထားသော စာရွက်စာတမ်းနှင့် အခွန်ဆောင်ထားသော အထောက်အထားပြေစာများ တင်ပြရသည်။ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်သည် ငွေဈေးမည့်သူ ပိုင်ဆိုင်သော မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော အိုးအိမ်ခြံမြေတစ်ခုခု၏ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးကို တွက်ချက်ကာ ထိုပေါက်ဈေး၏ ၃၀ % ကို ဈေးပေးနိုင်သည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်အရာရှိများ၏အဆိုအရ ၎င်းတို့ဘဏ်တွင် ငွေဈေးယူသူအနည်းငယ်သာရှိကြောင်း ပြောကြားသွားသည်။ ဘဏ်ခွဲတစ်ခုကမူ ၂၀၀၈-၀၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ ဈေးငွေမပေးခဲ့ချေ။ အခြားသော ဘဏ်ခွဲတစ်ခုကလည်း လူအနည်းငယ်ကိုသာ ဈေးပေးခဲ့သည်။ ငွေဈေးလိုသူများသည် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှုကျပ်သန်း ၃၀ တန်ဖိုးအထိပြရန် လိုအပ်ကြောင်း ရုံးချုပ်က ညွှန်ကြားချက်အသစ်ထုတ်ခဲ့သည်ဟု ဘဏ်ခွဲအရာရှိများက ပြောပြခဲ့သည်။

(ဂ) မြန်မာ့မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဘဏ် (Myanmar Livestocks and Fishery Bank - MLFB)

သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် မြို့နယ်သုံးခုတွင် မြန်မာ့မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဘဏ်မှ အရာရှိများကို မေးမြန်းမှုများပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးကတည်းကပင် မြန်မာ့မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းဘဏ်သည် ရေလုပ်သားများနှင့်ရေလုပ်ငန်းရှင်အမျိုးမျိုးကို အဓိကထားသည့် ဈေးငွေအစီအစဉ်ကို စတင်ခဲ့သည်။ ဈေးငွေအစီအစဉ်သည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် စတင်ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ပြီးဆုံးခဲ့သည်။ ဈေးငွေဈေးကွက်လေ့လာရေးအဖွဲ့များသည် ဘိုကလေး၊ လပွတ္တာနှင့် ဖျာပုံမြို့များတွင်ရှိသော MIFB ဘဏ်ခွဲများသို့ သွားရောက်လေ့လာခဲ့သည်။ ထုတ်ချေးသောငွေပမာဏမှာ ဘဏ်ရုံးခွဲနှင့် ဈေးငွေယူသူ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပမာဏကိုလိုက်ပြီး ကွဲပြားမှုရှိသည်။ ဈေးငွေပမာဏမှာ ကျပ် ၃၀၀,၀၀၀ မှ ကျပ်သန်း ၃၀ အထိ ရှိသည်။^{၇၆} MADB ကဲ့သို့ပင် အုပ်စုလိုက် ဈေးငွေပေးပြီး အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးက ငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်လျှင် အဖွဲ့ဝင်များက ဈေးငွေပြန်ဆပ်ရန် တာဝန်ရှိသည်။ အတိုးနှုန်းမှာ တစ်နှစ်လျှင် ၁၇ % ဖြစ်ပြီး မေးမြန်းမှုပြုလုပ်ခဲ့သော ဘဏ်ခွဲများတွင် ပြန်ဆပ်ရမည့်ကာလမှာ တစ်နှစ်မှ နှစ်နှစ်အထိ အမျိုးမျိုးကွဲပြားသည်။

ဈေးငွေရယူထားသူအချို့သည် ဈေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ ဘဏ်ခွဲတစ်ခုတွင် ငွေဈေးယူသူ ၅၅၄ ဦးရှိသည့်အနက် ၈၀ ဦးက ပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့သည်။ အခြားဘဏ်ခွဲတစ်ခုတွင်မူ ငွေဈေးယူသူ ၂၈၇ ဦးရှိပြီး ၅၈ ဦးပျက်ကွက်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဘဏ်ခွဲမန်နေဂျာတစ်ဦး၏ အဆိုအရမူ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း ၎င်းဘဏ်တွင် စုဆောင်းငွေများ တိုးလာသည်။

မေးမြန်းခဲ့သော MLFB ၏ အရာရှိများက နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ဈေးငွေယူရန် လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြင်ဆင်မှုအချို့ ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ပြောကြားသည်။ နာဂစ်မဖြစ်မီကမူ ဈေးငွေယူသူများသည် ငွေဈေးရန်လေ့များ၊ အိမ်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လိုင်စင်များ တင်ပြရပြီး ရွာလူကြီးများ၏ ထောက်ခံချက်ပါယူရန် လိုအပ်သည်။ သို့ရာတွင် ဈေးငွေယူသူအချို့သည် နာဂစ်အတွင်း ၎င်းတို့၏အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းများ ပျောက်ဆုံးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဘဏ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့သည် ဈေးငွေယူသူများအတွက် ဆိုင်ရာရဲစခန်းအသီးသီးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးခေါင်းဆောင်အသီးသီးတို့ကပေးသော ထောက်ခံချက်များဖြင့်သာ ဈေးငွေထုတ်ပေးခဲ့သည်။

၇၆။ လှေငယ်တစ်စင်းပိုင်ဆိုင်သည့် ငါးဖမ်းသမားတစ်ယောက်အား ဘဏ်ရုံးခွဲတစ်ခုမှဈေးပေးသည့် အနိမ့်ဆုံးငွေပမာဏမှာ ကျပ် ၃၀၀,၀၀၀ ဖြစ်သည်။ ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသမားများအတွက်မူ အမြင့်ဆုံးဈေးငွေမှာ ၂ သန်းခွဲဖြစ်သည်။ ဘဏ်ရုံးခွဲများတွင်လည်း ငါးဖမ်းသမားအကြီးတစ်ဦးလျှင် ကျပ် ၃၀ သန်း ဖြင့်ထုတ်ချေးပေးသည်။

**(ဃ) မြန်မာ့အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်း (အစိုးရပိုင်အပေါင်ဆိုင်များ)
(Myanmar Small Loans Enterprise - MSLE)**

သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် မြို့နယ်ခြောက်ခုတွင် မြန်မာ့အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်း (MSLE) မှ အရာရှိများကို မေးမြန်းခဲ့ကြသည်။ ဤအပေါင်ဆိုင်များသည် ဈေးငွေအတွက် ရွှေကိုသာလျှင် အပေါင်ခံပစ္စည်းအဖြစ် လက်ခံကြသည်။ မြန်မာ့အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းသည် အပေါင်ခံပစ္စည်း၏ တန်ဖိုးနှင့် ယှဉ်လိုက်လျှင် ပုဂ္ဂလိက အပေါင်ဆိုင်များထက်ပင် နည်းပါးသော ဈေးငွေကိုသာ ထုတ်ချေးသည်။ သို့သော် MSLE မှယူသော အတိုးနှုန်းမှာ ၃ % နှုန်းမျှသာရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကအပေါင်ဆိုင်များမှယူသောအတိုးနှုန်းမှာ ၅ % ခန့်ရှိသည်။^{၇၇} အပေါင်ခံပစ္စည်းတန်ဖိုးနှင့် ယှဉ်လိုက်လျှင် နည်းပါးသောဈေးငွေကိုသာ ထုတ်ချေးသဖြင့် ငွေချေးသူများ ၎င်းတို့၏ ရွှေကို MSLE တွင် ပေါင်နှံငွေချေးရန် မက်လုံးနည်းစေသည်။ မြန်မာ့အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းသည် သတ်မှတ်စည်းမျဉ်းနှင့်ကိုက်ညီလျှင် ဈေးငွေလျှောက်ထားသူအားလုံးကို ဈေးငွေထုတ်ချေးပေးသော်လည်း လယ်သမားငယ်များမှာ ဤဌာန၏ အဓိကဈေးငွေယူသူများဖြစ်သည်။ မြန်မာ့အသေးစားဈေးငွေဌာန အရာရှိများ၏အဆိုအရ နာဂစ်နောက်ပိုင်းတွင် ငွေချေးသူများ လျော့နည်းကျဆင်းလာကြောင်း သိရှိပြီး အကြောင်းအရင်းတစ်ရပ်မှာ အပေါင်ခံပစ္စည်းများအတွက် မြန်မာ့အသေးစားဈေးငွေလုပ်ငန်းက ထုတ်ချေးပေးနိုင်သောငွေပမာဏမှာ နည်းနေသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ငွေချေးသူတစ်ဦးလျှင် ဈေးငွေကျပ် ၁၀,၀၀၀ မှ ၂ သန်းအထိရှိပြီး မြန်မာ့အသေးစား ဈေးငွေလုပ်ငန်း ရုံးချုပ်က ရုံးခွဲတစ်ခုစီမှ တစ်နှစ်လျှင် မည်မျှချေးနိုင်မည်ကို ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

သမဝါယမများ

သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် မြို့နယ်လေးမြို့နယ်တွင်ရှိသော သမဝါယမငွေစုငွေချေးအသင်းအဖွဲ့များကို မေးမြန်းခဲ့ရာ အချို့မှာ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် မုန်တိုင်းဒဏ်ခံရသော အိမ်ထောင်စုများကိုကူညီရန် အစိုးရရန်ပုံငွေများဖြင့် ထူထောင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ သမဝါယမအမျိုးအစားလေးမျိုးနှင့်ပတ်သက်၍ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုလေးမျိုးမှာ စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမ၊ ငွေစုငွေချေးသမဝါယမ၊ ရေလုပ်ငန်းသမဝါယမနှင့် ဆားလုပ်ငန်းသမဝါယမတို့ ဖြစ်သည်။ သမဝါယမအားလုံးသည် အုပ်စုဖြင့် ဈေးငွေယူခြင်းနှင့် ပေးခြင်းများကို အခြေခံပုံစံအဖြစ် လည်ပတ်သော်လည်း အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုချင်းစီ၏ ငွေချေးသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမှာ ကွာခြားပါသည်။

(က) စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမများ

မေးမြန်းမှုများပြုလုပ်ခဲ့သော စိုက်ပျိုးရေးသမဝါယမတစ်ခုမှာ လေးနှစ်သက်တမ်းရှိခဲ့ပြီး ကျေးရွာအုပ်စု ၂၄ အုပ်စုတွင်ရှိသော လယ်သမားငယ်များနှင့် ကျပန်းအလုပ်သမားများကို အဓိကထား ချေးပေးသည်။ ၎င်းတွင် အဖွဲ့ဝင် ၅၈၆ ဦးရှိပြီး အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးကို တစ်ဧကလျှင် ကျပ် ၅,၀၀၀ နှုန်းဖြင့် အတိုးနှုန်းမှာ တစ်လလျှင် ၂.၅% ဖြင့် ချေးငွေပေးခဲ့သည်။ သမဝါယမက ချေးငွေပေးသော အများဆုံးမြေဧကမှာ ၅၀ ဧကဖြစ်သော်လည်း လယ်သမားအဖွဲ့ဝင်အများစုမှာ မြေသုံးဧကအတွက်သာ ချေးငွေယူကြသည်။ သမဝါယမသည် အုပ်စုလိုက် ငွေချေးခြင်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးပြီး အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးက ချေးငွေပြန်မပေးနိုင်လျှင် အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးတွင် ၎င်းချေးငွေကို ပြန်ပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ သမဝါယမအသင်းအဖွဲ့များသည် သမဝါယမဘဏ်နှင့် အခြားသမဝါယမများ၏ စုဆောင်းငွေမှ ငွေပင်ငွေရင်းကို ရရှိသည်။ နှစ်စဉ် မြေဧက ၅,၄၆၀ အတွက် စုစုပေါင်းငွေကျပ် ၂၇.၃ သန်းကို ချေးငှားပေးသည်။ နာဂစ်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဤအချက်အလက်များ အပြောင်းအလဲမရှိခဲ့ပါ။

(ခ) ငွေစုငွေချေးသမဝါယမများ

သုတေသနပြုလုပ်သူများသည် မြို့နယ်သုံးခုရှိ ငွေစုငွေချေးသမဝါယမများကို မေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါသမဝါယမတစ်ခုမှာ ၁၂ နှစ်ကျော် သက်တမ်းရှိပြီဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ဈေးငွေဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းမှာ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ပေါ်လာသော သမဝါယမများနှင့် တွဲပြားသွားသည်။

၇၇။ ပြင်ပမှ ငွေချေးပေးသူတို့သည် ခင်မင်ရင်းနှီးသည့် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း (သို့မဟုတ်) ယုံကြည်စိတ်ချရသော ဖောက်သည် (သို့မဟုတ်) ၎င်းတို့ပေါင်နှံထားသောရွှေ၏ အရည်အသွေးကောင်းမွန်ပါက အတိုးနှုန်း ၄ ရာခိုင်နှုန်း (သို့မဟုတ်) ၅ ရာခိုင်နှုန်းသာ ယူတော့ရှိသည်။

သက်တမ်း ၁၂ နှစ်ကြာပြီဖြစ်သော သမဝါယမတွင် အုပ်စုနှစ်စုရှိပြီး အုပ်စုတစ်စုမှာ သမဝါယမဝန်ထမ်းများကို အဓိကထားပြီး အခြားအုပ်စုမှာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများကို အဓိကထားသည်။ အုပ်စုတစ်စုစီတွင် အဖွဲ့ဝင် ၂၀ ဦးစီရှိပြီး အချို့မှာ အငြိမ်းစားယူသွားပြီ ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဝင်များသည် အဖွဲ့ဝင်ကြေးကျပ် ၅၀၀ ပေးရပြီး လစဉ် ကျပ် ၃၀၀ စုရန် လိုအပ်သည်။ သူတို့သည် ငွေကျပ် ၁၀,၀၀၀ မှ ၃၀,၀၀၀ အထိ ပြန်လည်ချေးယူနိုင်သည်။ ၎င်းတို့စုထားသော ငွေအတွက် တစ်လလျှင် အတိုး ၁% ရရှိသည်။ ချေးငွေများယူလျှင် လစဉ် အတိုး ၂.၅% ပေးရပြီး တစ်လအတွင်း အကြွေးပြန်ဆပ်ရသည်။ သမဝါယမသည် အရန်ငွေကျပ် ၁၀၀,၀၀၀ ရှိသည်။ ချေးငွေပေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်သောအဖွဲ့ဝင်ကား မရှိခဲ့ပေ။

နာဂစ်ပြီးနောက် တည်ထောင်သော သမဝါယမနှစ်ခုမှာ တူညီသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရှိသော်လည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများမှာ အနည်းငယ်ကွာခြားသွားသည်။ သူတို့၏ အဖွဲ့ဝင်များမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှဖြစ်ပြီး ယုံကြည်ရသော အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးက အာမခံပေးရသည်။ အဖွဲ့ဝင်အများစုမှာ ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးချေးသည်များနှင့် ဆိုင်ပိုင်ရှင်များဖြစ်သည်။

သမဝါယမတစ်စုစီကို သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနမှ ရန်ပုံငွေဖြင့် ထူထောင်ထားသည်။ တစ်ခုကို ကနဦးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၁.၅ သန်း၊ အခြားတစ်ခုကို ကနဦးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ၃ သန်းဖြင့် ထူထောင်ထားသည်။ ယခုအခါ သူတို့သည် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ ၃၆၆ ဦးနှင့် ၁၃၇ ဦးအသီးသီးရှိပြီး အဖွဲ့ဝင်ဦးရေပိုများသော သမဝါယမတွင် လည်ပတ်နေသော ငွေကျပ် ၇ သန်းရှိသည်။

(ဂ) ရေလုပ်ငန်းသမဝါယမ

မြို့နယ်နှစ်ခုတွင် ရေလုပ်ငန်းသမဝါယမများအကြောင်း လေ့လာခဲ့ကြသည်။ ထိုသမဝါယမ နှစ်ခုစလုံးကို နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး မုန်တိုင်းခတ်သင့် ရေလုပ်သားများအားကူညီရန် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သမဝါယမတစ်ခုစီ၌ မတူညီသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ချေးငွေစည်းကမ်းများ ရှိသည်။

ပထမသမဝါယမအဖွဲ့ကို ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ မုန်တိုင်းအပြီး ရွာသစ်တစ်ရွာ တည်၍ နေထိုင်အခြေချသော အိမ်ထောင်စု ၁၂၄ စုသည် မြို့နယ်အာဏာပိုင်အဖွဲ့၏ ညွှန်ကြားချက်ဖြင့် သမဝါယမဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ သမဝါယမဝန်ကြီးဌာနမှအဆိုပါ အိမ်ထောင်စုများအား ချေးငွေပံ့ပိုးရန်ရည်ရွယ်၍ သမဝါယမအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရန် ညွှန်ကြားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် အိမ်ထောင်စုတိုင်းသည် တစ်လလျှင် အတိုး ၁.၅ % ဖြင့် ချေးငွေကျပ်ငါးသိန်းစီ ချေးယူခွင့်ရခဲ့ကြသည်။ အိမ်ထောင်စုများသည် တစ်လလျှင် လေးကြိမ် အရစ်ကျနှုန်းဖြင့် တစ်နှစ်အတွင်း ချေးငွေများကို ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယသမဝါယမအဖွဲ့ကိုလည်း ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင်ပင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ကနဦးရန်ပုံငွေအနေဖြင့် သမဝါယမလှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေ Cooperative Revolving Fund (CRF) မှ ကျပ် ၃ သန်း၊ ဆားလုပ်ငန်းရန်ပုံငွေမှ ကျပ် ၃.၇ သန်းရရှိပြီး အဖွဲ့ဝင် ၂၃၆ ဦး ရှိသည်။ အဖွဲ့ဝင်အားလုံးမှာ ရေလုပ်သားများဖြစ်သည်။ အသင်းဝင်ကြေးအဖြစ် ကျပ် ၁,၀၀၀ ပေးရကာ အတိုးနှုန်း ၂.၅ % ဖြင့် ကျပ်ငွေ ၅၀,၄၀၀ ချေးနိုင်သည်။ ငါးရက်ကြာတစ်ကြိမ် ချေးငွေယူသူများသည် သမဝါယမသို့ ကျပ် ၃,၃၀၀ ပြန်ပေးရသည်။ ကျပ် ၂,၈၀၀ မှာ အရင်း၊ ကျပ် ၂၀၀ မှာ အတိုး၊ ၂၉၀ ကျပ်မှာ စုဆောင်းငွေအနေဖြင့် ပေးရခြင်းဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဝင်များသည် သူတို့၏စုဆောင်းငွေများအတွက် ၁.၅ % အတိုး ရရှိသည်။ ယခုအခါ သမဝါယမတွင် လည်ပတ်နေသော ငွေကျပ် ၂၅ သန်းကျော်ရှိသည်။ သမဝါယမလှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေနှင့် ဆားလုပ်ငန်းရန်ပုံငွေမှ ကြွေးမြီများကို ရှင်းပြီးနောက် လက်ကျန် ငွေကျပ် ၇.၉ သန်းကို မြန်မာ့မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဘဏ်တွင် အပ်ထားသည်။

(ဃ) ဆားလုပ်ငန်းသမဝါယမများ

ချေးငွေချေးကွက် လေ့လာရေးအဖွဲ့သည် ဆားလုပ်ငန်းသမဝါယမနှစ်မျိုးကို လေ့လာခဲ့ပြီး ထိုနှစ်မျိုးစလုံးမှာ ငွေချေးသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် မတူညီစွာရှိသည့် အရင်းအမြစ် ကွာခြားသည်။

ပထမဆုံးလုပ်ငန်းသမဝါယမအဖွဲ့သည် သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာနမှ ကနဦး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရန်ပုံငွေကျပ် ၅၉ သန်းရရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် အဖွဲ့ဝင် ၉၂ ဦးကို အတိုးနှုန်းနည်းနည်းဖြင့် ချေးငွေများ ချေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းသမဝါယမသည် အဖွဲ့ဝင်များကို တစ်လလျှင် အတိုးနှုန်း ၁.၈ % ဖြင့် ၄၆ သန်းခန့် ချေးပေးခဲ့သည်။

ဒုတိယမြို့နယ်ရှိ ဆားထုတ်လုပ်သူများသည် မြန်မာ့ဆားနှင့်အတ္တဝါဓာတုလုပ်ငန်းဌာနမှ ချေးငွေများ ရရှိခဲ့ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် ဆားထုတ်လုပ်သူ ၁၂၅ ဦးကို အတိုးနှုန်း နည်းနည်းဖြင့် ချေးငွေများပေးခဲ့သည်။ ထောက်ပံ့ခဲ့သော ချေးငွေပမာဏမှာ စုစုပေါင်းမှာ ကျပ် နှစ်သန်းနီးပါးရှိသည်။ ချေးငွေအတွက် ယူသော အတိုးနှုန်းမှာ တစ်နှစ်လျှင် ၁၅ % ဖြစ်ပြီး နှစ်နှစ်အတွင်း ပြန်ဆပ်နိုင်သည်။

တရားဝင်သဘောဆောင်သော အသေးစားငွေစုငွေချေးအဖွဲ့အစည်းများ (Semi-formal Microfinance Institutions)

ချေးငွေချေးကွက်လေ့လာရေးအဖွဲ့များသည် နိုင်ငံတကာ၏ ထောက်ပံ့မှုရနေသော အသေးစားငွေစုငွေချေးစီမံကိန်းတစ်ခုမှ ဝန်ထမ်းများကို မေးမြန်းခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါအဖွဲ့သည် ၁၉၉၇ ခုနှစ်ကပင် တည်ရှိခဲ့သော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ ထိုအစီအစဉ်သည် ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုအတွက် ရည်ရွယ်၍ အထွေထွေချေးငွေများ၊ အသေးစားလုပ်ငန်းချေးငွေများ၊ အုပ်စုလိုက် ချေးငွေများနှင့် အခြားချေးငွေများကို ထုတ်ချေးပေးသည်။

ငွေချေးယူသည့်အုပ်စုတွင် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်လာစေရေးအတွက် မြေငါးစကထက်ပို၍ ပိုင်ဆိုင်သူမဖြစ်ရခြင်း၊ ရွာတွင် အမြဲတန်းနေထိုင်ခြင်း၊ အုပ်စုတစ်ခုထဲတွင် ဆွေမျိုးရင်းများမပါဝင်ရခြင်းစသည့် စည်းမျဉ်းများရှိသည်။ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး၏ ငွေချေးယူလိုကြောင်း အဆိုပြုလွှာကို အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးက အတည်ပြုပေးရသည်။

နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ဤပုံစံပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။ အထွေထွေချေးငွေကို ပြန်လည်စတင်ချေးငှားပြီး အဖွဲ့ဝင်အရေအတွက်မှာလည်း တိုးလာသည်။ ယခုအခါ အဖွဲ့ဝင်ဟောင်းများအပြင် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ဝင်လာသော အဖွဲ့ဝင်အသစ်များလည်းရှိသည်။ နာဂစ်၏နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများဖြစ်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ရှားပါးလာခြင်းနှင့် ချေးငွေရရှိနိုင်မှု ကျဆင်းလာခြင်းကို ရင်ဆိုင်ရခြင်းကြောင့် အဖွဲ့ဝင်အရေအတွက် တိုးလာသည်ဟု ထိုအစီအစဉ်မှ ဝန်ထမ်းများက ပြောကြသည်။ အဖွဲ့ဝင်ဟောင်းများသည် ကျပ် ၁၅၀,၀၀၀ အထိ ချေးနိုင်ပြီး အဖွဲ့ဝင်သစ်များကမူ ငွေကျပ် ၇၀,၀၀၀ အထိသာ ချေးနိုင်သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ တစ်လလျှင် ၃ % ဖြစ်ပြီး ငါးရက်လျှင် တစ်ကြိမ်နှုန်းဖြင့် ရက်သတ္တပတ် ၅၀ အတွင်း ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ သုတေသနပြုလုပ်ချိန်တွင် လေ့လာမှုပြုခဲ့သော မြို့နယ်များ၌ ငွေရဆောင်းခြင်းအစီအစဉ်များကို ပြန်စုခဲ့သည်။

ဤစီမံကိန်းသည် အကြီးစားငွေစုငွေချေး စီမံကိန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ လေ့လာမှုပြုခဲ့သော မြို့နယ်တစ်ခုတွင် ၎င်းစီမံကိန်းက ကျေးရွာ ၂၀၆ ရွာရှိ ငွေချေးသူများကို ပေးခဲ့သော ပမာဏမှာ ကျပ် ၇၇၅ သန်းနီးပါးရှိသည်။ အခြားမြို့တစ်ခုတွင် ရွာပေါင်း ၂၂၃ ရွာသို့ ငွေကျပ် ၁၆၅ သန်း ထုတ်ချေးပေးခဲ့သည်။

၂။ ချေးငွေယူသူများ

သုတေသနသမားများသည် ငွေချေးယူသူနှစ်မျိုးကို မေးမြန်းခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးချေးသည်များ၊ နေ့စားအလုပ်သမားများ၊ ဆိပ်ကမ်းကုန်တင်ကုန်ချအလုပ်သမားများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အလုပ်သမားများ၊ လယ်သမားငယ်များ၊ ရေလုပ်သားများနှင့် ဆိုင်ပိုင်ရှင်အငယ်များပါဝင်သော 'အခြေခံလူတန်းစားချေးငွေယူသူများ'နှင့် (၂) ဆန်ကုန်သည်နှင့်လယ်ယာသုံးနှင့် လယ်ယာသွင်းကုန် ပစ္စည်းအရောင်းဆိုင်များ ပါဝင်သော 'စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအတွက် ချေးငွေယူသူများ' ဟူ၍ဖြစ်သည်။

အခြေခံလူတန်းစား ချေးငွေယူသူများ

(က) ချေးငွေယူခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများ

နာဂစ်ပြီးကတည်းကပင် ချေးငွေယူခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက် အကြောင်းအရင်းပြောင်းလဲသွားကြောင်း သုတေသနပြုလုပ်သူများက တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ နာဂစ်မတိုင်ခင်က မြို့နယ်အဆင့်၌ မေးမြန်းခဲ့သော အောက်ခြေ အဆင့်ချေးငွေယူသူ အများစုမှာ အလုပ်အကိုင်အရင်းအနှီး (သို့မဟုတ်) အစားအသောက်အတွက် ငွေချေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက်တွင်မူ အခြေခံလူတန်းစား ချေးငွေယူသူများသည် ၎င်းရည်ရွယ်ချက်များအပြင် နာဂစ်ဒဏ်ကြောင့် မိမိတို့နေအိမ်ကို ပြုပြင်ရန် (သို့မဟုတ်) ပြန်ဆောက်ရန် ချေးငွေယူခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

(ခ) ချေးငွေပေးသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

မေးမြန်းခဲ့သော ချေးငွေယူသူများက ၎င်းတို့သည် အများအားဖြင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမပေးရသော အသေးစား ချေးငွေပေးသူများထံမှ ချေးယူခဲ့ကြသည်ဟု ပြောကြသည်။ အတိုးနှုန်းမှာ တစ်လလျှင် ၁၀ % မှ ၂၀ % အတိုးများ၊ တစ်ခါတရံ ငွေကြေးအရေးတကြီး လိုအပ်သောအခါ တစ်နေ့လျှင် ၅ % အတိုးနှုန်းဖြင့် ကာလတို ချေးငွေများ ယူကြရသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ကာလတိုချေးငွေများမှာ နေ့စဉ်အတိုးအရင်းပေါင်းကို အချိုးကျပြန်လည် ပေးသွင်းရပြီး ချေးယူချိန်မှစ၍ ၁ လအတွင်းတွင် အားလုံးအကြေအလည် ပြန်ဆပ်ပြီးဖြစ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အချို့ သော ချေးငွေပေးသူများကမူ ချေးငွေဆပ်ရန်ကာလ သတ်မှတ်မထားဘဲ ချေးငွေယူသူများက နေ့စဉ်ချေးငွေပမာဏ အချို့ ပြန်ဆပ်ခြင်းကို ကျေနပ်မှုရှိကြသည်။ ချေးငွေယူသူအများစုသည် အချိုးကျဆပ်ငွေ နေ့စဉ် ပြန်ပေးကြရသည်။ သို့မဟုတ်လျှင် နောက်ထပ်ချေးငွေများအမျိုးမျိုးဖြင့် ငြင်းဆိုခံရသည်။ ထိုသို့ ငွေနောက်ထပ်မချေးနိုင်ကြောင်း ငြင်းဆို ခြင်းသည် လိုင်စင်မရှိသော အသေးစားချေးငွေပေးသူများ အသုံးပြုနိုင်သော အဆိုးရွားဆုံး ပီတိဆို့မှုတစ်ခု ဖြစ်သည်ဟု ပြောကြသည်။

သို့ရာတွင် အသေးစားချေးငွေယူသူများ အမှန်တကယ်ပေးနေရသော အတိုးနှုန်းများသည် ၎င်းတို့ပေးရမည် ဟု ထင်ထားသော အတိုးနှုန်းထက် ပိုများသည်ကိုစွဲများကိုလည်း သုတေသနပြုလုပ်သူများက တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့သည် ချေးငွေယူစဉ်က စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို မတွက်ချက်ခဲ့ကြောင်း (သို့ မဟုတ်) မတွက်ချက်တတ်ကြောင်း အောက်ပါဥပမာတစ်ခုတွင် တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

သာဓက က-၆။ ချေးငွေယူသူများ၏ အမှန်တကယ်ပေးနေရသော အတိုးနှုန်းများမှာ ထင်သည်ထက် ပို၍မြင့်မားနေခြင်း

မုန့်ပဲသရေစာများရောင်းသော ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်တစ်ဦးသည် ချေးငွေပေးသူတစ်ဦးထံမှ အပေါင်ခံပစ္စည်းများမထားဘဲ ငွေကျပ် ၉၀,၀၀၀ ချေးယူခဲ့သည်။ ချေးငွေပေးသူက တစ်လလျှင် ၂၀ % အတိုးနှုန်းဖြင့် အတိုးငွေကျပ် ၁၈,၀၀၀ ပေးရမည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ သို့သော် ချေးငွေပေးသူသည် ငွေချေး သောအခါ အတိုးငွေကျပ် ၁၈,၀၀၀ ကို ဖြတ်ယူထားသောကြောင့် ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်မှာ ချေးငွေကျပ် ၇၂,၀၀၀ သာ ရတော့ သည်။ ကျပ်ငွေ ၇၂,၀၀၀ အတွက် တစ်လလျှင် အတိုးငွေကျပ် ၁၈,၀၀၀ ပေးရသောကြောင့် သူမ အမှန်တကယ်ပေးရသော အတိုးနှုန်းမှာ တစ်လလျှင် ၂၀ % မဟုတ်တော့ဘဲ ၂၅ % ဖြစ်သွားသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းကြည့်သောအခါ မိမိအမှန်တကယ် အတိုးမည်မျှပေးနေကြောင်း ထိုဈေးသည်က သဘော မပေါက်ချေ။

(ဂ) တင်နေသောအကြွေးစုစုပေါင်း

မြို့ပြများတွင်နေထိုင်သော အောက်ခြေအဆင့် ငွေချေးယူသူများသည် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးကတည်းကပင် မိမိ တို့၏ ကြွေးမြီစုစုပေါင်း ပိုများလာသည်ဟု ပြောပြကြသည်။ အဓိက အကြောင်းရင်းမှာ မိမိတို့နေအိမ်ကို ပြန်လည် ပြုပြင်ရန်နှင့် စီးပွားရေးတွင် ပြန်လည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ချေးငွေယူရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နာဂစ်မတိုင်ခင်က ပျမ်းမျှအားဖြင့် စုစုပေါင်းအကြွေးတင်ရှိမှုသည် ၁၈၁,၀၀၀ ကျပ်ရှိရာမှ ယခုအခါ ငွေကျပ် ၂၄၆,၀၀၀ အထိ တိုးလာကြောင်း သုတေသနပြုလုပ်သူများက တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ချေးငွေယူသူထက်ဝက်ကျော်သည် နှစ်ခု (သို့ မဟုတ်) နှစ်ခုထက်ပိုသော ချေးငွေအရင်းအမြစ်များမှ ယူကြသည်။ ရနိုင်ပါက အတိုးနှုန်းအနည်းငယ်ဖြင့် ချေးငွေ ရယူလိုသည်ဟု ချေးငွေယူထားသူအားလုံးက ပြောကြသည်။

(ဃ) ဈေးငွေယူသူ အမျိုးအစားများ

ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်များ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်သားများ၊ ဈေးဆိုင်ရှင်များအပါအဝင် အောက်ခြေအဆင့် ဈေးငွေယူသူမျိုးစုံ၏ အကြောင်းအရာများနှင့် ဈေးငွေယူပုံအလေ့အထများမှာ ကွဲပြားခြားနားပါသည်။ အသေးစိတ်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

(၁) ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်များ

မေးမြန်းမှုများပြုလုပ်ခဲ့သော ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်အများစုမှာ အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်။ သူတို့သည် မြို့နယ်ဈေးများထဲတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ၊ ငါး၊ အသီး၊ သရေစာ၊ ပန်းများ ရောင်းကြသည်။ သူတို့သည် အများအားဖြင့် ရောင်းချခွင့် တရားဝင်လိုင်စင်မရှိဘဲ စည်ပင်သာယာဝန်ထမ်းများကို တရားမဝင်သောအခကြေးငွေများပေးရသည်။ သူတို့၏ဈေးရောင်းသောနေရာ အမြဲရရေးအတွက် တစ်ဦးလျှင် ငွေကျပ် ၁၀၀၊ စည်ပင်သာယာရေးဝန်ဆောင်မှုအတွက် ငွေကျပ် ၂၀၀ နှင့် သန့်ရှင်းရေးအတွက် ငွေကျပ် ၁၀၀ ပေးရသည်။

မေးမြန်းခဲ့သော ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်များက သူတို့သည် အကြွေးကင်းကင်းနှင့်နေရသည်မှာ မရှိသလောက်ပင်ရှားကြောင်း ပြောကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အများအားဖြင့် လိုင်စင်မရှိသော အသေးစားဈေးငွေပေးသူများထံမှ တစ်လလျှင် အတိုး ၁၀ % မှ ၂၀ % ဖြင့် ရယူပြီး နေ့စဉ်အရစ်ကျစနစ်ဖြင့် လတိုင်းပြန်ဆပ်နိုင်သည်။ တစ်ခါတရံ ငွေပြန်ဆပ်နိုင်ခြင်း မရှိလျှင် ဈေးငွေပေးသူများက အချိန်ကာလသတ်မှတ်ချက်ကို ပြန်တိုးပေးရသည်။ ဈေးသည်များက ဈေးငွေပြန်မဆပ်လျှင် ဈေးငွေပေးသူများသည် တရားဥပဒေကို အားကိုးအားထားပြု၍ အရေးယူခြင်းမပြုနိုင်ပေ။ သို့သော် ထပ်ပြီးဈေးငွေမပေးတော့ဘဲ ဖြတ်တောက်လိုက်နိုင်သည်။ ဈေးငွေထပ်မရတော့သည့်အနေအထားကို ဈေးသည်များက ရှောင်ကြသည်။ ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်တစ်ဦး၏ ပြောစကားအရ ကျပ် ၁၅၀,၀၀၀ ထက် ပိုဈေးယူလျှင် ၎င်းတို့၏မှတ်ပုံတင်များကို ဈေးငွေပေးသူများက ယူထားကြသည်။

ဈေးသည်အများစုအကြွေးသံသရာထဲတွင် ပိတ်မိနေကြသည်ပုံကို အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

သာဓက က-၇။ ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်များ၏ အကြွေးသံသရာ

အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ဈေးထဲတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များရောင်းသည်။ သူသည် တစ်လလျှင် အတိုးနှုန်း ၂၀ % ဖြင့် လစဉ်ကျပ် ၁၅၀,၀၀၀ ဈေးယူနိုင်ပြီး နေ့စဉ်အရစ်ကျ ကျပ် ၆,၀၀၀ နှုန်းဖြင့် ပြန်ဆပ်သည်။ သို့သော် အချိန်မှန်မှန် ပြန်မဆပ်နိုင်သောကာလက ပိုများသည်။ တစ်လကုန်သောအခါတိုင်း ဈေးငွေထပ်ယူသောအခါ ဈေးငွေပေးသူက ကျပ် ၁၅၀,၀၀၀ ထဲမှ သူပေးရန်ကျန်ရှိသော အကြွေးကိုနုတ်ပြီးမှသာ ပေးတော့သည်။ သို့ရာတွင် ဈေးငွေအတွက် သူမ နေ့စဉ် ပြန်ပေးရသောငွေမှာ ဈေးငွေပေးသူက မည်မျှထပ်ပေးသည်နှင့် မဆိုင်တော့ဘဲ တစ်နေ့လျှင် ကျပ် ၆,၀၀၀ ပင် ဖြစ်သည်။

ခေါင်းရွက်ဗျတ်ထိုးဈေးသည်အားလုံးက နာဂစ်၏သက်ရောက်မှုကိုခံခဲ့ရကြောင်း ပြောကြသည်။ ၎င်းတို့၏ အိမ်များ ပျက်စီးသွားသောကြောင့် အိမ်ပြင်ရန်နှင့် ပြန်ဆောက်ရန်အတွက် ဈေးငွေရရှိရန် လိုအပ်သည့်အပြင် လုပ်ငန်းအရင်းအနှီးအတွက်လည်း ဈေးငွေရရှိရန် လိုအပ်သေးသည်။ နာဂစ်ပြီးကတည်းကပင် အစားအသောက်အတွက် ငွေချေးရန် လိုအပ်မှုလည်း ပိုမိုမြင့်မားလာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နာဂစ်ပြီးနောက် အကြွေးတင်ရှိမှုမှာ ပိုမိုတိုးလာသည်ဟု ပြောကြသည်။ နာဂစ်မဖြစ်ခင်က ၎င်းတို့၏ပျမ်းမျှအကြွေးမှာ ကျပ် ၁၃၄,၀၀၀ သာရှိပြီး နာဂစ်ပြီးနောက် ကျပ်သန်း ၁.၃၇ အထိ တိုးလာခဲ့သည်။ အဓိကမှာ အိမ်ပြင်ခြင်းကြောင့်နှင့် ပျက်စီးသွားသော လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများကို အစားထိုးရန် လိုသောကြောင့် ဖြစ်သည်။^{၇၈} နာဂစ်ပြီးကတည်းက သူတို့၏ဝင်ငွေမှာ ၉၀ % ထိုးကျသွားသည်ဟု ဈေးသည်အချို့က ပြောကြသည်။

၇၈။ မြို့တွင်နေထိုင်ကြသူတို့ ၏အိမ်ယာများမှာ ကျေးရွာများတွင်နေထိုင်ကြသူတို့၏ ငါး သို့မဟုတ် သစ်သားအိမ်တို့ထက် ပြုပြင်မှုစရိတ်ကြီးသောကြောင့် ပိုမိုရှုပ်ထွေးလာနိုင်စွမ်းရှိသည်။

(၂) ဆိုင်ပိုင်ရှင်များ

မေးမြန်းမှုများပြုလုပ်ခဲ့သော ဆိုင်ပိုင်ရှင်များတွင် သရေစာများ၊ ကုန်ခြောက်များ၊ အလှကုန်ပစ္စည်းများရောင်းသော ကုန်စုံဆိုင်ငယ်များလည်း ပါဝင်သည်။ သူတို့၏ ပျမ်းမျှဝင်ငွေသည် နာဂစ်မတိုင်ခင်က တစ်လလျှင် ကျပ် ၅၃၃,၀၀၀ ရှိရာမှ နောက်ပိုင်း ကျပ် ၂၁၁,၀၀၀ ထိ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ သူတို့၏ ပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်မှာလည်း နာဂစ်မဖြစ်ခင်က ကျပ် ၁၄၅,၀၀၀ ရှိခဲ့ရာမှ နောက်ပိုင်း ကျပ် ၁၃၀,၀၀၀ အထိ လျော့ခဲ့ရသည်။

(၃) ဆိုက်ကားနင်းသူများ၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီမောင်းနှင်သူများနှင့် လှေသမားများ

ဆိုက်ကားနင်းသူများ၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီမောင်းနှင်သူများနှင့် လှေသမားများသည်လည်း အများအားဖြင့် လိုင်စင်မရှိသော အသေးစားဈေးငွေပေးသူများထံ ငွေချေးကြကြောင်း ပြောကြသည်။ ထိုသူတို့၏ အကြွေးမှာ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးကတည်းက မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့၏အိမ်များ၊ ဆိုက်ကားများ၊ ဆိုင်ကယ်တက္ကစီများ (သို့မဟုတ်) လှေများပြင်ရန် ငွေချေးရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သူတို့၏ အကြွေးများသည် နာဂစ်မတိုင်ခင် ပျမ်းမျှ ကျပ် ၄၆,၀၀၀ ရှိရာမှ နာဂစ်ပြီးနောက် ပျမ်းမျှကျပ် ၅၆,၀၀၀ အထိ တိုးလာခဲ့သည်။ သူတို့သည် အပေါင်ခံပစ္စည်း မထားဘဲ တစ်လလျှင် ၁၅ % မှ ၂၀ % အတိုးနှုန်းဖြင့် မကြာခဏ ချေးယူကြသည်။ ၎င်းအကြွေးအား တစ်လအတွင်း ပြန်ဆပ်ရသည်မှာများပြီး ကြွေးနှင့်ကင်းသည်ဟူ၍ မရှိကြောင်း ပြောကြားကြသည်။

ဆိုက်ကားနင်းသူ

ဆိုက်ကားနင်းသူအများစုသည် ၎င်းဆိုက်ကားများကို စပေါ်ငွေကျပ် ၈,၀၀၀ တင်ပြီး တစ်နေ့လျှင် ၆၀၀-၇၀၀ နှုန်းဖြင့် ငှားရသည်ဟု ပြောကြသည်။ သူတို့၏ တစ်လပျမ်းမျှဝင်ငွေမှာ နာဂစ်မဖြစ်မီက ကျပ် ၇၈,၀၀၀ ရှိရာမှ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ကျပ် ၆၆,၀၀၀ အထိ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ထိုသူတို့၏ တစ်လပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်မှာ ကျပ် ၆၅,၀၀၀ မှ ကျပ် ၆၀,၀၀၀ သို့လျော့ချခဲ့ရသည်။ ဆိုက်ကားသမားများသည် အများအားဖြင့် လစဉ် ချေးငွေရရှိရန် လိုအပ်သည်။ မုတ်သုံနံကာလအတောအတွင်း ဆိုက်ကားစီးသူ ပိုနည်းသောကြောင့် သူတို့၏ ချေးငွေလိုအပ်မှုမှာ ပိုမိုမြင့်မားလာသည်။

ဆိုင်ကယ်တက္ကစီမောင်းနှင်သူများ

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ဆိုင်ကယ်တက္ကစီမောင်းနှင်သူများမှာ တရားဝင်လိုင်စင်မရှိသောကြောင့် လိုင်စင်ရ ဆိုက်ကားနင်းသူများကို ဦးစားပေးရသောကြောင့် မြို့လယ်ခေါင်တွင် ဆိုင်ကယ်တက္ကစီမောင်းနှင်ကြပေ။ ၎င်းတို့သည် ဆိုင်ကယ်ပိုင်ရှင်များကို ပိုင်ရှင်ကြေးအဖြစ် ကျပ် ၂,၅၀၀ ပေးရပြီး မြို့ထဲတွင် ခရီးစဉ်တစ်ခုအတွက် ကျပ် ၅,၀၀၀ ဝင်ငွေရနိုင်သည်။ နာဂစ်မတိုင်ခင်က သူတို့၏ လုပ်ငန်းကောင်းမွန်ခဲ့သော်လည်း နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် လုပ်ငန်းကျဆင်းသွားသည်ဟု ပြောကြသည်။

လှေသမားများ

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော လှေသမားအများစုမှာ ကိုယ်ပိုင်လှေများ ရှိကြသည်။ သို့သော် သူတို့သည် လှေဆိပ်တစ်ခုတွင် မိမိတို့၏လှေကို ပြေးဆွဲနိုင်ရန် လှေဆိပ်တင်ဒါရထားသူ (Chief Boatman) ကို ဂိတ်ကြေးအဖြစ် ကျပ် ၁,၀၀၀ မှ ကျပ် ၂,၀၀၀ အတွင်း ပေးသွင်းရသည်။ ဂိတ်တွင်ရပ်ထားသော လှေသမားများသည် ဂိတ်ကြေးပေးရန် သူတို့၏ ငွေကိုစုဆောင်းရသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော လှေသမားများ၏ လစဉ်ပျမ်းမျှဝင်ငွေမှာ နာဂစ်မတိုင်မီက ကျပ် ၈၃,၀၀၀ ကျပ်ရှိရာမှ နာဂစ်ပြီးနောက် ၆၀,၀၀၀ အထိ ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။ သူတို့၏ ပျမ်းမျှအသုံးစရိတ်မှာလည်း နာဂစ်မတိုင်မီက ကျပ် ၈၀,၀၀၀ ရှိရာမှ နာဂစ်ပြီးနောက်တွင် ကျပ် ၇၅,၀၀၀ အထိသာ လျော့ချနိုင်သောကြောင့် လှေသမားများမှာ ပိုမိုအကြွေးတင်လာကြသည်။

စီးပွားရေးအတွက် ချေးငွေယူသူများနှင့် ထုတ်ကုန်ချေးကွက်ပံ့ပိုးသူများ

(က) ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များ

သုတေသနသမားများသည် ဆန်စက်လုပ်ငန်းရှင် ၁၁ ဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည်။ ထိုဆန်စက် ၁၁ ခုလုံး နာဂစ်မုန်တိုင်းဒဏ်ကို ခံခဲ့ရသည်။ သူတို့၏ ပျမ်းမျှဝင်ငွေမှာ တစ်လလျှင် ကျပ်သန်း ၁.၈ ရှိသည်။ ဆန်စက် ၁၁ လုံးအနက် ၁၀ လုံးမှာ နာဂစ်ပြီးနောက် စီးပွားရေးကျဆင်းမှုကို ကြုံခဲ့ရသည်။ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ဆန်စက် များပြင်ရန် (သို့မဟုတ်) ပြန်ဆောက်ရန်အတွက် အရင်းအနှီးပိုမိုသုံးစွဲရသဖြင့် လုပ်ငန်း၌ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုရန် ငွေပင်ငွေရင်းပိုနည်းသွားခဲ့သည်။ နာဂစ်သည် စက်ရုံနှင့် ဆန်စက်အတွင်းရှိ စပါးလှောင်သောနေရာများကိုပါ ပျက်စီးစေခဲ့သောကြောင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များမှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ကျပ်သန်းပေါင်း ၁၈၀ ခန့် ဆုံးရှုံးခဲ့သည်။

ဆန်စက်များသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ လယ်သမားများအား ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ရာတွင် အထူးအရေး ပါသော အရင်းအမြစ်များ ဖြစ်သည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များအနက် သုံးဦးသည် တစ်လလျှင် (၄-၈) ရာခိုင်နှုန်းအတိုးဖြင့် လယ်သမားများကို မြေဩဇာများ အကြွေးရောင်းပေးလျက်ရှိသည်။

သို့ရာတွင် နာဂစ်တိုက်ပြီးကတည်းက ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များထံမှ ချေးငွေယူထားသော လယ်သမားများသည် ချေးငွေများပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ကြသည်။ ကြွေးတင်နေသော ငွေပမာဏနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အချက်အလက်ကို လည်း အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရရှိနိုင်သည်။ ရရှိထားသော သတင်းအချက်အလက်များအရ ချေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် ဆုံးရှုံးရသော ပျမ်းမျှငွေပမာဏသည် ကျပ်သန်းပေါင်း ၂၂.၅ သန်းနီးပါးရှိသော်လည်း သုတေသနသမားများမှ ထိုပမာဏထက် နှစ်ဆရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းခဲ့သည်။ လယ်သမားများသည်လည်း ၎င်းတို့ အကြွေးဖြင့် ယူထားသောမြေဩဇာများအတွက် အကြွေးပြန်ဆပ်နိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးက မြေဩဇာများအတွက် ထုတ်ချေးငွေကို လျော့ချလိုက်သည်။ ထိုသို့ လျော့ချလိုက်ခြင်းသည် စပါးအထွက်နှုန်းကို ကျဆင်းစေပြီး ထိုမှတစ်ဖန် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များသို့ပေးသွင်းသော စပါးပမာဏကိုလည်း လျော့နည်းသွားစေသည်။ အခြားဆန်စက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးမှာ ဓာတ်မြေဩဇာများအား အကြွေးဖြင့်မရောင်းရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး အခြားတစ်ယောက် မှာတော့ အကြွေးမဆပ်နိုင်သော လယ်သမားပိုင်လယ်မြေကို သိမ်းယူခဲ့လေသည်။

ငွေကြေးပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းများ ပိုများလာသောကြောင့် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်အများစုသည် ငွေချေးငှား ခြင်းကို လျော့ချခဲ့ရာ လယ်သမားများအတွက် အခက်အခဲ၊ အကျပ်အတည်းဖြင့် ကြုံခဲ့ရသည်။ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်နှစ်ဦး ကမူ ချေးငွေပေးရန်ပျက်ကွက်နေသော လယ်သမားများကို ၎င်းတို့၏အိမ်နှင့်မြို့ရောင်းသည့် သဘောတူစာချုပ်များ ချုပ်ဆိုရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ သူတို့သည် ချေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်သော လယ်သမားများ၏ မြေနှင့်မရွှေ့ ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများကို သိမ်းယူခဲ့သည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ဆန်စက်ပိုင်ရှင်သုံးဦးမှာ စပါးကို အကြွေးဖြင့်မဝယ်ဘဲ လက်ငင်းသာ ရှင်းကြ သည်။ အရည်အသွေး စိတ်ချရစေရန် ကြိုတင်ဝယ်ယူခြင်းမပြုတော့ဘဲ လယ်သမားများနှင့် စပါးပွဲစားများက ဆန်စက်သို့ စပါးယူလာမှသာ ဝယ်ယူကြသည်။ မေးမြန်းခဲ့သော ဆန်စက်ပိုင်ရှင် အားလုံးသည် စပါးအတွက် ငွေကြိုပေးခြင်း မလုပ်တော့ပေ။ ဤသို့လုပ်ရခြင်းအတွက် အကြောင်းရင်းသုံးခုရှိသည်။ ပထမအကြောင်းရင်းမှာ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များသည် နာဂစ်ကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများကြုံတွေ့ခဲ့ပြီး ငွေရေးကြေးရေးခက်ခဲသွားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ စပါးအရည်အသွေးအာမခံ၍ မရတော့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ တတိယအချက်မှာ လယ်သမားများနှင့် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များအကြား ရေရှည်တည်တံ့ခဲ့သော ယုံကြည်မှုသည် နာဂစ်လွန်ကာလတွင် လယ်သမားများက အကြွေးများ ပြန်မဆပ်နိုင်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးသွားခြင်းဖြစ်သည်။

နာဂစ်ဖြစ်ပြီးကတည်းကပင် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်အများစုသည် မြဝတီဘဏ်မှ ချေးငွေရယူခဲ့ကြပြီး ချေးငွေ အချို့မှာ ဆန်စက်များ ဆက်လက်ရှင်သန်စေရန် ရည်ရွယ်သော အထူးစီမံကိန်းအနေဖြင့် ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ချေးငွေများမှာ ကျပ်သန်း ၂၀ မှ သန်း ၁၆၀ အထိ အမျိုးမျိုးရှိပြီး ပျမ်းမျှ ချေးငွေပမာဏမှာ သန်းပေါင်း ၇၀၈ သန်း ဖြစ်သည်။ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များသည် ၎င်းတို့၏ဆန်စက်များနှင့် အိမ်ခြံဝင်းများကို အပေါင်ပစ္စည်းအဖြစ် ထားရှိကြပြီး လစဉ်အတိုးနှုန်း ၁.၇ နှုန်း ဖြင့် ခြောက်နှစ်အတွင်းပြန်ဆပ်ရန် ဟာပန်ရှိကြသည်။ အချို့ဆန်စက်ပိုင်ရှင်

များသည် ရွှေဆိုင်များ၊ သူငယ်ချင်းများနှင့် မြန်မာ့မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဘဏ်အပါအဝင် အခြားသော ချေးငွေရရှိနိုင်သည့် အရင်းအမြစ်များမှ ချေးငွေယူကြောင်း ကြားသိခဲ့ရသည်။^{၇၉}

ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များက သူတို့၏ချေးငွေလိုအပ်မှုမှာ ရရှိနိုင်မှုထက် အလွန်ပင် ပိုများနေကြောင်း အစီရင်ခံကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မြဝတီဘဏ်မှ ငွေကျပ် ၂၅ သန်း ချေးယူခဲ့သော ဆန်စက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးမှာ သူ၏ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ချေးငွေပမာဏမှာ ကျပ်သန်း ၁၀၀ ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသွားခဲ့သည်။

သာဓက က-၈။ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များ၏ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များ^{၈၀}

ဖျာပုံမြို့ရှိ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးသည် မြေပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ်မူတည်၍ လယ်သမားများကို ကျပ်တစ်သန်းမှ ငါးသန်းအထိ ကြိုငွေများပေးထားလေ့ရှိသည်။ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်သည် သူတို့ရေရှည်ဆက်ဆံခဲ့သော လယ်သမားများကိုမူ အတိုးမယူပေ။ သို့သော် အခြားလယ်သမားများထံမှ ၃ ရာခိုင်နှုန်း အတိုးယူသည်။ သူတို့သည် ဆန်စက်သို့ စပါးလာပို့နိုင်သော လယ်သမားများကိုသာ ချေးငွေထုတ်ပေးသည်။ လယ်သမားသည် နိုင်ငံဘာလကုန်တွင် ဆန်စက်များသို့ စပါးလာပို့လေ့ရှိသည်။ လယ်သမားများမှာ စပါးတင်း ၂၀၀ မှ ၇၀၀ အထိ ပေးသွင်းကြပြီး ယူလာသော စပါးတင်းရေတန်ဖိုးမှ ကြိုပေးငွေပမာဏကိုနုတ်ကာ ကျန်သောငွေပမာဏကိုသာ ရရှိကြသည်။ နာဂစ်မုန်တိုင်းကြိုတင်ငွေပေးထားသော လယ်သမားအားလုံးနီးပါးမှာ ၎င်းတို့၏စပါးအကြွေးများကို အကျေမဆပ်နိုင်ခဲ့ကြပါ။ ထို့ကြောင့် ဆန်စက်တွင် အကြွေးရရန် ကျန်နေသော ချေးငွေပမာဏမှာ ကျပ်သန်းပေါင်း ၃၀ ကျော် ရှိသည်။

သို့ဖြစ်သော်ငြားလည်း ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များသည် လယ်သမားများအား ဤရာသီအတွက် ငွေကြိုပေးခဲ့ရသည်။ သို့သော် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးကတည်းကပင် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များ ပေးနိုင်သောငွေပမာဏမှာ သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားသည်။ ကြိုတင်ငွေကျပ်ငါးသန်း ရရှိခဲ့သော လယ်သမားများမှာ ဤနှစ်တွင် ကျပ်တစ်သန်းသာ ရတော့သည်။ နာဂစ်မတိုင်မီ ချေးငွေကျပ်သုံးသန်းရရှိခဲ့သောသူများမှာ ယခုနှစ်တွင် ကျပ် ၁၀၀,၀၀၀ မှ ၂၀၀,၀၀၀ အတွင်းသာ ရရှိတော့သည်။

ဆန်စက်ပိုင်ရှင်ကိုယ်တိုင် နာဂစ်အတွင်း ဆန်တင်းပေါင်း ၁၀,၀၀၀ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ယခုအခါ ကြိုတင်ခဲ့ရသော စပါးပမာဏမှာ နာဂစ်မတိုင်မီကထက် အလွန်ပင်လျော့နည်းသွားပြီး အကြောင်းမှာ စပါးအထွက်နှုန်း လျော့ကျသွားခြင်းနှင့် စပါးအရည်အသွေးကျဆင်းသွားခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက တစ်နေ့လျှင် တင်း ၅,၀၀၀ ခန့် ကြိုတင်ခဲ့ရသော်လည်း ယခုအခါ တစ်နေ့လျှင် တင်း ၃,၀၀၀ ခန့်သာ ကြိုတင်ခဲ့ရတော့သည်။

ဆန်စက်ပိုင်ရှင်သည် တစ်လလျှင် ၁.၇% အတိုးနှုန်းဖြင့် မြန်မာ့မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဘဏ်နှင့် မြဝတီဘဏ်တို့မှ ငွေချေးလေ့ရှိသည်။ နာဂစ်မတိုင်မီက မြဝတီဘဏ်သည် ဆန်စက်တစ်ခုအား တစ်နှစ်လျှင် ကျပ်သန်း ၃၀ မှ ၄၀ ချေးပေးပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ကျပ် သန်း ၇၀ ချေးခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဆန်စက်မှ လိုအပ်သော ချေးငွေပမာဏမှာ သန်းပေါင်းကျပ် ၂၀၀-၃၀၀ ထိရှိကြောင်း တင်ပြကြသည်။ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်သည် နောက်ထပ် လိုအပ်သောငွေကို ဆွေမျိုးများထံမှ တစ်လ ၃ရာခိုင်နှုန်းအတိုးဖြင့် ချေးယူရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ ဆန်စက်မန်နေဂျာကမူ လယ်သမားများသည် စပါးစိုက်ရန် ငွေအပူတပြင်း လိုအပ်နေသောကြောင့် NGO များက ငွေချေးပေးလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ဆန်စက်များစွာမှာလည်း နာဂစ်ပြီးကတည်းကပင် ပြန်လည်၍ လည်ပတ်နိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဆန်စက်များကိုလည်း သက်သာသော အတိုးနှုန်းဖြင့် ချေးငွေများ ထောက်ပံ့ပေးမည်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်း ဆက်ပြောသွားခဲ့သည်။

၇၉။ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးသည် မြန်မာ့မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဘဏ်မှ ကျပ်ငွေ ၁၅ သန်းကို ၎င်း၏ဆန်စက်အားအပေါင်အမြစ်ထား၍ အတိုးနှုန်း ၁၄၂ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ချေးယူခဲ့သည်။

၈၀။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ ဆန်စက်လုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေကို ဖြည့်သဘောပေါက်စေရန် ပုံမှန်စီးပွားရေးလည်ပတ်မှုပုံစံနှင့် ဖျာပုံရှိ ဆန်စက်တစ်ခု၏ သဘောသဘာဝကို ဤတွင်ဖော်ပြထားသည်။ ထိုဆန်စက်သည် ဖျာပုံမြို့ တွင်အကြီးဆုံးဆန်စက်တစ်ခုဖြစ်ကာ နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့ရောင်းချနေသော ဆန်စက်တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။

(ခ) မြေဩဇာဆိုင်များ

သုတေသနသမားများသည် မြေဩဇာရောင်းသောဆိုင် ၁၀ ဆိုင်ကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည်။ အချို့ဆိုင်များမှာ ပိုးသတ်ဆေးများလည်း ရောင်းကြသည်။ ဆိုင်များအားလုံးသည် လက်ငင်း (သို့မဟုတ်) အကြွေးဖြင့် မြေဩဇာရောင်းပေးသည်။ ပေးချေရမည့်ငွေတစ်ဝက်ကို လက်ငင်းရှင်းရပြီး အခြားတစ်ဝက်ကိုမူ (၃-၇) ရာခိုင်နှုန်း အတိုးဖြင့် အကြွေး ရောင်းချပေးကြသည်။ ဈေးငွေယူသူများသည် ကောက်ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် ဈေးငွေများ ပြန်ဆပ်လေ့ရှိကြသည်။ မြေဩဇာပိုင်ရှင်များသည် ပျမ်းမျှအားဖြင့် ဖောက်သည် ၁၉၀ ကျော် ရှိကြသည်။

မြေဩဇာဆိုင်တစ်ဆိုင်၏အဆိုအရ ၎င်း၏မူလဖောက်သည်များမှာ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များနှင့် ဆန်ကုန်သည်များ ဖြစ်သည်။ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်ငါးဦးနှင့် ဆန်ကုန်သည်ငါးဦးတို့သည် အတိုး (၃-၅) ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ထိုဆိုင်မှ မြေဩဇာများကို အကြွေးယူကြသည်။ အခြားသောဆိုင်များသည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ဆန်စက် ၁၁ စု အနက် ၃ စု အတွက် အလားတူလုပ်ဆောင်ပြီး ထိုဆန်စက်များသို့ စပါးပို့လာသော လယ်သမားကို မြေဩဇာ ဖြန့်ဖြူးပေးသည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော မြေဩဇာ ၁၀ ဆိုင်အနက် ၈ ဆိုင်သည် နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေး ကျဆင်းလာသည်ဟု မြင်ကြသည်။ ဆိုင်သုံးဆိုင်ကမူ သူတို့၏ မြေဩဇာရောင်းအားကျသွားခြင်းမှာ နာဂစ် ဖြစ်ပြီးနောက် အကူအညီပေးသူများ၏ မြေဩဇာဖြန့်ဝေပေးမှုကြောင့်ဟု ပြောကြသည်။ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် ရောင်းအားတက်လာသည်ဟုမြင်သော တစ်ခုတည်းသော မြေဩဇာဆိုင်ကမူ အကူအညီအထောက်အပံ့ပေးသူများက မြေဩဇာကို ဖြန့်ဝေပေးလိုက်ခြင်းသည် ၎င်းတို့၏မြေဩဇာကိုကြော်ငြာသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားပြီး ရောင်းအား တိုးလာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ကူညီထောက်ပံ့သူများကလည်း သူ့ထံမှ မြေဩဇာများ ဝယ်ယူခဲ့ကြသည်။ အခြားသော မြေဩဇာဆိုင်များကမူ သူတို့၏ ရောင်းအားကျသွားခြင်းအတွက် နာဂစ်အပြီး စပါးဈေးနှင့် စပါးအထွက်နှုန်း လျော့ကျလာခြင်းကိုလည်း အပြစ်တင်ကြသည်။

အချို့သော ဓာတ်မြေဩဇာဆိုင်များသည် အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်သူများကြောင့် သူတို့၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ငွေပင်ငွေရင်းများ လျော့ကျလာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဓာတ်မြေဩဇာဆိုင်များ ကြုံတွေ့နေရသော အကြွေးဆုံးနေသည့် ပျမ်းမျှငွေပမာဏမှာ ငွေကျပ် သန်း ၂၂.၈ ဖြစ်ပြီး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ငွေပင်ငွေရင်း လျော့ကျလာသည်ဟု ဆိုကြသည်။

သာဓက က-၉။ တရားမဝင်ချေးငွေချေးကွက်ရှိ ဖြီရှင်များနှင့် ဖြီစားများ၏ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များ

ဓာတ်မြေဩဇာဆိုင်များသည် ယုံကြည်မှုနှင့် ရင်းနှီးခင်မင်မှုအပေါ်အခြေခံ၍ ရောင်းဝယ်ခြင်းပြုလုပ်ကြောင်း ပြောကြသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် သူတို့သည် ချေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်မှုများ မကြာခဏ ကြုံလာရသည်။ မြေဩဇာရောင်းသူတစ်ဦး၏ ပြောကောားအရ နာဂစ်မဖြစ်မီက ဖောက်သည် ၁၀ ဦးလျှင် ၁ ဦးသာ အကြွေးဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ကြသည်။ ဓာတ်မြေဩဇာဆိုင်များသည် တရားဥပဒေကို အားကိုးအားထားပြု၍ မရပေ။ သို့သော် တစ်ခါ ဘစ်ရံတွင် အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်သော လယ်သမားများ၏ လယ်ယာမြေနှင့် ခိုင်းကျွဲ၊ ခိုင်းနွားများကို သိမ်းယူကြသည်။ လယ်သမားများသည် အကြွေးပြန်ဆပ်နိုင်ရန် ၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်သည့် ပစ္စည်းတစ်မျိုးမျိုးအား နောက်ဆုံး အားကိုးရာအဖြစ် အသုံးပြုတတ်ကြသည်။ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုတွင်မူ ဖြီစားတစ်ဦးသည် နောက်ဆုံးတွင် သူပိုင်သောမြေဖြင့် အကြွေးပေးဆပ်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုဖြီစားက သတိမှတ်ထားသော မြေတန်ဖိုးသည် ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးထက် ပိုများနေသည်။ ဓာတ်မြေဩဇာဆိုင်ပိုင်ရှင်၏ ပြောကောားအရ လယ်သမားဆီမှ မြေအား အခြားအကြွေးရှင်သိမ်းမသွားခင် ၎င်းမှ လက်ဦးမှ ရယူပြီး သိမ်းယူခဲ့ရကြောင်း သိရှိရသည်။

(ဂ) ငါးဒိုင်များနှင့် ရေလုပ်သားကြီးများ

သုတေသနပြုသူများသည် ငါးဒိုင်လေးဦးကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပြီး သူတို့အားလုံးသည် နာဂစ်အတွင်း ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများနှင့် ငွေရေးကြေးရေးအရ ကြီးမားသောနစ်နာဆုံးရှုံးမှုများဖြစ်ခဲ့သည်။ ငါးဒိုင်တစ်ဦးသည် သူ၏ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုငွေပင်ငွေရင်းနှင့် အသက်မွေးမှုတွင် အသုံးပြုသောပစ္စည်းကိရိယာများ ဆုံးရှုံးသွားသောကြောင့် သူ၏စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးသွားသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ငါးဒိုင်လေးဦးစလုံးအတွက် ရုပ်ဝတ္ထု ပစ္စည်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆုံးရှုံးမှု ပျမ်းမျှပမာဏမှာ ကျပ်သန်းပေါင်း ၈၄.၄ သန်း ရှိသည်။

သာဓက က-၁၀။ ငါးဒိုင်ကြီးတစ်ခု၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းပြောင်းလဲလာပုံ

ငါးဒိုင်ပိုင်ရှင်တစ်ဦးသည် နာဂစ်မဖြစ်မီက အင်ဂျင်စက်တပ်လေ့ ၁၃ ခင်းနှင့် တံငါသည် ၃၀ ဦး ငှားရမ်းကာ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ငါးဖမ်းရာသီကာလတွင် သူ၏ဝင်ငွေမှာ ငွေကျပ်ငါးသန်းဝန်းကျင် ရှိသည်။ သူနှင့်ဇနီးသည် အခြားငါးဒိုင်များသို့ အဓိကငွေချေးပြီး ၎င်းငှားရမ်းထားသော တံငါသည်များနှင့် ၎င်းတို့လယ်ရှိသောရွာမှ အသိအကျွမ်း လယ်သမားများကိုလည်း ငွေချေးသည်။

ထိုငါးဒိုင်သည် နာဂစ်ကြောင့် နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများစွာ ကြုံခဲ့ရသည်။ နာဂစ်တွင် သူ၏ဇနီးသည်လည်း ကွယ်လွန်သွားပြီး ကျပ်သန်း ၃၀ တန်ဖိုးရှိသော ရွှေများလည်း ပျောက်ဆုံးပျက်စီးသွားသည်။ ငှားရမ်းထားသော လေ့သမား ၃၀ ဦးတွင် ၁၉ ဦးမှာ သေဆုံးသွားသည်။ လေ့ ၁၃ စီးရှိသည့်အနက် ၁၂ စီးနှင့် ငါးဖမ်းပိုက်များ အားလုံးလည်း ဆုံးရှုံးလိုက်ရသည်။ ထို့ပြင် သူတို့ဆီမှ ချေးငွေယူထားသောသူအများစုမှာ နာဂစ်ဖြစ်ပြီးနောက် အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ အားလုံးခြံရံလျှင် သူသည် နာဂစ်ကြောင့် ကျပ်သန်း ၁၀၀ ခန့် ဆုံးရှုံးနစ်နာခဲ့ရသည်။

ထို့ကြောင့် သူသည် သူ၏ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကြီး (သို့မဟုတ်) သူ၏ချေးငွေလုပ်ငန်းကို ပြန်လည်၍ မစတင်နိုင်တော့ပေ။ နောက်ဆုံးတွင် သူသည် သုငယ်ချင်းတစ်ဦးထံမှ ငွေကျပ် ငါးသန်းချေးယူပြီး လယ်ယာ လုပ်ငန်းကို စတင်ခဲ့ရသည်။

၃။ နိဂုံးချုပ်ကောက်ချက်ချမှုများ

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ ပြည်သူများ၏ချေးငွေလိုအပ်မှုများကို တရားဝင်မဟုတ်သော ပုဂ္ဂလိက ချေးငွေ လုပ်ငန်းများကသာ အများစုဖြည့်စွမ်းကြသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ချေးငွေလိုအပ်မှုသည် လုပ်ငန်းများက ထုတ်ချေးပေးနိုင်မှုပမာဏထက် သိသိသာသာပိုလျက် ရှိသည်။ အစိုးရက ပြည့်ဝလုံလောက်အောင် မဖြည့်ဆည်း နိုင်ပေ။ သမဝါယမများနှင့် တရားဝင်သဘောမျိုးဖြစ်နေသော ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့အစည်းများကဲ့သို့သော အခြား ငွေကြေးအရင်းအမြစ်များမှာလည်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ စီးပွားရေးကို လည်ပတ်အောင် မောင်းနှင်နိုင်စွမ်းအား အလွန်နည်းပါးနေသေးသည်။

ထို့ကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် စီးပွားရေးကို ယုံကြည်မှုနှင့် လူမှုရေးအပေါ် အခြေခံ တည်ဆောက်ထားသည့် တရားဝင်မဟုတ်သော ပုဂ္ဂလိကချေးငွေလုပ်ငန်းများက ထောက်ပံ့ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် အရည်အသွေးမရှိသေးသောကြောင့် ချေးငွေပေးသူနှင့် ချေးငွေယူသူ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်စလုံး၏ ငွေပင်ငွေရင်းများအတွက် နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများ ရှိနေပါသည်။ ချေးငွေပေးသည့် လုပ်ငန်းရပ်မှာ များစွာစွန့်စားလုပ်ကိုင်နေရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ မြီရှင်များကလည်း ၎င်းတို့သည် တရားဥပဒေ ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများကို ယုံကြည်မှုမရှိကြောင်းပြောကြားပြီး အကြွေးပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်သူများနှင့် ဆက်ဆံရာ တွင်လည်း ဥပဒေကြောင်းအရ အရေးယူမှုမရှိသလောက်ပင် ရှားကြောင်းပြောကြားသည်။ ထို့ပြင် တစ်သီးပုဂ္ဂလ ချေးငွေပေးသူများသည် လိုင်စင်မရှိဘဲ အလုပ်လုပ်ခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် တရားဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းများ ပြုလုပ်၍ မရပေ။ သို့ဖြစ်၍ အတိုးနှုန်းများမှာလည်း မြင့်မားလှသည်။

နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းသည် တရားဝင်မဟုတ်သော ချေးငွေချေးကွက်စနစ်ကို ဆိုးရွားစွာ ပျက်ဆီးခဲ့သည်။ ပထမအချက်မှာ ရောင်းချသူများ၊ ပေးသွင်းသူများ၊ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များ၏ ငွေပင်ငွေရင်းများမှာ အကြွေးပြန်ဆပ်ရန်

ပျက်ကွက်သူများနှင့် နာဂစ်ကြောင့် များစွာအားနည်းသွားခဲ့သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ငွေပင်ငွေရင်းထောက်ပံ့ရန် မက်လုံးမရှိကြတော့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဈေးငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်မှုများ များလာခြင်းနှင့် စပါးအရည်အသွေးကို အာမခံ၍ မရခြင်းတို့သည် ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာဆိုင်များ၏ စီးပွားရေးမက်လုံးများကို လျော့ကျစေခဲ့သည်။ ယခုအခါဆန်စက်သမားများနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာရောင်းသူများသည် လက်ငင်းငွေချေ၍ ရောင်းဝယ်ရခြင်းကို ပိုမိုနှစ်သက်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ ခြံငုံသုံးသပ်ရလျှင် နာဂစ်ဆိုင်ကလုန်းမတိုင်မီကပင် လိုအပ်သည့်ပမာဏအထိ ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့သော ဈေးငွေထောက်ပံ့ဖြန့်ဖြူးရေးသည် နာဂစ်အလွန်ကာလတွင် ထပ်မံကျဆင်းအားနည်းသွားခဲ့လေပြီ ဖြစ်သည်။

